Bundel van de Twiske-Waterland openbare vergadering AB van 25 juni 2020

01 Opening en vaststelling agenda
- 00 Agenda algemeen bestuur.docx

02 Conceptverslag openbare vergadering AB 5 december 2019
- 02 Conceptverslag openbare vergadering ab Twiske Waterland 5 december 2019.doc

03 Ingekomen stukken
- 03 Lijst ingekomen stukken.docx

04 VISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA

04.a Vaststelling Ambitiedocument
- 04a Bestuursvoorstel zienswijzen ambitiedocument.docx
- 04a Bijlage 1 Nota van antwoord zienswijzen Ambitiedocument.docx
- 04a Bijlage 2 Voorgesteld definitief Ambitiedocument TwiWa.docx

04.b Voortgang opbouwfase uitvoeringsprogramma
- 04b Mededeling voorbereiden uitvoeringsprogramma bij Ambitie.docx

05 GEBIEDSONTWIKKELING NATUUR EN RECREATIE

05.a Aanpassen bewegwijzering fiets- en wandelroutenetwerk en TOP's Markermeerdijken
- 05a Bestuursvoorstel Aanpassen bewegwijzering Markermeerdijken.docx

05.b Herstel verbinding zeesluis Edam
- 05b Bestuursvoorstel Herstel verbinding Zeesluis Edam.docx
- 05b Bijlage 1 Herstel verbinding zeesluis Edam.docx

05.c Principebesluit herstel Schanszichtpad
- 05c Principebesluit herstel schanszichtpad.docx
- 05c bijlage Principebesluit herstel schanszichtpad.docx

05.d Amsterdam Wetlands (IBP / Vitaal Platteland/Recreatief Grid (mededeling)
- 05d Mededeling Amsterdam Wetlands.docx

06 CONTRACT BEHEER

06.a Ontwikkeling De Marsen

06.b Mededeling ecologisch beheerplan en monitoring
- 06b Mededeling Ecologische beheerplan en monitoring.docx

07 (MEERJAREN) BEHEER

07.a Aanpassen jaarplannen i.v.m. corona

Evenementen stand van zaken en contractverlenging (mondeling)
- 07a Bestuursvoorstel_Aanpassenjaarplannencorona_Twiske-Waterland.docx
- 07a_Bijlage1_ConceptverslagVZO_2020_05_15.docx
- 07a_Bijlage2_VoorstelmaatregelencoronaVZO_2020_05_15.docx
- 07a_Bijlage3_BriefVVEM_2020_05_15.pdf
- 07a_Bijlage4_VoorstelaanpassenjaarplannenVZO_2020_05_15.docx

08 ORGANISATIE (WAARONDER SCHAPSOVERSTIJGENDE ZAKEN)

08.a Benoeming leden DB

08.b Contractverlenging RNH
- 08b Bestuursvoorstel AB contractverlenging RecreatieNH.docx
- 08b Voorzittersoverleg 06c. advies vzo voorstel contractverlenging rnh.pdf
- 08b Voorzittersoverleg 06c. advies vzo voorstel contractverlenging bijl1 advies jurist.pdf
- 08b Bestuursvoorstel AB contractverlenging RecreatieNH bijl2 addendum.docx

08.c Terugkoppeling voorzittersoverleg
- 08c Voorzittersoverleg 01 conceptverslag vzo 29-01-2020.pdf

08c Voorzittersoverleg 03a. advies vzo voorstel indexering rnh.pdf

08c Voorzittersoverleg 04a. mededeling vzo voortgang visie ambitie trajecten.pdf

08c Voorzittersoverleg 04a. bijlage bij mededing vzo voortgang v a t.pdf

08c Voorzittersoverleg 06b. advies vzo voorstel monitor verbeterplan rnh.pdf

08c Voorzittersoverleg 06b. bijlage bij advies vzo monitor verbeterplan.pdf

08c Voorzittersoverleg 06c. advies vzo voorstel contractverlenging rnh.pdf

08c Voorzittersoverleg 06c. advies vzo voorstel contractverlenging bijl1 advies jurist.pdf

08c Voorzittersoverleg 07a. advies vzo wijziging bekendmakingswet.pdf

08c Voorzittersoverleg 08 Conceptverslag voorzittersoverleg 15-005-2020.docx

08.d Zienswijze Omgevingsvisie Noord-Holland

08.e Reactie TW op RES NHZ (mondeling)

09 PLANNING & CONTROL

09.a Overzicht zienswijzen

09a Overzicht zienswijzen financiele jaarstukken.docx

09.b Jaarrekening 2019

09b Bestuursvoorstel jaarrekeningen 2019.docx

09b bijlage 1 Jaarrekening TW 2019_compleet.pdf

09b bijlage 2 Jaarrekening LW 2019_compleet.pdf

09b bijlage 3 Verslag van bevindingen 2019 - Het Twiske.pdf

09b bijlage 4 Verslag van bevindingen 2019 - Landschap Waterland.pdf

09b bijlage 5 Jaarrekening_2019_reactie_rnh_op_vvb_onderdeel_ Twiske.pdf

09b bijlage 6 Jaarrekening_2019_reactie_rnh_op_vvb_onderdeel_ Landschap_Waterland.pdf

09b bijlage 7 infographic Twiske 2019.pdf

09b bijlage 8 infographic Waterland 2019.pdf

09.c Begrotingswijziging 2020 met offerte RNH

09c Bestuursvoorstel begrotingswijziging 2020.docx

09c Begrotingswijziging Recreatieschap TW 2020.pdf

09.d Programmabegroting 2021 met offerte RNH

09d Bestuursvoorstel begroting 2021.docx

09d Programma Begroting Twiske-Waterland 2021 v3.pdf

10 Onderwerpen keuze bestuursmededeling voor raden een staten na AB vergadering (mondeling)

11 Rondvraag

12 Sluiting

recreatieschap twiske-waterland

Postbus 2571, 2002 RB Haarlem
Genieweg 46a, Velsen-Zuid
Telefoon 023 – 520 28 20
info@recreatienoordholland.nl
www.twiske-waterland.nl
K.v.K. 58592199

Aan de leden van het algemeen bestuur van
Recreatieschap Twiske-Waterland

Velsen-Zuid : 11 juni 2020
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : U2020
Projectnummer :
Onderwerp : Vergadering algemeen bestuur d.d. 25 juni 2020
Bijlage(n) : div.
Behandeld door : Kees Rood telefoon 06-47371885

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij nodig ik u uit voor de vergadering van het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland op donderdag 25 juni 2020 van 15:00 uur tot 17:00 uur. De vergadering wordt gehouden in de raadszaal van het gemeentehuis van Landsmeer.

1. Opening openbare vergadering en vaststelling agenda
    a. Insprekers

2. Conceptverslag openbare AB-vergadering van 5 december 2019

3. Lijst van ingekomen stukken

4. VISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA
    a. Voorstel vaststelling Ambitiedocument
    b. Voortgang opbouwfase uitvoeringsprogramma

5. GEBIEDSONTWIKKELING NATUUR EN RECREATIE
    a. Aanpassen bewegwijzering Fiets- en Wandelroutenetwerk en TOPs Markermeerdijken
    b. Herstel verbinding Zeesluis Edam
    c. Principebesluit herstel Schanszichtpad
    d. Amsterdam Wetlands (IBP/Vitaal Platteland)/Recreatief Grid (mededeling)

6. CONTRACTBEHEER
    a. Ontwikkeling de Marsen
    b. Mededeling ecologisch beheerplan en monitoring

7. CORONA
    a. Voorstel aanpassen jaarplannen ivm Corona
    Evenementen stand van zaken en contractverlenging (mondeling)
    Bijlage 2. Voorstel voorzittersoverleg ‘Behandeling maatregelen recreatiebedrijven en evenementen organisatoren i.v.m. corona’
    Bijlage 3. Brief VVEM en VNPF aan minister Wiebes
    Bijlage 4. Voorstel ‘Behandeling voorstel aanpassingen jaarplannen 2020 i.v.m. Corona’

8. ORGANISATIE (WAARONDER SCHAPSOVERSTIJGENDE ZAKEN)
    a. Benoeming leden DB
    b. Voorstel contractverlenging RNH
    c. Terugkoppeling Voorzittersoverleg
       Bijlage 1. Conceptverslag voorzittersoverleg 15 mei 2020
    d. Voorstel Voorzittersoverleg Zienswijze provinciale Omgevingsvisie NH
       Bijlage 1. Zienswijze TW op ONH
    e. Reactie TW op RES NHZ (mondeling)

9. PLANNING & CONTROL
    a. Overzicht zienswijzen
    b. Voorstel vaststelling Jaarrekeningen 2019
    c. Voorstel vaststelling Begrotingswijziging 2020 met offerte RNH
    d. Voorstel vaststelling Programmabegroting 2021 met offerte RNH

10. Onderwerpen keuze bestuursmededeling voor raden een staten na AB vergadering (mondeling)

11. Rondvraag

12. Sluiting

De volgende vergadering van het algemeen bestuur is op 5 december 2020 om 15:00 uur.
De openbare stukken worden geplaatst op de vergaderkalender op de website www.twiske-waterland.nl onder bestuur, zie ook deze link.

Indien u verhinderd bent verzoek ik u uw vervanger te informeren en de agenda en bijbehorende stukken over te dragen. Afberichten kunt u doorgeven aan bestuurssecretariaat telefoon 023 – 520 28 20 of e-mail bestuurssecretariaat@recreatienoordholland.nl

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland,

Kees Rood
Programmamanager Recreatie Noord-Holland NV

Verslag van de **openbare** vergadering van het **algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland**, gehouden op **5 december 2019** in Vergadercentrum Edam, Schepenmakersdijk 16, Edam.

Aanwezig

Mevrouw S. Groenewoud	- Gemeente Amsterdam	*(voorzitter)*
De heer R. Quakernaat	- Gemeente Landsmeer	*(vicevoorzitter)*
De heer D.J. Butter	- Gemeente Beemster	*(bestuurslid)*
De heer H. Schütt	- Gemeente Edam-Volendam	*(bestuurslid)*
De heer M.T.A. Hegger	- Gemeente Purmerend	(*bestuurslid)*
De heer J. Schalkwijk	- Gemeente Wormerland	*(bestuurslid)*
De heer R.J. Monen	- Gemeente Oostzaan	*(bestuurslid)*
De heer W. Breunesse	- Gemeente Zaanstad	*(bestuurslid)*
De heer B.J. ten Have	- Gemeente Waterland	*(bestuurslid)*
De heer R. Rolleman	- RNH	*(adj. Directeur)*
De heer K. Rood	- RNH	*(programmamanager)*
De heer D. Wals	- RNH	*(locatiebeheerder)*
Mevrouw A. Bruinsma	- Allround Officemanagement	*(verslaglegging)*

Afwezig

De heer J. van der Hoek	- Provincie Noord-Holland	*(bestuurslid)*
De heer J. Gilliam	- RNH	*(directeur)*

1 OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

De voorzitter, mevrouw Groenewoud, opent om 9.30 uur de openbare vergadering, heet de aanwezigen welkom en speciaal aan de heer Breunesse, sinds 2,5 week wethouder van de gemeente Zaanstad.

Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Van der Hoek.

Agenda
De voorzitter meldt dat voorafgaand aan de vergadering een besluit is genomen ten aanzien van het wetenschappelijk onderzoek. Dit besluit wordt toegevoegd aan agendapunt 5.

Aan agendapunt 5a, Vormgevingsplan Markermeerdijken, ontbreken de bijlagen waardoor instemming niet mogelijk is. De voorzitter stelt voor dit onderwerp ter kennisname te bespreken.

1a INSPREKERS

Er zijn geen insprekers.

1b Initiatief: Optimist on tour

Optimist on tour is op zoek naar waterrijke locaties voor haar programma. Optimist on Tour hoopt een uitnodiging te krijgen om bij gemeenten langs te komen om een presentatie te kunnen geven. Het is de bedoeling om kinderen structureel te laten watersporten in hun eigen gemeente.

Optimist on Tour is een rondreizend watersportevenement waarmee kinderen laagdrempelig en op een speelse manier kennismaken met watersport. Marijn Stokker van het Watersportverbond is samen met zijn collega Zoï Alblas verantwoordelijk voor Optimist on Tour. Marijn regelt alles wat te maken heeft met jeugd, opleiding en daarmee samenhangende projecten: educatieve activiteiten op het water en een laboratorium.

Daarnaast heeft het Watersportverbond een lesprogramma ontwikkeld: “de wereld van water”. In enkele weken leren kinderen samen met olympische zeilers en windsurfers alles over water, klimaatverandering, plasticsoep en de watersport. Het lesprogramma wordt gratis aangeboden. Ter voorbereiding op een bezoek van Optimist on tour hebben scholen de mogelijkheid om instructeurs op school uit te nodigen voor een spreekbeurt. Daarnaast kunnen kinderen zich thuis voorbereiden met speciale

werkbladen, instructie-video's en een werkboek. Na deelname aan Optimist on Tour krijgen alle kinderen een gratis proefles aangeboden bij een lokale watersport-vereniging en vaarscholen. Veel verenigingen en vaarscholen organiseren ook een eigen Optimist on Tour. Inmiddels is Optimist on Tour zo populair dat tientallen gemeenten een financiële bijdrage hebben geleverd om Optimist on tour voor kinderen in hun gemeente te organiseren.

Voor Optimist on Tour is het heel belangrijk om in de school te beginnen. Het lesprogramma dat wordt aangeboden komt niet bovenop de bestaande lessen. Omdat het is geschreven op de kerndoelen van de basisschool kan dit in plaats van een andere les worden gegeven.

De heer Hegger bedankt voor de enthousiaste presentatie en merkt op dat je eigenlijk geen "nee" kan zeggen. Daarom zou hij moeten zeggen "kom vooral", maar dan is de volgende vraag wat het kost.

Marijn Stokker antwoordt dat de kosten afhankelijk zijn van de locatie. Er zijn nu geen offertes meegenomen. Een Optimist on Tour wordt in drie dagen gedaan. Het zijn vaak twee schooldagen en één weekenddag. De weekenddag is bedoeld voor de vrije inschrijving. Afhankelijk van de locatie kost het tussen de € 9.000,-- en € 13.000,-- voor drie dagen. Voor het Watersportverbond is het geen verdienmodel. Alleen de directe kosten worden doorberekend aan de gemeenten met een open begroting. Vaak neemt een organiserende partij ook nog een aantal onderdelen (bijvoorbeeld eten en drinken) uit de begroting voor zijn rekening.

De heer Monen vraagt of er naast subsidiëring van gemeenten nog andere financiering, sponsorring of eigen bijdragen mogelijk zijn. Marijn Stokker licht toe dat de behoefte vaak vanuit een gemeente komt. Vervolgens wordt samen op zoek gegaan naar de benodigde middelen.

De heer Monen vraagt welke locaties Optimist on Tour in dit gebied op het oog heeft. Marijn Stokker zegt dat er vaarwater nodig is van ongeveer 50x50 meter, bij voorkeur een openbaar toegankelijke zichtlocatie, dichtbij school.

In het gebied van Twiske-Waterland zijn veel watersportverenigingen aanwezig. De heer Quakernaat vraagt of daarmee wordt samengewerkt. Marijn Stokker geeft aan dat Optimist on Tour via de Zaanse Schans al in contact met heel veel verenigingen. Binnen een cirkel van 20 tot 25 km rondom een locatie worden alle watersport-aanbieders uitgenodigd om mee te doen. Zij helpen aan de voorkant mee met organiseren om de kosten te drukken en uiteindelijk vangen zij ook de kinderen op.

De heer Hegger vraagt of Optimist on Tour ook samenwerkt met Solar Boat Nederland. De gemeente Purmerend huisvest samen met de gemeente Beemster al een aantal jaren een bootrace. Hij vraagt of zo'n event veel groter gemaakt kan worden. Van samenwerking is nog geen sprake, maar men komt elkaar wel vaak tegen, meldt Marijn Stokker. Hij haakt graag aan met Optimist on Tour.

De voorzitter concludeert dat het gebied veel kansen biedt en bedankt voor de presentatie. Zij hoopt dat de participanten gesprekken aangaan met Optimist on Tour om wensen en mogelijkheden te onderzoeken. Zij hoort graag wat er uit die gesprekken is voortgekomen.

Marijn Stokker zegt toe, alle gegevens over Optimist on Tour inclusief de presentatie en het filmpje toe te sturen.

2a. CONCEPTVERSLAG OPENBARE VERGADERING AB 20 JUNI 2019

Het algemeen bestuur besluit het verslag ongewijzigd vast te stellen.

2b. CONCEPTVERSLAG OPENBARE VERGADERING AB 16 OKTOBER 2019

Het algemeen bestuur besluit het verslag ongewijzigd vast te stellen.

3 LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN

Het algemeen bestuur besluit het overzicht van ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

4 VISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

5 GEBIEDSONTWIKKELING NATUUR EN RECREATIE

Beëindiging Wetenschappelijk onderzoek naar het verteren van kadavers nabij duikpark De Leers.

Het Algemeen Bestuur heeft in een schriftelijke ronde het besluit genomen om het wetenschappelijk onderzoek stop te zetten. De reden daarvoor is dat dit onderzoek niet past bij de recreatiedoelstelling van het schap. Het volledige besluit luidt:

> "***Dat dit wetenschappelijk onderzoek in het recreatieschap geen vervolg krijgt en per direct moet worden gestaakt en volledig wordt opgeruimd door initiatiefnemer.***
> ***Dat het Algemeen Bestuur Twiske Waterland alleen met uitvoering van wetenschappelijk onderzoek instemt als voorafgaand is aangetoond dat het wetenschappelijk onderzoek voldoet aan de wet- en regelgeving en dat het voldoet aan de natuur- en recreatiedoelstellingen van het schap.***
> ***Voorts dat de initiatiefnemer de exploitatie van het duikpark alleen kan voortzetten op basis van de door het Algemeen Bestuur Twiske Waterland goedgekeurde gebruikers- en beheersovereenkomst. Hierin worden ook de voorwaarden voor het wetenschappelijk onderzoek opgenomen****".*

De voorzitter heeft daarover regelmatig contact gehad met wethouder Monen. Na onderlinge afstemming is afgelopen maandag een persbericht uitgegaan over het besluit. De vergadering stemt in met haar voorstel om samen met de heer Monen in gesprek te gaan met de heer Pot, initiatiefnemer van het onderwaterduikpark om dit af te ronden. De heer Pot is op de hoogte van het besluit, maar het is prettig dit ook nog in een gesprek te kunnen uitleggen. Daar waar er mogelijkheden zijn voor een alternatieve locatie – buiten het recreatieschap- voor voortzetting van het onderzoek, wil zij de vraag neerleggen bij de provincie en Hoogheemraadschap.

De heer Ten Have las in de krant dat de heer Pot, uit de krant moest vernemen dat zijn onderzoek moest worden gestaakt en vraagt of het niet meer attent zou zijn geweest om dit tevoren met hem door te nemen?

De voorzitter zegt dat vooraf contact was met de heer Pot over het voornemen tot beëindiging. Het bestuur had het persbericht pas uit willen laten gaan *nadat* de heer Pot op de hoogte was gesteld van dit besluit. Het besluit is echter al bekend gemaakt in de raadsvergadering van Landsmeer. Dit verdient geen schoonheidsprijs.

De heer Hegger vraagt of het stopzetten inhoudt dat alle materialen uit het water zijn. De voorzitter antwoordt dat de kooien zo snel mogelijk worden verwijderd. Op dit moment zijn er geen kadavers in de kooien.

De vergadering stemt in met het voorstel van de heer Butter om de gemeenteraden te informeren over het besluit door het op te nemen in de bestuursmededeling. Naar aanleiding van de krantenberichten zijn ook in de raad van de gemeente Beemster de nodige vragen gesteld.

De heer Monen vindt dat het schap buitengewoon adequaat heeft gehandeld na de

eerste berichtgeving over dit onderwerp. Het is jammer dat voordat het bericht in de raden aan de orde is gesteld, het de media heeft bereikt. Men kan dan niet zo snel handelen als men zou willen, maar desalniettemin is het persbericht daarna heel snel uitgegaan. Dit is een prima actie en binnen de mogelijkheden is er adequaat gehandeld en dat is een compliment waard aan de uitvoeringsorganisatie.

De heer Schalkwijk vraagt of er beroep tegen het besluit mogelijk is. De voorzitter laat dit uitzoeken en geeft aan dat er nog overleg plaatsvindt met de heer Pot om te komen tot een alternatief. Zij zegt toe de leden van het Algemeen Bestuur hierover direct te informeren en waar nodig ook de gemeenteraden.

De heer Ten Have vindt het belangrijk dat benadrukt wordt dat het besluit is genomen vanuit de zorg voor het Twiske en de kwaliteit van het water. Van vervuiling lijkt geen sprake te zijn. Hij wil het verwijt voorkomen dat het onderzoek is gedwarsboomd; een belangrijk onderzoek naar het vaststellen van het tijdstip van overlijden van jonge kinderen die zijn verdronken. De voorzitter zegt toe de leden te voorzien van een statement om dat desgevraagd voor te leggen aan hun respectievelijke raden.

Het nieuws heeft de heer Monen verrast, omdat hieraan eerder geen aandacht is besteed in het bestuur. Hij wil graag verschoond blijven van nieuwe verassingen.
De voorzitter stelt dat het de bestuursleden allemaal overviel. Op 1 november jl. heeft zij kennis kunnen nemen van de aard van het onderzoek. In 2017 werd door het Algemeen Bestuur ingestemd met een onderwaterduikpark waarbij tevens wetenschappelijk onderzoek mogelijk is. De aard van het onderzoek werd toen niet geduid. Ook al bleek later dat dit niet strijdig is met wet- en regelgeving; het past niet bij de recreatiedoelstellingen. Zij roept de ondersteuning om bij dit soort zaken het bestuur tijdig te informeren.

In aansluiting op de inbreng van de heer Ten Have merkt de heer Schütt op dat het recreatieschap geen eigenaar is van het onderzoek en wil benadrukken dat mogelijkheden voor het uitvoeren van onderzoeken op zich niet worden geblokkeerd. De voorzitter zegt dat inderdaad geen toestemming wordt verleend aan het verder uitvoeren van *dit* type wetenschappelijk onderzoek. Wetenschappelijk onderzoek kan altijd nog, maar het moet wel passen binnen de doelstellingen en voldoen aan de wet- en regelgeving. Het recreatieschap is inderdaad geen eigenaar. De voorzitter concludeert: er wordt een mededeling opgesteld en zij gaat samen met de heer Monen in gesprek met de heer Pot en daarvan krijgt het Algemeen Bestuur nog een terugkoppeling.

5a Vormgevingsplan Markermeerdijk

De voorzitter heeft bij het vaststellen van de agenda al aangeven dat er geen bijlagen zijn toegestuurd. Zij stelt daarom voor om dit goed voorbereid voor een volgend Algemeen Bestuur te agenderen. Via het Dagelijks Bestuur wordt bepaald wat aan het Algemeen Bestuur wordt voorgelegd met stukken erbij.

De heer Ten Have vraagt of er een tijdsdruk achter zit. De heer Rood antwoordt dat er geen tijdsdruk achter zit, maar dat er op enig moment wel een besluit moet worden genomen. Dit om te voorkomen dat bij elk recreatief object moet worden besloten of men er wel of niet mee akkoord gaat. Het gaat er nu om de vormgeving (staalkaarten) in één keer te accorderen. Overigens is de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur pas in juni 2020 en dat is wel erg laat. Wellicht dat in de tussentijd nog aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd om toestemming. Eerder is al besloten over hoe te beheren en welke kosten daarvan te dragen. Daar is een voorziening voor getroffen. Het gaat nu over de vormgeving van de recreatieve elementen.

De heer Ten Have leest in het voorstel dat zodra de jaarcijfers van 2019 bekend zijn, er een besluit moet worden genomen hoe de dekking van de onderhoudskosten voor de volgende 10 jaar wordt geregeld. De voorzitter zegt dat dit zo is en wil daarom

kijken hoe deze stukken behandeld moeten worden en of het bestuur in één keer wil instemmen met de ontwerp staalkaarten. Het is heel vervelend dat er nu geen stukken zijn meegestuurd, maar op deze manier kan geen besluit worden genomen. De voorzitter neemt het voorstel mee terug naar het Dagelijks Bestuur om te bepalen hoe hier tot goede tijdige besluitvorming gekomen kan worden.

De heer Ten Have vraagt of de staalkaarten alvast als bijlage kunnen worden toegezonden. De voorzitter zegt dit toe.

Het algemeen bestuur neemt nog geen besluit over het "Definitief Ontwerp Staalkaarten inrichtingselementen", omdat de stukken hiervoor niet volledig zijn toegestuurd.

5b Mededeling Stand van Zaken lopende ontwikkelingen Klimpark en Kure Jan

Het algemeen bestuur neemt kennis van de stand van zaken voor de ontwikkeling van het Klimpark en de werving bij het Kure Jan Strand.

5c Amsterdam Wetlands Vitaal Platteland

Als besluitpunt 2 staat *"in te stemmen met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst op 4 december 2019 tijdens de gebiedscommissie Laag-Holland en hiervoor RNH te mandateren"*. De voorzitter licht toe dat gisteren de gebiedscommissie bijeen is geweest, waarbij ook zij aanwezig was. De ondertekening heeft echter niet plaatsgevonden, omdat het Ministerie nog tijd nodig heeft. Het is wel goed om kennis te nemen van het gebiedsplan en de concept-samenwerkings-overeenkomst. Het is nog niet bekend wanneer de samenwerkingsovereenkomst wel kan worden ondertekend.

De heer Monen merkt op dat het onhandig is om de samenwerkingsovereenkomst eerst in de gebiedscommissie Laag Holland te laten ondertekenen en dan pas in het algemeen bestuur te agenderen.

De heer Schalkwijk bekritiseerd de leesbaarheid en onvolledigheid van de stukken. Er wordt nogal eens gesproken over "onder andere". Als voorbeeld noemt de heer Schalkwijk het stuk (bijlage 2) Vitaal Platteland, pagina 1, 2e alinea, eerste zin "verschillende gemeenten in het gebied, o.a.". De heer Schalkwijk stelt voor om het stuk compleet te maken en alle gemeenten die daarbij betrokken zijn voluit te benoemen en niet af te doen met onder andere.

De heer Ten Have leest dat dat het nodig is om sturing van Amsterdam Wetlands door te ontwikkelen naar een programmabureau. Hij vraagt of het nodig is geld beschikbaar te stellen voor een programmabureau nu er nog geen overeenkomst is. De voorzitter antwoordt dat een programmabureau nodig is, maar dat het optuigen ervan iets wordt vertraagd, omdat hier ook instemming van de minister voor nodig is.

De heer Hegger mist de gemeente Purmerend in de stukken nu wordt gesproken over "o.a. gemeenten". Purmerend zit in de gebiedscommissie die nu een andere naam en andere uitvoering gaat krijgen. Onlangs heeft overleg plaatsgevonden met de gedeputeerde over Vitaal Platteland. Gemeenten besteden daar tijd aan en mogen daar ook genoemd worden. De zinsnede in het bestuursvoorstel bij "risico's besluit": *"indien u niet instemt met dit voorstel een kans mist"*, vindt hij onprofessioneel. De voorzitter zegt toe dat die zinsnede wordt geschrapt.

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. ***Kennis te nemen van het gebiedsplan.***
2. ***Kennis te nemen van de doelen-inspanningen-maatregelen van Amsterdam Wetlands.***
3. ***In te stemmen met het overbruggingskrediet van € 12.500 voor de***

periode tot aan professionalisering projectorganisatie (voorjaar 2020), als onderdeel van een evenredige gezamenlijke investering van de vier tbo's (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland en Recreatie Noord-Holland); en dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve.

De voorzitter geeft verder aan dat gezorgd wordt dat alle gemeenten netjes in de stukken worden genoemd. Verder worden stappen ondernomen voor ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst in de Stuurgroep Laag Holland op een nader vast te stellen datum.

6 CONTRACT BEHEER

Voor dit onderdeel zijn geen agendapunten.

7 (MEERJAREN) BEHEER

7a Mededeling Waterkwaliteitverbetering

Het Algemeen bestuur neemt kennis van de voortgang van de verbeteringen en het ontvangen van een provinciale subsidie

8 MEDEDELINGEN

8a TER KENNISNAME: MEDEDELING "Bestuursopdracht governance- en beheerstructuur Recreatieschappen"

De voorzitter licht toe dat dit onderwerp eerder in het Algemeen Bestuur is geweest. Er zijn geen bijzonderheden anders dan dat men aan de slag is met een partij om de procesondersteuning te realiseren.

De heer Schalkwijk vraagt naar de huidige stand van zaken, omdat er deze week een artikel in het Noordhollands Dagblad stond dat het recreatieschap wellicht wordt opgeheven. De voorzitter stelt dat opheffing niet aan de orde is. De opdracht is om te kijken hoe de governance voor recreatieschappen het beste kan worden ingericht en dat gaat niet over het voortbestaan van RNH of over het onderbrengen bij het waterschap. Zij zou het fijn vinden wanneer de pers te woord te staan wanneer zij wil weten wat er speelt. Hoor en wederhoor is van belang.

De heer Monen merkt op dat deze vraag ook in het provinciaal coalitieakkoord is opgenomen. De bestuurlijke inrichting speelt al een hele tijd en de heer Monen vraagt wat het tijdspad is voor dit proces.

De heer Rolleman zegt dat het tijdspad staat vermeld bij de planning van de bestuursopdracht governance- en beheerstructuur (het eerste stuk bij 8a). Hier staat bij dat dit in september wordt besproken en dat uiteindelijk in juli 2020 een besluit wordt genomen over de ambitie en het nieuwe model. Dit is een hele ambitieuze planning. Er is nu vertraging. Het proces wordt aangestuurd door de provincie en voor inhoudelijke informatie daarover verwijst de heer Rolleman het bestuur naar de provincie, omdat RNH hier geen rol in speelt. RNH zit ook niet in de begeleidingsgroep, maar is gevraagd om dit besluit voor te leggen om in dit onderzoek ook een bijdrage vanuit het schap te krijgen. De voorzitter zit in het overleg. De heer Rolleman heeft begrepen dat de ambtelijke begeleiding op dit moment vrij beperkt is en vraagt of binnen de gemeenten ambtelijke ondersteuning aanwezig is om dit in te vullen. Er is nu alleen iemand vanuit Velsen ambtelijk betrokken.

De voorzitter merkt op dat het voorzittersoverleg benadrukt dat het gaat om een planning die met elkaar gerealiseerd moet worden. Zij ziet hier nog geen vertraging in. Men is voortvarend aan de slag. Er is een ambtelijke werkgroep om te ondersteunen bij het voorzittersoverleg en men vond het netjes om de ambtelijke werkgroep los te hebben van RNH, omdat het ingewikkeld is om tegelijkertijd te kijken naar een governance opdracht terwijl RNH betrokken partij is. De oproep is helder dat als er

CONCEPT

verder ambtelijke inzet kan worden geleverd dit zeer welkom is.

De heer Hegger zou graag willen weten welke ambtelijke inzet, zodat met elkaar in overleg kan worden getreden hoe vanuit deze regio geleverd kan worden.

De voorzitter antwoordt dat er een stuurgroep is en daarin zitten in ieder geval de voorzitters van de schappen en vanuit die betrokken gemeenten wordt ambtelijke ondersteuning geleverd. Tot nu toe was dit afdoende, maar zij hoort nu van de heer Rolleman dat dit mogelijk niet voldoende is. Zij wil dit dan eerst horen in het voorzittersoverleg en als meer capaciteit nodig is, dan weet zij dat zij wellicht een beroep op de gemeenten in Twiske Waterland kan doen en zal het bestuur hier dan verder over informeren. Vooralsnog is dit niet aan de orde.

Het Algemeen bestuur neemt kennis van de mededeling "Bestuursopdracht governance- en beheerstructuur Recreatieschappen" waarover in het AB van 16 oktober jl. al een besluit genomen in de besloten vergadering.

8b MEDEDELING WOBS

De voorzitter vraagt namens gedeputeerde Van der hoek of RNH voldoende capaciteit heeft voor het behandelen van WOB verzoeken. Indien dit niet het geval is, zijn er dan extra kosten te verwachten? Zoja, dan is het verzoek dit tijdig aan het bestuur te melden.

De heer Rolleman geeft aan dat RNH extra capaciteit voor WOB heeft ingehuurd. Vooralsnog voldoende capaciteit is voor WOB verzoeken. Een aantal zaken past binnen de begroting. Verder is er juridische bijstand, zowel op het eigen kantoor van RNH als ingehuurd. RNH is opnieuw in gesprek met de persoon die bezwaar maakt. Geprobeerd wordt om tot een vergelijk te komen.

Het Algemeen Bestuur neemt kennis van de voortgangsmelding van het afhandelen van WOB verzoeken.

9. PLANNING & CONTROL

9a. Mededeling AB Samenhang jaarstukken en financiële transitie

Portefeuillehouder Financiën, de heer Quackernaat geeft een korte inleiding op de samenhang van de diverse stukken en de volgtijdelijkheid. Er is een compleet overzicht met stukken toegestuurd. Wat betreft de najaarsnotitie is te zien dat financieel gezien alles in lijn loopt. De resultaten vallen zelfs iets beter uit. Wat betreft het Jaarplan ziet men dat de incidentele lasten iets hoger uitvallen door het doorschuiven van activiteiten die in 2019 niet zijn verricht. In het jaarplan staat een compleet overzicht van de taken die voor 2020 verwacht kunnen worden. De Kadernota 2021 is feitelijk een voortzetting van het Jaarplan 2020 en de begroting van 2020. Belangrijk is dat het Ambitiedocument dat vastgesteld moet worden nog enige invloed op het Jaarplan en de begroting kan uitoefenen.

Verder is een concept samengevoegde begroting 2020 toegestuurd. Vanaf 2021 wordt dit definitief samengevoegd. Voor 2020 is het feitelijk nog een proefexemplaar.

Tot slot is er nog een voorbeeld begroting bijgevoegd van Amstelland hoe de nieuwe opzet van de begroting van de volgende jaren eruit gaat zien, waarbij wordt voldaan aan de nieuwe BBV waarmee een goed overzicht gegeven kan worden van de financiële situatie.

Bespreking eerste termijn

De heer Ten Have vindt dat de stukken er goed uitzien en wil hierbij specifiek inzoomen op het samengaan van de beide begrotingen (punt 9e, bestuursvoorstel samengevoegde begroting). Dit speelt al langere tijd en hij heeft begrepen dat het van belang was beide begrotingen samen te voegen, vanwege de extra administratieve last voor de organisatie als de begrotingen gescheiden blijven. De voorzitter wijst op de opdracht van het ministerie en dat het daarnaast efficiënt is om dit samen te voegen. De heer Ten Have veronderstelde dat het samenvoegen ook

accountantskosten zou schelen, maar leest nu dat het samenvoegen van de begrotingen resulteert in een extra inspanning bovenop de reguliere processen en dat er slechts een bescheiden besparing is omdat er minder jaarstukken worden opgesteld.

De heer Quakernaat legt uit dat er evengoed sprake is van een extra inspanning als de begrotingen worden samengevoegd. Op het moment dat de begrotingen samengevoegd zijn, wil dat nog niet zeggen dat er een gigantische besparing teweeg wordt gebracht omdat het minder werk is. De heer Ten Have koppelt dit terug aan de gemeenteraad van Waterland omdat in het verleden het kostenaspect en het gezamenlijk optrekken naar voren werd gehaald als één van de redenen naast het wettelijke aspect. De voorzitter zegt dat het om een wettelijke plicht gaat en dat het uiteindelijk wel enig voordeel moet opleveren.

De heer Ten Have vraagt waarom het ondanks deze plicht dan zolang geblokkeerd is. De heer Quakernaat zegt dat dit in het verleden ligt. De voorzitter vult aan dat hier heel wat AB vergaderingen aan vooraf zijn gegaan en dat het niet nodig is deze discussie nu opnieuw te voeren.

De heer Schalkwijk leest bij de hoofddoelstellingen van het Jaarplan 2020 dat er een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie gewenst is. Verder heeft hij gelezen dat de gemeente Landsmeer zich heeft uitgesproken tegen uitbreiding van het aantal evenementen en tegen verblijfsrecreatie in het Twiske. Verder vroeg de gemeente Landsmeer zich af of er überhaupt nog wel feesten gegeven moeten worden. De vraag is: als die feesten niet meer worden gegeven hoe wordt dan het gat in de begroting opgevuld. Zijn hier al ideeën over?

De heer Quakernaat zegt dat de raad in Landsmeer nu als uitgangspunt hanteert dat de status quo het uitgangspunt is voor de toekomst. Dit betekent niet meer geluidsdagen en festiviteiten dan er nu zijn en dat er volop aandacht wordt besteed aan de natuurwaarden.

De heer Hegger leest bij 9e “bestuursvoorstel samengevoegde begroting” op pagina 2 iets over het Purmerbos, namelijk dat “de bestemmingsreserves Purmerbos en Markermeer, Waterland gehandhaafd blijven”. De heer Hegger heeft regelmatig gesprekken met Staatsbosbeheer (eigenaar) en het blijkt niet mogelijk om een bankje te plaatsen. Hij vraagt om in overleg te treden met Staatsbosbeheer of de gemeente Purmerend is om hier bankjes voor te bestellen. Dit is een technische vraag. Verder ziet de heer Hegger geen bedragen staan bij 9e bijlage 2.

De heer Rood zegt dat bij agendapunt 9e bijlage 2 een staatje is opgenomen met de stand van de reserves. Hieruit blijkt dat de reserve voor Purmerbos € 33.747,-- is.

De heer Breunesse constateert dat in de Najaarsnotitie 9b een besluit wordt genomen over de ontwikkeling van de reserves. Als hij kijkt naar de financiële onderbouwing op pagina 2, dan treedt er verwarring op hoe de reserves zich daadwerkelijk ontwikkelen, omdat het lijkt alsof Twiske en Waterland door elkaar worden gebruikt en vraagt hier een toelichting op.

De heer Rood legt uit dat de exploitatiebegrotingen, ook (algemene) reserves zij samengevoegd. Daar waar voorziening zijn getroffen voor een specifiek doel, worden deze nog apart genoemd. De algemene reserves zijn wel samengevoegd.

De heer Monen vindt dat de nieuwe samengevoegde begroting er goed uit ziet. Hij vraagt of er ook naar wens paragrafen kunnen worden toegevoegd. Dit, omdat het schap ook een natuurdoelstelling kent. De heer Monen vindt dat het belangrijk wordt om meer expliciet aandacht te besteden aan de wijze waarop natuur wordt geborgd, natuurdoelstellingen worden gerealiseerd en wellicht versterkt. De heer Rolleman zegt dat de mogelijkheid is zeker aanwezig om dit flexibeler te maken. Natuur is in de toelichting in de begrotingen ondergeschikt, maar dat wordt volgend jaar beter.

De heer Quakernaat legt uit dat het Ambitiedocument inderdaad een rol gaat spelen in de toekomstige documenten. Dit betekent dat het verwerkt moet worden, maar dat het niet flexibel hoeft te zijn. Het Ambitiedocument dat in 2020 wordt vastgesteld wordt in

de begroting 2021 verwerkt.

De voorzitter geeft aan dat de gedeputeerde geen op- of aanmerkingen heeft bij de financiële stukken.

De voorzitter geeft namens de gemeente Amsterdam complimenten over de slag die is gemaakt bij de financiële producten, die veel beter leesbaar zijn en waarbij afwijkingen veel beter worden toegelicht. Een aantal zaken is nog van belang, namelijk het feit dat er nog een Ambitiedocument vastgesteld moet worden en wat daaruit voortkomt moet nog in deze stukken kunnen worden verwerkt. Voor de gemeente Amsterdam is de waarborg van belang om het Ambitiedocument te kunnen verwerken in de begroting.

Wat betreft de kosten van de uitwerking van het Ambitiedocument worden deze nu in de najaarsnotitie als pro memorie meegegeven, maar de gemeente Amsterdam wil graag een duiding over wat de kosten zijn geweest.

Verder heeft zij een verzoek om aan te sluiten op de Amsterdamse P&C cyclus, omdat deze aansluiting er nog niet helemaal in zit. Als dit niet conform meeloopt, dan wordt het lastig om als bijvoorbeeld de deelnemersbijdrage wordt verhoogd dit mee te nemen in de Voorjaarsnota. Het verzoek is daarom om aan te sluiten bij de P&C cyclus.

Het positieve resultaat van Twiske Waterland is hoger dan begroot. Voor zover dat komt door het doorschuiven van projecten, is het van belang hier beter op te sturen. De stand van de reserves en voorzieningen is goed. Wel wat aan de hoge kant. Hier is eerder over gesproken en daarom is ook gestart met het Ambitiedocument om discussie te kunnen voeren over hoe om te gaan met de reserves en voorzieningen. Die discussie moet nog worden gevoerd in 2020 als het Ambitiedocument is vastgesteld.

De heer Schütt constateert dat in het Jaarplan 2020, pagina 2, strategische doelen m.b.t de MRA agenda staan. De heer Schütt stelt voor om dit “strategische effecten” te noemen, omdat het niet wordt opgenomen in 2020. Het gaat om verregaande stippen op de horizon, omdat in de MRA ook nog stippen op de horizon staan die verder moeten worden uitgewerkt. Op deze manier lijkt het erop dat al wordt voorgesorteerd op inhoud voordat het in de MRA een duidelijk gekaderd geheel wordt.

De Quakernaat denkt dat de “effecten” van de MRA een betere verwoording is. Het Algemeen Bestuur stemt hiermee in. De PM-posten in het Ambitiedocument moeten nog worden gespecificeerd, veelal afhankelijk van het moment dat raming aan de orde komt.

Wat betreft het verzoek van de gemeente Amsterdam om aan te sluiten bij haar P&C cyclus merkt de heer Quakernaat op dat het van belang is dat zo goed mogelijk bij *alle* cycli wordt aangesloten. De heer Rolleman vertelt dat er goede ervaringen zijn met hoe dit in Noord Holland Noord gebeurt. De gemeentesecretarissen werken daar met elkaar samen voor alle gemeenschappelijke regelingen. Zij hebben een gezamenlijke informatieavond waar raadsleden naar toe kunnen gaan om informatie te krijgen en dat is een ideaal moment waar alle P&C cycli aan elkaar gekoppeld zijn en zowel toegankelijk voor de raadsleden als het bestuur. Misschien kan Amsterdam samen met de MRA gemeenten ook tot die werkwijze komen. Dit scheelt voor alle gemeenschappelijke regelingen, waarvan er veel zijn, en heel veel raadsleden heel veel werk.

Wat betreft de projecten die doorgeschoven zijn merkt de heer Quakernaat op dat het om twee projecten gaat. Het heeft de aandacht en dit moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Door omstandigheden wordt men weleens gedwongen om zaken door te schuiven, omdat er geen besluiten over gevallen zijn.

Tweede termijn bespreking

De heer Schalkwijk stelt voor om met betrekking tot uitgaven die niet gedaan, maar wel gepland zijn, een halfjaarrapportage te verstrekken waaruit zowel de financiële stand van zaken als de stand van zaken van de projecten blijkt. De heer Quakernaat

wijst op de najaarsnotitie die inzicht geeft in de ontwikkelingen die er zijn. Voorkomen moet worden dat er nog meer rapportages moeten worden opgeleverd.

De heer Monen stelt voor dat er vanuit het schap een brief wordt gestuurd aan de gemeenten over de planning van de diverse documenten. Dit vanwege het feit dat een aantal documenten voor een zienswijze geagendeerd moet worden.

De heer Quakernaat vertelt dat wat betreft afstemming m.b.t. de P&C cycli door de gemeentesecretarissen en de griffiers wordt getracht alle Gemeenschappelijke Regelingen op elkaar af te stemmen. Het zou goed zijn als dat daarin mee loopt en dan is de gemeente Amsterdam er ook bij betrokken.

De heer Hegger vraagt of het mogelijk is iets minder doelreserves vast te stellen en daar een termijn aan vast te stellen, omdat het anders ook in de algemene middelen kan. De heer Quakernaat zegt dat er al wordt gestreefd naar zo min mogelijk doelreserves en het zoveel mogelijk via de algemene reserves te laten lopen. Dit is ook één van de voorschriften in de BVV om het op die manier te organiseren. Op het moment dat een project niet vervuld wordt, valt het budget terug in de algemene reserve. De heer Rood vult aan dat de reserves die apart zijn benoemd reserves betreffen uit het verleden waar afspraken over zijn gemaakt. Verder is er ook een tijdslimiet te stellen aan het bestaan van reserves.

De heer Ten Have begrijpt dat het Ambitiedocument pas in de loop van 2020 wordt vastgesteld, maar er staat wel een activiteitenplanning voor 2020 in genoemd. Verder vraagt de heer Ten Have hoe het zit met het inzetten van de werkvoorzieningsschappen bij onderhoudswerkzaamheden. De heer Ten Have kan zich niet herinneren dat hier in het Ambitiedocument al iets over vermeld stond, terwijl het een belangrijk punt is. Verder vraagt hij zich af of hier in het verleden al successen mee gescoord zijn en of er voor de komende tijd van gemeenten zelf verwacht wordt actie te ondernemen richting het schap of dat het schap de gemeenten gaat benaderen om na te gaan welke mogelijkheden er zijn.

De voorzitter constateert dat de heer Ten Have een aantal vragen stelt over hoe het Ambitiedocument wordt gerealiseerd. Dit is pas de volgende fase. Het Ambitiedocument is nu vastgesteld en er kunnen nu zienswijzen op worden ingediend. Het is niet de verwachting dat er door de zienswijzen een totaal ander Ambitiedocument ontstaat. Er wordt goed gekeken naar de zienswijzen en deze worden ook opgenomen. Het is verstandig ook richting uitvoering te gaan van het Ambitiedocument in 2020 en de contouren hiervoor staan in het vastgestelde Ambitiedocument. Wat betreft de vraag of het schap naar de gemeenten komt of dat de gemeenten richting het schap actie moeten ondernemen, antwoordt de voorzitter dat men dit gezamenlijk met het bestuur kan doen en daarvoor is het Ambitiedocument ook met elkaar opgesteld. Dit is ook gebaseerd op coalitieakkoorden. Van belang is ook zelf in actie te komen en niet te wachten totdat iemand gaat bellen.

Het Algemeen Bestuur neemt kennis van de voortgang van en samenhang tussen de financiële transitie, verbetering van de planning & control-cyclus en de jaarstukken.

9b. Najaarsnotitie 2019

Het Algemeen Bestuur besluit de najaarsnotitie 2019 vast te stellen.

9c. Jaarplan 2020

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. ***Het jaarplan 2020 Twiske-Waterland vast te stellen.***
2. ***Het jaarplan 2020 te gebruiken als basis voor de begrotingswijziging 2020.***

9d. Kadernota 2021

Het Algemeen Bestuur besluit in te stemmen met de Kadernota 2021 Twiske-Waterland.

9e. Concept samengevoegde begroting Twiske-Waterland

Het Algemeen Bestuur besluit

1. ***Kennis te nemen van de concept samengevoegde programmabegroting 2020 Twiske-Waterland.***
2. ***De begrotingen van Twiske en Waterland definitief samen te voegen en hier bij het opstellen van begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021 gevolg aan te geven.***

9f. VERGADERSCHEMA AC DB AB 2020

De voorzitter wijst erop dat het mogelijk nodig is om eerder bij elkaar te komen dan in juni 2020, zoals in het vergaderschema staat. Dit vanwege het Vormgevingsplan Markermeerdijk. De gemeente Purmerend verzoekt om de volgende AB vergadering in Purmerend te houden.

Het Algemeen Bestuur besluit het vergaderschema Recreatieschap Twiske-Waterland 2020 vast te stellen en dat de volgende bestuursvergadering in Purmerend plaatsvindt.

10. CONCEPT TEKST BESTUURSMEDEDELING VOOR RADEN NA AB VERGADERING

Het Algemeen Bestuur gaat akkoord met de tekst bestuursmededeling voor Raden na AB vergadering. Toegevoegd moet nog worden het besluit dat het AB heeft genomen over het stopzetten van het wetenschappelijk onderzoek naar het verteren van kadavers nabij duikpark De Leers.

11. RONDVRAAG

Er is geen behoefte aan een rondvraag.

12. SLUITING OPENBARE VERGADERING

De voorzitter sluit de openbare vergadering om 11.00 uur.

CONCEPT

Adviescommissie
Dagelijks bestuur
Algemeen bestuur

Bijlagen Geen

Onderwerp **INGEKOMEN STUKKEN RECREATIESCHAP TWISKE-WATERLAND** agendapunt 3

Het algemeen bestuur besluit het overzicht van ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen

NUMMER	DATUM INSCHRIJVING	AFZENDER	ONDERWERP	AFHANDELING
20191109	25-11-2019	PHIILADELPHIA	Verzoek om samenwerking inzake de Marsen voort te zetten	Geagendeerd (De Marsen)
20191121	29-11-2019	PHILADELPHIA	Verlengen van het huidige tijdelijke contract voor locatie De Marsen te Landsmeer	Geagendeerd (De Marsen)
20191135	03-12-2019	RIJKSDIENST VOOR ONDERNEMEND NEDERLAND	Overzicht geregistreerde dierproductierechten	In handen gegeven van de locatiebeheerder
20200009	07-1-2020	MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	Wijziging normenkader wet normering topinkomens 2020.	Voor kennisgeving aangenomen De voorgeschreven informatie is opgenomen in de Jaarrekening
20200015	07-1-2020	MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES	Toezichtregime 2020, jaarstukken 2018 en begroting 2020	Stukken zijn goedgekeurd. Begroting gaat bij begrotingswijziging 2020 voldoen aan de BBV. Bij begrotingswijziging 2020 wordt de begroting voor TW en LW geconsolideerd.
20200025	08-1-2020	GEMEENTE WORMERLAND	Lidmaatschap WSGO, besluit instemmen positieve zienswijze en toestemming.	Geagendeerd (jaarstukken)
20200079	20-1-2020	GEMEENTE OOSTZAAN	Deelname wgso, instemmen positieve zienswijze en toestemming gemeenschappelijke regeling aan te passen.	Geagendeerd (jaarstukken)
20200091	21-1-2020	POT MARCO	Bezwaarschrift besluit over forensich onderzoek biggenkadavers bij duikpark leers.	Werd ingetrokken tijdens gesprek met het DB en programmamanager op 22 januari 2020.
20200161	11-2-2020	GEMEENTE OOSTZAAN	Zienswijze concept ambitiedocument tw-v4.	Geagendeerd (ambitiedocument)
20200175	13-2-2020	GEMEENTE EDAM-VOLENDAM	Zienswijze kadernota 2021 en ontwerp Ambitiedocument	Geagendeerd (ambitiedocument)
20200179	14-2-2020	GEMEENTE BEEMSTER	Zienswijze Kadernota en Ambitiedocument Twiske-Waterland	Geagendeerd (ambitiedocument)

20200251	26-2-2020	AFZENDER BEKEND BIJ PROGRAMMA MANAGER	Afschrift handhavingsverzoek overtredingen strijdige activiteiten bestemmingsplannen en Natura 2000.	v.k.a.
20200262	04-3-2020	STAATSBOSBEHEER NOORD-HOLLAND	Brief toestemming bouw potstal op locatie van toekomstig Philadelphia	Geagendeerd (De Marsen)
20200268	05-3-2020	GEMEENTE AMSTERDAM	Reactie op kadernota 2021 Twiske-Waterland	Geagendeerd (jaarstukken)
20200275	06-3-2020	GEMEENTE ZAANSTAD	Brief aan DB Twiske-Waterland over uitstel besluitvorming kadernota 2021	Geagendeerd (jaarstukken)
20200291	10-3-2020	GEMEENTE ZAANSTAD	Zienswijze concept-ambitiedocument Twiske-Waterland.	Geagendeerd (ambitiedocument)
20200294	10-3-2020	GEMEENTE LANDSMEER	Zienswijze kadernota 2021.	Geagendeerd (jaarstukken)
20200297	10-3-2020	GEMEENTE LANDSMEER	Zienswijze ontwerp ambitiedocument.	Geagendeerd (ambitiedocument)
20200330	17-3-2020	GEMEENTE OOSTZAAN	Zienswijze Kadernota 2021	Geagendeerd (jaarstukken)
20200331	17-3-2020	AFZENDER BEKEND BIJ PROGRAMMA MANAGER	Bezwaar vergunning wnb festival lentekabinet. Handhavingsverzoek, natura 2000.	v.k.a.
20200366	26-3-2020	IVN TWISKE	Bezwaar vergunning welcome to the future	v.k.a.
20200394	06-4-2020	STICHTING PHILADELPHIA ZORG	Kennisgeving beëindigen haalbaarheidsanalyse woonproject Landsmeer.	Geagendeerd (De Marsen)
20200398	07-4-2020	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Redengevende omschrijving provinciaal monument Fort aan de Nekkerweg.	Afgehandeld door de afdeling vastgoed
20200463	04-5-2020	STICHTING HART VOOR HET TWISKE	Aanvulling zienswijze oostzaan kadernota 2021.	v.k.a.
20200476	12-5-2020	AFZENDER BEKEND BIJ PROGRAMMA MANAGER	Klacht begroting 2021, bestemmingsplan en visie.	In behandeling bij de Programmamanager
20200495	19-5-2020	AFZENDER BEKEND BIJ PROGRAMMA MANAGER	Bezwaar begroting 2021.	In behandeling bij de Programmamanager
20200509	27-5-2020	GEMEENTE EDAM-VOLENDAM	Besluit gemeente meekoppelkansen Markermeerdijken.	Afgehandeld door de projectleider
20200510	27-5-2020	PROVINCIE NOORD-HOLLAND	Reactie zienswijze ambitiedocument.	Geagendeerd (ambitiedocument)
20200520	02-6-2020	STICHTING HART VOOR HET TWISKE	Bezwaar jaarrekening 2019 en begroting 2021.	In behandeling bij de Programmamanager
20200527	04-6-2020	GEMEENTE AMSTERDAM	Concept zienswijze op de financiële jaarstukken.	Geagendeerd (jaarstukken)

20200538	09-6-2020	GEMEENTE ZAANSTAD	Zienswijze jaarrekening 2019, begrotingswijziging 2020 en begroting 2021.	Geagendeerd (jaarstukken)
20200540	10-6-2020	GEMEENTE BEEMSTER	Zienswijze ontwerp begrotingswijziging 2020 en ontwerp programmabegroting 2020.	Geagendeerd (jaarstukken)

BESLUIT

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Vaststelling Ambitiedocument en Nota van Antwoord Zienswijzen van raden en staten op het Ontwerp-Ambitiedocument Twiske-Waterland.

Het Algemeen bestuur besluit
1. in te stemmen met de bijgevoegde Nota van Antwoord met daarin de voorgestelde reactie en aanpassingen van het Ambitiedocument; 2. het Ambitiedocument voor recreatieschap Twiske-Waterland vast te stellen en 3. opdracht te geven aan RNH voor het uitwerken van de Ambities in een Meerjarenuitvoeringsprogramma en dat in de najaarsronde voor vaststelling aan te bieden.

Bestuurlijke achtergrond
• AB 16 oktober 2019: Procesvoorstel Ambitiedocument Twiske-Waterland • AB 21 maart 2019: Uitwerken ambitie en visietraject

Toelichting
Het ontwerp Ambitiedocument Twiske-Waterland is in ontwerp vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 oktober 2019. Vervolgens is het aangeboden aan provinciale staten en de raden van de deelnemende gemeenten voor het uitbrengen van een zienswijze. Daar is gelegenheid voor gegeven van 12 november 2019 tot 1 maart 2020. Tijdens deze periode is bij twee gelegenheden: overleg van de Stadsdeel commissie Noord en de Regioraad in Purmerend deelgenomen aan uitleg en discussie over het Ambitiedocument. *Ontvangen zienswijzen* In totaal zijn 10 reacties ontvangen van provinciale staten en de raden van de deelnemende gemeenten: • Amsterdam 25 februari 2020 • Beemster 11 februari 2020 • Edam-Volendam 04 februari 2020 • Landsmeer 03 maart 2020 • Oostzaan 28 januari 2020 • Purmerend 27 februari 2020 • Waterland 27 februari 2020 • Wormerland 04 februari 2020 • Zaanstad 03 maart 2020 • Provincie Noord-Holland 9 maart 2020 . Naar aanleiding van de reacties heeft het recreatieschap een Nota van Antwoord opgesteld. Deze bestaat uit:

- Een overzicht van de verzamelde zienswijzen, uitgesplitst naar onderdeel van het Ambitiedocument;
- Een reactie en een advies voor verwerking daarvan in het Ambitiedocument

Voor het beantwoorden van de zienswijzen zijn in deze nota per zienswijze alle vragen, op- en aanmerkingen, suggesties, adviezen en aanbevelingen opgeschreven. Daarbij zijn de punten die in de zienswijzen zijn verwoord, zo helder en compleet mogelijk samengevat en daar vervolgens een reactie op gegeven. Vervolgens is aangegeven of er aanleiding is om het Ambitiedocument daarop aan te passen en zo ja, in welke zin

Ad 2.
Een aantal zienswijzen geeft aanleiding tot aanpassing van de tekst. Tevens zijn kaarten aan het Ambitiedocument toegevoegd.
Na deze toevoegingen wordt voorgesteld het Ambitiedocument definitief vast te stellen. Tegen het besluit tot vaststelling staat geen beroep open. De deelnemers krijgen deze Nota van Antwoord toegestuurd, waarbij ze tevens worden geïnformeerd over de vervolgprocedure.

Ad 3.
De ambities worden uitgewerkt in een Meerjarenuitvoeringsprogramma. Voor elk van de thema's zal, zodra die concreet worden uitgewerkt in plannen en planning, een bijpassend participatietraject worden gevolgd. Het Meerjarenuitvoeringsprogramma wordt in de najaarsronde 2020 voor vaststelling aangeboden.

Bijlagen

1. Nota van Antwoord
2. Voorgesteld definitief Ambitiedocument

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Worden de indieners van de zienswijzen op de voorgestelde wijze beantwoord;
- Worden de ambities uitgewerkt in een Meerjarenuitvoeringsprogramma
- Wordt een aanvang gemaakt met programmatische aanpak van de uitvoering.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Loopt de verwezenlijking van doelen en uitvoering van een aantal onderdelen weliswaar door, maar ontbreekt een programmatische aanpak;
- Zal meer inspanning moeten worden geleverd voor het brengen van samenhang tussen afzonderlijke projecten, omgevingsmanagement en het verwerven van externe financiering en subsidie;

Bijdrage aan schapsdoelen

☒Duurzaam beheer bestaand gebied
☒Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden
☒Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling
☒Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Financiële Onderbouwing
Financiële consequenties: Het verder doorlopen van de procedure voor het vaststellen van het ambitiedocument heeft geen directe financiële gevolgen. De financiële consequenties van de inspanningen om de ambities te halen worden duidelijk bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Het concept uitvoeringsprogramma wordt in het najaar voorgelegd aan het bestuur.

Communicatie
Binnen het schap: ☒Opnemen in de bestuursmededeling

Participatie
Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming): Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met alle partijen die deelnemen in het recreatieschap.

Planning
Zie hierboven de paragraaf ‘vervolgprocedure’.

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie	
MT	maart 2020

Advies AC
Het advies van de adviescommissie wordt hier vermeld na de AC van 24 maart 2020. Nvt de concept reactie was gereed na de vergadering van het AC

Behandelaar
Afdeling programmasturing en Vastgoed, Jasper Beekhoven, programma-adviseur

Akkoord
Programmamanager Kees Rood In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

recreatieschap twiske-waterland

Ambitiedocument Twiske-Waterland

Nota van Antwoord

recreatieschap twiske-waterland

Inhoudsopgave

Voorstellen **3**

Aanleiding **4**

Ontvangen zienswijzen **4**

Vervolgprocedure **4**

Leeswijzer **4**

ALGEMEEN **5**

Balans tussen natuur en recreatie *5*

Participatie *5*

HOOFDSTUK 1. Inleiding **12**

HOOFDSTUK 2. Identiteiten en Ontwikkelingen **13**

HOOFDSTUK 3. Ambities **15**

HOOFDSTUKKEN 4-7 ..... **20**

Voorstellen:

ALGEMEEN

Voorstel ALGEMEEN:

Voorstel ALGEMEEN 5a: In het Ambitiedocument de volgende tekstduiding op te nemen in paragraaf 4.2 Participatie, ter vervanging van de 5e alinea (‘Participatie…betrokkenheid.’):
Participatief werken kan leiden tot meer kwaliteit, betere gezamenlijke informatievoorziening, meer legitimiteit en betrokkenheid en meer voldoening bij de initiatiefnemers. Wij willen het niet laten bij algemene oproepen en moeten bij de uitwerking zorg besteden aan de publieke waarde, representativiteit, omgang met informatie, dilemma’s en ongewenste (neven)effecten.

Voorstel ALGEMEEN 5b: de verwijzing naar het Inspiratiedocument handhaven.

Voorstel ALGEMEEN 5c. de voorgestelde participatiewerkwijze handhaven.

Voorstel ALGEMEEN 6d: Wij zullen kaartmateriaal als bijlage van het Ambitiedocument beschikbaar stellen.

HOOFDSTUK 1. Inleiding

Voorstel INLEIDING 2a: Het benoemen van de natuurwaarden en de balans met recreatie is een rode draad in het ambitiedocument. Dit behoeft verder geen aanpassing.

HOOFDSTUK 2. Identiteiten en Ontwikkelingen

Voorstel IDENTITEITEN 4a: Het uitvoeren van toetsen volgt al uit wet en regelgeving en staat ‘boven’ dit Ambitiedocument. Dit behoeft verder geen aanpassing.

HOOFDSTUK 3. Ambities

Voorstel AMBITIES 4a: dit tekstwijzigingsvoorstel ‘te allen tijde’ niet overnemen

Voorstel AMBITIES 4c: de intenties voor verbetering van biodiversiteit en versterking van natuurwaarden wordt al benoemd in het Ambitiedocument. Dit wijzigingsvoorstel niet overnemen

Aanleiding

Het ontwerp Ambitiedocument Twiske-Waterland werd in ontwerp vastgesteld op 16 oktober 2019. Vervolgens is het aangeboden aan provinciale staten en de raden van de deelnemende gemeenten voor het uitbrengen van een zienswijze. Daar is gelegenheid voor gegeven van 12 november 2019 tot 1 maart 2020.

Tijdens deze periode is bij twee gelegenheden: overleg van de Stadsdeel commissie Noord en de Regioraad in Purmerend deelgenomen aan uitleg en discussie over het Ambitiedocument.

Ontvangen zienswijzen

In totaal zijn 10 reacties ontvangen van provinciale staten en de raden van de deelnemende gemeenten:

- Amsterdam 25 februari 2020
- Beemster 11 februari 2020
- Edam-Volendam 04 februari 2020
- Landsmeer 03 maart 2020
- Oostzaan 28 januari 2020
- Purmerend 27 februari 2020
- Waterland 27 februari 2020
- Wormerland 04 februari 2020
- Zaanstad 03 maart 2020
- Provincie Noord-Holland 09 maart 2020

Vervolgprocedure

Een aantal zienswijzen geeft aanleiding tot aanpassing van de tekst van het Ambitiedocument.
Na verwerking van de zienswijzen stelt het Algemeen Bestuur het Ambitiedocument definitief vast. Tegen het besluit tot vaststelling staat geen beroep open. De deelnemers krijgen deze Nota van Antwoord toegestuurd, waarbij ze tevens worden geïnformeerd over de vervolgprocedure.

De ambities worden uitgewerkt in een Meerjarenuitvoeringsprogramma. Voor elk van de thema's zal, zodra die concreet worden uitgewerkt in plannen en planning, een bijpassend participatietraject worden gevolgd.

Leeswijzer

Deze Nota van Antwoord bestaat uit:

- Een overzicht van de verzamelde zienswijzen, uitgesplitst naar onderdeel van het Ambitiedocument;
- Een reactie en een advies voor verwerking daarvan in het Ambitiedocument

Voor het beantwoorden van de zienswijzen zijn in deze nota per zienswijze alle vragen, op- en aanmerkingen, suggesties, adviezen en aanbevelingen opgeschreven. Vervolgens is aangegeven of er aanleiding is om het Ambitiedocument daarop aan te passen en zo ja, in welke zin.

ALGEMEEN

In meerdere zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor balans tussen natuur en recreatie en voor het breder participeren dan met de gevoerde procedure is gedaan. Ook vragen de ambities voor verblijfsrecreatie en evenementen nadere uitleg. Daarom wordt vooraf hierop ingegaan.

Balans tussen natuur en recreatie

Het gebied van recreatieschap Twiske-Waterland is 31.000 ha groot en kent een grote variëteit aan landschappen, functies en waarden. In grote delen van dit cultuurlandschap zijn de natuurwaarden zo groot dat daaraan de status van Natura2000 gebied werd toegekend. In de gebiedsdelen waarover het recreatieschap zelf het beheer voert, zetten wij het beheer mede daarvoor in. In het Ambitiedocument wordt daarop ingegaan. Over de relatie, de balans tussen natuur en recreatie zegt het: '*Recreatieve activiteiten, rust, stilte en natuurbescherming moeten zoveel mogelijk met elkaar in balans zijn. De wezenlijke kenmerken en waarden – verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening – vormen de basis voor bescherming en versterking van de specifieke natuurwaarden in het recreatiegebied. Ook op lange termijn blijven we de natuurwaarden door ontwikkeling en beheer vergroten.*'

Wij bevestigen dat wij die waarden en doelen zoveel als mogelijk ondersteunen en vergroten. Een werkwijze die in het dagelijkse beheer en onderhoud al in praktijk wordt gebracht. Daarmee worden natuurwaarden in stand gehouden. Daarnaast gaan wij voortvarend aan de slag met zonering die rekening houdt met de Wezenlijke Kenmerken en Waarden, waarbij wij ook onderzoeken hoe die nog verder te versterken.

De recreatiegebieden en –voorzieningen in Twiske-Waterland moeten uiteraard ook bijdragen in het opvangen van de groeiende recreatiebehoefte in het MRA-gebied.
Als vast onderdeel van besluitvorming zal worden aangegeven wat de impact is van recreatieve ontwikkelingen op natuur en landschap en hoe nadelige effecten worden voorkomen. Daar wordt in het Ambitiedocument meermalen aandacht aan besteed.
Wij vinden dat door de vertaling van de recreatieve ambities in samenwerking met betrokkenen, zoals aangegeven in het ambitiedocument, een goede bijdrage wordt geleverd aan de versterking van natuur, landschap en cultuurhistorische waarden.

Daarbij helpt dat natuurdoelen zijn beschreven in beheerplannen en landschappelijke en cultuurhistorische waarden in onder meer de ruimtelijke ordening worden beschermd.
Met het beheerplan en de daarin uitgewerkte Natura 2000-doelen moet rekening gehouden bij de verlening van vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. In dat opzicht geeft het beheerplan een globaal toetsingskader voor de beoordeling van nieuwe activiteiten. Voor toetsing zullen de bevoegde gezagen het beheerplan gebruiken bij de vergunningverlening.

Participatie

De raden en staten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het ontwerp van het Ambitiedocument.
Bij hun beraadslagingen daarover hebben zij elk gelegenheid geboden aan groeperingen en organisaties om te reageren op de ambities van het recreatieschap. Die reacties zijn -voor zover de raden en staten daartoe hebben besloten- naast de eigen inbreng van de raad meegenomen in de zienswijzen.

Nemen we daarbij in overweging dat ambities zijn opgehaald uit de coalitieakkoorden, dan willen wij graag met de raden de conclusie trekken, dat de eerste stap in participatie over de ambities is gezet.

Bij het bepalen van inhoud en uitwerking van de ambities in concrete projecten voor het uitvoeringsprogramma, zal voor ieder project apart -in de meeste gevallen samen met de gemeenten- worden beoordeeld welke participatiestrategie wordt ingezet.

Bij dat concreet maken zijn participatie, verbondenheid en eigenaarschap voorwaarden waarin de gemeenten een belangrijke rol zullen spelen. Paragraaf 4.2 Participatiestrategie beschrijft dat ook: Samen denken, samen besluiten, samen doen en samen leren.

Participatief werken kan leiden tot meer kwaliteit, betere gezamenlijke informatievoorziening, meer legitimiteit, grotere betrokkenheid en meer voldoening bij de initiatiefnemers. Wij willen het niet laten bij algemene oproepen alleen. Wij zullen bij de uitwerking zorg besteden aan de publieke waarde, representativiteit, omgang met informatie, moreel/ethische dilemma's en ongewenste (neven)effecten.

Verblijfsrecreatie

Dat laatste geldt ook voor de ontwikkeling van locaties voor overnachtingen. In een aantal reacties wordt ingezoomd op het initiatief bij Twiske Haven. Dat riep maatschappelijke weerstand op. De ambitie om overnachtingsmogelijkheden te creëren geldt echter niet alleen voor recreatiegebied Het Twisk, maar voor het hele gebied van het recreatieschap Twiske-Waterland. Uit de tekst van het ambitiedocument en ook de beantwoording van de zienswijzen moet duidelijk zijn dat alleen kan worden ontwikkeld met inachtneming van beperkingen die voortvloeien uit natuurwet- en regelgeving en mogelijkheden die worden geboden in de ruimtelijke ordening.

Evenementen

Eenzelfde benadering gaat ook op voor het faciliteren van bijeenkomsten, groot en klein. Evenementen en bijeenkomsten met een cultureel, sportief of maatschappelijk karakter en meer. Elk initiatief kent zijn eigen omvang, karakter en effect. Bij vergunningverlening door de desbetreffende bevoegde gezagen worden die gewogen en beoordeeld op inpasbaarheid. Ook hier geldt: de locatie en de daar aanwezige waarden zullen bepalend zijn voor het al dan niet toestaan en de voorwaarden waaronder.
Daaraan gaat vooraf een toetsing op passendheid, wenselijkheid en fysieke uitvoerbaarheid. Een toetsing waarvoor het recreatieschap kijkt naar actuele mogelijkheden, wensen en waarden. Paragraaf 3.1.2 gaat over het aanbrengen van zonering. Een onderwerp dat ook in het uitvoeringsprogramma wordt opgenomen

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
1. Provincie NH	-	-
2. Gemeente Amsterdam	a. Het herstellen van de historische vaarroutes van de Waterlandse Melkschuit en het recreatieve startpunt vanuit metrostation Noord naar het landelijk gebied dragen bij aan het beter bereikbaar en toegankelijk maken van het landschap buiten de ring.	Deze aanbeveling wordt gezien als steun van de raad om de ambities met betrekking tot het doel: herstellen van historische routes en de storytelling te realiseren. Initiatieven, plannen en projecten krijgen, bij voldoende draagvlak en/of haalbaarheid een plek in het uitvoeringsprogramma.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
	b. Kijken of het instrument 'ladder voor het landschap' een kader biedt voor inhoudelijk afweging van activiteiten in Twiske-Waterland.	Het bieden van een toeristisch informatiepunt bij dit station is een van de zaken die al wordt verkend. Voor een eerste beoordeling en schifting van initiatieven kan het hanteren van de Ladder van het Landschap een van de instrumenten zijn. Deze aanbeveling wordt overgenomen. Het algemeen bestuur is voornemens om de methodiek te benutten voor motiveren en opnemen van maatregelen en projecten in het Meerjarenuitvoeringsprogramma.
3. Gemeente Beemster	a. In dit document van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland missen wij nu juist de overtuiging van aangekondigd ambitieniveau. Wij hadden o.i. mogen verwachten concreter terug te zien dat ambities in perspectief van een uitvoeringsprogramma worden geplaatst.	Het recreatieschap werkt samen met de gemeenten en initiatiefnemers aan het concreet maken van de ambities om die vervolgens op te nemen in het uitvoeringsprogramma. Dat programma wordt in het najaar aan het bestuur gepresenteerd. Bij dat concreet maken zijn participatie, verbondenheid en eigenaarschap belangrijke voorwaarden waarin de gemeenten een belangrijke rol zullen spelen.
4. Gemeente Edam-Volendam	a. De gemeenteraad van Edam-Volendam kan instemmen met de Kadernota 2021 en het ontwerp-Ambitiedocument van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland, waarin wordt uitgegaan van eerdere besluiten over kostenneutraliteit/ beperkte bijdrage gemeente.	-
5. Gemeente Landsmeer	a. De raad mist een antwoord op ‘waarde-vragen’ in het Ambitiedocument: Hoe willen wij dit gebied doorgeven aan toekomstige generaties?’ Welke waarden heeft het huidige gebied? Hoe willen wij deze waarden versterken en behouden terwijl we ook waarde hechten aan recreatie?	Voor het opstellen van het Ambitiedocument zijn versterking van natuur, landschap en cultuurhistorische waarden van Twiske-Waterland belangrijke doelen. Uw raad heeft een punt wanneer u aandacht vraagt voor het geven van meer duidelijkheid daarover. Wij bevestigen dat wij die waarden en doelen zoveel als mogelijk ondersteunen en vergroten. Een werkwijze die feitelijk al in praktijk wordt gebracht.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
		Wij vinden dat door de vertaling van de recreatieve ambities in samenwerking met betrokkenen, zoals aangegeven in het ambitiedocument, een goede bijdrage wordt geleverd aan de versterking van natuur, landschap en cultuurhistorische waarden. Daarbij helpt dat natuurdoelen zijn beschreven in beheerplannen en landschappelijke en cultuurhistorische waarden in onder meer de ruimtelijke ordening. Recreatieschap Twiske-Waterland draagt bij aan het voorzien in opvang van de groeiende recreatiebehoefte in het MRA-gebied waarvan ook de gemeente Landsmeer deel uit maakt. Daarbij zal als onderdeel van de besluitvorming worden aangegeven wat de impact is van recreatieve ontwikkelingen op natuur en landschap. Daar wordt in het Ambitiedocument meermalen aandacht aan besteed
	b. De verwijzing en de naam Twiskepark ziet zij graag verwijderd uit het definitieve ambitiedocument.	Twiskepark maakt geen deel uit van de naam van het Ambitiedocument maar van de hieraan voorafgaande verkenning. Deze verkenning; het Inspiratiedocument heeft geen formele status. Voorstel ALGEMEEN 5b: de verwijzing naar het Inspiratiedocument handhaven.
	c. De raad van Landsmeer ziet graag dat het recreatieschap Twiske-Waterland een extra participatieproces voor de gemeenteraden en inwoners van de betrokken gemeenten inlast voorafgaand aan het definitief vaststellen van de ambities van het Twiske.	De raden en staten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het ontwerp van het Ambitiedocument. Bij de beraadslagingen daarover hebben zij elk gelegenheid geboden aan groeperingen en organisaties om te reageren op de ambities van het recreatieschap. Die reacties zijn -voor zover zij daar zelf toe

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
		hebben besloten- naast de eigen inbreng meegenomen in de zienswijzen. Nemen we daarbij in overweging dat ambities zijn opgehaald uit de coalitieakkoorden, dan willen wij graag met uw raad de conclusie trekken, dat de eerste stap in participatie over de ambities is gezet. Bij het bepalen van inhoud en uitwerking van de ambities in concrete projecten voor het uitvoeringsprogramma, zal voor ieder project apart -in de meeste gevallen samen met de gemeenten- worden beoordeeld welke participatiestrategie wordt ingezet. Bij dat concreet maken zijn participatie, verbondenheid en eigenaarschap voorwaarden waarin de gemeenten een belangrijke rol zullen spelen. Zie ook hoofdstuk 4 van het Ambitiedocument. Voorstel ALGEMEEN 5c. de voorgestelde participatiewerkwijze handhaven.
6. Gemeente Oostzaan	a. Voor de leesbaarheid van het gehele document zou meer cohesie gewenst zijn. Een duidelijke rode draad, met duidelijk afgebakende hoofdstukken. Veel herhaling. b. Het actief en regelmatig betrekken van omwonenden en vertegenwoordigers van actie- en belangengroepen en deze inbreng ook mee te nemen in de definitieve besluitvorming.	- De raden en staten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het ontwerp van het Ambitiedocument. Bij de beraadslagingen daarover hebben zij elk gelegenheid geboden aan groeperingen en organisaties om te reageren op de ambities van het recreatieschap. Die reacties zijn -voor zover zij daar zelf toe hebben besloten- naast de eigen inbreng meegenomen in de zienswijzen.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
		Nemen we daarbij in overweging dat ambities zijn opgehaald uit de coalitieakkoorden, dan willen wij graag met uw raad de conclusie trekken, dat de eerste stap in participatie over de ambities is gezet. Bij het bepalen van inhoud en uitwerking van de ambities in concrete projecten voor het uitvoeringsprogramma, zal voor ieder project apart -in de meeste gevallen samen met de gemeenten- worden beoordeeld welke participatiestrategie wordt ingezet. Bij dat concreet maken zijn participatie, verbondenheid en eigenaarschap voorwaarden waarin de gemeenten een belangrijke rol zullen spelen. Zie ook hoofdstuk 4 van het ambitiedocument
	c. De rol van het recreatieschap te benoemen. Welke ambities er zijn per gebied? Zo wordt er bijvoorbeeld gesproken over overnachtingsmogelijkheden. Is dit een ambitie voor alleen Het Twiske of het gehele Twiske-Waterland gebied?	Voor wat betreft het Ambitiedocument en het Meerjarenuitvoeringsprogramma heeft het recreatieschap een programmerende rol. Daarin wordt gestuurd op doelen, inspanningen, resultaten en effecten. Programmaelementen die ook zijn gebaseerd op de coalitieakkoorden, waaronder die van Oostzaan. Het Ambitiedocument behandelt Twiske-Waterland als één geheel. Het kunnen ontwikkelen met inachtneming van natuurkwaliteiten op basis van natuurwet- en regelgeving en op de juiste en mogelijke plek gefaciliteerd van overnachtingsmogelijkheden behoort tot de ambities van Twiske- Waterland. Overnachtingsmogelijkheden moeten een bij het landschap en haar kwaliteiten passende maat en schaal hebben. Deze paragraaf 3.1.3 gaat dus over het gehele Twiske-Waterland gebied.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
	d. In dat kader zou het toevoegen van een plattegrond verhelderend zijn met daarin de grenzen van het Twiske-Waterland gebied en een overzichtskaart met de afbakening van de Natura 2000-gebieden, NNN en weidevogelgebieden. e. Naar onze mening is het omvormen van recreatiegebied Het Twiske naar een Twiskepark een onwenselijke stap en doet de naamgeving afbreuk aan het gebied. Wij zien dergelijke verwijzing graag verwijderd uit het ambitiedocument.	Een duidelijke zonering t.b.v. het beoordelen van ontwikkelingen is al genoemd als onderdeel van het op te stellen Meerjarenuitvoeringsprogramma. Voorstel ALGEMEEN 6d: Wij zullen kaartmateriaal als bijlage van het Ambitiedocument beschikbaar stellen. Twiskepark maakt geen deel uit van de naam van het Ambitiedocument maar van de hieraan voorafgaande verkenning. Deze verkenning; het Inspiratiedocument heeft geen formele status. Het veranderen van de naam 'recreatiegebied Het Twiske' maakt geen onderdeel uit van de ambities. Zie ook voorstel ALGEMEEN 5b: de verwijzing naar het Inspiratiedocument handhaven.
7. Gemeente Purmerend	a. De gemeenteraad van Purmerend kan instemmen met de Kadernota 2021 en het ontwerp Ambitiedocument van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland. Daarnaast wil zij hieraan toevoegen dat de gemeente Purmerend belang hecht aan het recreatieve karakter van het Twiske	-
8. Gemeente Waterland	a. De raad van de gemeente Waterland heeft in haar vergadering van 27 februari besloten géén zienswijze in te dienen op het Ambitiedocument	-

HOOFDSTUK 1. Inleiding

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
1. Gemeente Landsmeer	a. In het ambitiedocument wordt een onderscheid gemaakt tussen Landschap Waterland en recreatiegebied het Twiske. Wij zouden graag zien dat het onderscheid tussen beiden gebieden scherper wordt geformuleerd. Graag kaarten toevoegen .	Het Ambitiedocument behandelt Twiske-Waterland als één samenhangend geheel. Daarbinnen worden -voor zover dat nog niet is gebeurd- uiteraard de specifieke kenmerken en waarden per deelgebied onderkend en beschreven. Bovendien is een duidelijke zonering t.b.v. het beoordelen van ontwikkelingen al genoemd als onderdeel van het op te stellen Meerjarenuitvoeringsprogramma. Zie ook voorstel ALGEMEEN 6 d: Wij zullen kaartmateriaal als bijlage van het Ambitiedocument beschikbaar stellen.
2.Gemeente Oostzaan	a. In het document wordt meerdere keren gesproken over het belang van een balans tussen natuur en recreatie. In uw ambities is het voor ons nog niet helder hoe deze balans bereikt zal worden. Wij vinden het noodzakelijk dat een nadere uitwerking plaatsvindt in het Ambitiedocument waardoor er duidelijke kaders worden geformuleerd	Wij zien de vraag in meerdere zienswijzen terugkomen. Vandaar dat het hoofdstuk Algemeen van deze nota begint met een nadere duiding van het omgaan met de waarden en de balans. Voorstel INLEIDING 2a: Het benoemen van de natuurwaarden en de balans met recreatie is een rode draad in het ambitiedocument. Dit behoeft verder geen aanpassing.
3. Gemeente Zaanstad	a. Er moet een strakke regie vanuit MRA komen op de ontwikkeling van nieuwe recreatieve mogelijkheden en het beheer daarvan. Aantasting natuurlijke en landschappelijke moet worden voorkomen.	Bij het opstellen van het Meerjarenuitvoeringsprogramma worden de voorgestelde projecten zoveel mogelijk verweven met en afgestemd op de MRA-doelen. Waar van toepassing zoekt het recreatieschap aansluiting bij activiteiten die in MRA-verband worden uitgevoerd. Het initiatief en de overall regie v.w.b. het Meerjarenuitvoeringsprogramma blijft bij het recreatieschap.

HOOFDSTUK 2. Identiteiten en Ontwikkelingen

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
1. Provincie NH	a. Natuur te benoemen als kernkwaliteit, waar het gaat om NNN-gebieden en Natura 2000-gebieden binnen Twiske-Waterland en als belangrijk onderdeel van de identiteit van Twiske-Waterland.	Wij zien de wens/de vraag in meerdere zienswijzen terugkomen. Vandaar dat het hoofdstuk Algemeen van deze nota begint met een nadere duiding van het omgaan met de waarden en de balans.
2. Gemeente Amsterdam	a. Het college van Amsterdam is van mening dat de natuur van het recreatiegebied voorop moet staan in de ambitie van het recreatieschap Twiske-Waterland. Recreatieve ontwikkelingen moeten voldoen aan de regels voor de specifieke natuurwaarden in het recreatiegebied.	Wij zien de wens/de vraag in meerdere zienswijzen terugkomen. Vandaar dat het hoofdstuk Algemeen van deze nota begint met een nadere duiding van het omgaan met de waarden en de balans.
3. Gemeente Landsmeer	a. Uitwerken balans tussen natuur en recreatie en zonering b. Wij zien graag een visie op evenementen terug in het ambitiedocument.	Wij zien de wens/de vraag in meerdere zienswijzen terugkomen. Vandaar dat het hoofdstuk Algemeen van deze nota begint met een nadere duiding van het omgaan met de waarden en de balans. Voor de evenementenlocaties, in beheer van het recreatieschap, zijn meerjarige gebruiksovereenkomsten afgesloten. Het recreatieschap gaat uit van continuïteit. Naar het recreatieschap regelt in dit verband alleen de gebruiksrechten. In platform MRA-verband wordt gewerkt aan het interregionaal af stemmen en verdelen van evenementen. Verder moeten evenementen voldoen aan regels die volgen uit onder meer de Nb-wet en lokale regels en vergunningsvoorwaarden. De gemeente maakt daarvoor haar eigen afwegingen In het Ambitiedocument is op verschillende plekken beschreven: evenementen moeten passen bij de schaal en voldoen aan de regels
	c. Discussie over de keuze of het recreatieschap Twiske-Waterland onderdeel wil zijn van het parknetwerk, zie bouwsteen vijf van Amsterdam Wetlands, waarbij wij als Landsmeer alvast meegeven dat wij zeer hechten aan de natuur.	Dank, in het Ambitiedocument wordt ook zeer gehecht aan de natuurwaarden.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
4. Gemeente Oostzaan	a. Wij zien graag opgenomen dat de onafhankelijke natuurtoets eveneens dient plaats te vinden als er sprake is van uitbreiding van bestaande activiteiten in natuurgebieden. Ook duidelijk uitgewerkt te worden wat wel en niet mogelijk is aan ruimtelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen onafhankelijk laten toetsen aan Natura 2000 richtlijnen. .	Uiteraard zal een plan voor een ontwikkeling altijd getoetst moeten worden aan natuur- en andere wet- en regelgeving. De regelgeving is daar duidelijk over. Wij blijven graag met uw gemeente in overleg over verduidelijking van de grens die u trekt bij uitbreiding van bestaande activiteiten. In het Ambitiedocument paragraaf 5.1 wordt aangegeven: Voor initiatieven vanuit de samenleving moet op voorhand een aantal dingen duidelijk zijn. Dit ligt in lijn met een belangrijke ambitie; *het ontwikkelen van een zonering in het gebied:* de zorg voor een gedragen beeld waarbij inzichtelijk is waar er ontwikkelmogelijkheden zijn en waar niet. Dit volgt uit de zonering met natuurwaarden in het gebied, gekoppeld aan de provinciale ruimtelijke verordening. Voorstel IDENTITEITEN 4a: Het uitvoeren van toetsen volgt al uit wet en regelgeving en staat 'boven' dit Ambitiedocument. Dit behoeft verder geen aanpassing.
	b. Elk plan moet vooraf getoetst worden op stikstoftoename. Ook dit zien wij graag benoemd in dit ambitiedocument.	Voorstel IDENTITEITEN 4b: Wet en regelgeving hoeft niet te worden gekopieerd in het Ambitiedocument.
	c. Wij begrijpen het nut van een zonering in het gebied Twiske-Waterland. Onduidelijk is in welke gebieden er aan zonering wordt gedacht. Dit onderdeel nader uitwerken in het ambitiedocument	Het Ambitiedocument behandelt Twiske-Waterland als één samenhangend geheel. Daarbinnen worden -voor zover dat nog niet is gebeurd- uiteraard de specifieke kenmerken en waarden per deelgebied onderkend en beschreven. Bovendien is een duidelijke zonering t.b.v. het beoordelen van ontwikkelingen al genoemd als onderdeel van het op te stellen Meerjarenuitvoeringsprogramma. Zie ook voorstel ALGEMEEN 6 d: Wij zullen kaartmateriaal als bijlage van het Ambitiedocument beschikbaar stellen.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
5. Gemeente Zaanstad	Hoofdstuk 2 kan vervallen om reden van doublures in de tekst	Er staan wel doublures en samenvattingen in, maar toch vinden wij hoofdstuk 2 voldoende waardevol om te behouden.

HOOFDSTUK 3. Ambities

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
1. Provincie NH	a. De ambities voor natuur, die nu voor de lange termijn zijn gepland, zo snel mogelijk nader uitwerken. Zoneren op basis van de WKW. Wij willen hierbij worden betrokken om ervoor te zorgen dat de WKW goed worden geïnterpreteerd.	Dank. Wij maken graag gebruik van de provinciale expertise. Zonering maakt overigens al deel uit van het jaarlijks actualiseren en het verduidelijken van de begrenzing en de waarden van het Beheerplan en kaarten. In die zin bent u, zijn wij al zeer betrokken. Wij bevestigen dat wij de WKW zoveel als mogelijk ondersteunen en vergroten. Een werkwijze die in het dagelijkse beheer en onderhoud al in praktijk wordt gebracht. Daarnaast gaan wij voortvarend aan de slag met zonering die rekening houdt met de Wezenlijke Kenmerken en Waarden, waarbij wij ook onderzoeken hoe die nog verder te versterken.
	b. Niet pas op de lange termijn de impact op de natuur zichtbaar te maken van evenementen, horeca, ovenachtingen en stijgende bezoekersaantallen. En bij ontwikkelingen eventuele extra beheerskosten in beeld brengen.	Wij zien de vraag in meerdere zienswijzen terugkomen. Vandaar dat het hoofdstuk Algemeen van deze nota begint met een nadere duiding van het omgaan met de waarden en de balans. Nakomen van wet en regelgeving betekent dat de impact al bij de aanvraag bekend moet zijn. Extra beheerkosten worden bij voorkeur gedekt door afspraken in en vergoedingen uit de overeenkomsten die daarvoor worden afgesloten.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
2. Gemeente Amsterdam	a. Het is van belang dat er inzicht komt in de financiële consequenties van het ambitiedocument. b. Onderzoeken of het op korte termijn mogelijk is om in het recreatieschap Twiske Waterland geen grootschalige commerciële evenementen meer te houden	De financiële lange termijnstrategie van het recreatieschap is verweven met het Meerjarenuitvoeringsprogramma en zal in het najaar aan het bestuur worden gepresenteerd. Een dergelijk onderzoek kan worden uitgevoerd wanneer het bestuur daartoe opdracht geeft.
3. Gemeente Landsmeer	a. Wij missen een natuurplan van het gebied. Naast natuureducatie willen we meer inzicht in de educatieve waarde van verschillende, ontworpen en ingerichte cultuurlandschappen en hun effect op de biodiversiteit in het gebied. Een doorontwikkeling van het gebied, zodat er ruimte komt voor opwekking van duurzame energie of van voedselproductie zou ook een interessant alternatief kunnen zijn.	Wij bevestigen dat wij de WKW zoveel als mogelijk ondersteunen en vergroten. Een werkwijze die in het dagelijkse beheer en onderhoud al in praktijk wordt gebracht. Daarnaast gaan wij voortvarend aan de slag met zonering die rekening houdt met de Wezenlijke Kenmerken en Waarden, waarbij wij ook onderzoeken hoe die nog verder te versterken. Dank voor het benoemen van aspecten die in het Meerjarenuitvoeringsprogramma aan de orde kunnen komen. Overigens zijn dit ook zaken die in de MRA-doelen worden genoemd en in participatie over bijvoorbeeld de Regionale Energie Strategie een rol spelen.
4. Gemeente Oostzaan	a. In paragraaf 3.2.2 natuur zien wij graag de zin "De balans tussen recreatieve activiteiten en rust, stilte en natuurbescherming moet te allen tijde geborgd zijn" in het definitieve document weer toegevoegd (te allen tijde was vervangen door zo veel mogelijk).	Deze wens werd tijdens de vaststelling van het ontwerp Ambitiedocument in het algemeen bestuur ook uitgesproken en niet gehonoreerd. Voorstel AMBITIES 4a: dit tekstwijzigingsvoorstel ‘te allen tijde’ niet overnemen
	b. Vervolgens zien wij ook graag vermeld welke standpunten het recreatieschap zal aannemen, of welke regels zij zichzelf zal opleggen, om balans tussen natuur en recreatie te waarborgen.	Wij zien de vraag in meerdere zienswijzen terugkomen. Vandaar dat het hoofdstuk Algemeen van deze nota begint met een nadere duiding van het omgaan met de waarden en de balans. In het Ambitiedocument paragraaf 5.1 wordt aangegeven: Voor initiatieven vanuit de samenleving moet op voorhand een aantal

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
		dingen duidelijk zijn. Dit ligt in lijn met een belangrijke ambitie; *het ontwikkelen van een zonering in het gebied:* de zorg voor een gedragen beeld waarbij inzichtelijk is waar er ontwikkelmogelijkheden zijn en waar niet. Dit volgt uit de zonering met natuurwaarden in het gebied, gekoppeld aan de provinciale ruimtelijke verordening. Zie ook voorstel INLEIDING 2a: Het benoemen van de natuurwaarden en de balans met recreatie is een rode draad in het ambitiedocument. Dit behoeft verder geen aanpassing.
	c. Het recreatieschap wordt ook verzocht in het document te plaatsen: Het recreatieschap zet zich in voor verbetering van de biodiversiteit en werkt uit hoe deze natuurwaarden versterkt gaat worden.	In de bijlagen 1 en 2 worden deze doelen al uitgewerkt en ook wordt de context benoemd: programma's voortkomende uit Amsterdam Wetlands en de MRA-doelen. De uitwerking daarvan moet in projecten aan de orde komen die opgenomen worden in het Meerjarenuitvoeringsprogramma. Voorstel AMBITIES 4c: de intenties voor verbetering van biodiversiteit en versterking van natuurwaarden wordt al benoemd in het Ambitiedocument. Dit wijzigingsvoorstel niet overnemen
	d. Wij verzoeken het recreatieschap gebruik te maken van het Natura 2000 Beheerplan llperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske 2016 - 2022 als uitgangspunt voor de te stellen ambities op het gebied van natuur en recreatie.	Dat behoeft niet nader te worden benadrukt. Beheer en onderhoud binnen het Twiske zijn reeds afgestemd op het Beheerplan. In de communicatie zal daaraan meer aandacht worden besteed. Bij het uitwerken van ambities en plannen voor dit deelgebied moeten de voorschriften en voorwaarden uit het beheerplan worden nageleefd.
	e. Wij verzoeken u ook het volgende op te nemen in het ambitiedocument: Te onderzoeken of festivals alleen buiten het broedseizoen kunnen plaatsvinden.	Een dergelijk onderzoek kan worden uitgevoerd wanneer het bestuur daartoe opdracht geeft.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
	f. Op pagina 14 paragraaf 3.4 staan de bouwstenen en programmalijnen van het Amsterdam Wetlands project duidelijk vermeld. In het ambitiedocument geeft een dergelijk gedetailleerde opzet verwarring. Het is de lezer niet duidelijk welk gebied specifiek onder Amsterdam Wetlands valt. Een kaart van het gebied zou dat kunnen verduidelijken	Zie ook voorstel ALGEMEEN 6 d: Wij zullen kaartmateriaal als bijlage van het Ambitiedocument beschikbaar stellen.
	g. Graag zien we een verdere vertaalslag aan welke MRA opgaven het recreatieschap concreet aan de slag gaat en een bijdrage aan wilt leveren.	Vertaling daarvan is onderwerp van uitwerking en prioritering voor het Meerjarenuitvoeringsprogramma. Daarvoor wordt ook inbreng en eigenaarschap van uw gemeente gevraagd. De gemeenten hebben via de collegeakkoorden immers ook hun inbreng geleverd bij de formulering van de ambities.
	i. We leven in samenleving waar digitalisering een steeds grotere invloed krijgt. De kansen die dit kan bieden zien we nog onvoldoende terug in de ambities van het recreatieschap.	De samenleving kan inderdaad niet zonder digitalisering. We zullen dit vanzelfsprekend als middel meenemen bij de uitwerking van het Meerjarenuitvoeringsprogramma.
5. Gemeente Wormerland	a. In h3.5 en 3.6 gaat het over verbindingsroutes en hotspots. Wij zouden graag dergelijke verbindingen meer uitgewerkt zien, bijvoorbeeld de Oosterdwarsweg in de Wijdewormer welke het Twiske en het Wormer-Jisperveld verbindt.	Wij nemen graag kennis van uw wensen, ambities en plannen. Vertaling en uitvoering daarvan kan onderwerp worden van uitwerking en prioritering in het Meerjarenuitvoeringsprogramma. Daarvoor wordt ook inbreng en eigenaarschap van uw gemeente gevraagd. De gemeenten hebben via de collegeakkoorden immers ook hun inbreng geleverd bij de formulering van de ambities.
6. Gemeente Zaanstad	a. Scherper formuleren ambities en rol recreatieschap	Wij hebben onze rol in dit verband gedefinieerd als programmeur voor het ontwerpen van samenhangende doelen en uitvoeringsprogramma's, als uitvoerder van projecten en als beheerder van recreatiegebieden, -routes en -functies. De rol van het recreatieschap is gefundeerd in artikel 2 van de gemeenschappelijk regeling en daarmee beperkt tot die taken.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
		De ambities van het recreatieschap hebben een grotere reikwijdte en daarvoor is ook samenwerking en eigenaarschap van de gemeenten nodig. De ambities staan vermeld in het ambitiedocument. De mate of het tempo waarin die ambities worden gerealiseerd, komt aan de orde bij keuzes en prioritering van projecten.
	b. Aanbrengen zonering met kwaliteit natuurgebieden en mogelijke plekken voor aanleg nieuwe recreatieterreinen. Zonering moet ook inzicht geven in waar overnachtingen plaats kunnen vinden. In het Twiske geen overnachtingen m.u.v. De Marsen.	Wij zien de vraag in meerdere zienswijzen terugkomen. Vandaar dat het hoofdstuk Algemeen van deze nota begint met een nadere duiding van het omgaan met de waarden en de balans. In het Ambitiedocument paragraaf 5.1 wordt aangegeven: Voor initiatieven vanuit de samenleving moet op voorhand een aantal dingen duidelijk zijn. Dit ligt in lijn met een belangrijke ambitie; *het ontwikkelen van een zonering in het gebied:* de zorg voor een gedragen beeld waarbij inzichtelijk is waar er ontwikkelmogelijkheden zijn en waar niet. Dit volgt uit de zonering met natuurwaarden in het gebied, gekoppeld aan de provinciale ruimtelijke verordening. Dat geldt ook voor overnachtingen.
	c. Aanleggen van belevingsroutes en betere verbindingen met Het Twiske en Jagersveld met overige recreatie- en natuurgebieden. Ook aandacht voor verbinding stad-platteland.	Wij nemen graag kennis van uw wensen, ambities en plannen. Vertaling en uitvoering daarvan kan onderwerp worden van uitwerking en prioritering in het Meerjarenuitvoeringsprogramma. Daarvoor wordt ook inbreng en eigenaarschap van uw gemeente gevraagd. De gemeenten hebben via de collegeakkoorden immers ook hun inbreng geleverd bij de formulering van de ambities.
	d. Aandacht voor toegankelijkheid voor mindervaliden.	Vanzelfsprekend wordt aandacht geschonken aan de wensen en noden van doelgroepen. Bereikbaarheid van onze gebieden en begaanbaarheid houden van paden en routes maakt al deel uit van ons dagelijks werk.

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
	e. MRA betrekken bij maken uitvoeringsprogramma en stikstofproblematiek een plek geven in document.	Het recreatieschap maakt zelf geen deel uit van het MRA-platform maar adviseert en overlegt wel daarmee. Vertaling van regionale doelen zal daarom mede afhankelijk zijn van de prioriteiten die de deelnemers daaraan stellen. Afstemming moet leiden tot inbedding in lokaal beleid. Vervolgens is dat een van de manieren waarop het Meerjarenuitvoeringsprogramma wordt gevoed en actueel gehouden.

HOOFDSTUKKEN 4-7

Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie en advies verwerking
1. Gemeente Wormerland	a. In de verdere uitwerking van het ambitiedocument vragen we aandacht voor verbindende fietsroutes met aangrenzende natuur en recreatiegebieden.	Wij nemen graag kennis van uw wensen, ambities en plannen. Vertaling en uitvoering daarvan kan onderwerp worden van uitwerking en prioritering in het Meerjarenuitvoeringsprogramma. Daarvoor wordt ook inbreng en eigenaarschap van uw gemeente gevraagd. De gemeenten hebben via de collegeakkoorden immers ook hun inbreng geleverd bij de formulering van de ambities
Gemeente Zaanstad 2020/186	Belangrijk bij maken ambitie is capaciteit uitvoeringsorganisatie en participatie met belangengroepen.	Wij nemen graag kennis van uw wensen, ambities en plannen. Vertaling en uitvoering daarvan kan onderwerp worden van uitwerking en prioritering in het Meerjarenuitvoeringsprogramma. Daarvoor wordt ook inbreng en eigenaarschap van uw gemeente gevraagd. De gemeenten hebben via de collegeakkoorden immers ook hun inbreng geleverd bij de formulering van de ambities. Daar mag het bestuur voorstellen voor verwachten.

recreatieschap twiske-waterland

Ambitiedocument

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 25 juni 2020

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 5
1.1 Twiske-Waterland, waar hebben we het over… 5
1.1.1 Ontworpen en ingericht: Het Twiske 5
1.1.2 Historisch landschap: Waterland en de droogmakerijen 6
1.1.3 Natuur 7
1.2 Urgentie, waarom nu een ambitiedocument 7
1.3 Proces, 'Verkenning Waterland-Twiskepark' 8
2 Identiteiten en ontwikkelingen 9
2.1 Verhalen 9
2.2 Trends en opgaven 10
3 Ambitie: balans en optimale beleving 11
3.1 Korte termijn ambities, waar kunnen we 'morgen' al aan werken… 11
3.1.1 Identiteit definiëren en uitdragen van 'de verhalen van Twiske-Waterland' 11
3.1.2 Zonering aanbrengen, 'wat kan waar' 11
3.1.3 Overnachtingsmogelijkheden 12
3.1.4 Voedsel, educatie en gezondheid 'gebruik de kwaliteiten van het gebied' 12
3.1.5 Belevingsroutes 'verbind alle recreatie-hotspots met elkaar' 12
3.1.6 Toegankelijkheid: 'ontwikkel nieuwe recreatieve verbindingen naar het gebied' 12
3.1.7 Informatievoorziening verbeteren 'laat zien wat er te beleven is' 13
3.2 Lange termijn ambities, waar werken we naar toe 13
3.2.1 Recreatie 13
3.2.2 Natuur 13
3.2.3 Landschap 13
3.3 Regionale opgaven, de 11 van de MRA… 13
3.4 Wetlands en vitaal platteland, … 14
4 Communicatie en participatiestrategie 16
4.1 Communicatie 16
4.2 Participatiestrategie 16
5 Samenwerking en eigenaarschap 17
5.1 Handelingsperspectief, hoe gaan we om met initiatieven… 17
5.2 Ambities waar maken, wat doen we zelf 17
6 Financiering 18
7 Tussen Ambitie en Uitvoering 18
8 Bijlagen 19
Bijlage 1: Lange termijn ambities 19

Recreatie 19
Natuur 20
Landschap 20
Bijlage 2: Trends, ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven 21
Verandering van de recreatievraag 21
Naar een duurzame samenleving 21
Landbouw dichtbij: lokale voedselvoorzieningen 22
Afwisseling in (ecologische) deelgebieden 22
Bijlage 3: Regionale opgaven, de 11 van de MRA… 23
Bijlage 4: Kaarten 25

Samenvatting

Laag Holland is een uniek stukje echt Holland boven het Noordzeekanaal. Daarom is Laag Holland een nationaal landschap en Twiske-Waterland is een belangrijk onderdeel daarvan. Mens en natuur hebben in Laag Holland samengewerkt om iets heel moois onder zeeniveau te maken. Dat vind je terug in de openheid, de prachtige rechte lijnen, en de beschermde stads- en dorpsgezichten. Door de ligging nabij de stedelijke gebieden in combinatie met de relatieve rust van het landelijk gebied, is Twiske-Waterland een aantrekkelijk en gewild woon- natuur- en recreatiegebied.

De wereld om ons heen verandert snel. De (nationale) woonagenda, bereikbaarheidsopgaven, energietransitie en klimaatadaptatie zijn zaken die de komende tijd veel aandacht vragen. Niet alleen voor de natuur en het landschap in het gebied, maar ook voor de rol die het moet vervullen voor de openluchtrecreatie.

Ook in MRA verband zijn opgaven en ambities geformuleerd. Deze zijn breder dan 'enkel' natuur, recreatie en landschap – waar wij ons op richten. Het recreatieschap Twiske-Waterland zoekt de aansluiting op de reeds gedefinieerde 11 MRA opgaven. In een expertbijeenkomst werd een verkenning uitgevoerd van de toekomst voor het gebied. Vanuit verschillende disciplines werden beelden opgehaald, geanalyseerd, gewogen en bediscussieerd. Het resultaat geeft een out-of-the-box inspiratiedocument: Een Verkenning *Waterland-Twiskepark* (juni 2019). Voor dit ambitiedocument hebben wij ons laten inspireren door deze verkenning. In het vervolgproces – het vormgeven aan het uitvoeringsprogramma – wordt deze verkenning verder benut en toegepast in combinatie met de identiteiten van het diverse Twiske-Waterland.

Veel van de opgehaalde ambities en het tempo van de ontwikkelingen voor de langere termijn zijn nog ongewis. Daarom wordt voorgesteld te werken met een voortschrijdend vierjaren uitvoeringsprogramma voor de toekomst van het recreatieschap. De afzonderlijke coalitieakkoorden van de gemeenten en provincie zijn belangrijke bouwstenen voor dit ambitiedocument. Die bepalen voor een groot deel de korte termijn opgaven waarvoor we aan de lat staan.

Voor de inhoud en uitwerking van ambities is draagvlak gewenst. Participatie zal telkens aan bod moeten komen bij het ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en actualiseren van het uitvoeringsprogramma. In die processen worden belanghebbenden zoals de belangenorganisaties van natuur, gebruikers, recreanten en ondernemers en de eigenaren van zakelijke rechten in het gebied betrokken. In die processen zullen zij zich ook zelf melden, willen mee doen en mee willen bepalen. De vorm, het participatieniveau en de intensiteit zullen afhankelijk zijn van het onderwerp, de stakeholders: ze zijn nader te bepalen.

Het borgen van een goede balans tussen natuur, landschap en recreatie gaat niet alleen over het gebruik van de fysieke ruimte. Ook een financieel goede balans is een opgave. Voor het reguliere beheer- en onderhoud worden de kosten gedekt in de begroting, uitgewerkt in jaarplannen. De Kadernota blikt vooruit met verwerking van de volgende jaarschijf van het uitvoeringsprogramma. Met name in de Kadernota liggen de sturingsmogelijkheden. Zoals hiervoor al genoemd, kunnen accenten worden gelegd en prioriteiten worden gesteld. De financiële consequenties worden dan zichtbaar gemaakt en voor besluitvorming aangeboden. Keuzescenario's als 'nieuw voor oud', onderhoudsintensivering of juist afbouw, de inkomstenkant te vergroten door het aanwijzen van ontwikkelruimte: ze behoren tot de beslisruimte.

Het ambitiedocument geeft een aanzet om, e komen tot gedragen ontwikkeling, beheer en onderhoud van dit waardevolle en diverse gebied. Een gebied dat blijvend van waarde is voor natuur en de mens die er zijn brood verdiend en geniet van de omgeving.

1 INLEIDING

1.1 Twiske-Waterland, waar hebben we het over…

Twiske-Waterland, ten noorden van Amsterdam, wordt aan de west- en zuidzijde begrensd door verstedelijkte gebieden van Zaandam en Amsterdam. In het noorden liggen de Beemster en Westfriesland. Twiske-Waterland is een samenstel van waterrijke veenpolders en veenstromen en verschillende grote droogmakerijen– veelal ontstaan in de 17e eeuw. De droogmakerijen vormen een groot contrast met de waterrijke veenbovenlanden.

Het oostelijk deel van Waterland grenst aan het Markermeer. De Purmer is hier de grootste droogmakerij. Kleinere droogmakerijen liggen verspreid tussen de veenpolders. Verschillende braken herinneren aan de verschillende overstromingen vanuit de Zuiderzee. Diezelfde Zuiderzee heeft bijgedragen aan de economische ontwikkeling van de kustplaatsen en achterland. Het gebied heeft om die reden een rijke cultuurhistorie.

Door de ligging nabij de stedelijke gebieden in combinatie met de relatieve rust van het landelijk gebied, is Twiske-Waterland een aantrekkelijk en gewild woon- natuur- en recreatiegebied.

Figuur 1 Volgermeer

Het is onderdeel van het voormalig Nationaal Landschap Laag Holland. De Stelling van Amsterdam ligt aan de noordzijde van het gebied. De snelwegen A7, A8 en A10, de spoorlijn Zaandam-Hoorn, twee hoogspanningstrajecten en het Noord-Hollands Kanaal lopen door het gebied.

De uitvoering van taken en rollen op het terrein van natuur- en landschapsbeheer en de zorg voor openluchtrecreatie in dit gebied zijn ondergebracht bij het recreatieschap Twiske-Waterland. Haar beheergebied beslaat meer dan 31.000 hectare. Onderscheid wordt gemaakt tussen het Landschap Waterland en oorspronkelijk als recreatiegebied aangelegde Twiske. Naast het recreatieschap zijn ook andere terrein beherende organisaties actief in het gebied. Grote delen zijn in beheer en onderhoud bij onder meer Staatsbosbeheer en Landschap Noord-Holland.

1.1.1 Ontworpen en ingericht: Het Twiske

Het recreatiegebied is niet zomaar ontstaan. Een lange geschiedenis van veranderingen ging eraan vooraf. Het Twiske in zijn huidige omvang werd in 1943 ingepolderd. De ontginning bleek kostbaarder dan gepland en in 1957 werd die gestaakt. In 1962 kocht de gemeente Oostzaan een deel van het gebied voor de aanleg van sportvelden. Vanaf 1964 werden er plannen gemaakt om in het Twiske voor met name de inwoners van Amsterdam, Zaanstad en Purmerend een recreatiegebied aan te leggen. Tegelijkertijd werden in 1964 een concessie voor zandwinning en een eerste ontheffing ‘bodemverlagingsverordening’ afgegeven. Tot 1980 is ongeveer 12 miljoen m3 zand gewonnen voor onder meer het Coentunnel-tracé. Hierdoor ontstond de Stooterplas, 90 ha groot en 30 tot 35 m diep.

In 1968 was het voorlopig schetsplan gereed. Dit resulteerde in de oprichting van de Stichting Recreatiegebied Het Twiske. Het Rijk had een adviserende taak. In het bestuur van de stichting zaten de Provincie Noord-Holland, het Ontwikkelingsschap Zaanstreek en de gemeenten Amsterdam, Purmerend, Oostzaan, Landsmeer en Ilpendam. In 1984 is de stichting overgegaan in Recreatieschap Het Twiske.

Grontmij NV stelde een plan op voor de recreatieve hoofdstructuur en heeft dit ook uitgevoerd. Voor de zoveelste keer ging het gebied op de schop. Maar de natuur paste zich weer aan. Zo broedden er in 1977 in de uitgestrekte slibdepots in het noordelijke deel zeventig paar kluten. Er was zelfs sprake van een kokmeeuwenkolonie met zeker vierduizend broedparen in de jaren zeventig.

Doel en werkgebied

Artikel 2

1. Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening:
   a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
   b. in samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu
   c. het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt.

Figuur 2 Uit Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland

Eén van de uitgangspunten in het schetsontwerp was dat Het Twiske deel moest blijven uitmaken van Waterland. Er moest niet alleen sprake zijn van ontwikkeling als recreatiegebied, maar ook behoud en ontwikkeling van het natuurlijk milieu en aansluiting bij het Waterlandse landschap werd nagestreefd. Er werd onderscheid gemaakt in gebieden voor intensive en extensieve recreatie. Van de 650 ha die het gebied groot is, bestaat 200 ha uit weiland, hooiland, rietland of bosschages.

Vanwege de nieuwe bestemming werd vanaf 1972 weer volop gegraven in het gebied. De rechte sloten in het zuidelijke deel, indertijd met de hand gegraven, werden met behulp van draglines breder en grilliger gemaakt. Er ontstond een nieuw landschap dat voor een deel lijkt op het landschap uit de tijd dat het gebied nog De Veen heette. Maar de vegetatie uit het verleden is niet meer terug te halen, aangezien het oorspronkelijke veenoppervlak door ontginning en het storten van zand en bagger is verdwenen.

Figuur 3 Terras aan de Stooterplas

1.1.2 Historisch landschap: Waterland en de droogmakerijen

Laag Holland is een uniek stukje echt Holland boven het Noordzeekanaal. Laag, lager, laagst. Mens en natuur hebben in Laag Holland samengewerkt om iets heel moois onder zeeniveau te maken. Dat vind je terug in de openheid, de prachtige rechte lijnen, en de beschermde stads- en dorpsgezichten. Daarom is Laag Holland een nationaal landschap en Twiske-Waterland is een belangrijk onderdeel daarvan.

Twee van de tien Nederlandse vermeldingen op Werelderfgoedlijst van VN-cultuurorganisatie Unesco liggen in Laag Holland. Dat onderstreept de grote historische betekenis van het gebied: oud, mooi en uniek in de wereld. De Stelling van Amsterdam kreeg in 1996 een vermelding op de Werelderfgoedlijst, in 1999 gevolgd door de droogmakerij de Beemster.

1.1.3 Natuur

Recreatieschap Twiske-Waterland bestrijkt een groot gebied van Noord-Holland. Een gebied vol met prachtige landschappen en uitermate bijzondere natuur. Een aantal van deze natuurgebieden is zelfs uniek binnen Europa. Het is dan ook om deze redenen dat verschillende delen van het Twiske-Waterland gebied door Europa vastgelegd zijn als Natura 2000 gebied en/of door het Rijk zijn aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of Weidevogelleefgebied. Om zo deze bijzondere natuur te beschermen en te versterken.

Gebieden als Wormer-en Jisperveld, Oostzanerveld, Ilperveld en Varkensland maken deel uit van Laag Holland en zijn interessante veenweidegebieden. Hier is door ontwatering en kavelscheiding een karakteristiek slotenpatroon ontstaan. Boeren beheerden hun stukjes grond elk op net een andere manier. De een maaide net iets later dan de ander, of er liep ander vee. Hierdoor ontstond een grote diversiteit aan biotopen. Deze brakke graslanden met hun grote diversiteit aan biotopen en open karakten vormen bij een duurzame extensieve beweiding een uitstekend broedgebied voor weidevogels. Vandaar dat hier ook bijzondere vogels voorkomen als de Kemphaan en de Watersnip. Ook leeft er Bittervoorn, Meervleermuizen en de Noordse Woelmuis, bijzondere planten als Zonnedauw en diverse Veenmossen. En nog steeds dragen de boeren naast voedselproductie bij een het natuurbeheer van het gebied

> Het Europese Natura 2000 beleid beschrijft het netwerk van leefgebieden van soorten die beschermd zijn op grond van de Vogel en Habitatrichtlijn. Hierin staat vastgesteld welke habitattypen en leefgebieden van soorten in stand moeten worden gehouden, de zogenoemde instandhoudingsdoelen. Het Rijksbeleid NNN beschrijft het landelijke netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden. Hierin staan de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden welke worden uitgedrukt in beheertypen. Terwijl de Natura 2000 een wettelijk regime is welke geregeld is in de Wet Natuurbescherming is het NNN een planologisch regime welke geregeld is in een Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRO). De Natura 2000 doelen staan beschreven in de zogenoemde beheerplannen, terwijl de NNN beschreven staat in bestemmingsplannen.

Het Twiske is een populair recreatie- en natuurgebied. Een vijfde deel van is toegankelijk voor recreanten en wordt om te fietsen, zwemmen, varen en wandelen. In het grootste, extensief beheerde deel komen bijzondere planten en diersoorten voor: weide- en moerasvogels, de Donderpad, de Meervleermuis, de Noordse Woelmuis en meer. Met stedelijke gebieden en belangrijke verkeersaders in de nabijheid is het gebied essentieel voor flora en voor fauna om zich te kunnen verplaatsen tussen foerageer-, broed- en leefgebieden.

Ilperveld, Varkensland en Twiske worden gekwalificeerd als Speciale Beschermingszone onder de Vogelrichtlijn vanwege het voorkomen van drempel overschrijdende aantallen van Krakeend, Smient, Kemphaan en Grutto die het gebied benutten als overwinteringsgebied en/of rustplaats. Bovendien behoort het gebied tot een van de vijf belangrijkste broedgebieden voor de Roerdomp in Nederland.

1.2 Urgentie, waarom nu een ambitiedocument…

De wereld om ons heen verandert snel. De (nationale) woonagenda, bereikbaarheidsopgaven, energietransitie en klimaatadaptatie zijn zaken die de komende tijd veel aandacht vragen. Niet alleen voor de natuur en het landschap in het gebied, maar ook voor de rol die het moet vervullen voor de openluchtrecreatie.

Een van de opgaven voor de Metropoolregio Amsterdam betekent dat er honderdduizenden huishoudens bij gaan komen. Daarvan zal een aanzienlijk deel dicht op het recreatiegebied Twiske-Waterland worden gerealiseerd. Dit potentieel aan toekomstige bewoners zal gebruik gaan maken van de recreatieve faciliteiten die het gebied biedt voor ontspanning en vrijetijdsbesteding.

Natuur en recreatie moeten in balans zijn en blijven, waarbij recreatie en initiatieven voor recreatieve voorzieningen worden getoetst aan de natuurwet- en regelgeving. Twiske-Waterland is er specifiek voor de

individuele recreant die zichzelf informeert en erop uitgaat bijvoorbeeld te voet of te fiets. De balans tussen recreatieve activiteiten en rust, stilte en natuurbescherming moet geborgd zijn. Door telkens een gezamenlijke afweging te blijven maken streven we naar deze balans. Dit kan bijvoorbeeld door georganiseerde recreatieve activiteiten op het juiste moment in het jaar te plannen. De wezenlijke kenmerken en waarden – verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening – vormen de basis ter bescherming en versterking van de specifieke natuurwaarden in het recreatiegebied. Ook op lange termijn blijven we de waternatuurwaarden door natuurontwikkeling en natuurbeheer vergroten.

Het agrarische cultuurhistorische productielandschap blijft een fundamentele kernwaarde van het gebied. Ook op de lange termijn moet dit behouden blijven. Vanuit een aantal kernprincipes streven we naar het op een passende manier meer beleefbaar maken van het historische landschap en de bijzondere natuur. De recreant gaat zelf ontdekken en beleven, informeert zichzelf en trekt erop uit allemaal passend bij het landschap. We gaan uit van het principe ‘wees groot in kleinschaligheid’, houd de stad op afstand maar versterk de verbindingen. Beleef, respecteer en ga voor duurzaam.

Zo draagt dit ambitiedocument met een daaraan verbonden uitvoeringsprogramma bij aan de ontwikkeling van de ‘Amsterdam Wetlands’, een Vitaal Platteland en realisatie van een deel van de MRA opgaven. In algemene zin hoort het ambitiedocument antwoord te geven met daarop afgestemde beschrijving van de ambities voor openluchtrecreatie, natuur en landschapsbeheer. Concrete invulling en uitwerking van deze ambities kan per deelgebied, perceel of participerende gemeente anders zijn, passend bij de betreffende behoeften, maat/schaal en ontwikkeltempo. Door vigerende wet- en regelgeving en beleid, zijn functies en (natuur)waarden leidend voor potenties en inpassing van recreatieve ambities.

1.3 Proces, ‘Verkenning Waterland-Twiskepark’

Het ambitiedocument is tot stand gekomen door het analyseren van bestaande visies, ambities, routes en verhalen, geldende regelingen en agenda’s voor de toekomst. Tegelijkertijd worden door de deelnemende gemeenten en in diverse samenwerkingsverbanden nieuw beleid- en (omgevings)visies ontwikkeld. We bundelen al deze elementen die van invloed zijn op natuur, recreatie en landschap in Twiske-Waterland. Hierbij sturen we op de balans tussen natuur en recreatie.

In een expertbijeenkomst werd een verkenning uitgevoerd van de toekomst voor het gebied. Vanuit verschillende disciplines werd opgehaald, geanalyseerd, gewogen en bediscussieerd. Het resultaat geeft een out-of-the-box inspiratiedocument: Een Verkenning *Waterland-Twiskepark* (juni 2019). Voor dit ambitiedocument hebben wij ons laten inspireren door deze verkenning. In het vervolgproces – het vormgeven aan het uitvoeringsprogramma – wordt deze verkenning verder vertaald naar en toegepast in combinatie met de identiteiten van het diverse Twiske-Waterland.

Veel van de opgehaalde ambities en het tempo van de ontwikkelingen voor de langere termijn zijn nog ongewis. Daarom wordt voorgesteld te werken met een voortschrijdend vierjaren uitvoeringsprogramma voor de toekomst van het recreatieschap. De afzonderlijke coalitieakkoorden van de gemeenten en provincie zijn belangrijke bouwstenen voor dit ambitiedocument. Die bepalen voor een groot deel de korte termijn opgaven waarvoor we aan de lat staan.

Ook in MRA verband zijn opgaven en ambities geformuleerd. Deze zijn breder dan ‘enkel’ natuur, recreatie en landschap – waar wij ons op richten. Het recreatieschap Twiske-Waterland zoekt de aansluiting op de reeds gedefinieerde 11 MRA opgaven. De agenda voor de Metropool Regio Amsterdam heeft al een grote rol gespeeld tijdens de expertbijeenkomst. De opgaven zullen een belangrijke rol blijven spelen voor de uitvoering van de taken en rollen van het recreatieschap.

2 Identiteiten en ontwikkelingen

Wat zijn de karakters en de ‘verhalen’ van de gebieden, waarom komen mensen naar Twiske-Waterland of omgekeerd; waarom moeten mensen erheen. Twiske-Waterland is een van de vijf recreatieschappen binnen de MRA, maar wel met eigen unieke culturele en Wetlands-identiteiten. Door deze identiteiten meer tot uiting te laten komen ontstaat er een ongedefinieerde ‘selectie aan de voorkant’ van bezoekers, gebruikers en activiteiten.

2.1 Verhalen

Het aanbod van het gevarieerde landschap en vergezichten, de rijke natuur en verrassende Zuiderzee stadjes,

Figuur 4 Rijk aanbod aan landschapstypen

wekken de interesse van de bezoekers. Met ‘story telling’ wordt natuur, cultuur en landschap meer tot leven gebracht en verbinden de dijken als linten de mooie vergezichten, dorpen en monumenten: de parels. De verhalen van hoe het was vertellen de geschiedenis. Ondernemingen gericht op de recreant en toerist en evenementen zijn over het algemeen klein van schaal, passend bij de omgeving.

Vanuit de perspectieven *recreatie, natuur* en *landschap* brengen de verhalen identiteiten en kenmerken van de gebieden in beeld. Een vervolg, in welke vorm dan ook, zal vanuit deze kenmerken worden opgebouwd. Passend bij de identiteit, met een goede balans tussen natuur en recreatie en voorbereid op de toekomst.

De verhalen van Twiske-Waterland vormen de basis voor de gebiedsbranding. De basis voor recreatieve verbindingen, voorzieningen en evenementen. De verhalen op zich zijn wellicht de grootste culturele en recreatieve component die het gebied te bieden heeft.

2.2 Trends en opgaven

Trends en maatschappelijke opgaven spelen een belangrijke rol bij het bepalen van de ontwikkellijnen en ambities voor Twiske-Waterland. Soms ter inspiratie om op voort te filosoferen, soms als opgave om te incorporeren en soms als risico om te beheersen. De verstedelijking – met alles wat daarbij hoort – van de omgeving is wel een van de belangrijkste invloeden.

Bij de beschreven trends en ontwikkelingen ligt de nadruk op functies en activiteiten die gevolgen hebben voor de ruimtelijke indeling van het gebied. De samenvatting in bijlage 2 is niet uitputtend, maar gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen die op ons afkomen.

3 Ambitie: balans en optimale beleving

Bij de voorbereiding op de toekomst zijn ambitie, focus en tempo belangrijk. Voor uitvoering van de ambities voor Twiske-Waterland onderscheiden we korte- en lange termijn. Het adaptieve karakter van een te maken uitvoeringsprogramma biedt de mogelijkheid om bij het realiseren van ambities onderdelen naar voren te halen of in de tijd vooruit te schuiven.

De ambities voor Twiske-Waterland komen onder meer voort uit coalitieakkoorden van de individuele gemeenten en de provincie, aangevuld met ambities van bestuurders (consultatieronde mei 2019 en pitches). Daarnaast wordt er geput uit bestaande visie- en beleidsstukken van de gemeenten. En vormt de verkenning *Waterland-Twiskepark* een lange termijnperspectief met ontwikkelrichtingen.

Daarnaast participeren en zoeken we aansluiting op het verhaal van Amsterdam Wetlands, en in het verlengde Vitaal Platteland.

Twiske-Waterland ligt binnen de contouren van de MRA. De opgaven en de bijbehorende agenda's voor de MRA zijn belangrijke voedingscomponenten als het gaat om de toekomst van het gebied en daarmee ook het recreatieschap. Dat geldt niet alleen voor huisvesting van een toenemend inwonertal in de regio en daarmee een toenemend recreatiedruk. De meeste van de 11 gedefinieerde opgaven zijn van invloed op de ambities voor Twiske-Waterland.

3.1 Korte termijn ambities, waar kunnen we 'morgen' al aan werken…

Van de 'Ruimtelijk-economische Actie-Agenda 2016-2020', in februari 2016 gelanceerd met 57 concrete acties is het merendeel in uitvoering of afgerond. Concrete resultaten worden zichtbaar bij speerpunten als woningbouw en energietransitie. Hieruit blijkt dat het een actiegericht en dynamisch document is. Door voortschrijdend inzicht bij de uitvoering werden sommige acties aangepast of beter in combinatie met andere acties uitgevoerd. Een tussentijdse actualisatie van de MRA Agenda werd wenselijk, zonder dat de grotere keuzes ter discussie staan. In deze geactualiseerde MRA Agenda zijn waar mogelijk actiepunten samengevoegd of krijgen ze een vervolg. Voor het uitvoeringsprogramma, horende bij dit ambitiedocument wordt een gelijke aanpak voorzien.

De korte termijn ambities landen in de eerste twee jaren van het uitvoeringsprogramma. Dit betekent niet dat alles dan ook ontwikkelbaar en gerealiseerd is. Het kan ook goed zijn dat een tussenstap noodzakelijk is om inzicht te krijgen in de kansrijkheid van een bepaalde ambitie. De ambities in deze paragraaf zijn niet uitputtend, maar samengevat in een aantal thema's en komen voort uit een quickscan van de verschillende coalitieakkoorden aangevuld door de resultaten van de individuele bestuurlijke consultatieronde (mei 2019).

3.1.1 Identiteit definiëren en uitdragen van 'de verhalen van Twiske-Waterland'

Voor onderdelen van Twiske-Waterland zijn al verhalen geschreven. De mogelijkheden zijn nog niet uitgeput en ook de bereikbaarheid kan beter. Wat zijn de 'verhalen' van Twiske-Waterland, waarom moet de recreant naar het gebied komen, waaruit blijkt dat en welke ontwikkelingen (evenementen en/of fysiek) passen het beste bij dit gebied. Een van de belangrijkste 'basis' ambities voor de vervolgkoers van het gebied is het definiëren en uitdragen van de identiteiten en kenmerken van Twiske-Waterland. Door dit in samenhang te bezien met de andere regionale recreatiegebieden is het voor bezoekers, gebruikers en initiatiefnemers eenduidig wat, waar het beste past.

3.1.2 Zonering aanbrengen, 'wat kan waar'

Natuur en recreatie staan soms op gespannen voet in het gebied. Zeker met de toenemende recreatievraag zal het een uitdaging zijn om deze kwaliteiten te blijven borgen. Tegelijkertijd staat de wereld niet stil en zal een antwoord gevonden moeten worden voor maatschappelijke opgaven en initiatieven uit de samenleving.

Daarnaast is het van belang om initiatiefnemers in een vroeg stadium duidelijkheid te bieden over de mogelijk- en onmogelijkheden en dit vervolgens te faciliteren.

Een opgave voor de toekomst is een zonering aan te brengen van hoge- en lage natuurwaarden in het gebied waarmee twee essentiële ambities worden bewerkstelligd. Het borgen van de natuurkwaliteiten enerzijds en het creëren van ontwikkelruimte (voor het faciliteren van ondernemerschap) passend bij het landschap anderzijds. Bij een dergelijke zonering maken we gebruik van de 'wezenlijke kenmerken en waarden' (WKW) die door de provincie Noord-Holland is vastgesteld.

Een recreatieve ontwikkeling in een bepaalde zone kan effect hebben op de natuurwaarden in een naastgelegen gebied. Er zal dus altijd een natuurtoets uitgevoerd moeten worden om zeker te zijn dat ontwikkeling geen significant negatief effect heeft op de omliggende natuur.

3.1.3 Overnachtingsmogelijkheden

Het kunnen ontwikkelen met inachtneming van natuurkwaliteiten op basis van natuurwet- en regelgeving en op de juiste en mogelijke plek gefaciliteerd van overnachtingsmogelijkheden behoort tot de ambities van Twiske-Waterland. Overnachtingsmogelijkheden moeten een bij het landschap en haar kwaliteiten passende maat en schaal hebben.

3.1.4 Voedsel, educatie en gezondheid 'gebruik de kwaliteiten van het gebied'

Het beter benutten van alles wat het gebied kenmerkt is het laaghangend fruit waarbij de eerste winst behaald kan worden. Specifiek gericht op de thema's voedsel, educatie en gezondheid ligt er een ambitie. Speciale aandacht zou uit moeten gaan naar kinderen, waarbij in het uitvoeringsprogramma de samenwerking met onderwijs en verenigingsleven wordt gezocht en de buitenruimte beweegvriendelijk wordt ingericht. Recreatie die dient als natuureducatie zou de natuur zelfs kunnen versterken. In de vorm van cursussen en/of vrijwilligerswerk kunnen recreanten bijvoorbeeld helpen met onderhoud.

3.1.5 Belevingsroutes 'verbind alle recreatie-hotspots met elkaar'

Met een toenemende recreatievraag in het verschiet is het essentieel om als schap 'zelf' in de lead blijft. Door het ontwikkelen van belevingsroutes waarmee (deels) de mogelijkheid ontstaat om sturing te geven aan bezoekers en gebruikers van het gebied. De belevingsroute zelf is vervolgens een mooie toegevoegde vrijetijdsbesteding die passend is bij het landschap. De opgave is om zowel op gebiedsniveau als op regionale schaal (groene scheg) gebieden op een recreatieve manier (wandelen, fietsen en varen) met elkaar te verbinden.

3.1.6 Toegankelijkheid: 'ontwikkel nieuwe recreatieve verbindingen naar het gebied'

Door een aantal slimme ontwikkelmogelijkheden met elkaar te combineren ontstaat de kans om de toegankelijkheid van en naar, maar ook binnen het gebied te vergroten.

Met de versterking van de Markermeerdijken ontstaat de kans om duurzame mobiliteitsverbindingen (zoals te voet en te fiets) van en naar het achterland te vergroten.

Het verweven van cultuurhistorische verhalen aan de ambitie van toegankelijkheid biedt een uitgelezen kans om bijvoorbeeld de oude vaarverbinding (de handelsroute Waterlandse Melkschuit) in ere te herstellen. Het verzilveren van deze kans betekent tevens een versterking van de identiteit en draagt bij aan een rijke collectie aan verhalen over Twiske-Waterland.

Door de verbindingen met aangrenzende recreatiegebieden zoals bijvoorbeeld de Jagersplas en de te ontwikkelen Noorder IJplas te verbeteren ontstaat er een breder aanbod aan recreatiemogelijkheden en kan spreiding van recreanten beter worden gefaciliteerd.

3.1.7 Informatievoorziening verbeteren ‘laat zien wat er te beleven is’

Gekoppeld aan de eerste ambitie voor het definiëren en uitdragen van de identiteiten van Twiske-Waterland is de opgave om de informatievoorziening over het gebied te verbeteren. Dit kan via twee sporen. Direct aan de rand van het gebied via de verschillende ‘toegangspoorten’ en vanuit de verschillende gemeenten bijvoorbeeld met de ontwikkeling van een informatiepunt bij het metrostation Noord (Noord-Zuidlijn).

3.2 Lange termijn ambities, waar werken we naar toe…

Lange termijn ambities komen voort uit bestaande visie- en beleidsstukken uit de verschillende gemeenten. Daarnaast is de verkenning *Waterland-Twiskepark* d.d. juni 2019 opgeleverd door UN Studio een belangrijke bouwsteen voor de lange termijn.

Voor onze lange termijn ambities hanteren we de drie gebruikelijke en herkenbare perspectieven; *Recreatie, Natuur en Landschap.* Vanuit deze ambities zal – in samenwerking (participatie) met een breed netwerk aan stakeholders – een vertaalslag gemaakt moeten worden naar een uitvoeringsprogramma.

3.2.1 Recreatie

Met inachtneming van de natuur- en landschapskwaliteiten versterken we de recreatie en het toerisme door het beter benutten van het aantrekkelijke landschap en de bestaande hotspots. Recreatie moet in balans blijven met de leefbaarheid van de kernen. Recreatiegebieden moeten toegankelijk, gemakkelijk en duurzaam bereikbaar blijven en er moet ruimte zijn voor recreatieve elementen en ondernemerschap.

3.2.2 Natuur

Recreatieve activiteiten, rust, stilte en natuurbescherming moeten zoveel mogelijk met elkaar in balans zijn. De wezenlijke kenmerken en waarden – verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening – vormen de basis ter bescherming en versterking van de specifieke natuurwaarden in het recreatiegebied. Ook op lange termijn blijven we de natuurwaarden door ontwikkeling en beheer vergroten.

3.2.3 Landschap

Het agrarische cultuurhistorische productielandschap blijft een fundamentele kernwaarde van het gebied. Ook op de lange termijn moet dit behouden blijven en versterkt worden. Vanuit een aantal kernprincipes streven we naar het meer beleefbaar maken van het historische landschap en de bijzondere natuur. We gaan uit van het principe ‘wees groot in kleinschaligheid’, houdt de stad op afstand maar versterk de verbindingen. Beleef en respecteer het water en ga voor duurzaam.

3.3 Regionale opgaven, de 11 van de MRA…

Binnen de Metropoolregio Amsterdam zijn elf opgaven benoemd in samenhang met de ontwikkelingen die op de samenleving afkomen. De duiding van deze elf opgaven is slechts een eerste stap. Ook in MRA verband worden deze opgaven nog verder uitgewerkt.

Voor Twiske-Waterland als recreatie- en natuurgebied is het dan ook zeker niet zo dat alle elf de opgaven van toepassing zijn, of dat daar een ‘antwoord’ op gevonden moet worden. De vertaalslag van MRA-opgaven naar de betekenis of focus voor het schap Twiske-Waterland vindt plaats in een later stadium bij de ontwikkeling van een uitvoeringsprogramma. Het nu echter niet benoemen van deze opgave zou onverstandig zijn. *Weten wat er speelt en zelf in de lead blijven,* is ook zeker hierbij van toepassing!

De vijf, voor dit ambitiedocument meest relevante MRA-opgaven zijn:

CO2 en bodemdaling
Een MRA-landschap dat koolstofdioxide vastlegt in plaats van uitstoot. Vernatting van veenweidegebied combineren met natuur en nieuwe (vee)teelt. Uitstoot van industrie en transport compenseren met nieuwe bossen en veenregeneratie.

Klimaatadaptatie
Leefbaar MRA, ook op termijn bij een veranderd klimaat. Inspelen op ruim 2 meter zeespiegelstijging in 2100, met robuuste water- en landschapsstructuren. Landschap als airco tegen hittestress. Waterberging in de binnenduinring.

Recreatie en toerisme
Spreiding van toerisme en recreatie, met hotspots in het metropolitane landschap. Investeren in het landschap voor recreatie (35% toename recreatiedruk verwacht tot 2040). Kwaliteit behouden onder die hoge druk.

Agrarische transformatie
Duurzaam en multifunctioneel boerenland. Meer eten uit de streek, zonder zelfvoorzienend te hoeven zijn. Natuur-inclusieve landbouw met bodemherstel en goed verdienmodel voor de boer. Nutriënten kringloop sluiten.

Natuur en ecologie
Biodiversiteit en een robuust MRA-netwerk. Hoe kan 3500 ha nieuwe natuur samengaan met andere opgaven? Aantal vogels en insecten terug op niveau. Natuurdoelen halen onder druk van recreatie en ander gebruik

3.4 Wetlands en vitaal platteland, …

Voor de componenten *natuur en (cultuur)landschap* is in regionaalverband door de terrein beherende organisaties het Amsterdam Wetlands visiedocument opgesteld (vastgesteld, mei 2018). Voor Twiske-Waterland gaan we dit niet opnieuw doen, maar maken we gebruik van die basis.

Het verhaal van Amsterdam Wetlands, en in het verlengde Vitaal Platteland, zorgt voor een goed kader voor de verdere ontwikkeling van de beleving van biodiversiteit, cultuurhistorie en voedselproductie in Twiske-Waterland. De initiatieven bieden ruimte voor nieuwe verbindingen tussen mensen, zoals het bij elkaar brengen van boer en stedeling rond voedselproductie. Maar ook het leren over – en waarderen van – belangrijke cultuurhistorie en natuur. Om Twiske-Waterland toekomstbestendig te maken, kunnen we de vele bestaande kwaliteiten uitbouwen en beleefbaar maken.

Figuur 5 Topnatuur met ruimte voor de otter, purperreiger, lepelaar, kemphaan en zeearend; en daarmee een onvergetelijke natuurbeleving (Amsterdam Wetlands, Een perspectief voor Laag-Holland in 2050 – d.d. mei 2018)

In de visie voor Amsterdam Wetlands zijn zeven bouwstenen gedefinieerd, met vervolgens een viertal programmalijnen en tot op heden drie pilotprojecten. Verdere vertaling van de Amsterdam Wetlands visie naar daadwerkelijke uitvoeringsprojecten zal via een programmatische aanpak, in samenwerking met stakeholders tot stand gaan komen. Daar waar het Twiske-Waterland raakt zal samenwerking worden georganiseerd.

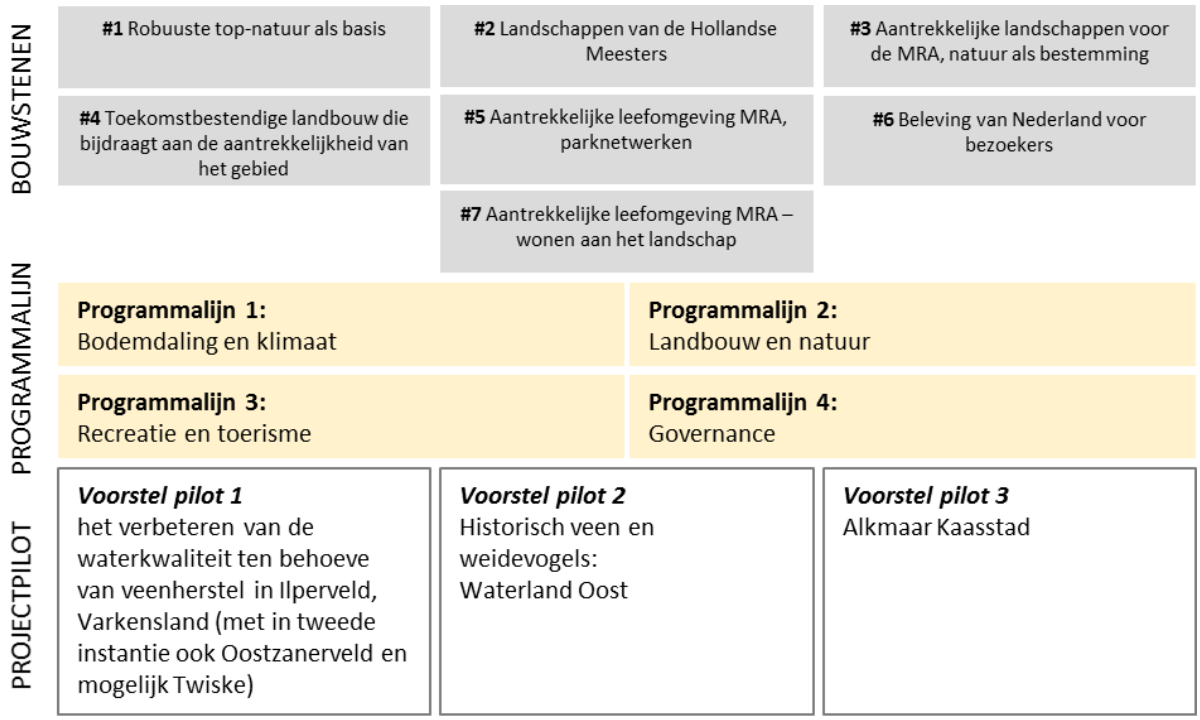

Figuur 6 Bouwstenen Amsterdam Wetlands (Amsterdam Wetlands, Een perspectief voor Laag-Holland in 2050 – d.d. mei 2018)

4 Communicatie en participatiestrategie

Communicatie en participatie worden vaak in een adem genoemd als het gaat over fysiek-ruimtelijke ontwikkelingen en/of bij het maken van visie of beleid. Feitelijk zijn het twee afzonderlijke elementen die ook voor Twiske-Waterland worden uitgewerkt en ingezet. In een passende vorm naar aanleiding van het dan voorliggende vraagstuk en afgestemd op de stakeholders die we willen bereiken.

4.1 Communicatie

Een belangrijke ambitie is om de identiteiten en de verhalen van Twiske-Waterland beter te benutten. De bestaande kwaliteiten en historische context van het gebied kunnen beschouwd worden als een recreatieve component op zich. Hiermee definiëren we onze eigen communicatieopgave, een die meegroeit en communiceert over de dingen van het verleden, heden en toekomst. Het begin hiervan is terug te lezen in H2 Identiteiten van Twiske-Waterland, dit bouwen we verder uit. Het recreatieschap ondersteunt de deelnemende gemeenten bij het informeren over de ontwikkelingen binnen Twiske-Waterland.

4.2 Participatiestrategie

Voor de inhoud en uitwerking van ambities is draagvlak gewenst. Participatie zal telkens aan bod moeten komen bij het ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en actualiseren van het uitvoeringsprogramma. In die processen worden belanghebbenden zoals de belangenorganisaties van natuur, gebruikers, recreanten en ondernemers en de eigenaren van zakelijke rechten in het gebied betrokken. In die processen zullen zij zich ook zelf melden, willen mee doen en mee willen bepalen. De vorm, het participatieniveau en de intensiteit zullen afhankelijk zijn van het onderwerp, de stakeholders: ze zijn nader te bepalen.

Participatie betekent dus interactie. En interactie is altijd waarde geladen. Het gaat, behalve om feiten, ook om beeldvorming, associaties en meningen. Het kan gaan om samen besluiten en om samen doen.

Samen besluiten is aan regels gebonden en vaak voorbehouden aan de gemeenteraad. Daar waar het gaat om ruimtelijke ordening en het groene domein is meer ruimte. De vraag of elke uitkomst acceptabel is, moet vaak weer door de gemeenteraad worden beantwoord.

Samen doen gaat over alle participatieve trajecten die producten of diensten opleveren waarmee je publieke waarde creëert. Begrippen die hierbij horen zijn: coproduceren, co-creëren, samenwerken, realiseren, doe-democratie en handen uit de mouwen.

Participatief werken kan leiden tot meer kwaliteit, betere gezamenlijke informatievoorziening, meer legitimiteit en betrokkenheid en meer voldoening bij de initiatiefnemers. Wij willen het niet laten bij algemene oproepen en moeten bij de uitwerking zorg besteden aan de publieke waarde, representativiteit, omgang met informatie, dilemma's en ongewenste (neven)effecten.

Een meerjarenuitvoeringsprogramma is verbonden aan het ambitiedocument. Deze is naast de reguliere beheer en onderhoudsactiviteiten, gevuld met ambities en wensen waarvoor de gemeenten werden geconsulteerd (zie ook hierboven). Daarmee wordt voldaan aan een belangrijk uitgangspunt: besturen worden op hoofdlijnen betrokken bij de ontwikkelingen. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering als onderdeel van de planning en control-cyclus. Beleidsbijdragen en sturing zijn jaarlijks mogelijk via de Kadernota.

De wijze van betrekken van particuliere belanghebbenden, ondernemers en verenigingen bij vormgeving en realisatie van onderdelen uit het uitvoeringsprogramma, wordt per onderwerp ingeschat. Daarbij helpt dat met de komst van de Omgevingswet (2021) iedere gemeente verplicht is om een omgevingsvisie te hebben waarbij participatie een belangrijk onderwerp is. Daar waar het kan, is het nuttig om een slimme samenwerking te organiseren als het gaat om het betrekken van inwoners, bedrijven en verenigingsleven.

5 Samenwerking en eigenaarschap

Het enkel verwoorden van ambities is slechts een eerste stap die gezet moet worden. Een ambitiedocument tot uitvoering brengen vergt de nodige energie op verschillende fronten. Het is ook niet zo dat er slechts een partij is die het geheel kan uitvoeren, samenwerking en het benutten van elkaars kracht is hierbij nodig.

Er zijn twee manieren om tot uitvoering te komen. Beide kunnen afzonderlijk van elkaar bestaan, effectiever is om beide manieren ook met elkaar te verweven zodat het schap zelf de regie houdt.

5.1 Handelingsperspectief, hoe gaan we om met initiatieven…

Voor initiatieven vanuit de samenleving moet op voorhand een aantal dingen duidelijk zijn. Dit ligt in lijn met een belangrijke ambitie; *het ontwikkelen van een zonering in het gebied*. Zorg voor een gedragen beeld waarbij inzichtelijk is waar er ontwikkelmogelijkheden zijn en waar niet. Dit volgt uit de zonering met natuurwaarden in het gebied, gekoppeld aan de provinciale ruimtelijke verordening.

5.2 Ambities waar maken, wat doen we zelf…

Er zijn ook ambities waaraan het recreatieschap zelf uitvoering moet geven. We nemen hiervoor de tijd en koppelen onze ambities aan het jaarlijkse beheer- en onderhoudsprogramma. Hierbij is eigenaarschap vanuit de verschillende gemeenten noodzakelijk. Door ook een slimme koppeling te maken met initiatieven kan werk-met-werk gemaakt worden of kunnen ambities of delen van ambities door andere partijen tot uitvoering komen. Hiervoor hanteren we een vorm van een *multiplier* zodat we met een ontwikkeling meer doen dan alleen een betreffende ontwikkeling en is participatie een belangrijk uitgangspunt voor het verkrijgen van draagvlak.

6 Financiering

Het borgen van een goede balans tussen natuur, landschap en recreatie gaat niet alleen over het gebruik van de fysieke ruimte. Ook een financieel goede balans is een opgave.

Voor het reguliere beheer- en onderhoud worden de kosten gedekt in de begroting, uitgewerkt in het jaarplan. De Kadernota blikt vooruit met verwerking van de volgende jaarschijf van het uitvoeringsprogramma. Met name in de Kadernota liggen de sturingsmogelijkheden. Zoals hiervoor al genoemd, kunnen accenten worden gelegd en prioriteiten worden gesteld. De financiële consequenties worden dan zichtbaar gemaakt en voor besluitvorming aangeboden. Keuzescenario's als 'nieuw voor oud', onderhoudsintensivering of juist afbouw, de inkomstenkant te vergroten door het aanwijzen van ontwikkelruimte: ze behoren tot de beslisruimte.

Bij de uitwerking van ambities tot concrete projecten kan gezocht worden naar externe financieringsbronnen op het moment dat de reguliere middelen niet toereikend zijn. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld publieke of private financiering.

7 Tussen Ambitie en Uitvoering

Na het vaststellen van het Ambitiedocument (verwacht eind 2019) besluit het bestuur over de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma. Dit programma bevat een vierjarige planhorizon en wordt jaarlijks getoetst, geactualiseerd en voorzien van een volgende jaarschijf. Belangrijk daarvoor is afstemming op de MRA-agenda en de ontwikkelingen in de Amsterdam Wetlands.

Door deze werkwijze krijgt het programma een voortschrijdend en adaptief karakter en is participatie af te stemmen op de thema's en opgaven die aan de orde komen.

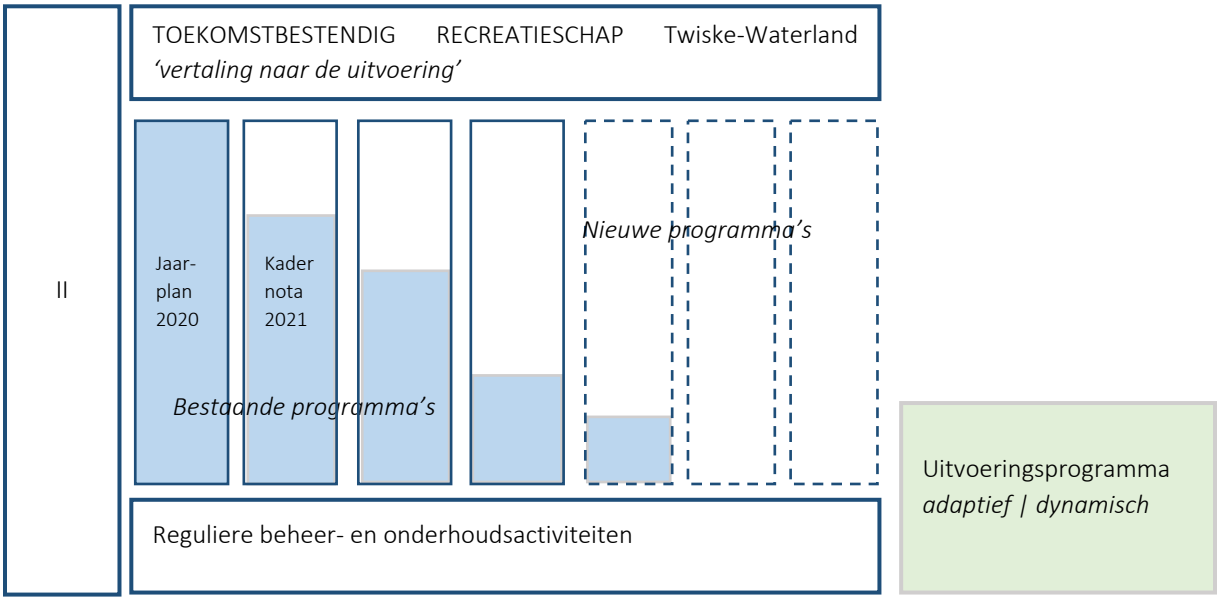

Figuur 7 Schematische weergave programma's, van ambitie – per jaarschijf - naar uitvoering

8 Bijlagen

Bijlage 1: Lange termijn ambities

Voorliggende opsomming toont de lange termijn ambities die voortkomen uit de bestaande visie- en beleidsstukken uit de verschillende gemeenten en de provincie.

Belangrijke wettelijke kaders voor ontwikkelingen vinden hun oorsprong in:

- N2000: instandhoudingsdoelen, veranderd in de Wet natuurbescherming

- NNN: begrenzing en 'wezenlijke kenmerken en waarden' veranderd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening

- Lokale wet- en regelgeving: verankerd in omgevingsvisies, omgevingsprogramma's en omgevingsplannen

Recreatie

1. Wereld erfgoed als predicaat benutten en het vinden van een balans tussen strikte regels en ontwikkelvragen vanuit de samenleving
2. Het Beusebos/Kom A7 wordt –buiten het deel waar een hotel is gepland- een natuur-, recreatie- en wandel- bos met een educatief karakter
3. Verbetering van de toegankelijkheid van/naar recreatieve voorziening
4. Verbeteren van de communicatie rondom het bestaan van recreatieve voorzieningen
5. Een toegangspoort (transferium) tot het cultuurlandschap van Laag-Holland in Purmerend
6. Versterken van recreatie en toerisme door het beter benutten van het aantrekkelijke landschap en de bestaande hotspots zoals o.a. Volendam, Marken en Zaanse Schans
7. Het benutten van de potenties van het havengebied en van waterrecreatie
8. Het toerisme in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme
9. Het versterken van de kernwaarden; authentieke dorpen en stad, het groene en open landschap, de veelheid aan water en de ligging dicht bij Amsterdam door vijf speerpunten:
    a. Verbeteren van recreatieve/toeristische infrastructuur;
    b. Citymarketing;
    c. Stimuleren van productontwikkeling en kwaliteitsverbetering van het bestaande aanbod;
    d. Watersport en waterrecreatie;
    e. Stimuleren van verblijfsaccommodaties die voldoen aan de behoeften van Waterland.
10. Recreatie en toerisme moeten in balans blijven met de leefbaarheid van de kernen
11. Een betere spreiding van toeristen, zowel in tijd als in ruimte
12. Stimuleren van cultuurtoerisme
13. Aansluiten bij de overkoepelende recreatie- en toerismevisie van de provincie
14. Recreatiegebieden moeten toegankelijk en gemakkelijk bereikbaar blijven en er moet ruimte zijn voor recreatieve elementen en ondernemerschap
15. Het versterken van de recreatieve mogelijkheden op en langs de dijk, bijvoorbeeld met de aanleg van het Stadsstrand in Hoorn en het verbeteren van de recreatieve verbindingen
16. Verbreding en vergroting van het toeristisch en recreatief aanbod t.b.v. gebruik vanuit Amsterdam (aantrekkelijkheid en bekendheid van alternatieve bestemmingen, optimaliseren van bereikbaarheid en capaciteit alsmede het verhogen van ruimtelijke kwaliteit op strategische plaatsen);
17. Creëer aanbod dat voldoet aan de recreatieve vraag van de eigen bewoners van de Kustzone en de vraag vanuit de metropoolregio Amsterdam; een zonering in rustiger plekken die horen bij de eigen leefomgeving van de bewoners van de Kustzone enerzijds en plekken waar de draagkracht voor

intensiever vormen van recreatie aanwezig is anderzijds; dat laatste is met name in de watersteden en -stadjes in de Kustzone het geval;
18. Voor de Kustzone buiten de watersteden is 'kleinschalig en hoogwaardig' het motto voor de recreatieve (en toeristische) ontwikkeling
19. Diversificatie van het verblijfsrecreatieaanbod; ook door herstructurering van de bestaande voorzieningen en complexen
20. Meer ruimte voor waterrecreatie binnendijks en uitwisselmogelijkheden tussen binnen- en buitenwater (via waterverbinding of overtoom)
21. Meer aanlegmogelijkheden voor watersport (meelift-mogelijkheden op de vaargeulen die aangelegd worden i.v.m. dijkversterking benutten)
22. Creëer meer kansen voor de (sport)visserij
23. De buitenruimte beweegvriendelijk inrichten (Nationaal Sportakkoord, d.d. 29.6.2018)

Natuur

1. De balans tussen recreatieve activiteiten en rust, stilte en natuurbescherming moet geborgd zijn
2. Recreatie mag niet leiden tot schade aan de wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurgebieden
3. Natuur als specifiek kenmerk/waarde benoemen, TW kent meer bijzondere natuur dan in andere recreatiegebieden
4. Inzicht in wat de impact is van de (groeiende) evenementen, de toename van horeca en verblijfsmogelijkheden en van de (mede hierdoor) stijgende bezoekersaantallen op de natuurwaarden > nieuwe initiatieven moeten ook de impact op natuur aantonen
5. Het beheer (meer) richten op de natuurwaarden, zowel actuele als potentiële > zie de WKW. T.b.v. hiervan een programma voor monitoring opstellen en uitvoeren
6. Vergroting van de waternatuurwaarden, vooral door het creëren van brede ondiepe oeverzones voor waterplanten, vissen, schelpdieren en vogels en overstroombare gras-oeverlanden
7. Waterplant-vrije zones en vaarroutes in het Markermeer voor de watersport creëren

Landschap

1. Agrarisch cultuurhistorisch productielandschap als kernwaarde versterken
2. Behoud en actieve bescherming van het Waterlandse landschap
3. Kernprincipes als vertrekpunt:
    a. Vertrek vanuit historie, landschap en natuur;
    b. Wees groot in kleinschaligheid;
    c. Houd de stad op afstand maar versterk de verbindingen;
    d. Ga voor duurzaam;
    e. Beleef en respecteer het water
4. De dijkversterkingen en de te ontwikkelen ruimtelijke projecten dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteitswaarden van het gebied
5. Behoud door ontwikkeling- én het meer beleefbaar maken van het cultuurhistorisch erfgoed
6. Aansluiten op de innovaties op het gebied van waterveiligheid en klimaatbestendigheid volgens de principes van Building with Nature
7. De ontwikkeling van multifunctionele 'achteroever'- projecten met o.a. aquacultures
8. De Kustzone en de dijk beter toegankelijk maken; verbeteren van de verkeerssituatie door wegen die naar de Kustzone leiden te verbeteren/ verbreden; vooral aandacht voor langzaam verkeer; scheiding verkeerssoorten op diverse plekken aanbrengen en doorgaand auto- en motorverkeer in de dijkzone weren; doorgaande en verbrede fiets- en wandelverbinding over en langs de dijk; door te sturen op toegankelijkheid een bij de karakteristiek passende verdeling van luwte en drukte in de Kustzone orkestreren
9. Dijkzone als gebied voor water- en oeverrecreatie verbeteren (binnen- en buitendijks);
10. Bredere Kustzone met langere en zachtere overgangen land-water

Bijlage 2: Trends, ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven

Trends en maatschappelijke opgaven spelen een belangrijke rol bij het bepalen van de ontwikkellijnen en ambities voor Twiske-Waterland. Soms ter inspiratie om op voort te filosoferen, soms als opgave om te incorporeren en soms als risico om te beheersen. De verstedelijking – met alles wat daarbij hoort – van de omgeving is wel een van de belangrijkste invloeden.

Niet alleen in Twiske-Waterland staan de mens en het landschap onder druk door verstedelijking en klimaatverandering. Kijken we hoe anderen met deze uitdagingen omgaan, dan zien we een duidelijke beweging. De manier van recreëren is in de 21ste eeuw anders. Het medeverantwoordelijk voelen voor de omgeving en het delen van middelen staat bij mensen veel meer op het netvlies.

Bij de beschreven trends en ontwikkelingen ligt de nadruk op functies en activiteiten die gevolgen hebben voor de ruimtelijke indeling van het gebied. Dit hoofdstuk is niet uitputtend, maar gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen die op ons afkomen.

Verandering van de recreatievraag

Er is vanuit de samenleving een verandering waarneembaar als het gaat over (meer) keuzes in de wijze waarop vrije tijd en (buiten)sport kunnen worden beleefd. De behoefte is er voor meer en gevarieerde recreatie- extensieve ontspanning in de openlucht, intensieve en uitdagende belevenissen en veel sport en spel. Gezondheid en bewegen zijn terugkerende thema's die meer en meer in ontwikkeling zijn binnen onze samenleving. De verbreding en variatie in recreatiegebruik wordt door gebruikers ook toenemend gezocht in mogelijkheden en combinatie met allerlei vormen van verblijfs-arrangementen, met daarbij keuze in overnachtingsmogelijkheden. Innovatieve samenwerkingsvraagstukken tussen overheid (basisinfrastructuur recreatie) en ruimte voor vrijetijdsmarkt: ondernemerschap in beleving en activiteiten is nodig om invulling te geven aan deze behoefte.

Naar een duurzame samenleving

Duurzaamheid is een breed begrip waarin een veelvoud van aanvliegroutes past. Vanuit de maatschappelijke opgave wordt hier met duurzaamheid gedoeld op de bijdrage van gebieden aan energietransitie en klimaat-adaptatie (bijv. waterberging) en circulaire ontwikkeling. Binnen Nederland staan we voor grote maatschappelijke opgave op het gebied van duurzaamheid die ruimtelijk vertaald moeten worden. Voor elke potentiele locatie moet bepaald worden of deze in aanmerking komt voor het invullen van deze opgave. Twiske-Waterland kan op gebiedsniveau compensatie organiseren om tot een energie- en CO2-neutraal gebied te komen. Nieuwe ontwikkelingen moeten bijvoorbeeld in hun eigen energie voorzien. Of door het ontwikkelen van locaties voor zonneakkers, geothermie, energieopslag, waterberging voor piekopvang, CO2-reductie (laagveen, bospercelen) en duurzame landbouw. Dit vraagt letterlijk om ruimte en om selectie bij activiteiten. En het zal gestroomlijnd moeten worden met landschapsambities (openheid) en recreatie- en natuurwaarden.

Figuur I Duurzaamheidsvisie van professionals Landsmeer 2050

Landbouw dichtbij: lokale voedselvoorzieningen

Met landbouw dichtbij wordt bedoeld dat landbouwproductie in de regio (biologisch) plaats vindt en dient als voedselvoorziening voor omliggende dorpen en steden in plaats van de wereldmarkt. Een sterk thema kan zijn dat alle (agrarische) ondernemers in het gebied een duurzaam plan hebben en starten of omschakelen naar circulair produceren en nieuwe teelten, rekening houdend met de opkomende andere waterhuishouding in het gebied. De opkomende behoefte van consumenten is dat voedsel met weinig milieudruk (transport) en dichtbij is geproduceerd. Hieraan gekoppeld zou een gedachte kunnen ontstaan van een lokale markt, waarbij de inwoners van de regio hoofdafnemer worden van het lokaal geteelde voedsel. Meer 'gevoel' en 'verantwoordelijkheid' van de consument bij de productie van ons voedsel en de (schaarse) beschikbare ruimte die we daarvoor nodig hebben.

Figuur II Streekproducten

Afwisseling in (ecologische) deelgebieden

Een laatste ontwikkeling die van invloed is op de ruimte indeling gaat over het verschil in deelgebieden. Dat is van invloed op de bescherming van natuurwaarden, met meer nadruk op beeldkwaliteit (esthetische waarde) en een betere afweging in medegebruik (recreatieve waarde van natuur). De balans tussen natuur, landschap en recreatie is daarbij essentieel. Met de verstedelijkingsopgave (230.000 woningen in de metropoolregio) blijft het een uitdaging om de landschappelijke openheid te borgen. Tegelijkertijd is het ook niet zondermeer mogelijk om gebieden 'op slot' te zetten.

Er is een gradatie in biodiversiteit in de ontstane natuurwaarde (van monofunctioneel tot divers), maar dit vormt nog beperkt een leidraad voor ontwikkeling. De borging van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), dient ertoe beter te gaan afspreken welke natuurwaarden gelden of versterkt kunnen worden. Dit zal een belangrijke basis blijken voor een mogelijke zonering in het gebied om daarmee potentiele 'ontwikkel' locaties te vinden enerzijds en meer focus op de bescherming en versterking van de belangrijkste natuurdelen anderzijds. Deze fundamentele keuzes moeten in gezamenlijkheid binnen het recreatieschap worden gemaakt.

Bijlage 3: Regionale opgaven, de 11 van de MRA…

Binnen de Metropoolregio Amsterdam zijn elf opgaven benoemd die op de samenleving afkomen. De duiding van deze elf opgaven is slecht een eerste stap. Ook in MRA verband worden deze opgaven nog verder uitgekristalliseerd.

1. Woningproductie

Inzetten op compacte steden en buiten wonen dat het landschap versterkt. De MRA plant 230.000 woningen tot 2040, liggen ze op de juiste plek? Hoe kan verdichting beter gekoppeld worden aan (investeringen in) het landschap?

2. Bereikbaarheid

Een sterk verbonden MRA met een toegankelijk aaneengesloten landschap. Multimodale uitsluiting woningen en economische toplocaties. Infrastructuurprojecten die bijdragen aan landschappelijke kwaliteit. Utilitair en recreatief vervoer over water.

3. Bedrijven en kantoren

Werklocaties van internationaal topniveau, en lokale banen. Aantrekkelijke campusmilieus en mixmilieus waar productie en consumptie samenkomen. (Logistieke) bedrijventerreinen met kwalitatieve dubbeldoelstelling, zonder Barrierwerking.

4. CO2 en bodemdaling

Een MRA-landschap dat koolstofdioxide vastlegt in plaats van uitstoot. Vernatting van veenweidegebied combineren met natuur en nieuwe (vee)teelt. Uitstoot van industrie en transport compenseren met nieuwe bossen en veenregeneratie.

5. Energietransitie

Voorbeeldregio MRA: zoveel mogelijk zelfvoorzienend. Opwekken capaciteit voor deel 176 Peta joule in 2040 combineren met versterking van het landschap. Biomassa en energieopslag. Circulaire stromen, geothermie en andere infrastructuur goed inpassen.

6. Klimaatadaptatie

Leefbaar MRA, ook op termijn bij een veranderd klimaat. Inspelen op ruim 2 meter zeespiegelstijging in 2100, met robuuste water- en landschapsstructuren. Landschap als airco tegen hittestress. Waterberging in de binnenduinring.

7. Recreatie en toerisme

Spreiding van toerisme en recreatie, met hotspots in het metropolitane landschap. Investeren in het landschap voor recreatie (35% toename recreatiedruk verwacht tot 2040). Kwaliteit behouden onder die hoge druk.

8. Agrarische transformatie

Duurzaam en multifunctioneel boerenland. Meer eten uit de streek, zonder zelfvoorzienend te hoeven zijn. Natuur-inclusieve landbouw met bodemherstel en goed verdienmodel voor de boer. Nutriënten kringloop sluiten.

9. Natuur en ecologie

Biodiversiteit en een robuust MRA-netwerk. Hoe kan 3500 ha nieuwe natuur samengaan met andere opgaven? Aantal vogels en insecten terug op niveau. Natuurdoelen halen onder druk van recreatie en ander gebruik.

10. Circulaire economie

MRA nul-afval regio in 2050. Ruimtelijke impact inschatten van koppeling van materiaalstromen zoals afval, fosfaat en water. Benutten warmte en materialen Noordzeekanaalgebied en Schiphol. Biobased materialenteelt in het landschap.

11. Smart Landscapes

Het MRA-landschap als multimodale data hub en proeftuin. Benutten van centrale positie in glasvezelnetwerk en datacentra voor ontwikkeling en financiering van het landschap. Sensoren inzetten bij perceptie en sturing van de leefomgeving. Data gedreven landbouw.

Bijlage 4: Kaarten

1. begrenzing recreatieschap

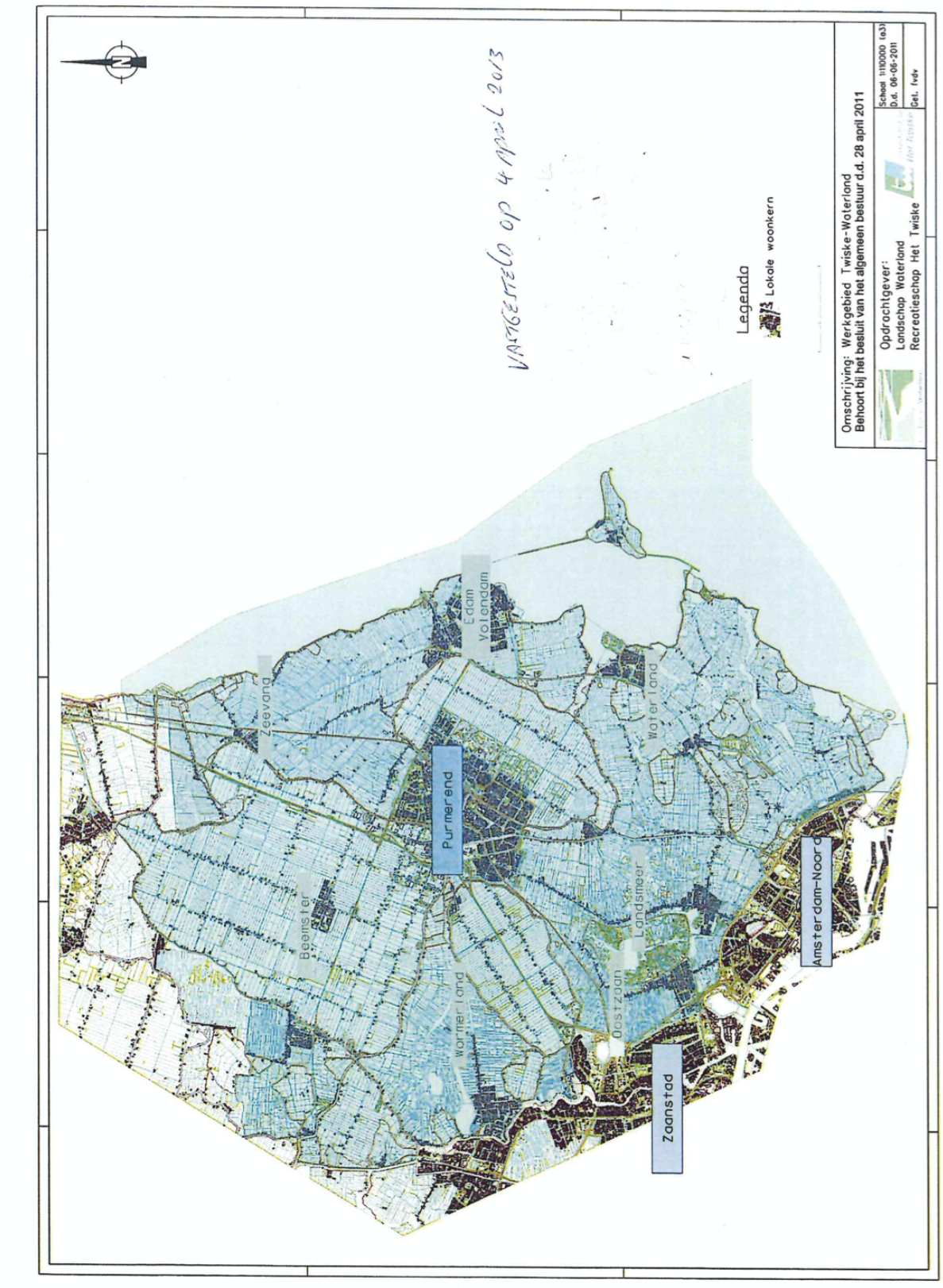

2. Zone-indeling intensieve/extensieve recreatie (Visie 2006)

3. Natura2000 gebieden

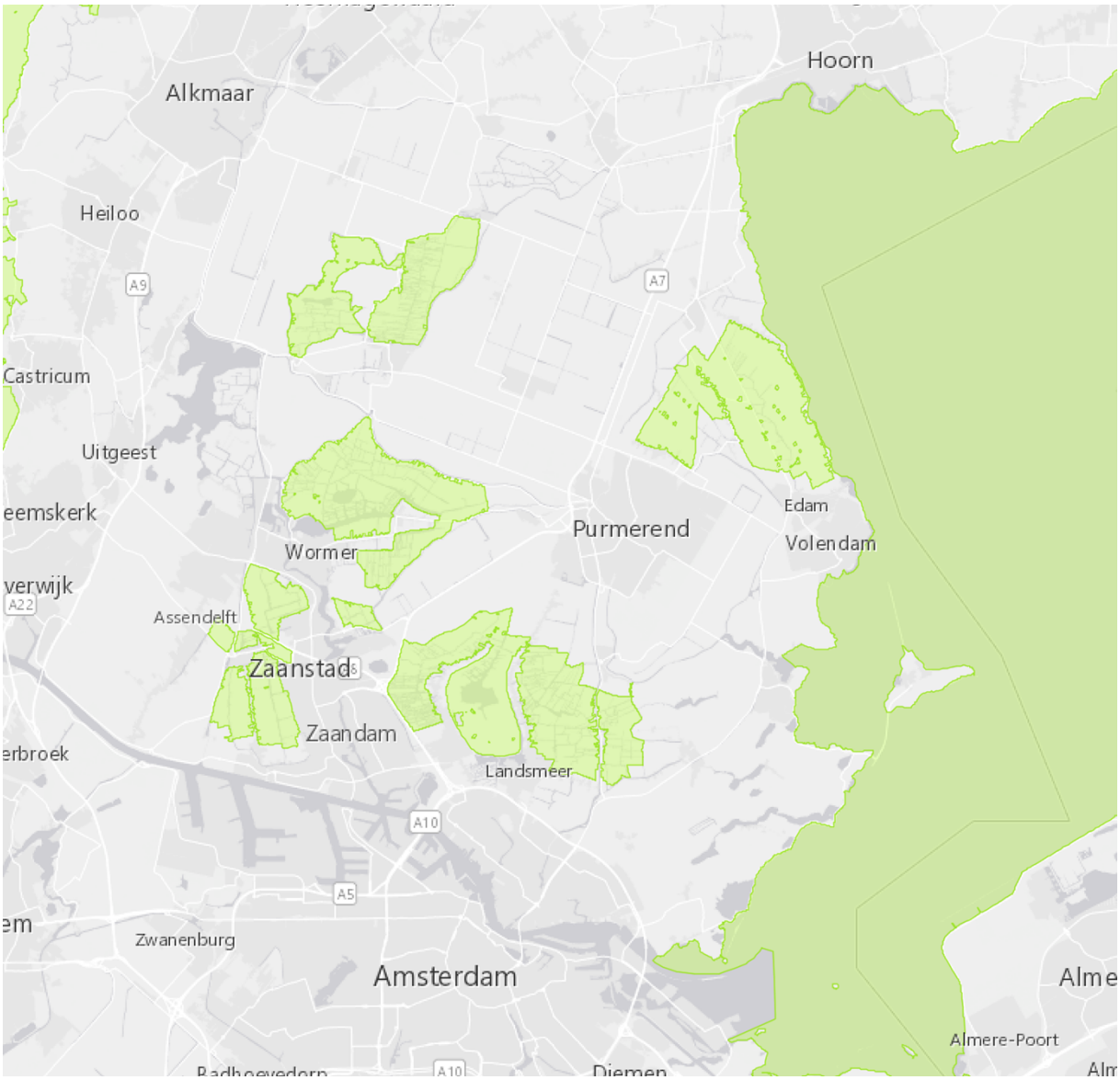

4, Natura2000 gebieden llperveld-Varkensland-Oostzanerveld-Twiske

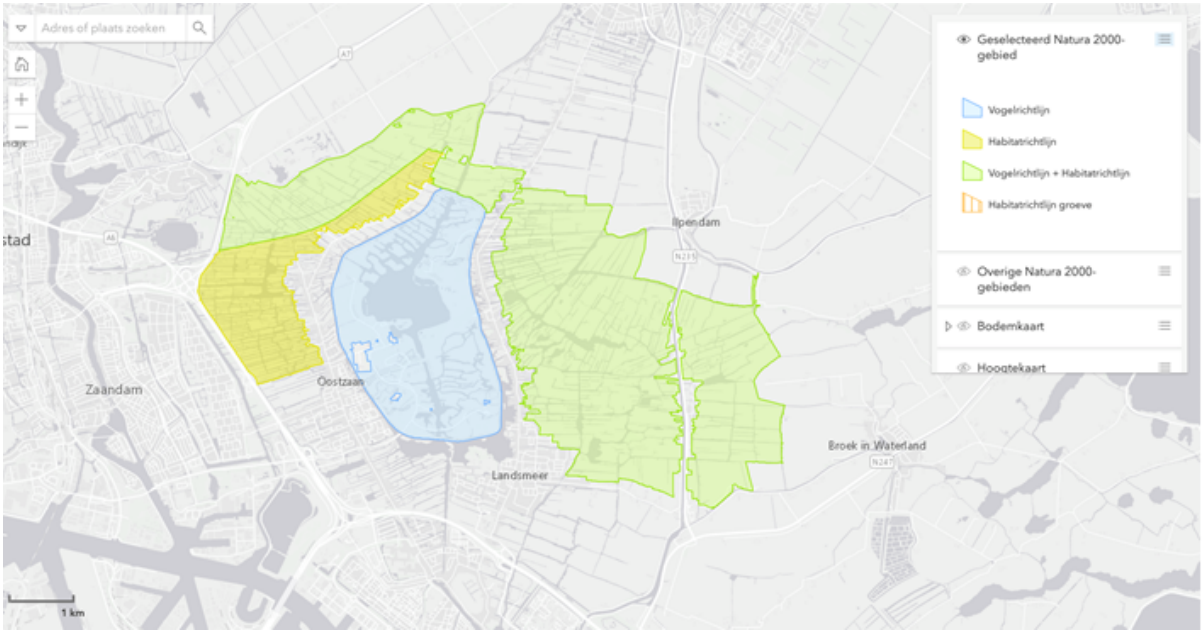

5, Natura2000 gebied Polder Zeevang

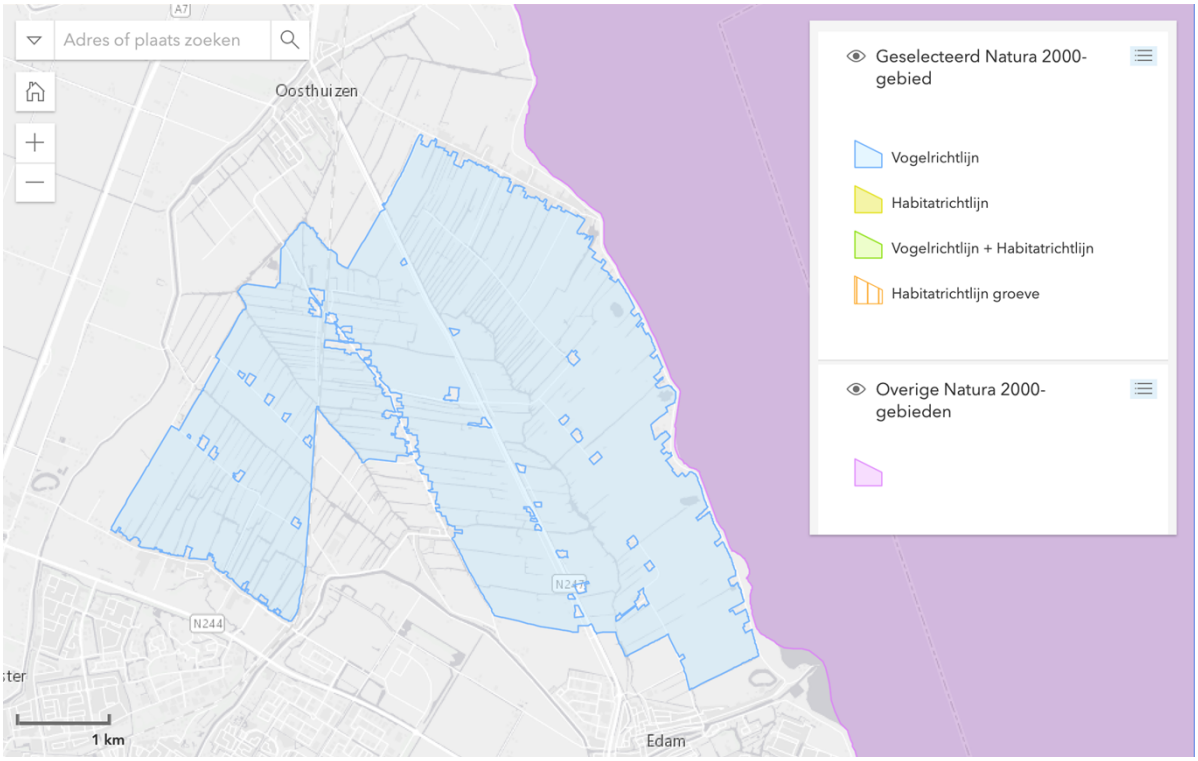

6, Natura2000 gebied Wormer-en-Jisperveld-Kalverpolder

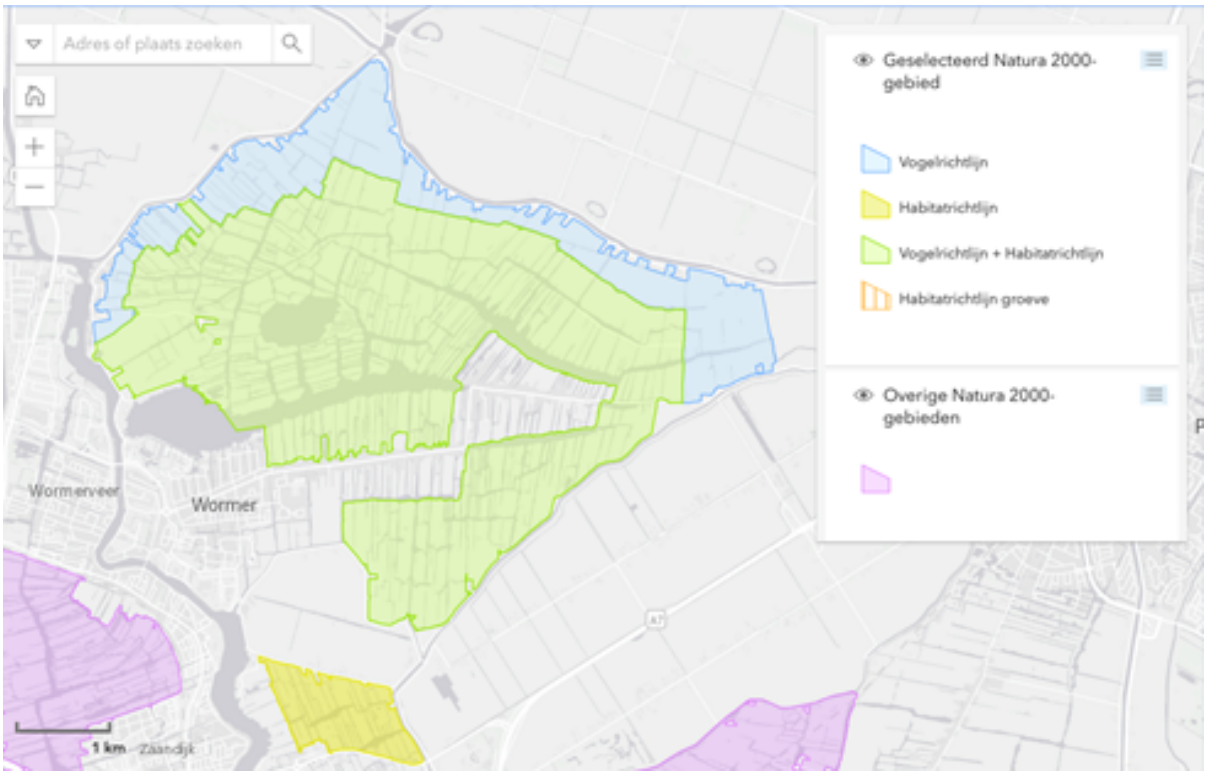

7, Natura2000 gebied Eilandspolder

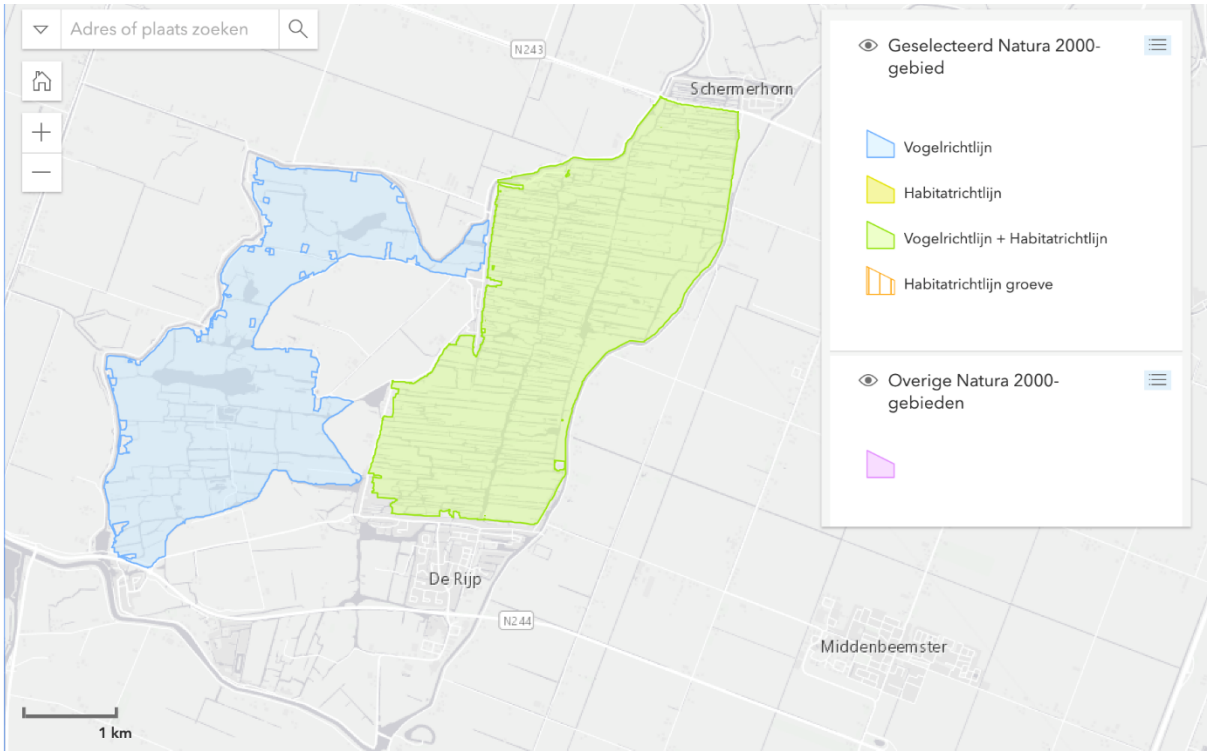

MEDEDELING

Datum vergadering	
Adviescommissie	-
Dagelijks bestuur	-
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Voortgang opbouwfase uitvoeringsprogramma

Het algemeen bestuur neemt kennis van
De voorbereidende werkzaamheden voor het opstellen van een meerjarig uitvoeringsprogramma en financiële meerjarenplanning die in het najaar ter besluitvorming worden voorgelegd.

Bestuurlijke achtergrond
▪ DB 9 april 2020: Vaststellen concept Ambitiedocument en verzending aan raden en staten. ▪ AB 25 juni 2020: Vaststellen definitief Ambitiedocument

Toelichting mededeling
Ter voorbereiding op het definitief vaststellen van het Ambitiedocument Twiske-Waterland is het schap bezig met de voorbereiding van een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma heeft als doel de ambities van Twiske-Waterland zoals vastgelegd in het Ambitiedocument te bereiken. Het ontwikkelen van het uitvoeringsprogramma wordt opgepakt volgens de principes van programmamanagement. Het raamwerk wordt gevormd door ER-doelen, Sub (Smart) doelen en projecten. De ER doelen (meer, beter, etc) zijn een samenvatting van de ambities uit het ambitiedocument. De subdoelen maken de ER doelen operationeel en worden zoveel mogelijk SMART geformuleerd. De projecten zijn de concrete inspanningen die direct bijdragen aan het realiseren van subdoelen en de ER doelen. Het recreatieschap werkt voor de voorbereiding nauw samen met de Adviescomissie. Daarnaast zoekt het schap aansluiting bij andere terreinbeheerders binnen het werkgebied van Twiske-Waterland, zoals Staatsbosbeheer, Noord Hollands Landschap en Natuurmonumenten. Voor het behalen van haar ambities heeft het schap andere partijen nodig. Die samenwerking kan plaatsvinden op het gebied van kennisuitwisseling en personele of financiële ondersteuning. In de najaarsronde zal het recreatieschap een uitvoeringsprogramma voorleggen aan het bestuur. Daarnaast wordt gewerkt aan een lange termijn planning voor de inzet van de financiële middelen van het recreatieschap. Deze twee producten zijn met elkaar verbonden. De projecten (inspanningen) van het uitvoeringsprogramma worden verdeeld in jaarschijven, waarbij het bestuur in het najaar de jaarschijf voor 2021 vast kan stellen.

Behandelaar
Afdeling Programmasturing, Jasper Beekhoven, Programma-Adviseur

Bestuursvoorstel AB

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Markermeerdijken: aanpassen Wandel- en Fietsroutenetwerk en TOP's

Kernboodschap
Na realisatie van de dijkversterking Markermeerdijken en de nieuwe fiets- en wandelpaden, zal de bestaande bewegwijzering voor de fiets- en wandelnetwerken op veel locaties niet meer kloppen. Deze bewegwijzering, in beheer bij het recreatieschap, zal op de nieuw gerealiseerde wandel- en fietspaden opnieuw moeten worden aangebracht zodat deze weer kloppend is.

Het algemeen bestuur besluit
1. In te stemmen met aanpassing van bestaande bewegwijzering van het Fietsroutenetwerk, het Wandelroutenetwerk en TOP's aan de nieuwe paden van het meekoppelproject 'doorgaande fiets- en wandelverbinding Markermeerdijken'. 2. In stemmen met een eenmalige investering van €25.000 voor de realisatie en deze kosten te dekken uit de algemene reserve

Bestuurlijke achtergrond
AB 21 maart 2019; stand van zaken recreatieve meekoppeling Markermeerdijken

Onderbouwing besluit
Ad 1. Het aanpassen van de bewegwijzering voor het Wandelnetwerk, het Fietsroutenetwerk en de TOP's betreft o.a. routemarkering in de vorm van borden, palen en stickers, knooppunt- en informatiepanelen. Ook kaartbeelden, website en apps moeten worden aangepast. Aanpassing van overige routemarkering wordt door derden opgepakt. Ad 2. Op dit moment doet zich een kans voor om gebruik te maken van een subsidieregeling van de provincie in het kader van het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Markermeerdijken. De totale projectkosten bedragen €50.000. De subsidiebijdrage is maximaal 50%. Aangezien de routenetwerken reeds in beheer zijn bij het recreatieschap, verandert er niets voor de jaarlijkse beheerkosten. De realisatie vindt plaats nadat een subsidieaanvraag bij de provincie en deze wordt gehonoreerd, en nadat de dijkversterking en realisatie van de paden gereed is. De subsidieregeling wordt dit jaar opgesteld.

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Dan wordt de routemarkering aangepast aan de nieuwe paden en worden gebruikers juist verwezen.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Dan ontbreekt voor een groot deel routemarkering en worden gebruikers foutief geïnformeerd.
- Wordt de provinciale bijdrage misgelopen wanneer in een later stadium alsnog wordt besloten tot aanpassing

Bijdrage aan schapsdoelen

☐Duurzaam beheer bestaand gebied
☐Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden
☒Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling
☐Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Financiële Onderbouwing

Financiële consequenties: Ja
Toelichting: eenmalige investering van €25.000 (50% aandeel totaal projectbudget)

Financiële consequenties van de beslispunten (i = incidenteel, r = regulier)

LASTEN					
Deelprogramma (I/R)	Product (bedrijfskosten schap of inzet RNH)	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Incidenteel	bedrijfskosten		€25.000		
Totaal			€25.000		

Investeringsvoorstel: ja
Toelichting: eenmalige investering van €25.000 tbv projectbudget (50% aandeel totaal projectbudget)

Basisgegevens investering

Investeringssom	€25.000
Afschrijvingstermijn (jaar)	nvt
Kapitaallasten	nvt
Aanvang Kapitaallasten	nvt
Dekkingsbron	Algemene reserve
Effecten op reserve (positief/negatief)	negatief

Communicatie

Binnen het schap:
☐Opnemen in de bestuursmededeling
☐Nieuwsbrief
☒Internet
☒Sociale media

☐Persbericht
☐Krant
☐Anders ……
☒N.v.t.

Buiten het schap:
Inbrengen in bilateraal overleg met provincie (projectleider Ambitieprogramma) en Alliantie.

Participatie

Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming):
Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met gemeenten Edam-Volendam, Waterland, Amsterdam en de provincie Noord-Holland

Stakeholders binnen gebied:
Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met de Alliantie versterking Markermeerdijken, HHNK en gemeenten Koggenland en Hoorn en Recreatieschap Westfriesland.

Planning

2020: de subsidieregeling wordt dit jaar opgesteld door de provincie
2021 en verder: zodra delen van de dijkversterking en de nieuwe paden gereed zijn zal gestart worden met aanpassen bewegwijzering.

Bijlagen

-

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie

Gebiedsteam	12 feb 2020
MT	25 feb 2020

Adviezen AC en DB

Het advies van de adviescommissie wordt hier vermeld na de AC van 24 maart 2020.

Akkoord: rekening houden met weerstand tegen dijkverzwaring

Het advies van het dagelijks bestuur wordt hier vermeld na de DB van 9 april 2020.

Agenderen voor het AB.

Behandelaar

Afdeling Realisatie en Communicatie, Marieke van Beugen, sr. projectleider

Akkoord

Programmamanager Kees Rood

In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

Voorstel AB

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Herstel recreatieve verbinding Zeesluis Edam

Kernboodschap
Herstel van de recreatieve verbinding over de deuren van de Zeesluis -sinds enkele jaren uit veiligheids-overwegingen afgesloten- is zeer gewenst. De provincie Noord-Holland en de Vervoerregio zijn bereid 75% van de projectkosten bij te dragen. Het recreatieschap wordt gevraagd 25% van de investering te dragen.

Het algemeen bestuur besluit
1. In te stemmen met herstel van de recreatieve verbinding over de Zeesluis Edam; 2. In stemmen met een eenmalige investering van maximaal €50.000 voor de realisatie en deze kosten te dekken uit de algemene reserve; 3. In te stemmen met de beheerkosten van ca. €8.000 per jaar en deze te dekken uit het jaarlijks voor onderhoud en beheer van recreatieve elementen ter beschikking gestelde bedrag van €140.000, en daarmee te laste te laten komen van de bestemmingsreserve Markermeerdijken.

Bestuurlijke achtergrond
AB 7 december 2017 inzake instelling van bestemmingsreserve Markermeerdijken AB 20 juni 2019 inzake terugkoppeling stand van zaken rond het herstel van de verbinding Zeesluis Edam.

Onderbouwing besluit
Ad 1. De afgelopen jaren heeft het recreatieschap deelgenomen aan de projectgroep voor herstel van de recreatieve verbinding over de Zeesluis Edam. Deze verbinding maakte onderdeel uit van de diverse routestructuren en is een door het recreatieschap zeer gewenste verbinding. De alternatieve verbinding is 2 km om over wegen zonder veilig gemarkeerde fiets- en wandelroutes. Het project wordt gezien als een meekoppelkans i.h.k.v. Versterking Markermeerdijken. Naast de provincie nemen ook de gemeente Edam-Volendam en HHNK deel aan de projectgroep. De projectgroep heeft diverse varianten onderzocht voor herstel van de verbinding. Deze moeten voldoen aan: - Veilig, robuust; - Passeerbaar voor wandelaars en fietsers met fiets aan de hand; - Optie verbreding tot 100cm voor toegankelijkheid minder validen, kinderwagens en bakfietsen - Acceptabele kosten prijs/kwaliteit verhouding De keuze viel op de variant met een nieuwe loopbrug. De geraamde kosten van de gekozen variant bedragen ca €200.000,- (andere variant > 1 miljoen). Ad 2. De gemeenteraad van Edam-Volendam kiest voor een faciliterende rol en levert geen financiele bijdrage in aanleg beheer en onderhoud. Hetzelfde geldt voor HHNK.

De provincie heeft aangegeven dat het project in aanmerking komt voor 50% subsidie vanuit de subsidieregeling Meekoppelkansen Markermeerdijken. Daarnaast heeft begin november 2019 de Vervoerregio aangegeven ook 25% te willen subsidiëren. Beide subsidieregelingen zijn éénmalig met een deadline voor aanmelden van het project. Vraag is of het recreatieschap bereid is de andere 25% te dragen (25% van €200.000 is €50.000).

Ad 3. De onderhoudskosten bedragen ca 4% van de investeringskosten, dus € 8.000 per jaar. De brug past naar recreatieve aard van de voorziening bij het besluit van 7 december 2017. Daarmee wordt gemotiveerd de onderhoudskosten te dekken uit het jaarlijks voor onderhoud en beheer van recreatieve elementen ter beschikking gestelde bedrag van €140.000 dat voor dat doel wordt gestort in de bestemmingsreserve Markermeerdijken

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Wordt de door het recreatieschap gewenste (recreatieve) verbinding over de Zeesluis Edam hersteld

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Wordt de door het recreatieschap gewenste (recreatieve) verbinding over de Zeesluis Edam niet hersteld. Binnen afzienbare tijd zal er zich ook geen andere subsidieregeling voordoen die in totaal 75% van de investeringskosten zal dragen.

Bijdrage aan schapsdoelen

☐Duurzaam beheer bestaand gebied
☒Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden
☒Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling
☐Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Financiële Onderbouwing

Financiële consequenties: Ja
Toelichting: jaarlijks onderhoudsbudget

Financiële consequenties van de beslispunten (i = incidenteel, r = regulier)

LASTEN					
Deelprogramma (I/R)	Product (bedrijfskosten schap of inzet RNH)	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Incidenteel					
Regulier	Bedrijfskosten			€8.000	€8.000
Totaal				€8.000	€8.000

Investeringsvoorstel: Ja
Toelichting: eenmalige investering van €50.000 t.b.v. projectbudget (25% aandeel totaal projectbudget)

Basisgegevens investering

Investeringssom	€50.000
Afschrijvingstermijn (jaar)	nvt

	Kapitaallasten	nvt
	Aanvang Kapitaallasten	nvt
	Dekkingsbron	Algemene Reserve
	Effecten op reserve (positief/negatief)	negatief

Communicatie

Binnen het schap:
☒Opnemen in de bestuursmededeling
☐Nieuwsbrief
☒Internet
☒Sociale media
☒Persbericht
☐Krant
☒Anders: organiseren openingsmoment
☐N.v.t.

Buiten het schap:
nvt

Participatie

Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming):
Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met de gemeente Edam-Volendam en de provincie Noord-Holland

Stakeholders binnen gebied:
Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met HHNK

Stakeholders buiten gebied:
NVT

Planning

- Na instemming AB, en zodra subsidieregelingen beschikbaar zijn: subsidies aanvragen (2020).
- 2021: start voorbereidingen/projectteam realisatie samenstellen.
- Realisatie: afhankelijk van subsidiebeschikkingen, 2021/2022

Bijlagen

1. Ontwerpimpressie nieuwe verbinding

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie

Gebiedsteam	13 feb 2020
MT	25 feb 2020

Adviezen AC en DB
Het advies van de adviescommissie wordt hier vermeld na de AC van 24 maart 2020. Conform voorstel *Het advies van het dagelijks bestuur wordt hier vermeld na de DB van 9 april 2020.* Agenderen voor het AB.

Behandelaar
Afdeling Realisatie en Communicatie, Marieke van Beugen, sr. projectleider

Akkoord
Programmamanager Kees Rood In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

BIJLAGE. Herstel verbinding Zeesluis Edam

3.3 Optie 3: Loopbrug oude ebdeuren

Deze optie, het aanbrengen van een loopbrug op de plek en in de vorm van de voormalige ebdeuren, maakt veilig passeren door voetgangers en lopende fietsers mogelijk als uitbreiding van de recreatieve functie.

De maatregelen bij deze optie bestaan uit het aanbrengen van twee nieuwe brugdelen in de vorm van sluis-loopplanken, op het lage niveau van de ebdeuren, mogelijk in de vorm en in de kassen van deze voormalige deuren, met een breedte van 80 cm. Deze kan alleen waterdoorlatende draagconstructie zijn waardoor geen risico op spontaan opengaan. De verbreding schuift over kade heen en leidt dus niet tot versmalling vaarweg. Eventueel kunnen deze breed genoeg gemaakt worden voor rolstoelen, 100 cm, dan dient wel een nieuw pad vanaf de Keetzijde en aan twee zijden een berijdbare opstap te worden toegevoegd.

Als referentie kan de Weerdsluis in Utrecht worden genomen.

Referentie: Weerdsluis Utrecht

Locatie optie 3

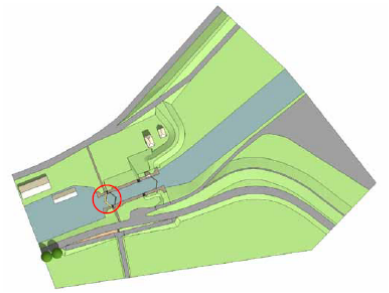

Perspectief optie 3

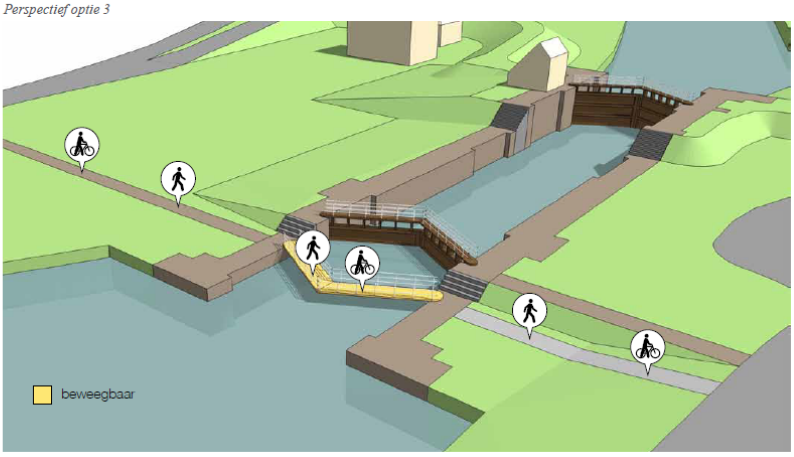

Bestuursvoorstel AB

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020 (mededeling)
Dagelijks bestuur	9 april 2020 (mededeling)
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Herstellen en beheren Schanszichtpad

Kernboodschap
Het Schanszichtpad is een boerenlandpad dat grofweg parallel loopt aan de Zaansche Schans en is het populairste boerenlandpad in Landschap Waterland. Staatsbosbeheer is de beheerder van het pad en voor de financiering afhankelijk van SNL subsidie. Deze is onvoldoende om het groot onderhoud te betalen. Omdat de veiligheid van bezoekers door de staat van onderhoud niet meer kon worden gegarandeerd is het Schanszichtpad tijdelijk afgesloten. In overleg met diverse betrokken partijen waaronder het recreatieschap en de gemeente Zaanstad heeft Staatbosbeheer een projectplan opgesteld voor de vervanging van de voorzieningen en de heropening van het pad. Staatbosbeheer wil graag dat het recreatieschap de uitvoering van de vervanging en het beheer op zich neemt. Om de beoogde provinciale subsidie veilig te stellen is het nodig dat het recreatieschap een principebesluit neemt om de cofinanciering aan te vullen tot de benodigde 50%.

Het algemeen bestuur besluit
1. Kennis te nemen van het belang van het Schanzichtpad voor het toeristisch recreatieve product van de regio Zaanstad; 2. In principe in te stemmen met het investeren in het herstel van het pad; 3. De benodigde cofinanciering voor het veilig stellen van de subsidie, rekening houdend met bijdragen van derden, bij definitieve besluitvorming te dekken door een onttrekking uit de Algemene Reserve; 4. In principe in te stemmen met het in beheer nemen van het Schanszichtpad; 5. In het najaar een definitief besluit te nemen over herstel en beheer als de uiteindelijk kosten voor het recreatieschap, de bijdragen van derden, en de mogelijkheden voor subsidie zijn uitgewerkt.

Bestuurlijke achtergrond
▪ -

Onderbouwing besluit
Ad 1) Het Schanszichtpad is een boerenlandpad dat grofweg parallel loopt aan de Zaansche Schans (zie kaart in bijlage 1). Dit is, mede door de locatie, met voorsprong het meest populaire boerenlandpad in Landschap Waterland (meer dan 10.000 gebruikers per jaar). Het schanszichtpad heeft ook een belangrijke functie als 'overloopgebied' voor de Zaansche Schans en wordt door de gemeente Zaanstad een rol toebedeeld in het totale toeristisch / recreatieve product van de Zaansche Schans. Bij de aanleg van de 5 bruggen in het pad is bij de aanleg gekozen voor een houtsoort / materiaal dat niet duurzaam is gebleken. Ook is er sprake geweest van een intensiever gebruik dan werd verwacht door de populariteit van de route. Omdat de veiligheid van bezoekers niet meer kon worden gegarandeerd is het Schanszichtpad tijdelijk afgesloten. Ad2, 3) Staatsbosbeheer is de beheerder van het gebied waar het pad ligt en (tot nu toe) van het pad zelf. In overleg met diverse betrokken partijen waaronder het recreatieschap en de gemeente Zaanstad heeft Staatbosbeheer een projectplan opgesteld voor de vervanging van de bruggen en de heropening van het pad. In ieder geval 1 partij (Stichting Zaanse Schans) heeft € 20.000,- toegezegd als bijdrage voor de plannen. Daarnaast is er mogelijk een provinciale subsidie voor 50% cofinanciering. De totale kosten voor het project worden vooralsnog geraamd op ruim € 400.000. Via de gemeente Zaanstad is het recreatieschap verzocht om de financiering van het project op zich te nemen. De investeringskosten voor het schap bedragen dan circa € 180.000 Om de subsidieaanvraag op te starten is het nodig dat het recreatieschap een principebesluit neemt over het financieel steunen van het herstel en heropening van het Schanszichtpad. Om het pad in 2021 voor het recreatieseizoen te kunnen heropenen is het nodig de subsidieaanvraag nu reeds op te starten. Ad 4) Staatsbosbeheer is voor de financiering van openbare recreatieve (basis)voorzieningen afhankelijk van SNL subsidie. De recreatietoeslag uit de SNL subsidie is niet voldoende om naast het dagelijks onderhoud ook het groot onderhoud van deze recreatieve voorziening te betalen. Om herhaling van de huidige problemen te voorkomen wil Staatsbosbeheer graag dat een derde partij de uitvoering van beheer en onderhoud op zich neemt. Het recreatieschap heeft veel expertise op dit gebied, en is daarmee een voor de hand liggende partij om het beheer en onderhoud op zich te nemen. Dit pas ook bij de in het ambitiedocument geformuleerde wens van het recreatieschap om de recreatie netwerken en verbindingen in Landschap Waterland te versterken. De jaarlijks kosten voor beheer en onderhoud worden nog onderzocht en zullen in het najaar aan het bestuur worden voorgelegd. Ad 5) In overleg met Staatsbosbeheer werkt het recreatieschap een voorstel uit voor het bestuur, dat in de najaarsronde zal worden voorgelegd. Dit voorstel wordt gekoppeld aan het uitvoeringsprogramma en de lange termijn financiële planning.

Risico's besluit
Indien u instemt met dit voorstel: ▪ Neemt het recreatieschap een voorschot op samenwerking met andere terreinbeheerders (SBB) en het realiseren van haar doelen. *Indien u niet instemt met dit voorstel:* ▪ Een principebesluit is nodig voor het aanvragen van de subsidie. Als het bestuur niet instemt met het voorstel is het niet mogelijk om het Schanszichtpad nog voor het recreatieseizoen 2021 te heropenen.

Bijdrage aan schapsdoelen
☒Duurzaam beheer bestaand gebied ☒Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden ☐Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling ☐Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Financiële Onderbouwing
Financiële consequenties: het voorliggende besluit heeft geen financiële consequenties. Een vervolgbesluit in de najaarsronde vraagt een investering die voorlopig wordt geschat op € 180.000. Die kan ten laste komen van de Algemene Reserve. Daarnaast komt er bij positieve besluitvorming in het najaar jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud. De kosten hiervoor worden nog uitgewerkt. Waarschijnlijk is er ruimte om deze kosten binnen de begroting op te vangen. In de najaarsronde worden zowel de investering als de kosten voor beheer gekoppeld aan een financiële meerjarenplanning.

Communicatie
Binnen het schap: ☒Opnemen in de bestuursmededeling ☒Nieuwsbrief ☒Internet ☐Sociale media ☐Persbericht ☐Krant ☐Anders …… ☐N.v.t. Buiten het schap: ……..

Participatie
Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming): Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met de gemeente Zaanstad Stakeholders binnen gebied: Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met Staatsbosbeheer Stakeholders buiten gebied: NVT

Bijlagen
1. Kaart van het Schanszichtpad

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie	
Gebiedsteam	<datum>
MT	<datum>

Adviezen AC en DB
AC <datum> ……. DB <datum> …….

Behandelaar
Afdeling <naam>, <naam projectleider/adviseur>, <functie>

Akkoord
Programmamanager Kees Rood   In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

Bijlage Principebesluit herstel Schanszichtpad

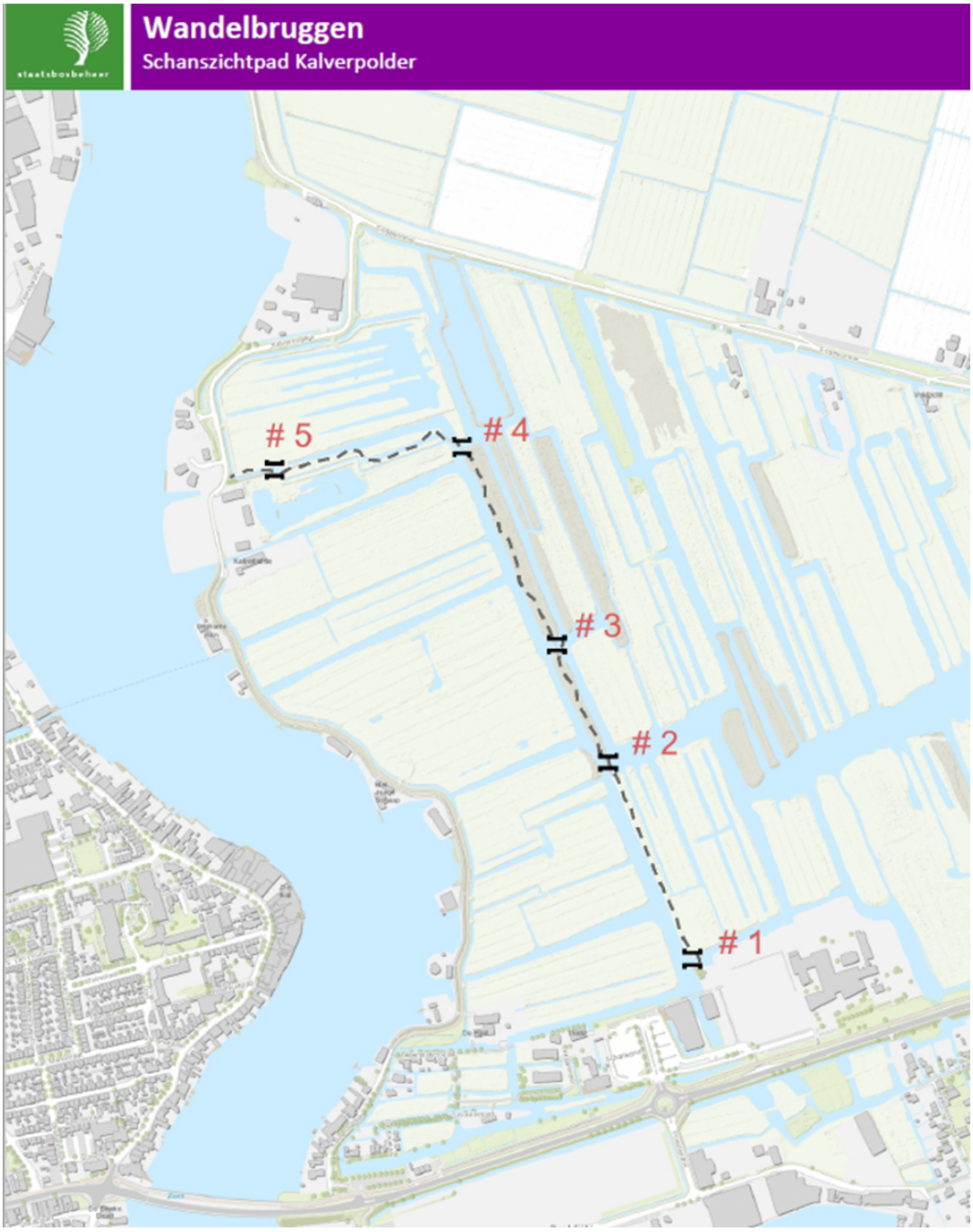

MEDEDELING

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Recreatief grid, Amsterdam Wetlands

Het algemeen bestuur neemt kennis van
De stand van zaken met betrekking tot dit onderwerp

Bestuurlijke achtergrond
Op 5 december 2019 heeft het AB kennis genomen van het gebiedsplan en de concept-samenwerkingsovereenkomst IBP Vitaal Platteland Amsterdam Wetlands en ingestemd met de ondertekening namens het schap. Daarbij heeft het bestuur geld vrijgemaakt voor deelname.

Toelichting mededeling
Het ministerie van LNV zoekt naar een manier waarop de rijksbijdrage aan de gebiedsaanpak Amsterdam Wetlands kan worden uitgekeerd aan de provincie en de Noord-Hollandse partners. Lange tijd dacht zij dat de bijdrage via een Decentralisatie-uitkering naar de Provincie Noord-Holland kon gaan. Dat lijkt niet het geval. Hoe dan wel, blijft voorlopig een vraag. LNV heeft daarom vooralsnog afgeraden de samenwerkingsafspraken te tekenen. Overigens gaat het niet om de vraag OF de rijksbijdrage van €5,8m naar de Provincie Noord-Holland komt maar onder welke condities. Het ministerie heeft aangegeven tijd nodig te hebben om een passende oplossing te vinden. De samenwerkingsafspraken zullen op basis van de gevonden methode voor financiering worden aangepast, waarna ondertekening kan volgen. De provincie zoekt uit of ze het bedrag kan voorfinancieren op basis van een harde schriftelijke toekenning door LNV. Als uitwerking van het AB-besluit van 5 december 2019 heeft RNH een projectleider aangewezen om het deelproject Recreatief Grid te gaan trekken. Vooruitlopend op regeling van de rijksbijdrage, loopt al wel de opbouw van de regionale samenwerkingsorganisatie. De projectleider neemt deel aan overleg in dat kader om de belangen van de twee betrokken recreatieschappen (RAUM en Twiske Waterland) te behartigen. De projectgroep bereidt de uitwerking van het Recreatief Grid voor, in samenwerking met gebiedspartners (Amsterdam & Partners, Bureau Toerisme Laag Holland, Holland boven Amsterdam) en beheerders van o.a. fiets-, wandel-, ruiter- en vaarverkeer infrastructuur, parken en natuurgebieden (gemeenten, provincie, Hoogheemraadschap, terrein beherende en landbouw organisaties).

Behandelaar
Afdeling Realisatie & Communicatie, Alex Rohof, senior projectleider

MEDEDELING

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Ecologische beheerplan en monitoring vogelstand

Het algemeen bestuur neemt kennis van
Het laten opstellen van een Ecologisch Beheerplan voor de extensieve zones in het recreatiegebied Het Twiske en het monitoren over enkele jaren van de vogelstand in het gebied.

Bestuurlijke achtergrond
-

Toelichting mededeling
In het recreatiegebied Het Twiske worden faunatellingen uitgevoerd door vrijwilligers. Om de enkele reden dat de vrijwilliger is verhuisd, worden sinds 2006 de broedvogels niet meer geteld, met uitzondering van een beperkt deelgebied. De overwinterende watervogels worden wel maandelijks geteld door vrijwilligers. Zo ontstaat er een onvolledig beeld en heeft de beheerorganisatie onvoldoende zicht op actuele ontwikkelingen van de vogelstand. Zicht dat wel nodig is voor het uit te voeren onderhoud en beheer. Om inzicht in de actuele natuurkwaliteit van de gebiedsdelen met extensieve recreatie te krijgen is het wenselijk om te beoordelen hoe de biodiversiteit in brede zin en Natura 2000-waarden in het bijzonder zich hebben ontwikkeld. Daarnaast is het van belang om te weten welke beheer- en inrichtingsmaatregelen ingezet kunnen worden om de diversiteit te behouden en kansen voor verbetering te benutten. Het volledig areaal van het Twiske is onderdeel van dit onderzoek. Voor de recreatief intensieve delen heeft dit als doel de natuurwaarden en biodiversiteit te waarborgen bij mogelijke recreatieve ontwikkelingen. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de jaren 2020 en 2021. De kosten voor het onderzoek worden opgenomen in de jaarplannen voor beheer en vergen geen extra investering door het recreatieschap.

Bijlagen
-

Behandelaar
Afdeling beheer, D. Wals, locatiebeheerder Twiske-Waterland

Bestuursvoorstel AB

Datum vergadering	
Voorzittersoverleg	15 mei
Dagelijks bestuur	-
Algemeen bestuur	25 juni

Onderwerp
Aanpassingen jaarplannen 2020 in verband met de Coronamaatregelen.

Kernboodschap
De (structurele) gevolgen van de corona-aanpak en de door RNH genomen maatregelen te verantwoorden in de najaarsnotitie 2020 en de nog vast te stellen Programmabegroting 2021.

Het algemeen bestuur besluit
1. De vermindering van inkomsten als gevolg van de maatregelen in verband met het coronavirus te verantwoorden in de Najaarsnotitie 2020; 2. Niet te bezuinigen op de kosten van beheer en instandhouding van gebieden, maar de tegenvallende inkomsten te dekken uit een (eenmalige) corona-participantenbijdrage; 3. De participanten voor te stellen, voor deze hogere bijdrage een claim te leggen bij de landelijke overheid.

Bestuurlijke achtergrond
1. Het Jaarplan 2020 is op 28 november 2019 in het AB vastgesteld; 2. In het voorzittersoverleg van 15 mei 2020 is afgestemd over: I. Het voorstel: ‘Behandeling maatregelen recreatiebedrijven en evenementen organisatoren i.v.m. corona’. II. Het voorstel: ‘Behandeling voorstel aanpassingen jaarplannen 2020 i.v.m. Corona’. Dit resulteerde in gelijkluidend voorstel aan de respectievelijke besturen van de recreatieschappen.

Onderbouwing besluit
Aanleiding Op 26 maart 2020 hebben de voorzitters van de recreatieschappen kennisgenomen van de effecten van het Coronavirus voor de bedrijfsvoering van de recreatieschappen. Hierin werd aangeven op welke wijze RNH de gecontracteerde dienstverlening aan de recreatieschappen zo goed mogelijk wil laten doorlopen. In de brief is ingegaan op de **uitvoering- en beheertaken** (waaronder handhaving noodverordening), de **bestuurlijke ondersteuning** en de **realisatie van de jaarplannen**. In het Voorzittersoverleg van 15 mei 2020 zijn hierover twee voorstellen behandeld (zie bijgevoegd): A. Het voorstel ‘Behandeling maatregelen recreatiebedrijven en evenementen organisatoren i.v.m. corona’; B. Het voorstel ‘Behandeling voorstel aanpassingen jaarplannen 2020 i.v.m. Corona’. **Ad A. Behandeling maatregelen recreatiebedrijven en evenementen organisatoren i.v.m. corona** In dit voorstel is inzichtelijk gemaakt: - Wat de inkomstenderving is;

- Wat de problemen zijn bij de recreatieondernemers;
- Welke afspraken zijn gemaakt over de reeds gemaakte kosten en de te factureren bedragen (zie bijlage 2);
- Welke landelijke regeling er zijn voor ondernemers;
- Hoe afstemming met de gemeenten over de te treffen maatregelen plaatsvindt.

De totale inkomstenderving voor Twiske-Waterland wordt geschat op € 230.000. Dit bedrag bestaat uit de niet gerealiseerde inkomsten uit evenementen, de verminderde inkomsten uit huur en erfpacht van de horeca en recreatie ondernemers en lagere opbrengsten uit het betaald parkeren.

Ad B. Behandeling voorstel aanpassingen jaarplannen 2020 i.v.m. Corona
Voor afstemming van de werkwijze van de recreatieschappen heeft het voorzittersoverleg een drietal uitgangspunten besproken:

- De tegenvallende inkomsten niet te dekken uit een verlaging van de kosten van het reguliere onderhoud en grootschalig onderhoud en vervangingsinvesteringen;
- Voorlopig niet te dekken uit het beschikbare weerstandsreserve;
- De tegenvallende inkomsten te dekken uit een (incidentele) corona-participantenbijdrage, om deze vervolgens te kunnen claimen bij het Rijk.

Ter onderbouwing van hiervan werd gesteld dat bezuinigingen op het reguliere onderhoud enerzijds niet mogelijk is door meerjarige contracten en anderzijds niet wenselijk is vanwege bestaande onderhoudsachterstanden in verschillende gebieden. Daarnaast verwachten wij extra toestroom van bezoekers waardoor het niet verstandig is op het onderhoud te bezuinigen. De gebieden dienen er netjes uit te zien wat kan leiden tot hogere bezoeken in de volgende jaren.

Vanuit het Rijk komen gelden beschikbaar om de extra kosten die lagere overheden maken door de genomen maatregelen voor het coronavirus te compenseren. Dat geldt echter niet voor gemeenschappelijke regelingen. Om toch in aanmerking te kunnen komen voor compensatie via de administraties van gemeenten en provincie, moeten de kosten apart inzichtelijk worden gemaakt in de ten behoeve van de administraties van de deelnemende gemeenten en provincie. Dit kan alleen als er sprake is van een extra participantenbijdrage in 2020 aan de gemeenschappelijke regelingen om de kosten ten gevolge van corona op te vangen. De provincie wil deze aanvragen bundelen.

Berekening corona-participantenbijdrage
Bij het recreatieschap Twiske-Waterland is sprake van een geschatte vermindering van de inkomsten van in totaal € 230.000. Voorstel 2 gaat uit van een eenmalige verhoging van de participantenbijdrage: ‘de corona-participantenbijdrage’.

De totale som van het tekort is plusminus 10% van de gebundelde participantenbijdrage. Onderstaand een overzicht wat dit betekent voor de participanten:

Participant	Percentage	Corona-participantenbijdrage
Provincie Noord-Holland	56,04%	128.892
Gemeente Amsterdam	23,56%	54.188
Gemeente Beemster	0,61%	1.403
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	3.059
Gemeente Landsmeer	1,62%	3.726
Gemeente Oostzaan	0,66%	1.518
Gemeente Purmerend	6,35%	14.605
Gemeente Waterland	0,65%	1.495
Gemeente Wormerland	0,61%	1.403
Gemeente Zaanstad	8,57%	19.711
Totaal	**100%**	**€ 230.000**

Risico's besluit
Indien u instemt met dit voorstel: ▪ Wordt het geraamde tekort gedekt door een eenmalige coronaparticipantenbijdrage en is de begroting sluitend. *Indien u niet instemt met dit voorstel:* ▪ Is er een niet begroot tekort wat leidt tot verlaging van de reserves.

Bijdrage aan schapsdoelen
☒Duurzaam beheer bestaand gebied ☐Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden ☒Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling ☒Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Financiële Onderbouwing
Financiële consequenties: Ja Toelichting: Zie bovenstaand

Communicatie
Binnen het schap: ☒Opnemen in de bestuursmededeling ☐Nieuwsbrief ☐Internet ☐Sociale media ☐Persbericht ☐Krant ☐Anders …… ☐N.v.t. Buiten het schap: ……..

Bijlagen
1. Conceptverslag voorzittersoverleg 15 mei 2020 2. Voorstel 'Behandeling maatregelen recreatiebedrijven en evenementen organisatoren i.v.m. corona' 3. Brief VVEM en VNPF aan minister Wiebes 4. Voorstel 'Behandeling voorstel aanpassingen jaarplannen 2020 i.v.m. Corona

Adviezen AC en DB
AC <datum> ……. DB <datum> …….

Behandelaar
Rik Rolleman, Manager programmasturing en vastgoed

Akkoord
Programmamanager Kees Rood   In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

Verslag van het voorzittersoverleg recreatieschappen gehouden op vrijdag 15 mei 2020 via MS Teams.

Aanwezig: mevrouw Langenacker (voorzitter), de heer Diepstraten, mevrouw Groenewoud, de heer Nieuwenhuizen, mevrouw van Weel-Niesten, de heer Louwman, de heer Gilliam, de heer Rolleman, mevrouw Hoekstra, mevrouw Willems, de heer Dorscheidt en de heer Hartog (verslag).

Afwezig: de heer Van der Hoek

1. OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

Vanwege de afwezigheid van de heer Van der Hoek neemt mevrouw Langenacker de honneurs waar als voorzitter in deze vergadering. De deelnemers wensen heer Van der Hoek veel succes toe in zijn nieuwe baan als burgemeester van de gemeente Schouwen-Duiveland. Welkom aan mevrouw Van Weel-Niesten als vicevoorzitter van het RAUM.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. CONCEPTVERSLAG 29 januari 2020

Het conceptverslag wordt ongewijzigd vastgesteld met dank aan de notulist.

3. PLANNING & CONTROL

a. Procesvoorstel uurtarieven

Mevrouw Hoekstra stelt zichzelf voor als nieuwe manager Middelen van RNH en geeft een toelichting op het voorstel. Zij legt de nadruk op de marktconformiteit van de uurtarieven. De uitvraag in de markt zal zo breed mogelijk bekeken worden. Per functie zal bekeken worden welke marktpartijen je hiervoor het beste kunt benaderen. Ook wordt gekeken naar hoe ander andere overheden tarieven doorberekenen zoals de projectmanagementbureau 's van Amsterdam en Haarlem. Ook zijn er verschillende manieren om tarieven op te bouwen, ofwel om de kosten van RNH rechtstreeks te koppelen aan de prestaties.

Het voorzittersoverleg neemt met instemming kennis van het procesvoorstel.

b. Voorstel maatregelen t.b.v. recreatie ondernemers / evenementen organisatoren i.v.m. Corona

Vanuit het rijk komen gelden beschikbaar om de extra kosten die lagere overheden maken door de genomen maatregelen voor het coronavirus te compenseren. De provincie wil deze aanvragen bundelen. Van belang is hoe je de declaraties samenstelt omdat er niet met de gemeenschappelijke regelingen afgerekend wordt . Extra kosten voor gemeenschappelijke regelingen moeten dan ook apart inzichtelijk gemaakt worden in de administraties van gemeenten en provincie. Dit kan alleen als er sprake is van extra bijdragen in 2020 aan de gemeenschappelijke regelingen om de extra kosten ten gevolge van corona op te vangen.

Van belang is ook te kijken hoe de verschillende gemeenten omgaan met de aanpak van de aanvragen van ondernemers. Ondernemers moeten zich actief melden. In het overzicht van ondernemers die zich aangemeld hebben voor steun bij de recreatieschappen moet duidelijk vermeld worden of ze ook steun hebben gevraagd bij het rijk, gemeenten en/of provincie.

De voorgestelde bezuinigingen op het gebied van onderhoud worden afgewezen omdat men het belangrijk vind dat juist nu de recreatieschappen er perfect bijliggen omdat veel mensen niet op vakantie gaan maar wel behoefte hebben aan recreatie in de omgeving. Nadere onderbouwing van

de scenario's die geschetst zijn in het voorstel is wenselijk. Voor de huidige scenario's is al gekeken naar de afspraken van Vastgoedbeleggers met horecaondernemers en partners in de recreatiesector die ook in lijn zijn met het voorstel dat nu voorligt.

Het voorzittersoverleg stemt in met het agenderen van het voorstel voor de komende bestuursvergaderingen met de volgende aandachtspunten:
- **zoveel mogelijk één lijn hanteren in de recreatieschappen;**
- **nadere onderbouwing met getroffen scenario's voor deze sectoren in andere regio's duidelijk vermelden;**
- **overzicht maken per recreatieschap van welke ondernemers zich gemeld hebben met een verzoek voor ondersteuning bij de recreatieschappen, rijk, gemeenten en de provincie.**
- **in beeld brengen welke regelingen het Rijk rechtstreeks heeft voor evenementen organisatoren en ondernemers;**
- **afstemming met gemeenten over welke maatregelen we kunnen treffen om ondernemers de komende tijd te helpen met nieuwe initiatieven**

c. Voorstel voor aanpassingen jaarplannen 2020 (i.v.m. verwachte lagere inkomsten)

De heer Rolleman geeft aan dat het voorstel nog aangevuld moet worden met de informatie van het vorige agendapunt, over de beschikbare gelden van het rijk. Hij licht verder toe dat bezuinigingen op het reguliere onderhoud enerzijds niet mogelijk zijn door meerjarige contracten en anderzijds niet wenselijk vanwege al bestaande achterstand in verschillende gebieden.

De deelnemers geven aan dat door de te verwachten extra toestroom van bezoekers het inderdaad niet verstandig is op het onderhoud te bezuinigen. De gebieden dienen er netje uit te zien wat kan leiden tot hogere bezoeken in de volgende jaren. Het is ook niet wenselijk om uit de reserves te putten. Aangeraden wordt om voor te stellen de participantenbijdrage tijdelijk te verhogen omdat je als recreatieschap inkomsten mist door corona. Dit moet onderbouwd worden door de gemiste inkomsten apart inzicht te brengen en conform de regeling in rekening te brengen bij de participanten. Die laatste methode is nodig voor gemeenten en provincie om de kosten bij het Rijk te kunnen declareren.

De keuze voor een scenario zal elk schap zelfstandig bepalen.

Het voorzittersoverleg stemt in met het agenderen van een voorstel voor de komende bestuursvergaderingen met de volgende wijzigingen en aanvullingen:
- **de tegenvallende inkomsten wel te dekken uit een (incidentele) aparte verhoging van de participantenbijdrage;**
- **geen dekking voor te stellen uit verlaging van de kosten van het reguliere onderhoud;**
- **per recreatieschap inzichtelijk maken wat de effecten zijn van de corona maatregelen;**

4. VISIE- EN UITVOERINGSPROGRAMMA

a. Voortgang visietrajecten recreatieschappen

Het voorzittersoverleg neemt kennis van de mededeling.

5. MEERJAREN BEHEER

a. Voortgang korte en lange termijn afspraken erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer (SBB)

De heer Rolleman geeft een toelichting. Dit voorstel betreft de recreatieschappen Twiske-Waterland, Spaarnwoude en Groengebied Amstelland. Met name in Spaarnwoude speelt de problematiek van de aflopende erfpachtcontracten. Hierdoor kunnen eigenaren hun huis niet verkopen en ondernemers niet investeren. SBB heeft nog niet gereageerd op een voorstel (januari 2020) om te komen tot een oplossing voor de korte termijn.

CONCEPT

De procesgroep die is ingesteld om te komen tot lange termijn afspraken met SBB vindt het van groot belang dat er in ieder geval nog 2 gemeenten (ook kleine) gaan aanhaken. Het proces wordt verder ondersteund door organisatie en adviesbureau P2.

Het voorzittersoverleg besluit een brief te sturen aan de directie van SBB waarin aangedrongen wordt om met spoed tot afspraken te komen voor de korte termijn. Tevens wordt in deze brief gevraagd om een afspraak te plannen tussen de directie van SBB en de voorzitters van de 3 recreatieschappen eind oktober van dit jaar om de lange termijn oplossingen te bespreken. De brief wordt komende week door RNH voorbereidt en ter instemming voorgelegd aan de betrokken voorzitters en de provincie. De voorzitters zullen hun collega bestuurders vragen voor ambtelijke deelname in de procesgroep.

b. Proforma zienswijze Ontwerp Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

De heer Rolleman geeft een toelichting op de proforma zienswijze die RNH namens de recreatieschappen heeft ingediend. Daarbij is aangegeven dat er in de toekomst mogelijk gebruik gemaakt moet worden van salderingsmogelijkheden om recreatieve activiteiten in de diverse gebieden te behouden en mogelijk te maken omdat de huidige bestemmingsplannen te weinig gedetailleerd zijn en de begrenzing niet klopt, waardoor er o.m. parkeerterreinen en terrassen als NNN gebied zijn opgenomen .

Er is in tegenstelling tot wat afgesproken is in het vorige voorzittersoverleg geen nieuw voorstel gemaakt voor de begrenzingproblematiek. De reden hiervoor is omdat ervoor gekozen is nu niet te proberen om de verschillende bestemmingsplannen per gemeente aan ter passen maar te focussen op de systematiek van de salderingsregeling. Voorstel is om per recreatieschap een definitieve zienswijze in te dienen. De provincie is van mening dat het hier gaat om een technische invulling en is geen voorstander van een bestuurlijke zienswijze en stelt een ambtelijke zienswijze per recreatieschap voor. Het bestuur van recreatieschap Geestmerambacht wil l wel een zienswijze indienen.

Het voorzittersoverleg besluit om met uitzondering van het recreatieschap Geestmerambacht te volstaan met het indienen van een ambtelijke zienswijze per recreatieschap.

6. ORGANISATIE

a. Voortgang bestuursopdracht / kennismaking met procesbegeleider KokxDeVoogd

De voorzitter gaat ervan uit dat de nieuwe gedeputeerde, mevrouw Zaal, samen met haar de schappen zal vertegenwoordigen in de stuurgroep voor de bestuursopdracht governance- en beheerstructuur recreatieschappen. De heer Dorscheidt van KokxDeVoogd gaat het proces met 2 collega's begeleiden. Hij stelt zich voor en schetst het traject dat moet leiden tot besluitvorming in de raden en staten in december 2020. De interviewronde met bestuursleden is gestart. In juni zal een bestuurlijke conferentie gehouden worden. Deze moet leiden tot een ambitie over samenwerking van de recreatieschappen. In het najaar worden varianten uitgewerkt om te kijken hoe die ambitie eruit komt te zien en wat daarbij dan de beste governance- en beheerstructuur is. Omdat de afspraken met SBB over de erfpachtcontracten het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur direct raakt is er gedurende het proces regelmatig afstemming met adviesbureau P2.

b. Rapport Berenschot "Knip beleid en uitvoering RNH"

De heer Gilliam vraagt of het rapport openbaar is. Hij is er voorstander van om het rapport toe te zenden aan de bestuursleden van de recreatieschappen. Het rapport kan dienen als bouwsteen in het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur.

Provinciale staten zijn geïnformeerd over de stand van zaken van het governancetraject, daar maakt dit rapport onderdeel vanuit. Het rapport zal later toegevoegd worden bij de uitkomsten van de bestuursopdracht. Het nu apart toesturen van het rapport kan tot verwarring leiden.

Het voorzittersoverleg is van mening dat het rapport door KokxDeVoogd meegenomen dient te worden in het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur van de recreatieschappen. Dit in samenhang met de andere (openbare) bouwstenen die leiden tot een voorstel over de nieuwe structuur in november/december van dit jaar.

c. Digitaal vergaderen en besluiten door de algemeen besturen

De voorzitter bevestigd dat de digitale bestuursvergaderingen goed verlopen.

Het voorzittersoverleg neemt met instemming kennis van de mededeling.

7. MEDEDELINGEN

Er zijn geen mededelingen.

8. AGENDA VERGADERING 16 SEPTEMBER 2020

In ieder geval zal het voorstel voor uurtarieven behandeld worden.

In november zal een extra overleg gepland worden voor het bespreken van de rapportage van het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur bij de recreatieschappen.

9. RONDVRAAG

Mededelingen:
Op 16 september is van 8:30 tot 9:00 uur ook weer een vooroverleg met alleen de voorzitters gepland.

Naar verwachting zullen veel Nederlanders vakantie in eigen land houden. Dit zal de druk op de recreatiegebieden verhogen. Belangrijk is een overzicht van de drukke en rustige gebieden om met elkaar te kijken naar een goede verdeling van de bezoekers. Een goede informatie-uitwisseling is hierin belangrijk.

RNH pakt dit op in afstemming met de veiligheidsregio's.

10. SLUITING

De voorzitter bedankt de aanwezigen hartelijk voor hun inbreng en sluit om 10:09 uur het overleg.

CONCEPT

ADVIES Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 15 mei 2020

Maatregelen recreatie bedrijven en evenementen organisatoren i.v.m. corona
Op 26 maart jl. hebben wij de voorzitters als uitvoeringsorganisatie van de recreatieschappen op de hoogte gesteld van de door ons getroffen maatregelen inzake het Coronavirus. Hierin gaven wij aan op welke manier RNH de gecontracteerde dienstverlening aan de recreatieschappen zo goed mogelijk wil laten doorlopen. In de brief is RNH ingegaan op de **uitvoering- en beheertaken** (waaronder handhaving noodverordening), de **bestuurlijke ondersteuning** en de **realisatie van de jaarplannen**. Voor de bestuurlijke ondersteuning ligt een voorstel voor (6.3) om de digitale besluitvorming door de Algemene besturen mogelijk te maken. Voor de realisatie van de jaarplannen ligt een voorstel 3.3. om deze aan te passen. In dit voorstel gaan wij in op hoe wij de evenementenorganisaties en de horeca- en recreatiebedrijven in de recreatiegebieden willen ondersteunen in deze moeilijke tijd.

Het voorzittersoverleg stelt voor om de algemene besturen van de recreatieschappen Groengebied Amstelland, Twiske- Waterland, Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Geestmerambacht en Spaarnwoude :
Kennis te laten nemen van: - De gevolgen van de intelligente lock-down in verband met het corona virus; - Het niet doorgaan van alle evenementen in de recreatieschappen waardoor er sprake is van €1.893.902 verminderde inkomsten; - De grote problemen bij onze recreatie ondernemers door de verplichte sluiting. Voor te leggen om in te stemmen met: - Het zoveel mogelijk één lijn te hanteren in de recreatieschappen; - Het niet onverkort vasthouden aan de contractafspraken met de evenementenorganisaties waarvan het evenement niet doorgaat; - Alleen de gemaakte kosten (€ 195.000,-) in rekening brengen bij de evenementen organisatoren door alle organisatoren 15% van de vaste vergoeding (€ 1.284.359) te factureren en te betalen bij het evenement in 2021; - Vasthouden aan de verlengde betalingstermijn met 3 maanden tot het eind van 2020 voor verstuurde en nog te versturen facturen voor recreatie- en horeca ondernemers die daarom vragen in verband met liquiditeitsproblemen in plaats van de normale betalingstermijn van 1 maand; - De ondernemers (horeca- en recreatie) op basis van uitlegbare criteria 50% reductie te geven op de huur/ pacht over de (op dit moment) 3 maanden dat ze gesloten zijn vanaf 23 maart en hiervoor een aparte credit factuur te versturen; - In beeld brengen welke regelingen het Rijk rechtstreeks heeft voor evenementen organisatoren en ondernemers; - Afstemming met gemeenten over welke maatregelen we kunnen treffen om ondernemers de komende tijd te helpen met nieuwe initiatieven.

Door elk Algemeen Bestuur in de vergadercyclus van juni/ juli op basis van voorgelegde scenario's zelfstandig besluiten te nemen over de maatregelen voor recreatiebedrijven en evenementen organisatoren.

Toelichting advies

Evenementen

In de brief hebben wij aangegeven dat alle kleinere en grotere evenementen waren afgelast tot 1 juni 2020 waardoor de verwachte opbrengsten voor de recreatieschappen al ca. 110.000 euro lager zouden uitvallen. Inmiddels is vanuit de veiligheidsregio's aangeven dat zij nog niet kunnen adviseren over de verplaatsing van evenementen na 1 september dit jaar. Daarnaast zijn alle evenementen tot 1 september 2020 door het kabinetsbesluit onmogelijk geworden. Dit betekent een directe inkomens derving van **€ 1.893.902**. Wij hebben u op de hoogte gebracht dat de verplichte verzekering bij de gesloten meerjarencontracten geen zekerheid biedt dat er uitgekeerd wordt omdat verzekeringen pandemie niet dekken. Omdat wij het van groot belang vinden dat er ook in de toekomst voldoende aanbod van evenementen in uw gebieden is, evenementen bijdragen aan een breed aanbod van recreatie activiteiten, en de evenementenorganisatoren ook hebben aangegeven graag terug te willen en ook hopen te kunnen komen in 2021, stellen wij voor dat de recreatieschappen niet onverkort vasthouden aan de contractafspraken met de evenementenorganisaties waarvan het evenement niet doorgaat en waarvan de verzekering geen uitkering geeft waardoor partijen in faillissement geraken. De contractafspraken zijn alleen van toepassing op langjarige contracten. De kortlopende jaarcontracten waren voor het seizoen 2020 op 23 maart jl. nog niet getekend bij aanvang van de corona-crisis. De niet getekende contracten vertegenwoordigen een waarde van 20% van de totale contractwaarden van de evenementen, de getekende meerjaren overeenkomsten dus 80%. Daarnaast zitten er grote verschillen in de meerjaren contractafspraken tussen de partijen. Indien wij onverkort vasthouden aan de contractafspraken vertegenwoordigen deze een contractwaarde van **€ 591.138,-.** Hiervoor moeten we dan wel een juridisch traject in en kiest het recreatieschap Spaarnwoude er voor om de rekening voornamelijk neer te leggen bij een partij waarmee juist duurzame samenwerkingsafspraken zijn beoogd. Namelijk bij Valley Partners (Dance Valley, Dutch Valley en LatinVillage (**€ 468.000,-).** Dat lijkt ons geen redelijke propositie. Als recreatieschappen hebben wij wel kosten gemaakt voor de evenementen die er dit jaar zouden komen. Wij verwachten echter wel dat deze aanzienlijk lager zullen zijn dan vorig jaar omdat wij geen onsite kosten en inzet meer hoeven te doen ter voorbereiding van en het evenement zelf in 2020. Wel worden er nog kosten gemaakt voor het afhandelen van seizoen 2020 en het voorbereiden van seizoen 2021. Wij vinden het redelijk en billijk om deze kosten alsnog proberen te verhalen en in rekening te brengen bij de evenementen organisatoren. Ook bij de partijen die formeel geen contractverplichting hebben. Wij ramen hiervoor voorlopig een totale opbrengstmogelijkheid van in totaal voor alle recreatieschappen € 195.000,-(Voorgaande jaren betroffen de uitvoeringskostenwaren deze kosten voor grote evenementen in totaal circa €300.000.) De geraamde opbrengst van € 195.000,- komt overeen met 15% van de vaste vergoeding (€ 1.284.359) waar wij op zouden kunnen rekenen bij doorgang van de evenementen. Wij rekenen op betaling van de facturen in 2021. Op deze manier willen wij het evenementenseizoen 2020 afsluiten. In de tabel op de volgende pagina zijn de cijfers uiteengezet per recreatieschap.

Aangezien wij niet verwachten dat evenementen verplaatst kunnen worden, houden wij geen rekening met alsnog extra inkomsten uit evenementen.
Alleen Strong Viking is nog gepland na 1 september 2020. De volgende evenementen onderzoeken nog verplaatsing naar september 2020:

- SPW: Dance Valley, Dutch Valley en Latin Village
- SPW: Awakenings
- GGA: Amsterdam Open Air
- TW: Lentekabinet verzoek ingediend bij de gemeente voor 5 en 6 sept 2020

Alle overige evenementen zijn voor 2020 definitief afgelast en worden er voorbereidingen getroffen voor 2021.

Voor de gewenste verplaatsingen van bovengenoemde evenementen geldt dat het recreatieschap deze aanvragen toetst zoals gebruikelijk. Aangezien het evenement gelijk blijft en alleen de datum wijzigt, zal er met name getoetst worden op het moment in het jaar en samengaan met andere activiteiten en mogelijke evenementen, de terreingesteldheid, natuur en omgevingsmanagement. Voor wat betreft deze onderwerpen staan de recreatieschappen positief in het verschuiven naar september 2020. Echter vanzelfsprekend zijn de burgemeesters en de Veiligheidsregio's in de lead om hier wel of geen toestemming voor te verlenen. Aangezien wij niet verwachten dat evenementen verplaatst kunnen worden, houden wij geen rekening met alsnog extra inkomsten uit evenementen.

	OPBRENGSTEN			
	Prognose bruto inkomsten OORSPRONKELIJK (excl BTW)	**vaste vergoeding (excl BTW)**	**werkelijke vergoeding (bij contract concept is dit €0) OVERMACHT (excl BTW)**	**VOORSTEL vergoeding 15% van vaste vergoeding (excl BTW)**
SPW	€ 1.061.102	€ 736.102	€ 468.000	€ 110.415
SPW SGP	€ 309.500	€ 279.557	€ 8.057	€ 44.296
GGA	€ 242.175	€ 127.175	€ 44.600	€ 19.076
GAB	€ 121.125	€ 80.025	€ 46.481	€ 12.004
TW	€ 160.000	€ 61.500	€ 24.000	€ 9.225
TOTAAL schappen	**€ 1.893.902**	**€ 1.284.359**	**€ 591.138**	**€ 195.016**

Horeca- en recreatiebedrijven
In de brief van 26 maart hebben wij aangegeven dat een aantal ondernemers inmiddels schriftelijk aan ons verzocht heeft om af te zien van invorderingsactiviteiten of uitstel van betaling op verstuurde facturen. Ook hebben sommigen gevraagd om kwijtschelding, vermindering of opschorting van de pacht en huur betaling. Wij willen voorkomen dat ondernemers in de recreatieschappen faillissement moeten aanvragen door de verplichte sluiting. Zij zijn onmisbaar om het recreatieve aanbod op peil te houden en met velen hebben wij een jarenlange relatie. Wij hebben dan ook de betalingstermijn, op verzoek, tijdelijk verruimd tot 3 maanden (120 dagen) en

zijn ook niet tot invorderingsactiviteiten op verstuurde en nog te versturen facturen overgegaan. Door de uitstel van betaling van 3 maanden merken wij dat de bedrijven een klein beetje lucht hebben gekregen om de andere vaste lasten te betalen. De facturen van de huur voor de maand april zijn eind maart verstuurd. Als je hier 3 maanden bij optelt kom je uit op ca. 23 juni. Inmiddels is bekend geworden dat de sluiting van de horeca- en recreatiebedrijven is verlengd tot ten minste 20 mei. Met daarbij de opmerking dat we daarna rekening moeten houden met de 1,5 meter samenleving waardoor de omzet zeer waarschijnlijk aanzienlijk lager zal zijn worden (veelal halvering). Het ligt dan ook niet voor de hand om op 23 juni alweer over te gaan tot een normale betalingstermijn. Wij stellen dan ook voor om ook weer goed op te kunnen starten om de verlengde betalingstermijn van 3 maanden te continueren tot het eind van dit jaar. Dit betekent dat wij in het nieuwe jaar nog maximaal 3 maanden achterstallige huur kunnen ontvangen, dit om te voorkomen dat de debiteurenpost teveel oploopt.

Momenteel staan de inkomsten voor heel veel bedrijven al stil vanaf 16 maart 2020. Dit betekend totaal geen inkomen meer maar wel hoge kosten. De landelijke overheid springt bij door de eenmalige uitkering en de NOW regeling. De NOW regeling dekt echter slechts 70% van de loonkosten. De personeelskosten en de huur vormen vaak de grootste kostenposten van de bedrijven. Wij stellen voor dat wij als verhuurder/ verpachter in deze moeilijke tijd ook offers brengen aan de gedupeerden. De gedwongen sluiting door de overheid heeft tot gevolg dat huurders het huurgenot wordt ontnomen. Als recreatieschappen zijn wij lokale overheidspartijen met maatschappelijke doelstellingen en zijn in onderhavige situaties eerder moreel verplicht om bedrijven te ondersteunen dan marktpartijen. Wij stellen dan ook voor de financiële gevolgen niet uitsluitend aan huurders toe te rekenen. Bij een groot aantal horeca en recreatiebedrijven in den lande wordt de huur inmiddels tijdens de periode dat de ondernemer gesloten is geheel of deels kwijtgescholden.

In de bijlage is per recreatieschap, door intensief overleg met de ondernemers, geïnventariseerd wat ondernemers zelf hebben gedaan om te komen tot alternatieve exploitatie mogelijkheden, kostenbesparingen en inzet van beschikbare landelijke en lokale compensatie regelingen. Er zijn ondernemers die geen last hebben zoals jachthavens waar de ligplaatsgelden al voldaan zijn of maneges waar de paarden in verzorging blijven of droomparken waar vaste huurders zijn en de exploitatie kan doorgaan. Ook bedrijven die het moet hebben van het winterseizoen (vb Snowplanet) hebben geen last van corona. Ook verenigingen hebben vaak geen grote problemen omdat de inning van de lidmaatschapsgelden door gaan.

Wel is duidelijk dat de horeca ondernemers het erg moeilijk hebben. Sommigen hebben nieuw ondernemerschap getoond en nieuwe verdienmodellen geïntroduceerd. Ook hebben sommige bedrijven de afgelopen vijf jaren van economische voorspoed voldoende reserves opgebouwd. Toch zullen een aantal ondernemers afstevenen op een mogelijk faillissement indien er niet een reductie komt op de pacht/ huurgelden. Dat geld zeker voor startende ondernemers die nog geen weerstandsvermogen hebben kunnen opbouwen. Het recreatieschap kan besluiten om alleen de levensvatbare ondernemingen over te laten blijven en geen reductie geven (scenario 1) en alle geraamde inkomsten te handhaven. Het is mogelijk dat wij door faillissementen echter alsnog niet de geraamde inkomsten kunnen realiseren. Ook kunnen de recreatieschappen besluiten om de huur voor geheel 2020 te halveren (scenario 3) omdat de jaaromzet juist gemaakt moet worden in de periodes dat men dicht moet zijn. Dit betekent dat de opbrengsten met 50% gedurende 12 maanden terugloopt. Wij stellen voor om hier tussen in te gaan zitten (scenario 2) en de ondernemers 50% reductie te geven op de huur/ pacht over de maanden dat ze gesloten zijn. Op

dit moment zijn de locaties al 2 maanden dicht na de verplichte sluiting op 23 maart en de verlenging van de sluiting tot 20 mei. Wij houden in dit scenario rekening met 3 maanden omdat wij verwachten dat ook na 20 mei de sluiting deels in tact blijft. Hierbij lopende opbrengsten uit verhuur en erfpacht terug met 12,5%. Om in aanmerking te komen voor de huurreductie willen wij een aantal criteria hanteren om te voorkomen dat enerzijds ondernemers onterecht gebruik gaan maken van de regeling en anderzijds om uitlegbaar te maken waarom men wel of niet in aanmerking komt voor een reductie. Het blijft maatwerk en zal in nauw overleg met ondernemers moeten worden afgestemd. Wij stellen in ieder geval de volgende criteria voor:

1. Schriftelijke aanvraag gedaan voor reductie huur/ pacht
2. Aantoonbare omzet verlies van tenminste 50% over de maanden van huurvermindering
3. Aantoonbaar liquiditeitsvraagstuk (geen grote eigen vermogens)
4. Verliesgevende bedrijfsvoering in 2020

OPBRENGSTEN recreatie en horeca ondernemingen			
	Prognose bruto inkomsten OORSPRONKELIJK (excl BTW)	**Verminderde opbrengsten met 12,5% (excl BTW)**	**Verminderde opbrengsten met 50%**
SPW	€ 1.422.000	€ 77.000*)	€ 310.000
GGA	€ 236.000	€ 3.200	€ 12.800
GAB	€ 174.000	€ 11.450	€ 45.800
TW	€ 381.000*	€ 70.000*	€ 280.000*
RAUM	€ 8.200	€ 2.500	€ 4.200
TOTAAL schappen	€ 2.221.000	€164.000	€ 768.000

*) Bij Spaarnwoude komt maximaal € 640.000 van de inkomsten in aanmerking voor een reductie van de pacht.

* Bij Twiske is de grootse post de vermindering van betaald parkeren (€ 52.000 per 3 maand, en 210.000 bij een heel jaar), € 170.000 wordt verdiend bij de ondernemingen

Totale vermindering inkomsten

	Vermindering inkomsten		
	Evenementen (ex cl. BTW)	Verminderde opbrengsten met 12,5% (excl BTW)	Totaal Verminderde opbrengsten
SPW/ SGP/ SMG	€ 1.370.602	€ 77.000	**€ 1.447.602**
GGA	€ 242.175	€ 3.200	**€ 245.375**
GAB	€ 121.125	€ 11.450	**€ 132.575**
TW	€ 160.000	€ 70.000	**€ 230.000**
RAUM	nihil	€ 2.500	**€ 2.500**
TOTAAL schappen	**€ 1.893.902**	**€164.000**	**€2.057.902**

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
Rik Rolleman, Manager programmasturing en vastgoed

VERENIGING VAN EVENEMENTENMAKERS
vereniging nederlandse pop|podia en festivals

Stephensonweg 14
4207 HB Gorinchem

Postbus 693
4200 AR Gorinchem

T 0183 822 946
E secretariaat@vvem.nl

IBAN NL32RABO0370440927
BTW NL810953183B01
KvK 30180947

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. de heer ir. E.D. Wiebes
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG

CC:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer mr. W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

onderwerp: Coronavirus en de evenementenbranche
bijlage(n):1
datum: 29 april 2020

Geachte heer Wiebes,

Naar aanleiding van de corona-crisis en het gesprek van 19 maart met u over de gevolgen voor de evenementensector, hebben wij als brancheorganisaties u eerder aangeschreven (op 25 maart en 16 april 2020). In dit contact ervaren wij een grote inzet van de Rijksoverheid om in deze crisis met ons mee te denken en flexibel te zijn. De voortvarendheid waarmee de maatregel om tickets om te zetten in waardebonnen in het leven is geroepen is hier een voorbeeld van. Wij waarderen deze mate van betrokkenheid, desalniettemin is de situatie voor ondernemers en werknemers nijpend. Door het verbod op evenementen en de seizoensgebonden aard van de sector 'staat het water aan de lippen' en zijn nieuwe aanvullende maatregelen noodzakelijk.

Uitzonderlijke positie (negatieve vooruitzichten) van onze branche
Anders dan bij veel andere branches zijn onze vooruitzichten langdurig, ook richting 2021, slecht. De aard van wat wij organiseren, meestal veel mensen op een beperkt oppervlak, staat immers haaks op wat nu wordt voorzien met de mogelijkheden van de 'anderhalve-metermaatschappij'. Wij zien ons dan ook, tegen onze zin maar reëel, als de laatste branche die qua maatregelen zal worden afgeschaald. Bovendien zijn wij, zoals eerder toegelicht, een sterk seizoensgebonden sector die het overgrote deel van de omzet in de maanden april tot september moet verdienen. De schade voor de branche van publieksevenementen is, zelfs binnen de bredere branche van evenementen (zie tabel hierna), uitzonderlijk groot.

Geen 'redding' door het ministerie van OC&W tot dusver
Sommigen noemen ondertussen onze branche, als onderdeel van de cultuursector, als al 'geholpen' of 'gered' door de 300 miljoen die de minister van OC&W ter beschikking heeft gesteld. Met respect voor de gekozen insteek van de minister maar tevens duidelijk constaterend: dit geld is vooral bestemd voor bestaande en reeds gesubsidieerde instituten en komt niet terecht bij de door de, grotendeels door consumenten gefinancierde, publieksevenementenbranche.
Wij zitten niet in de culturele basisinfrastructuur (BIS), krijgen geen subsidie, en ook de leenfaciliteit via Cultuur + Ondernemen biedt geen oplossing aan de meeste partijen uit onze branche. Het totale, over verschillende partijen te verdelen budget van de leenfaciliteit via Cultuur + Ondernemen is 30 miljoen, rentepercentages, looptijden etc. zijn nog niet bekend. Naar verwachting zijn de bedragen die kunnen worden geleend te laag en niet gelijkwaardig aan en toereikend voor een cruciaal deel van onze sector. De totale schade van partijen in onze branche ligt tussen de 1.5 en 2.2 miljard euro. Partijen hebben te maken met een gemiddeld omzetverlies van circa 2 miljoen euro. Zelfs met een verlenging en verbetering van de NOW-regeling, resteert er een gat van 700 miljoen euro. Het via Cultuur + Ondernemen beschikbare bedrag van 30 miljoen euro kan wellicht voor vrije theaterproducenten interessant zijn, maar is voor ons een flinke maat te klein en vormt slechts een druppel op een gloeiende plaat.

Duiding van de evenementenbranche – ons deel publieksevenementen
Heel veel evenementenmakers zijn heel ongelukkig en schrijven verdriet en frustratie van zich af. U ontvangt daardoor inmiddels waarschijnlijk dagelijks brieven en petities. Wij menen dat het van belang is de evenementenbranche verder naar u te duiden en hebben met ons samenwerkingsverband Event Platform cijfers uitgewerkt[1] en een infographic (zie Bijlage 1) gemaakt. De cijfers daarin opgenomen zijn die van de maatregelen tot 1 juni; wij duiden hieronder de bijgewerkte cijfers en kiezen specifiek de insteek van de publieks-evenementen. De andere segmenten worden door de andere Event Platform-partners aan u geduid.

Trots op wat we zijn, of beter gezegd: waren…
Onze relatief jonge sector is de afgelopen jaren een steeds grotere economische en sociaalmaatschappelijke rol gaan spelen. De 'belevenis-economie' groeit, de creatieve sector is een van de Nederlandse topsectoren en we zijn er in geslaagd om onze kennis en creativiteit internationaal te vermarkten. De branche is op dit moment op jaarbasis goed voor 7,4 miljard euro[2] omzet. Het is dus ook in een breder kader van belang om de schade voor Nederland te beperken.

Tot 1 juni werd de omzetdaling begroot op 3,5 miljard; tot 1 september zorgt het niet doorgaan van de vele (vooral publieks-) evenementen in de zomer voor een totaal omzetverlies van 4,0 miljard. In dezelfde berekeningen moesten we constateren dat van de 101.000 banen in onze branche, een aantal van ongeveer 48.000 direct bedreigd wordt.

[1] Persbericht d.d. 31 maart 2020: 'Nederlandse evenementenbranche ziet € 3,5 miljard omzet verdampen en 48.000 werkplekken verdwijnen'. Deze cijfers verwoordden de situatie met de maatregelen tot 1 juni 2020.
[2] Bron: Onderzoeksbureau Respons

Evenementensector	Omzet regulier jaar	Banen regulier
Beurzen	1,7 miljard	24.000
congressen & vergaderingen	2,7 miljard	37.000
B2B evenementen	0,75 miljard	10.000
publieksevenementen	**2,2 miljard**	**30.000**[3]
TOTAAL	7,35 miljard	101.000

Tabel 1: evenementenbranche in cijfers, met deelsectoren (Cijfers: Onderzoeksbureau Respons)

De omzet die stopt betekent zeker niet alleen een probleem voor organisatoren. Organisatoren zijn het topje van de ijsberg. Normaal geven zij het ontvangen ticketing-geld weer uit aan de hele keten daarom heen. Door de onzekerheid kan dat nu niet.
In de evenementenbranche bestaat de keten niet alleen uit podia, festivals en artiesten, maar ook uit een netwerk van vaak gespecialiseerde toeleveranciers, bijvoorbeeld in licht, geluid, stagehands, ehbo- en evenementenbeveiligingspersoneel, design, pyrotechniek, podiumtechniek, vervoer en logistiek, foodtrucks, water- en wc-systemen, stroomvoorziening, overige personeelsleveranciers, merchandise, etc.

Ons appel
In deze derde brief zetten wij op basis van bovenstaande uitgangspunten onze visie op het beperken van schade uiteen. We benaderen dit verder vanuit het segment publieksevenementen. Aan de hand van deze punten gaan we de dialoog met u aan met als doel Nederlandse bedrijven en banen in de evenementensector te redden en de internationale kracht en allure van de sector te behouden.

1. Verlengen noodmaatregelen

Gezien het voorgaande pleiten wij specifiek voor onze branche voor een verlenging van de noodmaatregelen (met name de NOW- en de TOZO- regelingen) tenminste tot de start van het nieuwe evenementenseizoen (1 april 2021) en onder minimaal dezelfde voorwaarden als de huidige regelingen.

De eerste tranche en de eerste verlenging van de maatregelen
De maanden maart, april zijn voor de seizoensgebonden evenementenbedrijven en de vele zzp'ers in de sector (bijvoorbeeld decorbouwers, licht- en geluidsspecialisten etc.) ieder jaar vanuit het perspectief van 'cashflow' de zwaarste maanden van het jaar. De vaste uitgaven (loon, huur e.d.) blijven doorlopen, terwijl er in de eerste maanden van het jaar weinig of geen inkomsten zijn. Het gros van de inkomsten moet in 'het seizoen' (ca. april t/m september) worden gerealiseerd. De plotselinge uitbraak van het virus, met als gevolg het verbod op evenementen tot in ieder geval september, is daarom zeer ingrijpend voor de branche en gaat dus niet over een half jaar geen inkomsten, maar over het verliezen van een bijna volledige jaaromzet. Geen enkel bedrijf in onze branche kan dit zonder hulp aan. De door u al aangekondigde verlenging zou daarom voor wat betreft de ondernemers

[3] Toelichting: in onze brief d.d. 25 maart 2020 maakten wij een eerste inschatting van het aantal werkzame personen en het aantal voltijdsequivalente personen van 68.000. In onze aannames in die brief zijn wij voorzichtigheidshalve iets onder deze benadering gebleven: 63.000 betaalde krachten. Die indicatie blijkt nu voorzichtig te zijn geweest: er zijn meer betaalde krachten namelijk 101.000. Het verschil komt door 1/ de definiering van het onderzoek (de toeleveranciers werken voor alle segmenten van de evenementenmarkt) en 2/ het feit dat niet iedere werkzame persoon voltijds werkt.

in de evenementenbranche minimaal gelijk moeten zijn aan de periode waarvoor het verbod op evenementen geldt, en derhalve (op dit moment) minimaal tot 1 september regulier verlengd moeten worden.

Verdere verlenging na 1 september noodzakelijk

Na 1 september komen de ondernemers – nog afgezien van een eventuele verdere verlenging van het verbod op evenementen - ook nog in de 'winterperiode', een voor onze branche traditioneel stillere tijd met geringere omzet en daarmee economisch moeilijk om door te komen. Daarom pleiten wij, sectorspecifiek, voor verlenging van de nood-maatregelen voor de evenementenbranche tenminste tot de start van het nieuwe evenementenseizoen (hopelijk 1 april 2021 of zo snel mogelijk daarna).

2. Nood-/cq herstelfonds publieksevenementen, met oog voor duurzaamheid en innovatie

Zoals hierboven uitgelegd, zijn wij van mening dat de bestaande noodmaatregelen (met name de NOW- en TOZO-regelingen) onder minimaal de huidige voorwaarden voor onze branche verlengd zou moeten worden zolang als het verbod op evenementen blijft gelden en tenminste tot de start van het nieuwe evenementenseizoen.

Er is echter geen structurele, duurzame oplossing voor overige vaste lasten zoals investeringen in materialen en techniek, huurlasten, energie. Die kosten bedragen ongeveer 30% van de omzet.

Die vaste kosten lopen door en worden hoogstens uitgesteld. De regelingen BMKB en GO, bedoeld om lenen van geld bij banken voor ondernemers relatief makkelijk te maken, blijken helaas geen garantie dat de banken hierin meewerken. Dit mede door de niet florissante vooruitzichten van juist onze branche. Ook de (hoge) gevraagde rente en de (korte) looptijd tot aflossing helpen niet. Kortom: de buffer of reserves van de bedrijven, zo die er al zijn, worden snel aangetast.

Onderstaande tabel vat de cijfers samen:

Segment publieksevenementen	**Per jaar, normaliter**	**Schade tot 1 juni (3 maanden)**	**Schade tot 1 september (6 maanden)**	**Schade vanaf 1 september (per 1 jaar)**
Omzet	2,2 miljard[4]			?
Vermindering internationale artiesten en inkoop eten/drank/ verbruiksartikelen	-220 miljoen			
Te compenseren omzet	1,98 miljard			
Reëel omzetverlies		495 miljoen miljard	990 miljoen	?
Vaste kosten	594 miljoen	148,5 miljoen	297 miljoen	?

Tabel 1: ontwikkelingen in omzet, werkgelegenheid en schade – cijfers Respons voor Event Platform

Toelichting bij de tabel:

- De vaste kosten bedragen ruwweg 30% van de omzet.

[4] Cijfers Event Platform – Onderzoeksbureau Respons

- De omzet is normaal 2,2 miljard per jaar.
- Wij verminderen deze omzet met de posten voor 1/internationale artiesten en 2/de directe kosten die 'onderaan de keten' gemaakt worden en nu bespaard worden: inkoop eten, drank en verbruiksartikelen. Wij waarderen deze posten samen op 10% van de omzet.
- Het omzetverlies berekenen we op 1,98 miljard / 12 maanden = 165 miljoen per maand. Voor drie maanden is dat 3 * 165 = 495 miljoen. Voor zes maanden is dat 6 * 165 = 990 miljoen euro.
- De vaste kosten bedragen 30% * 1,98 miljard = 594 miljoen per jaar. Per maand is dat 49,5 miljoen, per 3 maanden 148,5 miljoen en per 6 maanden 297 miljoen euro.

We pleiten daarom voor een aanvullend nood- cq herstelfonds, maar met oog voor duurzaamheid en innovatie.

De tijd waarin ondernemers moeten vechten voor hun bestaan, medewerkers en zzp'ers hun inkomsten verliezen en de zorg overbelast is, lijkt op het eerste gezicht niet het juiste moment om na te denken over innovatie, de (energie)transitie en het klimaat. Toch is dit het juiste moment om vooruit te kijken. Enerzijds omdat de realiteit niet verandert: de klimaatopgave blijft bestaan en wordt alleen maar groter en duurder. Anderzijds omdat op dit moment grote veranderingen en verschuivingen onvermijdelijk zullen ontstaan. Waarom dan niet sterker, toekomstbestendig en internationaal nog krachtiger 'uit de strijd komen'?

Het fonds moet allereerst – als aanvulling op de verlengde NOW regeling en de overige noodmaatregelen - bijdragen aan redding en herstel van de branche als gevolg van het huidige verbod, terwijl tegelijkertijd invulling wordt gegeven aan innovatie en versnelling van duurzame transitie van de sector, zodat wordt bijgedragen aan de doelstellingen in het klimaatakkoord.

Onder verwijzing naar de bovenstaande tabel, en derhalve uitgaande van een verlies van 594 miljoen op jaarbasis, schatten wij de benodigde middelen om effectief te werken aan behoud, herstel en transitie van de sector op 500 miljoen Euro.

In dit kader wordt voorgesteld om twee programmatische lijnen uit te werken:
Ten eerste 'CO_2-vrije en circulaire evenementen' en ten tweede 'Futureproof digital experiences'. In deze tweede programmatische lijn worden projecten ondersteund door toepassing van nieuwe mogelijkheden op snijvlak van technologie en creatieve industrie voor grootschalige publieksevenementen. Deze innovaties dienen tevens bij te dragen aan maatschappelijke uitdagingen zoals spreiding van evenementen, veiligheid van mensenmassa's en (digitale)spreiding van evenementen over meerdere locaties. Een snelle uitwerking en vormgeving van dit fonds kan er ons inziens aan bijdragen dat de vooraanstaande internationale positie in het 'post corona tijdperk' niet snel verdampt maar behouden kan blijven.

Aanvragen bij het nood- en herstelfonds zouden wat ons betreft dus tweeledig kunnen zijn. Enerzijds kan de aanvrager een beroep doen op een subsidie die ziet op behoud- en herstel, waarbij de aanvrager zijn 'restschade' (d.w.z. de schade na een beroep op de NOW regeling of andere noodmaatregelen) uiteraard nauwkeurig zal moeten specificeren en onderbouwen. Anderzijds kan de aanvrager een additionele subsidie vragen om de

activiteiten van zijn bedrijf circulair te maken of nieuwe innovatie technologieën toe te passen.

<u>Tussenconclusie: behoud van werkgelegenheid in de branche</u>

Wij zijn ervan overtuigd dat een combinatie van een verlenging van de bestaande regelingen (waaronder in ieder geval de NOW- en TOZO-regelingen) onder minimaal dezelfde voorwaarden en het bovengenoemd nood- en herstelfonds ervoor zorgt dat tenminste 90% van het aantal reguliere banen in de sector behouden blijft. Met het behoud van de branche zal bovendien het werk van veel flex-(seizoens)krachten behouden blijven. Het gaat derhalve om tenminste 56.000[5] banen.

3. Verzekeringsfonds, de Nederlandse Evenementen Incentive Regeling (vergelijkbaar met Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (NHT), en met financiering filmindustrie)

Op 27 april kwam uitgebreid in het nieuws dat verzekeraars sinds eind februari, nadat de eerste coronapatiënten in Nederland gemeld waren, de dekking bij een pandemie uit hun pakketten hebben gehaald. Dat betekent dat organisatoren van evenementen zich daar voor volgend jaar niet meer tegen kunnen verzekeren.

Organisatoren beginnen echter vaak al bijna een jaar van tevoren met het voorbereiden van evenementen, en dus ook met het maken van kosten. Zonder zo'n verzekering kunnen ze niet werken.

Bedacht is een Garantiefonds in te stellen om te kunnen overleven, waarbij de overheid verzekeraars belooft in te springen voor een deel van de kosten als evenementen volgend jaar door 'overdraagbare ziekten' moeten worden afgelast.

Niet voor alle kosten hoeft de overheid garant te staan. Alleen als een evenement door een besluit van de overheid niet door kan gaan, en alleen voor evenementen vanaf 1000 bezoekers die al sinds 2019 plaatsvinden.

Bovendien zou het garantiefonds alleen geld uit moeten keren als dat nodig is voor Nederlandse belanghebbenden, zoals Nederlandse podiumbouwers, technici en artiesten. Van deze kosten wordt een, vooraf bepaald, percentage vergoed: het minimumbedrag om het voortbestaan van de organisaties en hiermee de volledige branche te waarborgen.

Een dergelijk garantiefonds kan een heel belangrijke factor zijn. Ondanks het vaak internationale karakter van de optredens kunnen we ermee leven als het fonds alleen kosten voor Nederlandse belanghebbenden zou dekken.

[5] In onze voorzichtige schatting van de brief d.d. 25 maart benoemden wij 63.000 banen. Wij benoemden dat 75% dus 48.000 banen bedreigd werden. Met de juiste maatregelen hopen we nu dus dat juist 90% van de banen (90% * 63.000 = 56.000 banen) gered kan worden.

We geven tenslotte een vergelijking met de terrorismedekking die verviel (en de gekozen oplossing die weer ruimte gaf):

> *Na de aanslagen op het WTC te New York in 2001 hebben de meeste verzekeringsmaatschappijen in Nederland op hun verzekeringen het risico van schade als gevolg van terroristische daden uitgesloten. Hiertoe is besloten omdat in theorie de schade als gevolg van terroristische aanslagen zo groot kan zijn, dat deze de mogelijkheden van verzekeringsmaatschappijen om deze te vergoeden te boven gaat.*
> *Nederlandse verzekeringsmaatschappijen hebben samen met de overheid wel voor een alternatief gezorgd.*
>
> *Gezamenlijk hebben zij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (NHT) opgericht. Binnen deze maatschappij werken vrijwel alle Nederlandse verzekeringsmaatschappijen samen. Samen met de overheid hebben zij een bedrag van 1 miljard euro gereserveerd in een fonds. Dit fonds is alleen voor verzekerden die te maken krijgen met een uitsluiting voor terrorismeschade.*

We zouden graag met u de opzet en uitwerking van zo'n fonds en de bijbehorende systematiek bespreken.

4. Publiek Private Taskforce: op gang houden en wederopbouw sector

Steunmaatregelen zijn nodig dat is duidelijk, maar minstens zo belangrijk en een stuk positiever is het stimuleren van de sector. Dit jaar gaat het over het in leven houden van de sector; volgend jaar gaat het – hopelijk – over de wederopbouw van de gehele bedrijfstak. Grootschalige bijeenkomsten en Corona vormen een uiterst slechte combinatie. De veelbesproken 'anderhalvemetersamenleving' is praktisch niet of nauwelijks te verenigen met evenementen, maar wat kan wel deze zomer? En wat kan er in het najaar? Kunnen evenementen verplaatst worden naar het vierde kwartaal? Of opgedeeld worden over meerdere locaties?

Tussen 0% en 100%, tussen zwart en wit, gaat een hele wereld schuil. Die wereld moeten we met elkaar gaan verkennen. Dit vraagt om creativiteit, (politieke) wil en daadkracht en contact (snel schakelen, verlagen van drempels). Wij pleiten voor het oprichten van een publiek private 'taskforce' met bijvoorbeeld leden uit de private sector, rijksoverheid, topteam creatieve industrie, de VNG en enkele gemeenten als vergunningverleners en vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's. Het multidisciplinaire team gaat met deze belangrijke opdracht aan de gang. Realisatie van omzet verlicht immers de druk op de publieke steunmaatregelen.

5. Wij bieden aan om de branche te organiseren

We zien de afgelopen dagen, weken, dat de evenementenbranche breed is, veel belangen met bijbehorende organisaties kent en zich verontrust en soms gefrustreerd uit. Omdat ook wij zien dat uw ministerie daardoor bedolven wordt onder brieven van allerlei organisaties en individuen, bieden wij aan een en ander verder structuur te geven. Wij zijn als VVEM en VNPF zelf ook vertegenwoordigd in tal van organisaties, waarmee we graag overleggen en ook indirect met u verbonden zijn (bijv. MKB-Nederland - Gastvrij Nederland, Event Platform, de Taskforce culturele en creatieve sector); waar het de

evenementenbranche in de breedte aangaat menen we dat aan meer coördinatie kan worden gedaan.

We denken er daarom over een brede Evenementen-Alliantie op te richten. We kunnen daarmee wellicht ook de segmenten die zich niet vertegenwoordigd voelen (zzp'ers, losse werknemers, kleinere bedrijven et cetera) een plek geven. Wij kunnen dan de vertegenwoordiger zijn voor uw ministerie en de achterban vertegenwoordigen en informeren.

Graag overleggen we ook hierover met u, om samen het meeste rendement te halen uit de energie die bij de evenementenmakers en uw medewerkers aanwezig is.

Tenslotte
In deze brief hopen en verwachten wij de noodzaak voor verlenging en verbreding van noodmaatregelen, het oprichten van een nood- en herstelfonds voor evenementen, een mogelijk verzekeringsfonds en het instellen van een taskforce duidelijk voor het voetlicht te hebben gebracht. Het is een lange brief, maar de nood is hoog, er is meer steun nodig en er zijn kansen. Wij zijn zeer bereid, met alles waarin we kunnen bijdragen, mee te knokken, om hier uit te komen op creatieve wijze.

Wij vertrouwen op een spoedige beslissing van het kabinet voor specifieke ondersteuning van de zwaar getroffen seizoensgebonden evenementensector. Vanzelfsprekend staan wij altijd open voor overleg, nadere toelichting en/of beantwoording van eventuele vragen.

Samen verslaan we Corona!

Met vriendelijke groet,

Vereniging Van EvenementenMakers (VVEM)
Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (VNPF)

ADVIES Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 15 mei 2020

Aanpassingen jaarplannen 2020
Op 26 maart jl. hebben wij de voorzitters als uitvoeringsorganisatie van de recreatieschappen op de hoogte gesteld van de door ons getroffen maatregelen inzake het Coronavirus. Hierin gaven wij aan op welke manier RNH de gecontracteerde dienstverlening aan de recreatieschappen zo goed mogelijk wil laten doorlopen. In de brief is RNH ingegaan op de **uitvoering- en beheertaken** (waaronder handhaving noodverordening), de **bestuurlijke ondersteuning** en de **realisatie van de jaarplannen**. Dit voorstel gaat verder in op de aanpassing van de realisatie van de jaarplannen. In de brief is aangegeven dat de gevolgen van de coronacrisis dermate groot zijn, dat wij dit, net als andere organisaties, op geen enkele manier konden voorzien. De beschikbare weerstandsvermogens van de recreatieschappen zijn daar dan ook niet op berekend. In onderstaand voorstel doen wij voorstellen om de jaarplannen aan te passen door enerzijds de kosten te verminderen om de tegenvallende inkomsten te compenseren en anderzijds de dekking te zoeken in de weerstandscapaciteit (beschikbare reserves).

Het voorzittersoverleg stelt voor om de algemene besturen van de recreatieschappen Groengebied Amstelland, Twiske- Waterland, Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Geestmerambacht en Spaarnwoude :
Kennis te laten nemen van: - De gevolgen en effecten van de maatregelen door het coronavirus voor de vermindering van de inkomsten Voor te leggen om in te stemmen om de tegenvallende inkomsten: - Te dekken uit een (incidentele) aparte verhoging van de participantenbijdrage waardoor een claim gelegd kan worden bij de landelijke overheid; - Niet te dekken uit verlaging van de kosten van het reguliere onderhoud en grootschalig onderhoud en vervangingsinvesteringen; - Voorlopig niet te dekken uit het beschikbare weerstandsvermogen Door elk Algemeen Bestuur in de vergadercyclus van juni/ juli zelfstandig besluiten te nemen over aanpassing jaarplannen.

Toelichting advies
De inkomsten verminderen enerzijds zoor het niet dororgaan van evenementen en anderzijds door het geven van mogelijke korting aan ondernemers en missen van parkeerinkomsten (Twiske-Waterland)

	Vermindering inkomsten		
	Evenementen (ex cl. BTW)	Verminderde opbrengsten met 12,5% (excl BTW)	Totaal Verminderde opbrengsten
SPW/ SGP/ SMG	€ 1.370.602	€ 77.000	**€ 1.447.602**
GGA	€ 242.175	€ 3.200	**€ 245.375**
GAB	€ 121.125	€ 11.450	**€ 132.575**
TW	€ 160.000	€ 70.000	**€ 230.000**
RAUM	nihil	€ 2.500	**€ 2.500**
TOTAAL schappen	**€ 1.893.902**	**€164.000**	**€2.057.902**

Besparingsvoorstellen

We hebben gekeken of we voorstellen voor besparingen kunnen doen. We hebben hierbij niet gekeken naar besparingsmaatregelen voor het aangescherpte toezicht in de gebieden. De toezichthouders moeten namelijk de noodverordeningen van de diverse veiligheidsregio's handhaven en zullen ook in de toekomst belangrijk zijn om de 1,5 meter samenleving en het nieuwe normaal te handhaven. Wel stellen wij voor om de extra inzet i.v.m. evenementen (flexpool) niet meer in te zetten. Bezuinigingen op het reguliere onderhoud is enerzijds niet mogelijk door meerjarige contracten en anderzijds niet wenselijk vanwege al bestaande achterstand in verschillende gebieden. Daarnaast verwachten wij extra toestroom van bezoekers waardoor het niet verstandig is op het onderhoud te bezuinigen. De gebieden dienen er netje uit te zien wat kan leiden tot hogere bezoeken in de volgende jaren.

Improductiviteit RNH

Ondanks de verwachting dat wij in de periode waarin de maatregelen van de rijksoverheid van kracht zijn minder productief zouden werken, merken wij dat de productie op peil blijft aansluitend op het programma van de recreatieschappen.. Zoals aangeven registreren wij de verminderde productiviteit van ons vaste personeel via een speciaal tijdregistratienummer; daar wordt echter zeer beperkt op geschreven omdat het personeel erg flexibel is gaan werken. Wij zien dan ook geen reden om de improductiviteit in rekening te brengen en voor te leggen aan de recreatieschappen. Wel zijn wij inmiddels terughoudend met het invullen van vacatures en zijn een aantal flex- en inhuurcontracten stopgezet bij RNH. Wij denken hiermee het verminderde werkaanbod te kunnen opvangen doordat de evenementen niet doorgaan en om de mogelijke besluiten van de recreatieschappen om bepaalde werkzaamheden niet uit te voeren op te vangen. Daarnaast kunnen we ook nog ons eigen weerstandsvermogen van RNH inzetten om deze kosten op te vangen.

Kosten vermindering

Wij hebben per recreatieschap bepaald welke geplande uitgaven opgeschort/uitgesteld of geschrapt kunnen worden, uitgaande van de nieuwe werkelijkheid waarin we leven. Onze eerste aandacht gaat hierbij uit naar het jaarlijkse reguliere onderhoud. In tweede instantie projecten, zoals groot onderhoud

(GO) en vervangingsinvesteringen (VV), maar ook naar uitstel van geplande locatie- en gebiedsontwikkeling. Hierbij hebben wij ook gekeken of we kunnen rekenen op extra inkomsten, die niet eerder verwerkt waren in de begroting. De uitgaven die al contractueel zijn vastgelegd (meerjarencontracten) hebben wij hierbij niet in overweging genomen. Als recreatieschap en overheidspartij vinden wij het belangrijk dat gemaakte afspraken nagekomen worden. Daarnaast zou ontbinding van deze overeenkomsten ook geld kosten.

	KOSTENBESPARINGEN			
	Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen (excl BTW)	**Regulier onderhoud**	**Uitstel geplande ontwikkelingen (excl BTW)**	**Exrta inkomsten (niet opgenomen in jaarplan) (excl BTW)**
SPW/ SGP/ SMG	€ 325.000	nihil	nihil	nihil
GGA	nihil	€ 130.000	€ 190.000	nihil
TW	nihil	nihil	nihil	nihil
GAB	nihil	nihil	€ 20.000	nihil
RAUM	nihil	€ 6.400	nihil	€ 82.192
TOTAAL schappen	**€ 325.000**	**€ 136.400**	**€ 210.000**	

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geef aan in hoeverre het recreatieschap in staat is om middelen vrij te maken om daarmee substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid veranderd moet worden. De weerstandsvermogens zijn berekend op grond van de risico's waarvoor geen beheersmaatregelen genomen zijn. Hierbij wordt de kans dat het risico optreed vermenigvuldigd met de potentiele omvang in euro's. De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de algemene reserve, bestemmingsreserves en voorzieningen. Omdat de bestemmingsreserves en voorzieningen direct gerelateerd zijn aan toekomstige uitgaven hebben wij in onderstaande tabel alleen gekeken naar de algemene reserve ter dekking van het weerstandsvermogen, voor de regio Almaar is deze vastgesteld op maximaal 2,5% van de lasten, daarom is voor het GAB hier ook de bestemmingsreserve exploitatie bij opgeteld. De standen van de reserves zijn vermeld met ingang van 1 januari 2021 omdat wij voorstellen pas aan het eind van het jaar de dekking uit de reserves te halen.

Reserves (stand 1—1-2021 uit programmabegroting)		
Weerstandsvermogen	**Algemene Reserve**	**Voorstel dekking uit reserve**

SPW/ SPW/ SGP	€ 1.120.000	€ 3.263.724	€ 1.122.602
GGA	€ 585.000	€ 1.303.810	nihil
GAB	€ 259.000	€ 5.844.238	€ 113.000
TW	€ 475.000	€ 3.109.996	€ 230.000
RAUM	€ 312.500	€ 853.168	nihil
TOTAAL schappen	**€ 2.751.500**	**€ 14.374.936**	**€ 1.465.600**

Incidentele verhoging participatiebijdrage

Vanuit het rijk komen gelden beschikbaar om de extra kosten die lagere overheden maken door de genomen maatregelen voor het coronavirus te compenseren. De provincie wil deze aanvragen bundelen. Van belang hierbij is hoe je de declaraties samenstelt omdat er niet met de gemeenschappelijke regelingen afgerekend wordt . Extra kosten voor gemeenschappelijke regelingen moeten dan ook apart inzichtelijk gemaakt worden in de administraties van gemeenten en provincie. Dit kan alleen als er sprake is van extra bijdragen in 2020 aan de gemeenschappelijke regelingen om de extra kosten ten gevolge van corona op te vangen. Voorgesteld wordt om de verminderde inkomsten dan ook te dekken uit een eenmalige verhoging van de participanten bijdrage door de gevolgen van corona conform de afgesproken regeling.

Voor de participanten betekent dat de volgende verhoging:

- Provincie
- Gemeente
- Gemeente

Totaal overzicht verminderde inkomsten en dekking;

	Dekking Vermindering inkomsten		
	Verhoging participantenbijdrage		**Totaal Verminderde opbrengsten**
SPW/ SGP/ SMG	**€ 1.447.602**		**€ 1.447.602**
GGA	**€ 245.375**		**€ 245.375**
GAB	**€ 132.575**		**€ 132.575**
TW	**€ 230.000**		**€ 230.000**
RAUM	**€ 2.500**		**€ 2.500**
TOTAAL schappen	**€2.057.902**		**€2.057.902**

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
Rik Rolleman, Manager programmasturing en vastgoed

Bestuursvoorstel AB

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Contractverlenging Recreatie Noord Holland N.V.

Kernboodschap
De contractverlenging van het recreatieschap met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord Holland (RNH) is afhankelijk van gemaakt van de uitkomsten van de bestuursopdracht over de governance. Omdat het lopende raamcontract met RNH op 31 december 2020 afloopt is het noodzakelijk (uit oogpunt van continuïteit van de organisatie van het recreatieschap) dat het duidelijkheid is wie het recreatieschap ondersteunt in 2021. In het voorzittersoverleg is afgesproken dat aan de recreatieschappen wordt voorgesteld om de overeenkomst meet een jaar te verlengen (tot eind 2021). Afgesproken is dat dit in de vorm van een addendum wordt vastgelegd welke bij de lopende raamovereenkomst kan worden gevoegd.

Het algemeen bestuur besluit
1. In te stemmen met het addendum van de raamoverkomst waarin wordt vastgelegd dat Recreatie Noord Holland ook in 2021 de gecontracteerde uitvoeringsorganisatie is

Bestuurlijke achtergrond
Op 12 december 2019 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de bestuursopdracht governance – en beheersstructuur recreatieschappen. De uitkomst van de bestuursopdracht heeft gevolgen voor de wijze waarop en wat in de toekomst zal moeten worden aanbesteed/ inbesteed en dus voor het meerjarencontract met RNH.

Onderbouwing besluit
Uit oogpunt van continuïteit van het recreatieschap is het van belang dat ten miste een jaar voor afloop van het raamcontract met de uitvoeringsorganisatie er duidelijkheid is hoe het jaar erop de uitvoering en ondersteuning van het recreatieschap is geregeld. In het voorzittersoverleg is voorgesteld om het raamcontract met RNH met alle recreatieschappen een jaar te verlengen en dit vast te leggen in een addendum. Omdat er vragen waren of dit zonder aanbestedingsrisico's mogelijk is, is er juridisch advies gevraagd welke in de bijlagen is bijgevoegd. Het advies gaf aan dat dit zonder risico's kan.

Risico's besluit
Indien u instemt met dit voorstel: ▪ is de continuïteit van het beheer en ondersteuning van het recreatieschap ook in 2021 gezekerd. Indien u niet instemt met dit voorstel: ▪ is het niet duidelijk wie het onderhoud en ondersteuning van het recreatieschap in 2021 gaat doen. De tijd is dan te kort om een nieuwe uitvoeringsorganisatie te zoeken met kennis van zaken waardoor het beheer en ondersteuning niet zeker gesteld is en bestuursleden hierop aangesproken kunnen worden. Ook is onduidelijk welke kosten daarvoor in rekening gebracht kunnen worden.

Bijdrage aan schapsdoelen
☒Duurzaam beheer bestaand gebied ☐Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden ☐Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling ☒Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak
Financiële Onderbouwing
Financiële consequenties: (J/N) Nee Toelichting: Geen financiële consequenties omdat de jaaropdracht van Recreatie Noord Holland wordt vastgelegd in de (meer jaren) begroting.

Communicatie
Binnen het schap: ☒Opnemen in de bestuursmededeling voor raden en Staten na AB vergadering ☒Nieuwsbrief ☐Internet ☐Sociale media ☐Persbericht ☐Krant ☐Anders …… ☐N.v.t.

Participatie
Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming): Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met de andere recreatieschappen in Noord Holland via het voorzittersoverleg en juridische afstemming met de provincie Noord Holland. Stakeholders binnen gebied: Niet van toepassing. Stakeholders buiten gebied: Niet van toepassing.

Planning

Bijlagen
1. Addendum contract 2. Juridisch advies Eiffel

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie	
Gebiedsteam	--
MT	--

Advies AC 23 maart 2020 en besluit DB 9 april 2020.
Het advies van de adviescommissie wordt hier vermeld na de AC van 24 maart 2020. AMS: akkoord ZNSTD: akkoord PNH: akkoord PurmBeem: akkoord *Het besluit van het dagelijks bestuur wordt hier vermeld na het DB van 9 april 2020.*

Behandelaar
Afdeling Programmasturing en Vastgoed, Rik Rolleman, Manager

Akkoord
Programmamanager Kees Rood In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

ADVIES Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 29 januari 2020

Voorstel Contractverlenging RNH
De partijen bij de overeenkomst kunnen in gezamenlijkheid besluiten de overeenkomst te verlengen met een jaar. In een bestuursbesluit moet dan worden vastgelegd dat het bestuur thans een verlenging wil met 1 jaar (tot eind 2021). Dit stelt zij voor aan RNH en de directie van RNH accepteert dit voorstel. Er is dan tussen partijen een nieuwe afspraak ontstaan over de verlenging van de overeenkomst. Ten bewijze van deze afspraak over de nieuwe verlengingstermijn is het verstandig om dit in een addendum vast te leggen en dit bij de overeenkomst te voegen. De verlenging van een jaar van de overeenkomst zal er niet toe leiden dat er een externe partij een beroep instelt tegen het niet aanbesteden.

Het voorzittersoverleg stelt voor om de algemene besturen van de recreatieschappen Groengebied Amstelland, Twiske- Waterland, Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Geestmerambacht en Spaarnwoude :
In te stemmen met: - De verlenging van de raamovereenkomst met 1 jaar (tot eind 2021) - De verlenging vast te leggen in een addendum bij de overeenkomst

Toelichting advies
Zie bijlage

Bijlagen
1. Juridisch advies Eiffel

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
Rik Rolleman, Manager Programmasturing en Vastgoed

Advies inzake verlenging overeenkomst RNH en de recreatieschappen in het kader van het aanbestedingsrecht.

Aanvulling januari 2020; Aan de hand van het hieronder staande stellen wij dat de mogelijkheid tot verlenging in de initiële raamovereenkomst dient te zijn opgenomen. Omdat in deze situatie hiervan sprake is, vergezeld met het feit dat er (zoals wij hebben aangenomen in ons eerder advies) geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in de situatie zoals die is overeen gekomen in de initiële overeenkomt, is het mogelijk om de raamovereenkomst stilzwijgend met een jaar te verlengen.

Concluderend stellen wij dat, ervan uitgaande dat de feiten en omstandigheden zo zijn zoals hieronder gesteld, de verlenging van een jaar van de overeenkomst er niet toe zal leiden dat een externe partij een beroep instelt tegen het niet aanbesteden.

Op 18 december 2013 zijn de raamovereenkomsten gesloten tussen de Recreatieschappen en Recre- atie Noord-Holland (hierna: "RNH") In de raamovereenkomsten is de duur van vijf jaar opgenomen, te weten van 1 januari 2014 tot 1 januari 2019. Hierbij is opgenomen in artikel 13 van de raamover- eenkomsten dat dit met de duur van vijf jaar kan worden verlengd.

Zoals aangegeven door RNH is de overeenkomst in 2017 met de duur van twee jaar verlengd. Hierbij is afgeweken van de in de raamovereenkomst gestelde verlengingstermijn. Dit is mogelijk maar dan dient er tussen partijen een gewijzigde overeenkomst te zijn overeengekomen. Wij gaan ervan uit, gelet op de contractrelatie, dat dit toentertijd tussen partijen is besproken en is vastgelegd in een gewijzigde overeenkomst. Ervan uitgaande dat er geen wijzigingen hebben plaats gevonden in de situatie zoals die is overeengekomen in 2017 zijn wij van mening dat de contracten met een jaar kunnen worden verlengd in afwachting van het besluit eind 2020.

Nu wij van mening zijn dat de overeenkomst kan worden verlengd met de duur van een jaar komen wij toe aan de vraag of een externe partij een beroep kan instellen in verband met het niet aanbesteden.

Allereerst is het van belang om onderscheid te maken tussen "uitgezonderde opdrachten" en "aanbesteding".

Alvorens men bij de toets van het wel of niet aanbesteden komt wordt beoordeeld of sprake is van een uitgezonderde opdracht waardoor hetgeen niet onderhevig is aan de Aanbestedingswet.

In de opgemaakte raamovereenkomst wordt verwezen naar artikel 2.24 Aanbestedingswet en wordt vermeld dat gelet op de contractrelatie tussen RNH en de Provincie de Aanbestedingswet is uitgezonderd. Hier wordt gesproken over een zogenaamde uitgezonderde opdracht.

Ervan uitgaande dat dit besluit toentertijd is geformaliseerd en op de juiste gronden is genomen kunnen wij ervan uitgaan dat bij een verlenging van de overeenkomst dezelfde grond aanwezig is en sprake is van een uitgezonderde opdracht. Naar onze mening ligt het voor de hand dat toentertijd de betreffende grond gelegen was in artikel 2.24 lid a Aanbestedingswet. Hierin wordt een dienst gegund aan een partij op basis van zogenaamd alleenrecht.

Nu een beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet succesvol is en ervan uitgaande dat in de contractrelatie tussen partijen geen wijzigingen hebben plaats gevonden kan worden geconcludeerd dat bij een verlenging van de overeenkomst de Aanbestedingswet niet van toepassing is.

Hierdoor komt men niet toe aan de toets of de opdracht moet worden aanbesteed. Nu door het geslaagde beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet, de laatst genoemde wet niet van toepassing is verklaard, is daarmee ook het antwoord of sprake is van aanbesteding niet aan de orde. Een externe partij heeft zogezegd bij een uitgezonderde opdracht geen grondslag voor een beroep op aanbesteding.

Indien het beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet niet succesvol blijkt dient te worden gekeken of de opdracht moet worden aanbesteed.

Uitgangspunt bij het vraagstuk rondom aanbesteden is dat indien een dienst zelf kan worden uitgevoerd dit niet hoeft te worden aanbesteed. RNH betreft een uitvoeringsorgaan van de Provincie Noord Holland (hierna: de Provincie) in de vorm van een N.V. en een 100% dochter.

In overweging 5 van Richtlijn 2014/24/EU staat het volgende:

“Er zij op gewezen dat geen enkele bepaling in deze richtlijn de lidstaten verplicht de dienstverlening waarvoor zij zelf zorg wensen te dragen of die zij willen organiseren met andere middelen dan overheidsopdrachten in de zin van deze richtlijn, uit te besteden of te outsourcen.”

Het bovengenoemde betreft het zogenaamde inbesteden. Nu in de Europese richtlijn wordt vermeld dat indien kan worden inbesteed er geen aanbesteding van toepassing is, wordt dit in de Aanbestedingswet ook niet vermeld.

Gelet op de constructie waarbij RNH een volwaardig onderdeel is van de Provincie is sprake van zuiver inbesteden. Ook in het geval dat een beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet niet slaagt kan een externe partij op grond van het feit dat er sprake is van inbesteding geen beroep instellen tegen het niet aanbesteden.

Addendum behorende bij RAAMOVEREENKOMST UITVOERING WERKZAAMHEDEN
Recreatieschap Twiske-Waterland

1. Het Recreatieschap Twiske-Waterland, hierna te noemen "opdrachtgever", rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, S. Groenewoud;

2. Recreatie Noord-Holland NV, hierna te noemen "RNH", rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur, J.J.L. Gilliam;

Hierna gezamenlijk te noemen: Partijen

Overwegende:

- dat Partijen ingaande 1-1-2014 een Raamovereenkomst uitvoering werkzaamheden met elkaar zijn aangegaan betreffende uitvoering werkzaamheden door RHN ten behoeve van opdrachtgever;

-dat deze Raamovereenkomst uiterlijk eind 2020 afloopt;

-dat Partijen overeenstemming hebben bereikt over verlenging van deze Raamovereenkomst na 31 december 2020 met een periode van 1 jaar;

-dat Partijen hun overstemming wensen vast te leggen in een Addendum bij de Raamovereenkomst;

Partijen komen daartoe het volgende overeen:

Artikel 1. Wijziging artikel 13 Raamovereenkomst

Artikel 13 van de tussen Partijen gesloten Raamovereenkomst komt te luiden als volgt:

Artikel 13. Duur van de overeenkomst

1. *Deze overeenkomst wordt ingaande 1 januari 2021 verlengd met een periode van 1 jaar derhalve uiterlijk tot en met 31 december 2021.*
2. *Verlenging geschiedt onder gelijkblijvende condities en voorwaarden als opgenomen in Raamovereenkomst uitvoering werkzaamheden Recreatieschap Twiske-Waterland, ondertekend op 18 december 2013*

Artikel 2 Slotbepalingen

1. *Dit Addendum treedt in werking op het moment dat het door beide partijen is ondertekend.*
2. *Dit Addendum kan worden aangehaald als Addendum RAAMOVEREENKOMST UITVOERING WERKZAAMHEDEN Recreatieschap Twiske-Waterland.*
3. *Dit Addendum wordt als bijlage gevoegd bij de Raamovereenkomst*

Dit Addendum is in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Landsmeer, 25 juni 2020

S. Groenwoud, voorzitter *J.J.L. Gilliam, directeur*

Verslag van het voorzittersoverleg recreatieschappen gehouden op woensdag 29 januari 2020 in het Provinciehuis te Haarlem.

Aanwezig: de heer Van der Hoek (voorzitter), mevrouw Groenewoud, mevrouw Langenacker, de heer Nieuwenhuizen, de heer Schoorl, de heer Louwman, mevrouw Willems, de heer Gilliam, de heer Rolleman en de heer Hartog (verslag).

Afwezig: mevrouw Van Doorninck en de heer Diepstraten

1. OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. De heer Diepstraten heeft een schriftelijke reactie op de stukken gegeven. De heer Louwman zal zijn input bij de verschillende punten inbrengen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. CONCEPTVERSLAG 13 NOVEMBER 2019

Agendapunt 3a beslotenheid stukken en verslag: in het verslag staat dat “de kwalificatie” bepalend is voor openbare of besloten behandeling van stukken. Nadrukkelijk is afgesproken dat de deelnemers in het voorzittersoverleg bepalen welke stukken in de openbaarheid of indien nodig in beslotenheid behandeld dienen te worden.
Agendapunt 4a Recreatiebeleid Provincie Noord-Holland: “dit punt is doorgeschoven naar een volgend overleg” moet zijn “wordt geagendeerd als er ontwikkelingen te melden zijn”.

Het conceptverslag wordt met bovenstaande wijzigingen vastgesteld met dank aan de notulist.

Naar aanleiding van:
Agendapunt 6a bestuursopdracht governance- en beheerstructuur recreatieschappen;
Mevrouw Langenacker neemt de plaats in van mevrouw Verkleij als bestuurlijk trekker namens de recreatieschappen samen met de heer Van der Hoek.

3. PLANNING & CONTROL

a. Indexering RNH

De heer Gilliam geeft een toelichting. In het advies wordt een voorstel gedaan om de stijging van de lonen boven de indexatie op te vangen door de kortingsregeling op de uurtarieven van RNH te laten vervallen. In het verslag van de vorige vergadering is vermeld dat er meerdere opties voorgelegd zouden worden. Die verschillende opties worden voorgelegd aan de individuele besturen. Het gaat hier niet over van te voren bekende zaken. Cao-onderhandelingen zijn soms trajecten van meerdere jaren. Het risico van loonstijgingen gedurende het lopende jaar wordt door RNH in de bestaande exploitatie opgevangen en het jaar daarop doorberekend. De gevolgen van het beëindigen van de kortingsregeling dient voor de schappen éénduidig toegelicht te worden met daarnaast de consequenties en mogelijke scenario’s per schap uitgewerkt. In het voorstel ook meenemen wat de consequenties zijn als het bestuur niet instemt met de verhoging.

Het voorzittersoverleg stelt voor dat dit voorstel wordt voorgelegd aan de besturen van de schappen met daarbij mogelijke scenario’s en consequenties per schap uitgewerkt.

b. Nota reserves en voorzieningen

Dit punt heeft met name betrekking op Spaarnwoude en gedeeltelijk op het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De stukken zijn destijds aangehouden voor een nadere toelichting.

CONCEPT

Het voorzittersoverleg stelt voor om de nota's Activeren, waarderen en afschrijven, Reserves en Voorzieningen en de Financiële Verordening opnieuw voor te leggen aan het bestuur van Spaarnwoude en de nota Reserves en voorzieningen opnieuw voor te leggen aan het bestuur van Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

4. VISIE- EN UITVOERINGSPROGRAMMA

a. Voortgang visietrajecten recreatieschappen

Het bijgevoegde overzicht geeft de stand van zaken aan waar de schappen in het visieproces zitten. Bij Spaarnwoude hebben de raden en staten de conceptvisie voor de zienswijze gekregen en het college van Amsterdam heeft reeds een concept zienswijze opgesteld. De provinciale commissie heeft de conceptvisie geagendeerd voor 3 februari a.s. In het overzicht staat dat het rondje velden langs raden en staten bij Twiske-Waterland is overgeslagen. Dit is niet correct. In het RAUM is verwachtingsmanagement een belangrijk instrument in relatie tot het participatietraject. De verschillende trajecten – participatie en zienswijzen - moeten in de pas blijven lopen.

Het voorzittersoverleg constateert dat de visieprocessen op schema liggen en neemt kennis van de mededeling.

5. MEERJAREN BEHEER

a. Korte termijn afspraken erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer (SBB)

De heer Gilliam geeft een toelichting. Op een drietal punten is overeenstemming bereikt met SBB. Er is een verschil van inzicht over het aangaan van contracten met ondernemers met een langere looptijd dan de looptijd van het bestaande erfpachtcontract tussen de schappen en SBB. RNH heeft namens de schapsbesturen voorgesteld om alle nieuwe contracten met een langere looptijd door beide partijen te laten tekenen. SBB heeft voorgesteld om alle contracten door SBB te laten opstellen.. Op 6 maart a.s. is een workshop gepland onder leiding van oud-bestuurder, dhr. Grondel. De doelstelling is om een start te maken met afspraken voor de lange termijn ofwel "De stip op de horizon".

Het voorzittersoverleg bepaalt dat dit onderwerp vertrouwelijk behandeld dient te worden en vraagt RNH om korte termijn in overleg te gaan met SBB om hun reactie op het voorstel van RNH (met het juridisch advies) te vernemen.

b. NNN grenswaarden

De deelnemers vinden de bijgevoegde notitie niet goed leesbaar en zeer technisch, zo stellen zij in reactie op de bijgevoegde WKW-matrix dat de relatie met de herbegrenzing van de NNN niet duidelijk is. In het commentaar op de suggesties van RNH namens de schappen staat veelal de opmerking dat "herbegrenzen van de NNN geen deel uitmaakt van de aanpassingen van de WKW-beschrijvingen" en dat is ook zo. Terreinen van de recreatiegebieden met een lage WKW kunnen mogelijk geëxploiteerd worden met compensatie door andere terreinen ofwel herbegrenzing. Ontgrenzing zelf is geen onderdeel van de WKW. Uitgangspunt voor de provincie voor de begrenzing zijn de bestemmingsplannen. Om een goed beeld te krijgen van de beperkingen waar de recreatieschappen in de exploitatie tegenaan lopen en waar mogelijk door bestemmingsplanwijziging compensatie mogelijkheden kunnen ontstaan, is een nadere uitwerking van het advies gewenst, waarin duidelijk wordt waarover de bestuurders een besluit moeten nemen. Overigens is er overleg op ambtelijk niveau tussen provincie en de schappen over de mogelijkheid tot herbegrenzen van de NNN, het zogenaamde salderen.

Het voorzittersoverleg bepaalt dat een aangepast advies eerst terugkomt in het overleg van 15 mei a.s. alvorens te agenderen voor de bestuursvergaderingen.

6. ORGANISATIE

a. Voortgang bestuursopdracht

De heer Louwman geeft aan dat de voorzitters hedenochtend akkoord zijn gegaan met de geformuleerde offerte-uitvraag "governance- en beheerstructuur recreatieschappen". Op basis daarvan gaat nu het offertetraject van start. Het onderzoek naar de knip tussen beleid en uitvoering bij RNH loopt. De sessies van bureau Berenschot bij RNH zijn gestart, daarna volgt een sessie bij de provincie en vervolgens een gezamenlijke op 28 februari a.s.om over de conceptrapportage te spreken. Wanneer de procesbegeleider is gecontracteerd zal er een klikgesprek plaatsvinden met de bestuurlijke trekkers.

b. Rapportage verbeterplan RNH / evaluatie pilot portefeuillehouderschap

De heer Gilliam geeft een toelichting. In de rapportage komt tot uiting dat er verschil van inzicht is tussen participanten en RNH of verbeterpunten afgerond zijn of nog in uitvoering. Dit zal In de komende bestuursronde met participanten besproken worden. De hogere score van omgevingsmanagement wordt niet door alle deelnemers herkend. De uitkomsten per schap kunnen hierin verschillen. Als voorbeeld is genoemd het voortijdig inspelen op de wensen van insprekers. De deelnemers beamen dat er goede stappen gemaakt zijn. Daarnaast benadrukken zij dat er nog ruimte is voor verdergaande verbeteringen onder andere op het gebied van politieke sensitiviteit. Dit laatste is vooral van belang voor het portefeuillehouderschap.

Het voorzittersoverleg stelt voor dat dit voorstel wordt voorgelegd aan de besturen waarbij de volgende onderdelen in de conceptrapportage gewijzigd cq. aangevuld dienen te worden:

- **Grafieken (waaronder figuur 2 over de kwaliteitsbeleving) verduidelijken;**
- **formulering conclusie over de score van omgevingsmanagement ten opzichte van bestuurlijke advisering aanpassen.**

c. Contractverlenging RNH

De deelnemers zijn het eens over een verlenging van een jaar zonder stilzwijgende verlenging. Dit dient opgenomen te worden in een addendum bij de raamovereenkomsten van de verschillende schappen met RNH. Door RNH wordt naar voren gebracht dat het van belang is voor de continuïteit van RNH dat er duidelijkheid komt over de stilzwijgende verlenging met een jaar.

Het voorzittersoverleg stelt voor dat dit voorstel wordt voorgelegd aan de besturen waarbij wordt aangetekend dat:

- **De provincie in samenwerking met RNH een addendum op de raamovereenkomsten met de recreatieschappen voorbereidt waarin is opgenomen dat de overeenkomst met een jaar wordt verlengd zonder stilzwijgende verlenging;**

7. MEDEDELINGEN

a. Wijziging Bekendmakingswet / publiceren regelgeving

Dit draagt bij aan de transparantie van de recreatieschappen. Verzoek is om alle bestuursstukken ook meer toegankelijk te maken.

Het voorzittersoverleg stelt voor dat dit voorstel wordt voorgelegd aan de besturen.

8. AGENDA VERGADERING 15 MEI 2020

Er zijn nog geen agendapunten aangedragen.

9. RONDVRAAG

Evaluatie RNH

Krijgt de evaluatie van RNH uit 2017 een vervolg? In de (verlengde) raamovereenkomst is bepaald dat een jaar voor afloop van de overeenkomst een evaluatie dient plaats te vinden.

Het voorzittersoverleg geeft aan dat de lopende bestuursopdracht nu bepalend is voor de verlenging en niet de evaluatie. Wel dient elk recreatieschap dit goed beargumenteerd te besluiten gezamenlijk met het voorstel over de contractverlenging met RNH en het addendum op de raamovereenkomst met het recreatieschap.

10. SLUITING

De voorzitter bedankt de aanwezigen hartelijk voor hun inbreng en sluit om 10:09 uur het overleg.

CONCEPT

ADVIES Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 29 januari 2020

Voorstel indexering RNH
In de begroting voor de recreatieschappen zijn de volgende loonstijgingen niet meegenomen in de reguliere indexering (2,5%).

Stijging CAO- lonen per 1-7-2019:		1,00 %
Stijging CAO per 1-7-2020 Pas effect in 2021		PM
Invoering WAB per 1-1-2020		0,18 %
CAO-gerelateerde loonstijgingen		0,93%
Verschuiving directe kosten naar uurtarieven	netto	0%
Totaal stijging boven indexatie		2,11%

Vanaf 2011 heeft RNH op de uurtarieven van de medewerkers een korting aangeboden van 2%. Omdat er in het verleden sprake was van lagere personeelskosten was RNH in staat om een weerstandsreserve op te bouwen doordat de opbrengsten hoger waren dan de kosten. Toen de reserve redelijk op peil was is indertijd besloten een korting van 2% op de uurtarieven van de RNH-medewerkers te hanteren. Deze korting is altijd in stand gebleven, ongeacht de bedrijfsresultaten van RNH.
Voorgesteld wordt nu om de stijging boven de indexatie op te vangen door de kortingsregeling van 2% op de uurtarieven van RNH te laten vervallen in de begrotingswijziging 2020. Daarnaast zal RNH 0,11% in 2020 voor haar rekening nemen door hogere bedrijfskosten te accepteren welke direct ten laste zullen komen van de reserve RNH.

Voor de schappen betekent dit dat de lasten met de volgende bedragen stijgen:

GAB:	€ 19.350
GGA	€ 31.545
RAUM	€ 17.040
Spaarnwoude	€ 63.565
Twiske/Waterland	€ 27.320

Het voorzittersoverleg stelt voor om de algemene besturen van de recreatieschappen Groengebied Amstelland, Twiske- Waterland, Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Geestmerambacht en Spaarnwoude :
Kennis te nemen van: - de stijging van de personeelskosten van RNH boven de reguliere indexering (2,5%) met 2,11% In te stemmen met: - het schrappen van de kortingsregeling van 2% in de begrotingswijziging 2020 op de uurtarieven van RNH voor de recreatieschappen om de stijging van de personeelskosten boven de indexatie te dekken

Toelichting advies
De berekening van de personeelslasten van RNH is altijd op “historische grondslag” gedaan: loonsom jaar T-1 + inflatiecorrectie = Loonsom jaar T -/- 2% korting. Dat is altijd goed gegaan omdat de CAO-salarisstijgingen door de crisis altijd zeer beperkt bleven. Het kwam grotendeels overeen met de afgesproken indexering voor de totale kosten voor de recreatieschappen.

In 2019 en 2020 echter is de situatie anders geworden. Er vindt een loonronde plaats die hoger is dan geraamd en er zijn ook enkele andere ontwikkelingen:

1. Al doorgevoerd en berekend is de CAO-stijging 2019 voor 2019 van 2,5%. De 1% stijging per 1 juli 2019 is echter niet in de indexering van de begrote loonsommen meegenomen.
2. Voor 2020 is een index gehanteerd van 2,5%. Voor 2020 klopt dat (2% per 1-1-2020 en 1% per 1-7-2020) per 2021 is de stijging dan 3%. We gaan ervan uit dat dat in de index 2021 verwerkt wordt.
3. de invoering van de WAB leidt tot hogere werkgeverslasten van 0,18% die niet in de index is meegenomen.
4. Een aantal medewerkers is nog niet in het maximum van de loonschaal. De facto betekent de hen toekomende salarisverhoging (3% volgens CAO) een loonsomstijging van 0,93% over de totale formatie.
5. Tot slot speelt nog een rol dat we uit begrotingstechnische overwegingen graag de kosten van de materialen die medewerkers gebruiken (tractie, kleding en automatisering) in hun uurtarief willen meerekenen. Die materialen zijn onontbeerlijk voor hun functioneren en daarom willen we ze graag in het tarief meerekenen. Netto is het effect voor de schappen overigens alleen administratief. De uurtarieven worden iets hoger en de directe kosten worden met hetzelfde bedrag verlaagd. De verschuiving bedraagt 1,03%.

Dit zou nog op te vangen zijn geweest ware het niet dat RNH in de afgelopen jaren fors heeft moeten investeren in de organisatie, waarbij ingrijpende personele maatregelen nodig waren, met stevige gevolgen, ook qua kosten. Dat leidt er toe dat de jaarrekening 2019 – voor zo ver nu te zien is – niet met een batig saldo zal sluiten en dat de begroting 2020 van RNH ook alleen maar sluit door incidenteel uit de reserves te putten.

Overigens is RNH bezig met een verbeterslag voor de berekening van uurtarieven en kosten. We willen de historische grondslag verlaten om te komen tot werkelijke, bij het nieuwe decennium passende uurtarieven. We willen dat proces graag samen met alle betrokken opdrachtgevers uit gaan voeren omdat we ons goed realiseren dat een aanpassing van de onderbouwing van de tarieven niet mag leiden tot een grote schommeling in de kosten.

Bijlagen

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
Arie Teeuw, Manager bedrijfsbureau

MEDEDELING Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 29 januari 2020

Voortgang Visie- / Ambitietrajecten recreatieschappen
Bijgaand ter kennisname een overzicht van de Visie- / Ambitietrajecten van de verschillende recreatieschappen.

Bijlage
1. Overzicht voortgang Visie- / Ambitietrajecten

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
Rik Rolleman, Manager Programmasturing en Vastgoed

Januari 2020: Stand van zaken visie- / ambitietrajecten recreatieschappen SPW, GAB, RAUM, TW en GGA

Bijlage bij 4a

	Start o.b.v. inspiratie-document	Participatie (1): Participatie-plan	Rondje velden: raden & Staten	Financiële-planeconomische doorrekening	Visie op hoofdlijn	Uitvoerings programma	Concept vaststelling Visie t.b.v zienswijzen	Besluit Visie op basis van zienswijzen
SPW	**Afgehandeld**	**Afgehandeld**	**Afgehandeld; werkgroep stakeholders participatie en raden- en Staten (o.m. werkconferentie 6 februari met stakeholders & raden- en Statenleden)**	**1e concept AB 11 juli 2019. 2e concept AB 17 oktober 2019. Geen onderdeel zienswijzeperiode. Scenario's grote bandbreedte waar door onduidelijkheid participantenbijdrage**	**Afgehandeld. Vrijgegeven door AB van 11 juli voor bijeenkomst BOB raden- en Statenleden op 26 september 2019 (oordeelsvormend en besluitvormend)**	In ontwikkeling concept tkn AB 12 dec 2019	Conform planning, bij vrijgave voor zienswijzen door AB op 17 oktober 2019. Periode van 16 weken.	Planning mei 2020
GAB	**Afgehandeld**	**Afgehandeld**	**Afgehandeld; stakeholders-bijeenkomst afgerond, inwoners breed betrokken (via Swipocratie)**	Modellen zijn doorgerekend op 20/01/2020	Conform planning, gestart	Start in maart 2020	Conform planning nog niet gestart	
RAUM	**Afgehandeld**	**'Fasterclass' AC-leden afgerond (participatie-fundament). Participatie gepland voor Q2 2020.**	Nog niet gestart. Onderdeel van participatie in Q2 2020.	Nog niet gestart. Onderdeel van opstellen visie op hoofdlijnen in Q1 2020.	Roadmap (procesvoorstel) gereed en afgestemd met gemeenten. Analysefase gestart. Visie in Q1 2020.	Gepland voor Q3 2020.	Gepland voor Q3 2020.	
TW	**Afgehandeld**	**Inventarisatie ambtelijk en bestuurlijk: Bestaande visies, coalitieakkoorden en collegeprogramma's,**	**Overgeslagen. Participatie is zienswijze Ambitie document en met omgeving uitvoering. In voorkomende gevallen zal gemeente initiatiefnemer van ontwikkelingen zijn.**	**Ontwikkelingen per project doorrekenen als onderdeel initiatieffase/ ontwikkelfase**	**Ambitiedocument in ontwerp vastgesteld AB 16 okt 19**	**In opbouw. Selectie producten/ projecten: afstemming met AC, in Q1 2020**	Procedure zienswijzen gestart. Sluitingsdatum 1 maart 2020	Gepland Q2 2020
GGA	**Afgehandeld**	Procesplan opgesteld met advies participatie: Afstemming met AC /DB over werkwijze met 3 scenario's	Nader te bepalen traject o.b.v. scenario's S/M/L	Afhankelijk van keuzes	Ambitie/Visie planning vaststelling ontwerp juli 20	Parallel ontwikkelen aan de procedure Ambitiedocument	Ambitie planning vaststelling november 2020	

ADVIES Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 29 januari 2020

Voorstel monitor op verbeterplan RNH
In 2017 is een verbeterplan gestart. In januari 2019 is door middel van een monitor van Berenschot de voortgang van het verbeterplan gemeten. Bijgaande rapportage van Berenschot geeft de stand van zaken per januari 2020 weer.

Het voorzittersoverleg stelt voor om de algemene besturen van de recreatieschappen Groengebied Amstelland, Twiske- Waterland, Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Geestmerambacht en Spaarnwoude :
Kennis te nemen van: - De monitor op het verbeterplan RNH van januari 2020 In te stemmen met: - De conclusie dat de verbeteractiviteiten inmiddels in uitvoering of afgerond zijn en dat 80 procent van de respondenten een positieve verandering zien - De continuering van de gezamenlijke verbetering van de bestuurlijke advisering en planning & control in 2020 - De monitor van januari 2020 als afronding van het verbeterplan RNH te zien

Toelichting advies
Zie bijlage

Bijlage
1. Monitor op verbeterplan januari 2020

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
Rik Rolleman, Manager programmasturing en vastgoed

Berenschot

Aan:	Recreatie Noord Holland	**Datum:**	15 januari 2020
Cc:	[CarbonCopy]	**Van:**	Leonore Das
		Status:	Openbaar
Onderwerp:	Monitor op verbeterplan RNH		

Stand januari 2020

Inleiding

In 2017 is naar aanleiding van een evaluatie van het functioneren van de RNH een verbeterplan gestart. Dit plan bevat verschillende activiteiten, die samen te vatten zijn in verbeteringen op het gebied van:

- Bestuurlijke advisering;
- Omgevingsmanagement;
- Interne planning & control van RNH.

In januari 2019 is door middel van een monitor de voortgang van het verbeterplan gemeten ten opzichte van 2017. Deze rapportage geeft de stand van zaken per januari 2020 weer. Het non-stop proces van de verbeteringen behoort te laten zien dat ook in 2019 het proces blijft doorgaan en er geen terugval is. Voor een goede vergelijking wordt dezelfde hoofdvraag als in 2019 wordt beantwoord:

"Is – en blijft – de RNH op de goede weg, is er eventueel aanleiding om tussentijds bij te sturen en wat is deze aanleiding?"

Bovendien wordt waar mogelijk beoordeeld of aandachtspunten uit de eindconclusie van de monitor 2019 zichtbaar zijn meegenomen. Kort samengevat was dit:

1. De participanten en RNH lagen in de beoordeling van de zichtbaarheid van de verbeteracties op één lijn, behalve ten aanzien van bestuurlijke advisering. Hier lag een eerste aandachtspunt.
2. Het effect van het verbeterplan werd door driekwart van de respondenten herkend, maar de participanten waren kritischer op de kwaliteit van de bestuurlijke advisering dan RNH. Dit is een tweede aandachtspunt.
3. Tot slot ligt er een uitdaging voor RNH om het oordeel over de koers en de impact van de acties van het verbeterplan meer eensluidend te krijgen.

Opzet en representativiteit

Zowel de participanten als de RNH-medewerkers zijn gevraagd hun mening te geven over de zichtbaarheid van de ondernomen acties, de mate waarin deze specifieke acties bijdragen aan de gewenste verbetering en tot slot de mate waarin de overkoepelende doelstelling van het verbetertraject wordt behaald.

Vanuit de participanten heeft vanuit het ambtelijk apparaat een-derde (evenveel als vorig jaar) gereageerd en een enkele bestuurder; vanuit de RNH heeft een-derde gereageerd. De verdeling van de respons over de recreatiegebieden is ongeveer gelijk. Twee-derde van de respondenten heeft vorig jaar de monitor eveneens ingevuld.

Voortgang van de activiteiten

In het eerste deel van de monitor wordt naar het oordeel gevraagd of de acties van het verbeterplan zichtbaar in gang zijn gezet en in welk stadium deze zich bevinden. Het oordeel van de participanten en de RNH over de status van de ondernomen acties van het verbeterplan laat zien dat participanten gemiddeld genomen de verbeteracties als 'in uitvoering' kwalificeren, terwijl RNH oordeelt dat deze deels in uitvoering/ deels afgerond zijn (rechtergrafiek). Ten opzichte van vorig jaar is in de beleving van participanten duidelijk voortgang geboekt, er is een duidelijke verschuiving waarneembaar in de richting naar 'in uitvoering' en 'afgerond'. Uit de details is af te leiden dat de afronding van de verbeteracties met name betrekking hebben op de verbeteracties rondom het omgevingsmanagement.

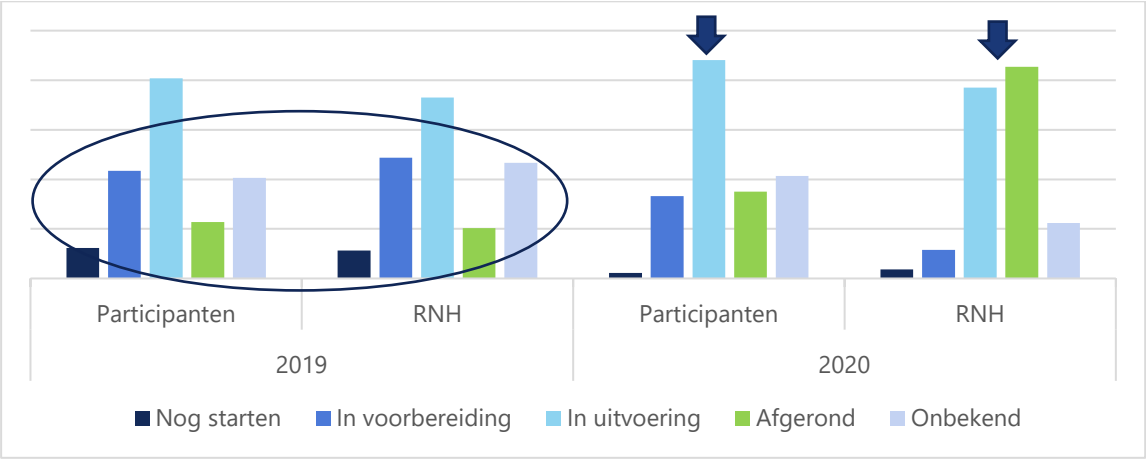

Figuur 1. Oordeel over de status van de verbeteracties in 2019 en 2020 door participanten en RNH

Daarmee zijn de participanten en RNH niet volledig eensgezind over de interpretatie van de stand van zaken van voortgang van de verbeteracties (rechtergrafiek). In 2019 was deze eensgezindheid groter (zie de linkerkant van de grafiek).

Resume toelichting

Bestuurlijke advisering en omgevingsmanagement kan volgens de participanten versterkt worden door tijdigheid van stukken (soms zijn deze echter complex, waardoor dit herkenbaar lastig is) en door de consequenties van te nemen besluiten helderder uit te werken. Bovendien signaleert men dat niet alle besluiten voorgelegd zijn, waardoor RNH naar hun oordeel soms zich begeeft in een politiek gevoelig domein. De planning & control is verbeterd, maar men blijft kritisch op met name de kwaliteit van de financiële stukken.

Conclusie en advies

Over de gehele linie laten de uitkomsten zien dat ieder van oordeel is dat er in 2019 voortgang is geboekt op de acties van het verbeterplan. Participanten en RNH zijn niet eensluidend over de mate van de voortgang zelf. Op alle deelaspecten van het plan zijn deze beoordelingen consistent.

Voor beiden is het advies om de status 'in uitvoering' en 'afgerond' met elkaar te bespreken. Wanneer vindt men een actie 'afgerond'?

Verbetering kwaliteit ten opzichte van vorig jaar

Vervolgens gaat de monitor verder in op de vraag of de acties effect hebben. Het doel van de acties is immers dat de geleverde kwaliteit van de producten van RNH wordt verbeterd. Op de drie in de inleiding genoemde thema's is gemeten of de kwaliteit voldoende is, hoe belangrijk men het thema vindt en de mate waarin met verandering ervaart. Er wordt gemeten ten opzichte van september 2017 en er is gebruik gemaakt van de respons van 2019.

Wat opvalt is dat de kritische blik ten opzichte van de kwaliteit is gebleven: men blijft streng voor elkaar en voor zichzelf door de kwaliteit gemiddeld een voldoende te geven. Ondanks het feit dat de totale kwaliteit binnen de bandbreedte[1] van voldoende valt, is deze voor de participanten toch iets afgenomen ten aanzien van de bestuurlijke advisering en planning & control. Opvallend is met name de kritische blik van de participanten ten aanzien van de kwaliteit van de planning & control. Beiden ervaren echter een verbetering van de kwaliteit van omgevingsmanagement.

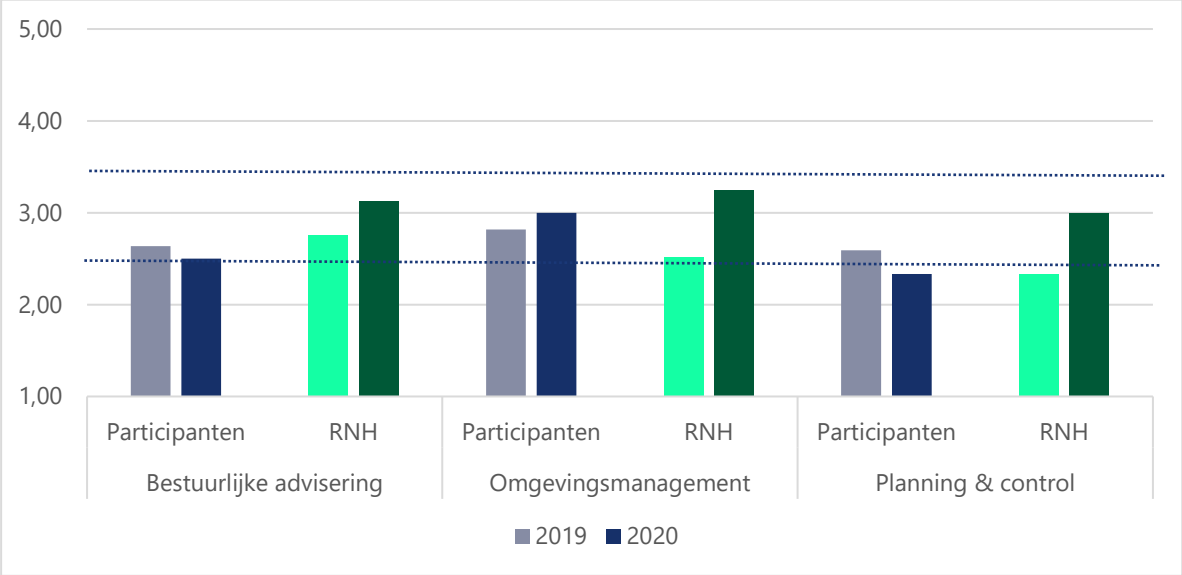

Figuur 2 Kwaliteitsbeleving per thema

Het doel van het verbeterplan is dat gaandeweg de verbeteringen ervaren worden. Bij de vorige meting heeft driekwart (zowel participanten als RNH) een verandering ervaren en deze vrijwel unaniem als positief gekwalificeerd. Ditmaal geeft ruim tachtig procent aan veranderingen te ervaren en negen op de tien respondenten vindt deze verandering de goede kant op gaan.

[1] Voldoende = 3 op een schaal van 1 - 5, bandbreedte is 3 +/- 0,5

Er zijn wel opvallende verschillen in 2020 tussen de thema's: Respondenten geven aan de Planning & control verbeterd te vinden, maar – zoals in de vorige alinea ook bleek – het blijft een doorlopend proces en men blijft kritisch op de kwaliteit. Ook is men kritisch over de bestuurlijke advisering. Daar ziet een kwart geen verandering. Bijzonder is dat men wél positief is over de kwaliteit van het omgevingsmanagement en deze ziet toenemen, doch dat de helft hier geen verandering ziet. Uit het oordeel van over de kwaliteit van deze groep lijkt het erop dat men de inspanningen van RNH op dat vlak reeds voldoende vond.

Oordeel over kwaliteit versus belang

Indien het kwaliteitsoordeel tevens wordt verbonden aan het belang dat men er aan hecht valt op dat participanten veel waarde hechten aan bestuurlijke advisering en planning & control, maar de kwaliteit ervan nog voor verbetering vatbaar vindt.

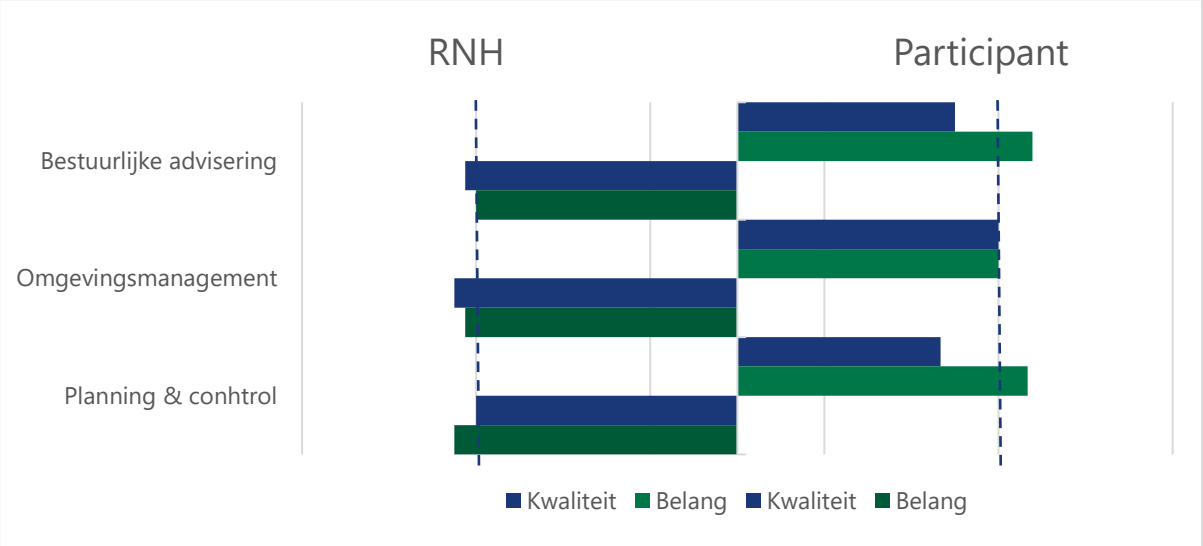

Conclusie en advies

In zijn geheel neemt de kwaliteit als gevolg van de verbeteracties toe en is gemiddeld voldoende. Op de verschillende thema's en vanuit het perspectief van de afzonderlijke respondenten is er een genuanceerder beeld. Er is een positiever oordeel over het omgevingsmanagement. De bestuurlijke advisering en planning & control kent een negatiever oordeel, maar scoort wel voldoende.

De conclusie lijkt overall te zijn dat men constateert en waardeert dat RNH op de goede weg is, maar aangeeft bij de les te blijven. Het belang van de drie thema's wordt daarbij iets nadrukkelijk gelegd bij bestuurlijke advisering en planning & control.

Pilot bestuurlijk portefeuillehouderschap

Tot slot wordt in deze paragraaf het resultaat van de peiling naar de ervaringen met de pilot bestuurlijk portefeuillehouderschap. Deze pilot is gestart in 2019 en heeft als doel een betere aansluiting tussen gemeente en RNH voor bestuurlijk beheer van de projecten.

Aan de hand van een zestal stellingen is gevraagd naar het oordeel[2] over de werking van het bestuurlijk portefeuillehouderschap: komt de gewenste situatie overeen met de huidige situatie? Het oordeel is dat dit voor de participanten iets vaker dan soms is en dat RNH zelf oordeelt dat meestal de huidige situatie overeenkomt met de stelling.

Enkele opvallende punten zijn:

- In de huidige situatie is voor de participanten het bestuurlijk portefeuillehouderschap voor projecten nog niet herkenbaar verbeterd inzake het eigenaarschap en informatievoorziening van het project binnen het bestuur. Het oordeel hierover loopt sterk uiteen met RNH, dat stelt dat dit meestal wel aantoonbaar is.
- Voor de participanten is het in de huidige situatie vrijwel altijd het geval dat recreatieschap overstijgende zaken primair belegd (moeten) zijn bij voorzitter en vice- voorzitter. Opvallend is dat RNH deze situatie niet herkent en oordeelt dat nog meer kan.

Conclusie en advies

De algemene conclusie is dat het bestuurlijk portefeuillehouder als middel zeker ondersteunend is aan de doelstelling van de GR. Het is van belang dit nog verder vorm te geven, maar de GR zelf leidraad blijft. Over de mate waarin het bestuurlijk portefeuillehouderschap verder vormgegeven moet worden zouden participanten en RNH nog met elkaar uit moeten spreken.

Tot slot

De uitnodiging aan het eind van de vragenlijst om met een overkoepelend oordeel te komen en eventuele suggesties voor verbeteringen in te brengen is gebruikt door ongeveer de helft van de respondenten. Hierna is een samenvatting van deze feedback gegeven:

- *Algemeen oordeel:* Verbeteringen blijven een continu proces en lopen door. De onderdelen zijn wel beter dan vóór de start van het verbeterplan.
- *Besluitvorming:* De mate en tijdigheid waarin RNH participanten betrekt is nog voor verbetering vatbaar. Hierbij wordt vooral de sensitiviteit voor politiek gevoelige besluiten geadresseerd.
- *Communicatie stukken en versiebeheer:* Het overzicht houden over de stukken voor de participanten en het versiebeheer ervan door RNH blijft een aandachtspunt.

Eindconclusie

Deze monitor vormt het eindstuk van het verbetertraject. Het beeld komt naar voren dat:

- RNH van mening is dat de verbeteractiviteiten inmiddels in uitvoering of afgerond zijn, met het accent op 'afgerond'. De participanten onderschrijven dit oordeel maar leggen het accent nog net op 'in uitvoering'.
- Meer respondenten dan vorig jaar herkennen de veranderingen door het verbeterplan. De kleine twintig proces die geen verandering ziet, oordeelt wel voldoende oordeel over de kwaliteit per thema.
- De kwaliteit van de bestuurlijke advisering en planning & control mag beter. Ten opzichte van vorig jaar is deze volgens participanten iets gedaald, maar is nog wel net voldoende.

[2] 1: Geheel niet 2. Niet 3. Soms 4. Meestal 5. Altijd

Berenschot

- Waar het vorige jaar de reacties uiteenliepen van zeer positief naar negatief, zijn de reacties in de toelichtingen dit jaar meer gematigd en gemiddeld.
- Tot slot: het verbetertraject dat drie jaar geleden is ingezet heeft een goede koers uitgezet en de impact hiervan is zichtbaar. Verbeteringen zijn echter een continu proces. Zowel participanten als RNH onderkennen dit en zullen naar verwachting met elkaar blijven werken aan een optimale samenwerking.

ADVIES Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 29 januari 2020

Voorstel Contractverlenging RNH
De partijen bij de overeenkomst kunnen in gezamenlijkheid besluiten de overeenkomst te verlengen met een jaar. In een bestuursbesluit moet dan worden vastgelegd dat het bestuur thans een verlenging wil met 1 jaar (tot eind 2021). Dit stelt zij voor aan RNH en de directie van RNH accepteert dit voorstel. Er is dan tussen partijen een nieuwe afspraak ontstaan over de verlenging van de overeenkomst. Ten bewijze van deze afspraak over de nieuwe verlengingstermijn is het verstandig om dit in een addendum vast te leggen en dit bij de overeenkomst te voegen. De verlenging van een jaar van de overeenkomst zal er niet toe leiden dat er een externe partij een beroep instelt tegen het niet aanbesteden.

Het voorzittersoverleg stelt voor om de algemene besturen van de recreatieschappen Groengebied Amstelland, Twiske- Waterland, Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Geestmerambacht en Spaarnwoude :
In te stemmen met: - De verlenging van de raamovereenkomst met 1 jaar (tot eind 2021) - De verlenging vast te leggen in een addendum bij de overeenkomst

Toelichting advies
Zie bijlage

Bijlagen
1. Juridisch advies Eiffel

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
Rik Rolleman, Manager Programmasturing en Vastgoed

Advies inzake verlenging overeenkomst RNH en de recreatieschappen in het kader van het aanbestedingsrecht.

Aanvulling januari 2020; Aan de hand van het hieronder staande stellen wij dat de mogelijkheid tot verlenging in de initiële raamovereenkomst dient te zijn opgenomen. Omdat in deze situatie hiervan sprake is, vergezeld met het feit dat er (zoals wij hebben aangenomen in ons eerder advies) geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in de situatie zoals die is overeen gekomen in de initiële overeenkomt, is het mogelijk om de raamovereenkomst stilzwijgend met een jaar te verlengen.

Concluderend stellen wij dat, ervan uitgaande dat de feiten en omstandigheden zo zijn zoals hieronder gesteld, de verlenging van een jaar van de overeenkomst er niet toe zal leiden dat een externe partij een beroep instelt tegen het niet aanbesteden.

Op 18 december 2013 zijn de raamovereenkomsten gesloten tussen de Recreatieschappen en Recre- atie Noord-Holland (hierna: "RNH") In de raamovereenkomsten is de duur van vijf jaar opgenomen, te weten van 1 januari 2014 tot 1 januari 2019. Hierbij is opgenomen in artikel 13 van de raamover- eenkomsten dat dit met de duur van vijf jaar kan worden verlengd.

Zoals aangegeven door RNH is de overeenkomst in 2017 met de duur van twee jaar verlengd. Hierbij is afgeweken van de in de raamovereenkomst gestelde verlengingstermijn. Dit is mogelijk maar dan dient er tussen partijen een gewijzigde overeenkomst te zijn overeengekomen. Wij gaan ervan uit, gelet op de contractrelatie, dat dit toentertijd tussen partijen is besproken en is vastgelegd in een gewijzigde overeenkomst. Ervan uitgaande dat er geen wijzigingen hebben plaats gevonden in de situatie zoals die is overeengekomen in 2017 zijn wij van mening dat de contracten met een jaar kunnen worden verlengd in afwachting van het besluit eind 2020.

Nu wij van mening zijn dat de overeenkomst kan worden verlengd met de duur van een jaar komen wij toe aan de vraag of een externe partij een beroep kan instellen in verband met het niet aanbesteden.

Allereerst is het van belang om onderscheid te maken tussen "uitgezonderde opdrachten" en "aanbesteding".

Alvorens men bij de toets van het wel of niet aanbesteden komt wordt beoordeeld of sprake is van een uitgezonderde opdracht waardoor hetgeen niet onderhevig is aan de Aanbestedingswet.

In de opgemaakte raamovereenkomst wordt verwezen naar artikel 2.24 Aanbestedingswet en wordt vermeld dat gelet op de contractrelatie tussen RNH en de Provincie de Aanbestedingswet is uitgezonderd. Hier wordt gesproken over een zogenaamde uitgezonderde opdracht.

Ervan uitgaande dat dit besluit toentertijd is geformaliseerd en op de juiste gronden is genomen kunnen wij ervan uitgaan dat bij een verlenging van de overeenkomst dezelfde grond aanwezig is en sprake is van een uitgezonderde opdracht. Naar onze mening ligt het voor de hand dat toentertijd de betreffende grond gelegen was in artikel 2.24 lid a Aanbestedingswet. Hierin wordt een dienst gegund aan een partij op basis van zogenaamd alleenrecht.

Nu een beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet succesvol is en ervan uitgaande dat in de contractrelatie tussen partijen geen wijzigingen hebben plaats gevonden kan worden geconcludeerd dat bij een verlenging van de overeenkomst de Aanbestedingswet niet van toepassing is.

Hierdoor komt men niet toe aan de toets of de opdracht moet worden aanbesteed. Nu door het geslaagde beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet, de laatst genoemde wet niet van toepassing is verklaard, is daarmee ook het antwoord of sprake is van aanbesteding niet aan de orde. Een externe partij heeft zogezegd bij een uitgezonderde opdracht geen grondslag voor een beroep op aanbesteding.

Indien het beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet niet succesvol blijkt dient te worden gekeken of de opdracht moet worden aanbesteed.

Uitgangspunt bij het vraagstuk rondom aanbesteden is dat indien een dienst zelf kan worden uitgevoerd dit niet hoeft te worden aanbesteed. RNH betreft een uitvoeringsorgaan van de Provincie Noord Holland (hierna: de Provincie) in de vorm van een N.V. en een 100% dochter.

In overweging 5 van Richtlijn 2014/24/EU staat het volgende:

“Er zij op gewezen dat geen enkele bepaling in deze richtlijn de lidstaten verplicht de dienstverlening waarvoor zij zelf zorg wensen te dragen of die zij willen organiseren met andere middelen dan overheidsopdrachten in de zin van deze richtlijn, uit te besteden of te outsourcen.”

Het bovengenoemde betreft het zogenaamde inbesteden. Nu in de Europese richtlijn wordt vermeld dat indien kan worden inbesteed er geen aanbesteding van toepassing is, wordt dit in de Aanbestedingswet ook niet vermeld.

Gelet op de constructie waarbij RNH een volwaardig onderdeel is van de Provincie is sprake van zuiver inbesteden. Ook in het geval dat een beroep op artikel 2.24 Aanbestedingswet niet slaagt kan een externe partij op grond van het feit dat er sprake is van inbesteding geen beroep instellen tegen het niet aanbesteden.

ADVIES Voorzittersoverleg Recreatieschappen Noord-Holland

Datum vergadering 29 januari 2020

Onderwerp: wijziging Bekendmakingswet

Het voorzittersoverleg stelt voor om:
De mededeling ter kennisname te brengen van de algemeen besturen van de recreatieschappen.

Toelichting advies
Op 11 juni 2019 is een wijzigingsvoorstel voor de Bekendmakingswet ingediend bij de Tweede Kamer. De planning is dat de wet op 1 januari 2021 ingaat. Ook de gemeenschappelijke regelingen moeten alle publicaties publiceren in het eigen elektronisch publicatieblad. In de bijlage bij de mededeling zit een overzicht van reeds gepubliceerde en nog bekend te maken regels. Het komende jaar zullen deze via DROP opgenomen worden in de regelingenbank. De kosten hiervoor worden gedekt uit de begrotingspost bestuurskosten.

Bijlagen
1. Voorbeeld mededeling voor het bestuur van Spaarnwoude met overzicht te publiceren regelingen per recreatieschap.

Behandelaars namens Recreatie Noord Holland
William Hartog, kwaliteitsmedewerker afdeling Middelen

Mededeling AB Recreatieschap Spaarnwoude

Vergadering	
Adviescommissie	**23 maart 2020**
Dagelijks bestuur	16 april 2020
Algemeen bestuur	7 mei 2020

Onderwerp:
Wijziging Bekendmakingswet

Het algemeen bestuur neemt kennis van
de gevolgen van de wijziging van de Bekendmakingswet.

Bestuurlijke achtergrond
Op 11 juni 2019 is een wijzigingsvoorstel voor de Bekendmakingswet ingediend bij de Tweede Kamer. De planning is dat de wet op 1 januari 2021 ingaat. Alle wettelijk voorgeschreven bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen van (voorgenomen) besluiten die niet tot één of meer belanghebbenden zijn gericht, worden gedaan in de officiële elektronische publicatiebladen. Het wordt verplicht om de officiële publicaties met behulp van de applicatie DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties) op officiele-bekendmakingen.nl te publiceren. Alle nieuwe en gewijzigde beleidsregels worden volledig bekendgemaakt en beschikbaar gesteld in de decentrale regelingenbank via DROP. Alle bepalingen in de gewijzigde wet zijn van toepassing op de gemeenschappelijke regelingen (indien deze gedelegeerde bevoegdheden hebben). Dit betekent dat de gemeenschappelijke regeling alle publicaties publiceren in een eigen elektronisch publicatieblad.

Toelichting
De invoering van de wet gaat ervoor zorgen dat meer burgers toegang krijgen tot de publicaties. Het wordt voor burgers mogelijk om op één website alle bekendmakingen en mededelingen van de overheid (en dus ook van het recreatieschap) te raadplegen. In 2015 heeft het bestuur reeds besloten om een eigen publicatieblad te gebruiken. De afgelopen jaren zijn daarin verschillende regelingen bekend gemaakt. In de bijlage een overzicht van reeds gepubliceerde en nog bekend te maken regels, het komende jaar zullen deze via DROP opgenomen worden in de regelingenbank. De kosten hiervoor worden geraamd op circa € 2.000,-- en worden gedekt uit de begrotingspost bestuurskosten.

Bijlagen
1. Overzicht te publiceren regelingen recreatieschappen

Behandelaar
Afdeling Middelen, William Hartog, kwaliteitsmedewerker

OVERZICHT VAN TE PUBLICEREN REGELINGEN

	Groengebied Amstelland	Geest-merambacht	RAUM	Spaarnwoude	Twiske-Waterland	Gepubliceerd*
Aanbestedingsrichtlijn	06-11-2014	09-10-2014	23-10-2014	13-11-2014	13-11-2014	
Algemene verordening	12-06-2014	13-11-2013	25-09-2019	19-12-2012	28-06-2012	Ja
Algemene verordening; - uitvoeringsbesluiten hondenbeleid: verboden en losloopgebieden	26-04-2012 10-06-2010	25-06-2014	31-10-2017 21-11-2013 21-11-2013	26-06-2014 26-06-2013 24-04-2012 16-05-2012	04-07-2013	Ja
Algemene verordening; - uitvoeringsbesluit barbecueën		25-06-2014	21-11-2013		04-07-2013	Ja
Algemene verordening; - aanwijzing naaktrecreatieterrein	07-04-2004	25-06-2014		22-06-2006	04-07-2013	Ja
Algemene verordening; - aanwijzingsbesluiten div. (kampeer) terreinen en nadere uitvoeringsregels	07-07-2004 03-12-2003 30-01-2002 30-06-1999	25-06-2014		07-05-1982	04-07-2013	Ja
Controleverordening	05-07-2006	07-06-2006	15-06-2006	22-06-2006	04-07-2013	
Financieringsstatuut	11-11-2010	03-11-2010	02-12-2010	15-12-2010	04-07-2013	
Gemeenschappelijke regeling	07-04-2004	14-03-2013	23-08-2019	28-08-2019	04-04-2013	Ja
Klachtenregeling	03-12-2003	10-12-2003	13-11-2003	19-11-2003	04-07-2013	Ja
Legesverordening	17-12-2015	11-11-2015	25-11-2015	17-12-2015	03-12-2015	Ja
Mandaat / delegatiebesluiten: - Delegatie DB Uitbreiding GAB - Projectleiders Uitbreiding GAB		 02-11-2011 02-11-2011				
Mandaat-machtigingsbesluit	29-06-2005	09-06-2005	16-06-2005	06-07-2005	04-07-2013	
Nota activeren, waarderen en afschrijven	29-11-2018	14-11-2018	21-11-2018		06-12-2018	
Nota reserves en voorzieningen	29-11-2018	14-11-2018			06-12-2018	
Ondermandaat- / ondermachtigingsbesluit	06-11-2014	09-10-2014	23-10-2014	13-11-2014	13-11-2014	
Organisatieverordening / regeling basismandaat	19-06-2008	28-05-2008	05-06-2008	18-06-2008	04-07-2013	
Raamovereenkomst met RNH	18-12-2013	18-12-2013	18-12-2013	18-12-2013	18-12-2013	Ja

Reglement van orde AB	11-11-2010	03-11-2010	02-12-2010	19-11-2003	04-07-2013	
Verordening Financieel beheer	29-11-2018	14-11-2018	21-11-2018	22-06-2006	06-12-2018	
Visie recreatiegebieden; bekendmakingen**				03-12-2019		Ja

* Verschillende regelingen die reeds gepubliceerd zijn dienen nog via DROP in de regelingenbank opgenomen te worden.
** Geen wettelijke verplichting.

Verslag van het voorzittersoverleg recreatieschappen gehouden op vrijdag 15 mei 2020 via MS Teams.

Aanwezig: mevrouw Langenacker (voorzitter), de heer Diepstraten, mevrouw Groenewoud, de heer Nieuwenhuizen, mevrouw van Weel-Niesten, de heer Louwman, de heer Gilliam, de heer Rolleman, mevrouw Hoekstra, mevrouw Willems, de heer Dorscheidt en de heer Hartog (verslag).

Afwezig: de heer Van der Hoek

1. OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

Vanwege de afwezigheid van de heer Van der Hoek neemt mevrouw Langenacker de honneurs waar als voorzitter in deze vergadering. De deelnemers wensen heer Van der Hoek veel succes toe in zijn nieuwe baan als burgemeester van de gemeente Schouwen-Duiveland. Welkom aan mevrouw Van Weel-Niesten als vicevoorzitter van het RAUM.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. CONCEPTVERSLAG 29 januari 2020

Het conceptverslag wordt ongewijzigd vastgesteld met dank aan de notulist.

3. PLANNING & CONTROL

a. Procesvoorstel uurtarieven

Mevrouw Hoekstra stelt zichzelf voor als nieuwe manager Middelen van RNH en geeft een toelichting op het voorstel. Zij legt de nadruk op de marktconformiteit van de uurtarieven. De uitvraag in de markt zal zo breed mogelijk bekeken worden. Per functie zal bekeken worden welke marktpartijen je hiervoor het beste kunt benaderen. Ook wordt gekeken naar hoe ander andere overheden tarieven doorberekenen zoals de projectmanagementbureau 's van Amsterdam en Haarlem. Ook zijn er verschillende manieren om tarieven op te bouwen, ofwel om de kosten van RNH rechtstreeks te koppelen aan de prestaties.

Het voorzittersoverleg neemt met instemming kennis van het procesvoorstel.

b. Voorstel maatregelen t.b.v. recreatie ondernemers / evenementen organisatoren i.v.m. Corona

Vanuit het rijk komen gelden beschikbaar om de extra kosten die lagere overheden maken door de genomen maatregelen voor het coronavirus te compenseren. De provincie wil deze aanvragen bundelen. Van belang is hoe je de declaraties samenstelt omdat er niet met de gemeenschappelijke regelingen afgerekend wordt . Extra kosten voor gemeenschappelijke regelingen moeten dan ook apart inzichtelijk gemaakt worden in de administraties van gemeenten en provincie. Dit kan alleen als er sprake is van extra bijdragen in 2020 aan de gemeenschappelijke regelingen om de extra kosten ten gevolge van corona op te vangen.

Van belang is ook te kijken hoe de verschillende gemeenten omgaan met de aanpak van de aanvragen van ondernemers. Ondernemers moeten zich actief melden. In het overzicht van ondernemers die zich aangemeld hebben voor steun bij de recreatieschappen moet duidelijk vermeld worden of ze ook steun hebben gevraagd bij het rijk, gemeenten en/of provincie.

De voorgestelde bezuinigingen op het gebied van onderhoud worden afgewezen omdat men het belangrijk vind dat juist nu de recreatieschappen er perfect bijliggen omdat veel mensen niet op vakantie gaan maar wel behoefte hebben aan recreatie in de omgeving. Nadere onderbouwing van

de scenario's die geschetst zijn in het voorstel is wenselijk. Voor de huidige scenario's is al gekeken naar de afspraken van Vastgoedbeleggers met horecaondernemers en partners in de recreatiesector die ook in lijn zijn met het voorstel dat nu voorligt.

Het voorzittersoverleg stemt in met het agenderen van het voorstel voor de komende bestuursvergaderingen met de volgende aandachtspunten:
- **zoveel mogelijk één lijn hanteren in de recreatieschappen;**
- **nadere onderbouwing met getroffen scenario's voor deze sectoren in andere regio's duidelijk vermelden;**
- **overzicht maken per recreatieschap van welke ondernemers zich gemeld hebben met een verzoek voor ondersteuning bij de recreatieschappen, rijk, gemeenten en de provincie.**
- **in beeld brengen welke regelingen het Rijk rechtstreeks heeft voor evenementen organisatoren en ondernemers;**
- **afstemming met gemeenten over welke maatregelen we kunnen treffen om ondernemers de komende tijd te helpen met nieuwe initiatieven**

c. Voorstel voor aanpassingen jaarplannen 2020 (i.v.m. verwachte lagere inkomsten)

De heer Rolleman geeft aan dat het voorstel nog aangevuld moet worden met de informatie van het vorige agendapunt, over de beschikbare gelden van het rijk. Hij licht verder toe dat bezuinigingen op het reguliere onderhoud enerzijds niet mogelijk zijn door meerjarige contracten en anderzijds niet wenselijk vanwege al bestaande achterstand in verschillende gebieden.

De deelnemers geven aan dat door de te verwachten extra toestroom van bezoekers het inderdaad niet verstandig is op het onderhoud te bezuinigen. De gebieden dienen er netje uit te zien wat kan leiden tot hogere bezoeken in de volgende jaren. Het is ook niet wenselijk om uit de reserves te putten. Aangeraden wordt om voor te stellen de participantenbijdrage tijdelijk te verhogen omdat je als recreatieschap inkomsten mist door corona. Dit moet onderbouwd worden door de gemiste inkomsten apart inzicht te brengen en conform de regeling in rekening te brengen bij de participanten. Die laatste methode is nodig voor gemeenten en provincie om de kosten bij het Rijk te kunnen declareren.

De keuze voor een scenario zal elk schap zelfstandig bepalen.

Het voorzittersoverleg stemt in met het agenderen van een voorstel voor de komende bestuursvergaderingen met de volgende wijzigingen en aanvullingen:
- **de tegenvallende inkomsten wel te dekken uit een (incidentele) aparte verhoging van de participantenbijdrage;**
- **geen dekking voor te stellen uit verlaging van de kosten van het reguliere onderhoud;**
- **per recreatieschap inzichtelijk maken wat de effecten zijn van de corona maatregelen;**

4. VISIE- EN UITVOERINGSPROGRAMMA

a. Voortgang visietrajecten recreatieschappen

Het voorzittersoverleg neemt kennis van de mededeling.

5. MEERJAREN BEHEER

a. Voortgang korte en lange termijn afspraken erfpachtcontracten met Staatsbosbeheer (SBB)

De heer Rolleman geeft een toelichting. Dit voorstel betreft de recreatieschappen Twiske-Waterland, Spaarnwoude en Groengebied Amstelland. Met name in Spaarnwoude speelt de problematiek van de aflopende erfpachtcontracten. Hierdoor kunnen eigenaren hun huis niet verkopen en ondernemers niet investeren. SBB heeft nog niet gereageerd op een voorstel (januari 2020) om te komen tot een oplossing voor de korte termijn.

CONCEPT

De procesgroep die is ingesteld om te komen tot lange termijn afspraken met SBB vindt het van groot belang dat er in ieder geval nog 2 gemeenten (ook kleine) gaan aanhaken. Het proces wordt verder ondersteund door organisatie en adviesbureau P2.

Het voorzittersoverleg besluit een brief te sturen aan de directie van SBB waarin aangedrongen wordt om met spoed tot afspraken te komen voor de korte termijn. Tevens wordt in deze brief gevraagd om een afspraak te plannen tussen de directie van SBB en de voorzitters van de 3 recreatieschappen eind oktober van dit jaar om de lange termijn oplossingen te bespreken. De brief wordt komende week door RNH voorbereidt en ter instemming voorgelegd aan de betrokken voorzitters en de provincie. De voorzitters zullen hun collega bestuurders vragen voor ambtelijke deelname in de procesgroep.

b. Proforma zienswijze Ontwerp Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

De heer Rolleman geeft een toelichting op de proforma zienswijze die RNH namens de recreatieschappen heeft ingediend. Daarbij is aangegeven dat er in de toekomst mogelijk gebruik gemaakt moet worden van salderingsmogelijkheden om recreatieve activiteiten in de diverse gebieden te behouden en mogelijk te maken omdat de huidige bestemmingsplannen te weinig gedetailleerd zijn en de begrenzing niet klopt, waardoor er o.m. parkeerterreinen en terrassen als NNN gebied zijn opgenomen .

Er is in tegenstelling tot wat afgesproken is in het vorige voorzittersoverleg geen nieuw voorstel gemaakt voor de begrenzingproblematiek. De reden hiervoor is omdat ervoor gekozen is nu niet te proberen om de verschillende bestemmingsplannen per gemeente aan ter passen maar te focussen op de systematiek van de salderingsregeling. Voorstel is om per recreatieschap een definitieve zienswijze in te dienen. De provincie is van mening dat het hier gaat om een technische invulling en is geen voorstander van een bestuurlijke zienswijze en stelt een ambtelijke zienswijze per recreatieschap voor. Het bestuur van recreatieschap Geestmerambacht wil l wel een zienswijze indienen.

Het voorzittersoverleg besluit om met uitzondering van het recreatieschap Geestmerambacht te volstaan met het indienen van een ambtelijke zienswijze per recreatieschap.

6. ORGANISATIE

a. Voortgang bestuursopdracht / kennismaking met procesbegeleider KokxDeVoogd

De voorzitter gaat ervan uit dat de nieuwe gedeputeerde, mevrouw Zaal, samen met haar de schappen zal vertegenwoordigen in de stuurgroep voor de bestuursopdracht governance- en beheerstructuur recreatieschappen. De heer Dorscheidt van KokxDeVoogd gaat het proces met 2 collega's begeleiden. Hij stelt zich voor en schetst het traject dat moet leiden tot besluitvorming in de raden en staten in december 2020. De interviewronde met bestuursleden is gestart. In juni zal een bestuurlijke conferentie gehouden worden. Deze moet leiden tot een ambitie over samenwerking van de recreatieschappen. In het najaar worden varianten uitgewerkt om te kijken hoe die ambitie eruit komt te zien en wat daarbij dan de beste governance- en beheerstructuur is. Omdat de afspraken met SBB over de erfpachtcontracten het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur direct raakt is er gedurende het proces regelmatig afstemming met adviesbureau P2.

b. Rapport Berenschot "Knip beleid en uitvoering RNH"

De heer Gilliam vraagt of het rapport openbaar is. Hij is er voorstander van om het rapport toe te zenden aan de bestuursleden van de recreatieschappen. Het rapport kan dienen als bouwsteen in het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur.

Provinciale staten zijn geïnformeerd over de stand van zaken van het governancetraject, daar maakt dit rapport onderdeel vanuit. Het rapport zal later toegevoegd worden bij de uitkomsten van de bestuursopdracht. Het nu apart toesturen van het rapport kan tot verwarring leiden.

Het voorzittersoverleg is van mening dat het rapport door KokxDeVoogd meegenomen dient te worden in het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur van de recreatieschappen. Dit in samenhang met de andere (openbare) bouwstenen die leiden tot een voorstel over de nieuwe structuur in november/december van dit jaar.

c. Digitaal vergaderen en besluiten door de algemeen besturen

De voorzitter bevestigd dat de digitale bestuursvergaderingen goed verlopen.

Het voorzittersoverleg neemt met instemming kennis van de mededeling.

7. MEDEDELINGEN

Er zijn geen mededelingen.

8. AGENDA VERGADERING 16 SEPTEMBER 2020

In ieder geval zal het voorstel voor uurtarieven behandeld worden.

In november zal een extra overleg gepland worden voor het bespreken van de rapportage van het onderzoek naar de governance- en beheerstructuur bij de recreatieschappen.

9. RONDVRAAG

Mededelingen:
Op 16 september is van 8:30 tot 9:00 uur ook weer een vooroverleg met alleen de voorzitters gepland.

Naar verwachting zullen veel Nederlanders vakantie in eigen land houden. Dit zal de druk op de recreatiegebieden verhogen. Belangrijk is een overzicht van de drukke en rustige gebieden om met elkaar te kijken naar een goede verdeling van de bezoekers. Een goede informatie-uitwisseling is hierin belangrijk.

RNH pakt dit op in afstemming met de veiligheidsregio's.

10. SLUITING

De voorzitter bedankt de aanwezigen hartelijk voor hun inbreng en sluit om 10:09 uur het overleg.

CONCEPT

MEDEDELING

Datum vergadering	
Adviescommissie	nvt
Dagelijks bestuur	nvt
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Overzicht zienswijzen op de financiële jaarstukken van de raden en staten

Het algemeen bestuur neemt kennis van
De tot nu toe ontvangen zienswijzen de financiële jaarstukken van de raden en staten

Bestuurlijke achtergrond
-

Toelichting mededeling

Participant	Datum ontvangst zienswijze	Korte weergave inhoud zienswijze
Provincie Noord-Holland		
Gemeente Amsterdam	4 juni (concept)	Geen bezwaar
Gemeente Beemster	10 juni	Geen bezwaar
Gemeente Edam-Volendam		
Gemeente Landsmeer	Verwacht 19 juni	
Gemeente Oostzaan	30 juni	
Gemeente Purmerend		
Gemeente Waterland		
Gemeente Wormerland	30 juni	
Gemeente Zaanstad	9 juni	Geen bezwaar

Bijlagen
-

Behandelaar
Afdeling Programmasturing, Jasper Beekhoven, Programma-Adviseur

Bestuursvoorstel AB

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Jaarrekeningen Twiske 2019 en Landschap Waterland 2019

Kernboodschap
Het vaststellen van de Jaarrekening 2019

Het algemeen bestuur besluit
Het algemeen bestuur besluit de jaarrekeningen Twiske-Waterland 2018 onderdeel Twiske en onderdeel Waterland vast te stellen.

Bestuurlijke achtergrond
• Het vaststellen van de jaarrekening is een wettelijke verplichting; • Bij de jaarrekening moet een goedkeurende accountantsverklaring worden gevoegd; • De Jaarrekening 2019 is voor reactie toegezonden aan de participanten. In de vergadering van 25 juni 2020 stelt het Algemeen Bestuur de jaarrekening vast, alvorens deze aan de minister van BZK toe te zenden. • Deze jaarrekening is de laatste die in de “oude vorm” wordt gepresenteerd. Vanaf 2020 zijn alle planning- en controledocumenten opnieuw en volgens de BBV-voorschriften ingericht. • De begrotingen van Twiske en Landschap Waterland zijn in 2020 samengevoegd. Dit betekent dat de jaarrekening 2020 één document is, en er niet meer zoals in 2019 gescheiden jaarrekeningen worden gepresenteerd.

Onderbouwing besluit
1. <u>Resultaat Twiske</u> Het geprognosticeerde negatieve saldo van 142.743 is beter uitgevallen waardoor het schap 2019 afsluit met een positief saldo van 13.380. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere projectlasten en hogere baten uit betaald parkeren en evenementen. Zie voor meer toelichting de bestuurssamenvatting in bijlage 1 (pagina 7). 2. <u>Resultaat Landschap Waterland</u> Het geprognosticeerde positieve saldo van 16.683 is beter uitgevallen waardoor het schap 2019 afsluit met een positief saldo van 120.255. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere inzet personeel dan begroot. Zie voor meer toelichting de bestuurssamenvatting in bijlage 2 (pagina 7). 3. <u>Accountantsverklaring</u> De accountant Ipa-Acon heeft voor beide jaarrekeningen een goedkeurende verklaring afgegeven.

Risico’s besluit
Indien u instemt met dit voorstel:

- Daarmee wordt voldaan aan de wetgeving om tijdig de jaarrekening met goedkeurende verklaring te laten vaststellen.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Een niet (tijdig) vastgestelde jaarrekening kan leiden tot het instellen van preventief toezicht door de provincie

Bijdrage aan schapsdoelen
☐Duurzaam beheer bestaand gebied ☐Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden ☐Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling ☒Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Communicatie
Binnen het schap: ☒Opnemen in de bestuursmededeling ☒Nieuwsbrief ☐Internet ☐Sociale media ☐Persbericht ☐Krant ☒Anders: Publiceren van dit voorstel op de website voor de AB vergadering en het besluit na de AB vergadering. ☐N.v.t.

Bijlagen
1. Jaarrekening Het Twiske 2. Jaarrekening Landschap Waterland 3. Verslag van bevindingen 2019 - Het Twiske 4. Verslag van bevindingen 2019 – Landschap Waterland 5. Jaarrekening_2019_reactie_rnh_op_vvb_onderdeel_ Twiske 6. Jaarrekening_2019_reactie_rnh_op_vvb_onderdeel_ Landschap_Waterland 7. Infographic bij jaarrekening Twiske 8. Infographic bij jaarrekening Landschap Waterland

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie	
MT	3 maart 2020

Adviezen AC en DB
AC 24 maart 2020 akkoord met tekstuele aanpassingen. DB 9 april 2020 Doorvoeren tekstuele wijziging in de bestuurssamenvatting door het helemaal scheiden van Waterland en Twiske. Opnemen tekst over Corona crisis op advies van de accountant (gebeurtenissen na sluiting)

Agenderen voor het AB.

Behandelaar
Programma-advies, Jasper Beekhoven, Programma-adviseur

Akkoord
Programmamanager Kees Rood In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

recreatieschap twiske-waterland

TWISKE-WATERLAND
JAARREKENING
ONDERDEEL TWISKE

2019

Velsen-Zuid 5-3-2020

INHOUDSOPGAVE **blz.**

DEEL 1: PROGRAMMAVERANTWOORDING 2019

1.1 Inleiding 3
1.2 Wat is er gedaan in 2019? 4
1.3 Kort overzicht financiën 6
1.4 Financieel resultaat 2019 6
1.5 Financieel beheer 9
1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 9
1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen 10
1.5.3 Financiering 13
1.5.4 Bedrijfsvoering 13
1.5.5 Verkorte balans 14

DEEL 2: FINANCIËLE VERANTWOORDING PROGRAMMA 2019

2.1 Balans per 31 december 2019 16
2.1.1 Activa 16
2.1.2 Passiva 17
2.1.3 Waarderingsgrondslagen 18
2.1.4 Toelichting op de balans 20
2.2 Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2019 25
2.3 Toelichting op de baten en lasten per deelprogramma 26
2.3.1 Gebiedsbeheer 26
2.3.2 Toezicht 30
2.3.3 Financiën 31
2.3.4 Bestuursadvisering 33
2.3.5 Secretariaat 35
2.3.6 Communicatie 36
2.3.7 Inrichting en ontwikkeling 37
2.3.8 Totaal 38
2.4 Overzicht baten en lasten per kostensoort 39
2.5 Wet FIDO modelstaten A en B 40

DEEL 3: OVERIGE GEGEVENS

3.1 Samenstelling van het Algemeen Bestuur 43
3.2 Controleverklaring 44
3.3 Vaststelling door het Algemeen Bestuur 48

BIJLAGEN

Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2019 50
Bijlage II Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2019 51
Bijlage III Gebeurtenissen na balansdatum 52
Bijlage IV Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 53
Bijlage V WNT-verantwoording 2019 57

Programmaverantwoording 2019

1.1 Inleiding

Net boven Amsterdam, ingeklemd tussen de dorpen Landsmeer en Oostzaan, ligt het Twiske. Ontstaan door inpoldering in de jaren 40 van de vorige eeuw, opgehoogd, vergraven en na herinrichting in de jaren 70 uitgegroeid tot een gewaardeerd natuur- en recreatiegebied. Beschermd als Natura 2000 en een ideaal gebied om te fietsen, wandelen, skeeleren, pootje baden, zwemmen, varen, kanoën en nog veel meer.

Recreanten worden er bediend met drie kiosken, acht strandjes en drie restaurants met terrasjes. Voor kinderen is er de speelsloot en een avonturenspeelplaats met een heuse piratenboot, een buizenfort, de kabelbaan en pontjes over het water. De wandelaar kan genieten van de natuur en de grote grazers.

Recreatiegebied Het Twiske maakt deel uit van het recreatieschap Twiske-Waterland. Met zijn pittoreske dorpen, kleine slootjes en dijken die zich kronkelend een weg banen door eeuwenoud polderlandschap. Waterland staat bekend om zijn rustieke dorpjes en kleine stadjes zoals Zunderdorp, Holysloot, Marken, Ransdorp, Durgerdam, Schardam, Ilpendam, Monnickendam en Edam om er een paar te noemen. Waterland is heel uitgestrekt en beslaat het gebied van Zaanstad tot Marken.

De provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Purmerend, Oostzaan en Landsmeer nemen deel aan die gemeenschappelijke regeling en dragen als enigen financieel bij aan het beheer en de ontwikkeling van dit gebied.

Beleidsverantwoording
Recreatieschap 'het Twiske' werd in 2016 samengevoegd met 'Landschap Waterland'. Daarbij werd besloten de administraties nog wel apart te voeren. In 2019 werd geconcludeerd dat daarvoor geen reden meer is en is besloten om de begrotingen per 2020 samen te voegen. Vooruitlopend op het samenvoegen van de administraties is nu tekstueel de beleidsverantwoording geïntegreerd.

De 'doelenboom' van het recreatieschap is gebaseerd op de taken, genoemd in de gemeenschappelijke regeling. In 2019 zijn de doelen voor ontwikkeling, beheer, uitvoering en toezicht nog gebaseerd op deels gedateerde visie en uitgevoerde projectenlijsten uit 2015 (Twiske) en 2012 (Landschap Waterland). Het bestuur besloot daarom de ambities te actualiseren. Daarvoor werd een verkenning uitgevoerd die uitmondde in een inspiratiedocument en vertaald naar een concept-ambitiedocument.

1.2 Wat is er gedaan in 2019?

Het jaarprogramma stond in het teken van verkennen van omgevingsvisies en regionale ambities en de uitvoering van bestaande beheer- en onderhoudsplannen. Het ambitiedocument werd voor het uitbrengen van zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraden en provinciale staten. Inbreng van belanghebbenden, organisaties en particulieren komt aan de orde bij de voorbereiding en uitvoering van (deel)plannen en projecten. Hiervoor is een Meerjaren-Uitvoeringsprogramma in voorbereiding.

Van de al opgestarte ontwikkelingen kan het volgende worden gemeld:

Versterken van natuurwaarden:
Behoud en versterken van biodiversiteit maakt deel uit van het dagelijkse werk. Duidelijk vertellen daarover, nog niet. Daarom een opsomming van een aantal werkzaamheden die bijdragen aan de soortenrijkdom en het instandhouden van biotopen..

- Verwijderen van stormschade en terugsnoeien van de Italiaanse populieren nabij pannenkoekenhuis De Appel, waardoor de levensduur van deze populieren met 5 tot 10 jaar wordt verlengd.
- Aanplant van hagen nabij De Appel. De vogelvriendelijke beplanting is zeer gewild bij de huismussen.
- Verwijderen van opschot van berken, wilgen en bramen uit de rietgraslanden en maaien van rietgrasland. Hierdoor wordt verbossing en verbraming tegengegaan en het rietland deels verjongd. Daarmee blijven de rietgraslanden geschikt voor de Natura 2000 doelsoorten, genoemd in het beheerplan en wordt predatiedruk teruggedrongen.

Ontwikkelingen bij voormalige Blauwe Poort
Pannenkoekenrestaurant De Appel heeft begin maart 2019 de deuren geopend op de locatie van de voormalige Blauwe Poort. Het geplande klimpark op dezelfde locatie wacht nog op het doorlopen van de ruimtelijk procedures.

Zorgboerderij De Marsen
In 2018 is een optieovereenkomst aangaan met de stichting Philadelphia Zorg om te komen tot ontwikkeling van een zorgboerderij met woonvoorzieningen. Deze optieovereenkomst werd in 2019 voortgezet omdat de plannen voor deze zorgvoorziening nog niet zo vergevorderd waren dat de overeenkomst kon worden omgezet in een erfpachtrelatie. Voor aansturing van het project wordt nauw samengewerkt met Philadelphia Zorg en de gemeente Landsmeer. Helderheid over de uitvoerbaarheid en vergunningen komt mogelijk medio 2020.

Groot Onderhoud Pontje Holysloot
Het populaire fietspontje bij Holysloot is grondig gereviseerd. De oude verflagen zijn gezandstraald en daarna zijn de verflagen weer vakkundig opgebouwd zodat het pontje er weer jaren tegen aan kan.

Meekoppelproject Recreatieve voorzieningen Dijkversterking Markermeedijken
In 2019 werden het ontwerp van de recreatieve elementen en de plaatsing op de dijken nader uitgewerkt. Het recreatieschap maakte deel uit van de projectgroep en haar eisen en wensen ten aanzien van beheer en onderhoud zijn gehonoreerd.

Evenementen
Het evenementen in het seizoen 2019 zijn positief gewaardeerd door de bezoekers. Voor de organisatie van de veiligheid en verkeersafhandeling wordt intensief samengewerkt met de gemeenten Landsmeer en Oostzaan. Het evenement Lente Kabinet is tweedaags. Welcome to the Future duurde één dag. Tegenover de waardering van bezoekers van de evenementen staat de druk van belangenverenigingen en politiek om meer rekening te houden met natuurwaarden in het gebied. Dat uitte zich onder meer in bezwaren en vele inspreekbeurten bij de raadsbehandeling van het ambitiedocument.

Wetenschappelijk onderzoek in de Stooterplas
Bij het instemmen in 2017 met de aanleg van het Duikpark in de Stootersplas werd ook ingestemd met het uitvoeren van - toen niet nader geduid- wetenschappelijk onderzoek. Het bestuur werd begin november geïnformeerd over de aard daarvan: forensisch onderzoek naar het vergaan van bepaalde objecten op een diepte van 11 meter. Het bestuur oordeelde dat het gebruik van organisch materiaal niet past bij de recreatiedoelstelling van het schap en recreëren daar zelfs onaantrekkelijk maakt. De initiatiefnemer is opgedragen dit onderzoek te staken en de materialen te verwijderen. Er is geen sprake geweest van verontreiniging van het zwemwater of andere risico's voor de gezondheid van recreanten.

Verbeteren zwemwaterkwaliteit
In Het Twiske maken veel mensen gebruik van de acht, mooie zwemlocaties in de natuur. De kwaliteit van het water bij de zwemlocaties "Vennegastrand' en 'de Speelsloot' werd de laatste paar jaar minder goed. In het voorjaar zijn daarom beide locaties drooggelegd en is de sliblaag verwijderd. Ook zijn er damwanden geplaatst en pompen zorgen voor een goede doorstroming van het water. Deze maatregelen zorgen weer voor jaren schone, frisse strandjes en veilig zwemwater. De werkzaamheden kregen aandacht in de regionale pers. In een uitzending van "Jouw Noord-Holland' van NH Nieuws werd op dinsdag 18 juni 2019 werd door collega Marco Woudstra uitvoerig aandacht besteed aan de verbeteringsmaatregelen. De verbetering is gerealiseerd met financiële bijdragen van de provincie en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

1.3 Kort overzicht financiën

De taken die het recreatieschap uitvoert zijn verdeeld over 7 deelprogramma´s. Naast de uitvoering van beheer, onderhoud en toezicht wordt het recreatieschap ondersteund met bestuursadvisering, secretariële ondersteuning, financiële administratie, communicatie en locatieontwikkeling. Het aandeel in de kosten van deze deelprogramma's is weergegeven in de grafiek hiernaast.

De inkomsten van het recreatieschap bestaan uit de participantenbijdrage en inkomsten uit exploitatie zoals verhuur, ondererfpacht en inkomsten uit parkeren en evenementen. Deze worden voornamelijk 'opgehaald' uit het Twiske.

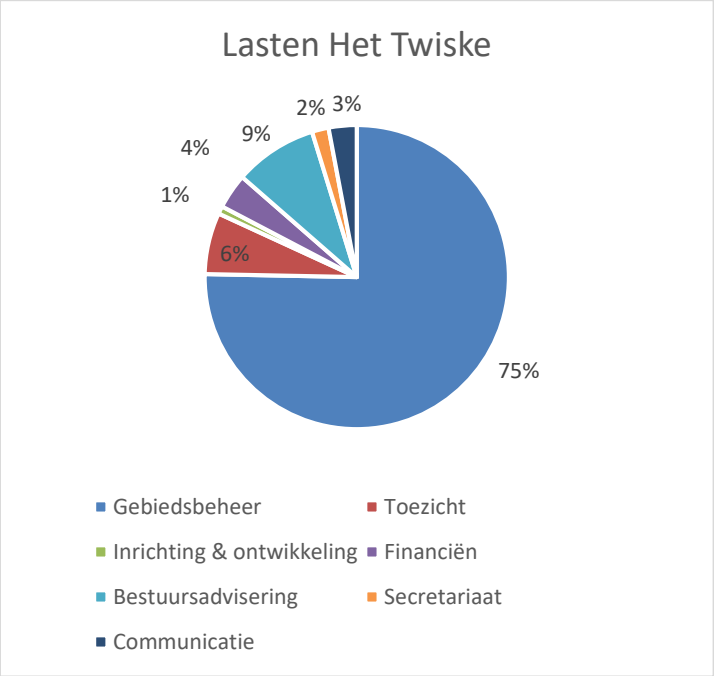

1.4 Financieel resultaat 2019

De begroting van het recreatieschap maakt onderscheid tussen reguliere en incidentele werkzaamheden. Reguliere werkzaamheden bestaan uit het jaarlijks terugkerende beheer, onderhoud en toezicht. Onder incidentele werkzaamheden worden projecten en aanvullende opdrachten van het bestuur uitgevoerd.

De kosten van deze aanvullende opdrachten worden gedekt door subsidies, eenmalige inkomsten of door een onttrekking aan de reserves.

WOB verzoeken

In 2017, 2018 en in 2019 heeft het recreatieschap enkele omvangrijke informatieverzoeken ontvangen. Het afhandelen van die verzoeken zoals de Wet Openbaarheid Bestuur dat voorschrijft, kost veel tijd. Tijd die niet kon worden opgevangen binnen de voor het recreatieschap beschikbare capaciteit. Externe hulp en juridisch advies werden ingehuurd om alle beschikbare documentatie door te nemen op relevantie en toetsing aan de criteria die de Wob stelt. Door aanvullende verzoeken loopt de afhandeling nog door in 2020. Tot de jaarafsluiting heeft de behandeling al meer dan € 100.000 gekost.

Financiën lange termijn

In de voorgaande jaren heeft het recreatieschap meerdere maatregelen genomen om een evenwicht tussen de baten en lasten te bereiken. Er zijn bezuinigingen doorgevoerd en er is een investeringsprogramma ingezet om achterstallig onderhoud weg te werken. Daarnaast zijn nieuwe bronnen van inkomsten aangeboord. Dit alles heeft ertoe geleid dat het recreatieschap met de huidige participantenbijdrage de taken met een duurzaam sluitende begroting kan uitvoeren.

Voor het uitvoeren van onderhoud moet rekening worden gehouden met de kwaliteit en levensduur van bijvoorbeeld kapitaalswerken: bruggen, wegen, gebouwen en de parkeerinstallaties. Om pieken en dalen in de jaarlijkse kosten uit te middelen wordt een meerjarig gemiddelde berekend. Het bestuur besloot in 2018 de methodiek volgens Cyber te hanteren. Alle werkzaamheden worden planmatig uitgevoerd.

RESULTAAT 2019 TWISKE

Resultaat 2019 regulier

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	2.412.889	2.299.609	**-113.280**
Baten	2.460.171	2.327.992	**132.179**
Saldo	**47.283**	**28.383**	**18.900**

Het reguliere programma van Het Twiske sluit met een positief saldo dat ca € 18.000 hoger is dan begroot.

De lasten waren hoger dan de begroting, voornamelijk door een eenmalige toevoeging van € 200.000 aan de voorziening groot onderhoud conform de BBV regelgeving. De baten zijn hoger, voornamelijk door meer inkomsten uit het betaald parkeren (ca €70.000) en hogere inkomsten uit huren en erfpachten (ca €65.000).

Resultaat 2019 incidenteel

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	133.903	171.126	**37.223**
Baten	100.000	-	**100.000**
Saldo	**-33.903**	**-171.126**	**137.223**

Het incidentele programma van Het Twiske sluit met een onderschrijding van ca € 137.000 .

Het incidentele programma bestond uit twee delen. De lasten voor projecten zijn lager dan begroot. Het gereserveerde budget voor terreinverbetering van een evenementencamping werd niet benut. Voorwaarde voor uitvoering van dit werk is dat eerst toestemming nodig is voor het houden van een tweedaags evenement Welcome to the Future. De eerdere aanvraag daarvoor werd ingetrokken door de organisator.

De baten zijn hoger door het ontvangen van de financiële bijdragen van de provincie en het hoogheemraadschap (€ 100.000) voor de uitvoering van het project 'Verbetering Zwemwaterkwaliteit Speelsloot en het Vennegatstrand'.

Resultaat 2019 totaal

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	2.546.792	2.470.735	**-76.057**
Baten	2.560.171	2.327.992	**232.179**
Saldo	**13.380**	**-142.743**	**156.123**

Reserves Het Twiske

Stand van de reserves per	31-12-2019	31-12-2018	verschil
Algemene reserve	2.657.926	1.943.794	714.132
Bestemmingsreserve investeringen	-	703.475	703.475-
Bestemmingsreserve egalisatie	2.723	-	2.723
Totaal	**2.660.648**	**2.647.268**	**13.380**

Conform AB besluit 2018/08 is de bestemmingsreserve investeringen opgeheven en is deels toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud en het restant toegevoegd aan de algemene reserve.

Overzicht participantenbijdrage Twiske

	2017	+ index	2018
Indexatie		0,65%	
Provincie Noord-Holland	€ 995.576	€ 6.471	**€ 1.002.047**
Gemeente Amsterdam	€ 405.478	€ 2.636	**€ 408.114**
Gemeente Landsmeer	€ 29.331	€ 191	**€ 29.522**
Gemeente Oostzaan	€ 13.803	€ 90	**€ 13.893**
Gemeente Purmerend	€ 79.369	€ 516	**€ 79.885**
Gemeente Zaanstad	€ 201.877	€ 1.312	**€ 203.189**
Totaal participantenbijdrage	**€ 1.725.434**	**€ 11.216**	**€ 1.736.650**

	2018	+ index	2019
Indexatie		1,50%	
Provincie Noord-Holland	€ 1.002.047	€ 15.031	**€ 1.017.078**
Gemeente Amsterdam	€ 408.114	€ 6.122	**€ 414.236**
Gemeente Landsmeer	€ 29.522	€ 443	**€ 29.965**
Gemeente Oostzaan	€ 13.893	€ 208	**€ 14.101**
Gemeente Purmerend	€ 79.885	€ 1.198	**€ 81.083**
Gemeente Zaanstad	€ 203.189	€ 3.048	**€ 206.237**
Totaal participantenbijdrage	**€ 1.736.650**	**€ 26.050**	**€ 1.762.700**

1.5 Financieel beheer

1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover Recreatieschap Het Twiske beschikt om niet begrote kosten te dekken, bedraagt € 2,7 miljoen en wordt gevormd uit het fonds dat is ontstaan door de afkoopsom van het rijk.

De risico's die zich kunnen voordoen bij het Twiske zijn in 2019 geïnventariseerd en gekwantificeerd. De kwantificering van de risico's heeft geleid tot een gewenst weerstandsvermogen van € 470.000. De huidige omvang van het fonds voldoet dus ruimschoots om de berekende risico's af te dekken. De uitwerking van bovenstaande is als bijlage opgenomen.
De weerstandscapaciteit heeft betrekking op de middelen en mogelijkheden waarover Het Twiske beschikt om niet begrote kosten te dekken. De risico's die zich kunnen voordoen bij Het Twiske zijn in 2019 opnieuw geïnventariseerd en gekwantificeerd. De uitwerking hiervan is als bijlage opgenomen. Vanaf 2016 dienen volgens wijzigingen in de BBV een aantal kengetallen te worden vermeld, zoals opgenomen in onderstaande tabel.

	JR 2018	BGR 2019	JR 2019
netto schuldquote	-100%	-108%	-113%
idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-100%	-108%	-113%
solvabiliteitsrisico	97%	87%	87%
structurele exploitatieruimte	15%	1%	2%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende.
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.
Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Categorie Verhardingen

Het recreatiegebied Het Twiske heeft totaal 33 ha verharding in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor autorijbanen en fietspaden en half verharding voor voetpaden. Het kwaliteitsbeeld heeft volgens de CROW systematiek een niveau B waarbij er een verharding is zonder gaten maar waarin enkele ongevaarlijke kuilen of ribbels zijn toegestaan. De verharding is enigszins gebrokkeld en herstel locaties zijn duidelijk zichtbaar. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid, wel is er een waarschuwingsbord aanwezig.

Voor 2020 zal er € 162.979,- uit de voorziening groot onderhoud onttrokken worden voor groot onderhoud aan gesloten verharding door deels overlagen fietspaden en het opnieuw stellen van de betonnen trap nabij het viaduct.

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Groot Onderhoud	8.044.444	162.979	131.145	118.101	106.932	190.940
Regulier budget		44.605	45.765	46.955	48.175	49.428

In 2019 zijn in het kader van groot onderhoud de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Er heeft een asfaltinspectie plaatsgevonden en gaten en scheuren in het asfalt gevuld. De totale kosten € 15.527,- komen ten lasten van de voorziening groot onderhoud.
- De klinkerbestrating nabij het pannenkoekenhuis De Appel is opgehaald. De totale kosten € 7.000,- komen ten lasten van de voorziening groot onderhoud.

Categorie groen, grasvegetatie en beplanting

Het recreatiegebied Het Twiske heeft totaal 343 ha grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie waarvan 84 ha is verpacht aan veehouders. Het kwaliteitsbeeld bij de intensieve vegetatie heeft volgens de CROW systematiek een niveau B waarbij beperkte schade aanwezig is door topdagen en enige schade door droogte acceptabel is. De maximale grashoogte is 10 cm en grasgroei rond obstakels is zichtbaar. Enige zwerfvuil is aanwezig. Het kwaliteitsbeeld bij extensieve vegetatie heeft een niveau ambitie. De vegetatie heeft veel variatie waarbij enige storingsvegetatie aanwezig is. Er is geen zwerfvuil aanwezig.

Het recreatiegebied Het Twiske heeft totaal 75 ha beplanting bestaande uit cultuurlijk- en natuurlijke beplanting. Het kwaliteitsbeeld heeft volgens de CROW systematiek van cultuurlijke beplanting een niveau B waarbij de beplanting functioneel is en het eindbeeld deels uit de oorspronkelijke soorten bestaat. Incidenteel worden gaten in bomenrijen en beplanting geaccepteerd en is beperkte zwerfvuil aanwezig. De randen van plantvakken mogen maximaal 2 meter buiten het vak treden.

Voor 2020 wordt het onderhoud gedekt uit de begroting voor regulier jaarlijks onderhoud. Verder zal er herplanting plaatsvinden ter vervanging van stormschade en zieke bomen en zal ten lasten komen van de voorziening groot onderhoud.

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Groot Onderhoud		11.700	11.700	11.700	11.700	11.700
Regulier budget		236.131	242.270	248.569	255.032	261.663

Categorie water, oevers en stranden

Het recreatiegebied Het Twiske heeft totaal 199 ha oppervlakte water. Het kwaliteitsbeeld heeft volgens de CROW systematiek een niveau A-B waarbij de inrichting met waarschuwingsborden aan de wettelijke eisen voldoen. Het zwemwater (Whvbz) en de keur van het Waterschap (HHNK) voldoet aan de minimale wettelijke eisen. Voor 2020 wordt het onderhoud gedekt uit de begroting voor regulier jaarlijks onderhoud. Daarnaast zal er € 6.000,- uit de voorziening groot onderhoud onttrokken worden voor groot onderhoud in de vorm van extra baggerwerk.

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Groot Onderhoud		5.850	36.124	38.318	5.850	43.583
Regulier budget		52.126	53.481	54.872	56.298	57.762

In 2019 is het Vennegatstrand opgeschoond van bagger/slib ten behoeve van de zwemwaterkwaliteit.

Categorie kunstwerken

Het recreatiegebied Het Twiske heeft totaal 311 stuks kunstwerken waarvan 52 bruggen en 259 betonnen en kunststof duikers. Het kwaliteitsbeeld heeft volgens de CROW systematiek een niveau B waarbij er geen rottend hout of schade aanwezig is. Bij de entree van het gebied staan borden dat bij gladheid niet wordt gestrooid.

Voor 2020 staat voor groot onderhoud 4 bruggen gepland en zal ten lasten komen van de voorziening groot onderhoud.

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Groot Onderhoud	2.966.582	248.040	105.300	12.285	77.220	50.895
Regulier budget		16.325	16.749	17.185	17.632	18.090

In 2019 zijn in het kader van Groot Onderhoud geen werkzaamheden uitgevoerd.

Categorie gebouw

Voor 2020 wordt het dagelijks onderhoud gedekt uit de begroting voor regulier onderhoud. Daarnaast zal er € 16.380.- uit de voorziening groot onderhoud onttrokken worden voor het groot onderhoud van gevelbekleding van een toiletgroep en groot onderhoud aan de Twiske molen.

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Groot Onderhoud	3.959.625	16.380	15.210	16.380	17.550	16.380
Regulier budget		81.624	83.746	85.924	88.158	90.450

In 2019 zijn in het kader van groot onderhoud de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- De gevelbekleding van het toilet Polderweg vervangen a € 10.123,-
- Het dak van het beheerkantoor is vervangen voor € 27.850,-
- Groot onderhoud aan de Twiske molen voor € 19.251,-

Categorie riolering

In het recreatiegebied Het Twiske ligt 12 km aan persriool en 16 rioolputten en pompen. Het kwaliteitsbeeld heeft volgens de CROW systematiek een niveau B waarbij geen schade of storingen aan het rioolstelsel aanwezig is of binnen 24-uur verholpen moet zijn.

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Vervangings-investering		5.850	5.850	5.850	5.850	5.850
Regulier budget		8.326	8.542	8.765	8.992	9.226

In 2019 zijn in het kader van Groot Onderhoud de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- De rioolpomp inclusief besturingskast is vervangen.

Categorie parkeerinstallatie

In het recreatiegebied Het Twiske heeft het Algemeen Bestuur besloten om met ingang van 2006 betaald parkeren in te voeren. Bij de entree van het gebied staan in totaal 6 slagbomen en in het gebied 6 PIN betaal automaten. Het kwaliteitsbeeld heeft volgens de ROW systematiek een niveau A-B waarbij geen schade of storingen aanwezig zijn. De installatie ziet er schoon en netjes uit waarbij geen zwerfvuil aanwezig is.

Voor 2020 wordt het onderhoud gedekt uit de begroting voor regulier jaarlijks onderhoud. In 2020 staan er geen vervangingsinvesteringen gepland

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Vervangings-investering	497.000	0	0	0	35.100	0
Regulier budget		95.740	98.229	100.783	103.404	106.092

In 2019 zijn in het kader van vervangingsinvestering geen werkzaamheden uitgevoerd.

Categorie Weg- en terreinmeubilair

Het recreatiegebied Het Twiske heeft totaal 3240 stuks terreinmeubilair waarvan 37 speeltoestellen en 3203 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden enz. Het kwaliteitsbeeld heeft volgens de CROW systematiek een niveau A-B waarbij de speeltoestellen en speelterreinen voldoen aan de wettelijke eisen. (Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen). Enige graffiti en beperkte vernieling is zichtbaar aanwezig en het terreinmeubilair mag max 5 graden uit het lood staan.

Voor 2020 wordt het onderhoud gedekt uit de begroting voor regulier jaarlijks onderhoud. Uit de voorziening groot onderhoud wordt € 49.023 gebruikt voor weg- en terreinmeubilair waaronder de vervanging van 2 speeltoestellen.

	Kapitaal	2020	2021	2022	2023	2024
Vervangings-investering	429.500	49.023	44.460	70.200	120.159	70.200
Regulier budget		31.051	31.858	32.687	33.536	34.408

In 2019 zijn in het kader van de vervangingsinvesteringen de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Er is één speeltoestel vervangen op de Avonturenspeelplaats. De kosten € 12.375,- komen ten lasten van de voorziening groot onderhoud.
- De verwijsportalen zijn vervangen door bruine ANWB borden. De kosten € 19.486,- komen ten lasten van de voorziening groot onderhoud.

1.5.3 Financiering

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm
De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de rente-risiconorm De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet is Recreatieschap Het Twiske zal volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm blijven, zie modelstaat A en B.

1.5.4 Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan zijn begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. In 2018 zijn de contracten verlengd met 2 jaar (dus 2019-2020).

1.5.5 De verkorte balans

De balans per 31 december 2019 kan verkort als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	2019	2018	PASSIVA	2019	2018
Vaste activa			***Vaste financieringsmiddelen***		
Materiële vaste activa	71,5	105,5	Reserves	2.660,6	2.647,3
Financiële vaste activa	-	-	Voorzieningen	309,7	-
Subtotaal	***71,5***	***105,5***	Schulden op lange termijn	-	-
			Subtotaal	***2.970,3***	***2.647,3***
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	2.786,2	2.427,1	***Vlottende passiva***		
Liquide middelen	213,6	210,4	Schulden op korte termijn	100,9	95,7
Subtotaal	***2.999,8***	***2.637,5***	***Subtotaal***	***100,9***	***95,7***
TOTAAL	**3.071,2**	**2.743,0**	**TOTAAL**	**3.071,2**	**2.743,0**

Jaarrekening
2019

2.1 Balans per 31 december 2019

2.1.1 Activa

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Investeringen	71.453		105.472	
subtotaal materiële vaste activa		*71.453*		*105.472*
TOTAAL VASTE ACTIVA		**71.453**		**105.472**
VLOTTENDE ACTIVA				
Vlottende activa				
Debiteuren algemeen	3.453		50.031	
Vooruitbetaalde bedragen	2.520		-	
Nog te ontvangen bedragen	313		211.136	
Uitzettigen in Rijk's schatkist met een looptijd korter dan een jaar	2.779.893		2.165.928	
subtotaal vlottende activa		*2.786.178*		*2.427.096*
Liquide Middelen				
ING Spaarrekeningen	201.656		201.569	
ING bank	11.710		8.670	
Kas	235		177	
subtotaal liquide middelen		*213.601*		*210.416*
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**2.999.779**		**2.637.511**
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA		**3.071.232**		**2.742.984**

2.1.2 Passiva

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN				
Reserves en fondsen				
Algemene reserve	2.657.926		1.943.794	
Bestemmingsreserve Investeringen	-		703.475	
Bestemmingsreserve Egalisatie	2.723		-	
subtotaal reserves en fondsen		*2.660.648*		*2.647.268*
Voorziening		*309.689*		-
Schulden op lange termijn		-		-
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		**2.970.337**		**2.647.268**
VLOTTENDE PASSIVA				
Schulden op korte termijn				
Crediteuren	74.968		79.936	
Nog te betalen bedragen	21.265		15.455	
Aangegane verplichtingen	-		-	
Vooruitontvangen bedragen	4.662		324	
Schulden aan kredietinstellingen	-		-	
subtotaal schulden korte termijn		*100.895*		*95.716*
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**100.895**		**95.716**
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA		**3.071.232**		**2.742.984**

2.1.3 Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Voor maatschappelijke investeringen zijn bijdragen van reserves aan activeerbare investeringen niet toegestaan.
Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar waarvoor een ondergrens geldt van:

- € 10.000 voor activa met economisch nut;
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut.

De materiële activa worden onderverdeeld in:
- Activa met een economisch nut en;
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	Afschrijvingsperiode	Toelichting
Immateriële vaste activa		looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden/terreinen	n.v.t.	geen afschrijving
Gebouwen/werkplaats	40	
Vervoermiddelen	5	
Machines/werktuigen	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
Brug - beton	40	
Brug - staal	40	
Brug - hout	30	
Tunnel	60	
Beschoeiing	30	
Gemalen	40	
Terreinmeubilair	5	
Riolering		
Pompen	20	

Financiële vaste activa
Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa
De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en, waar nodig, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves

Er is een drietal reserves, t.w. de Algemene reserve (Afkoopsom van het Rijk), de Bestemmingsreserve investeringen en de Bestemmingsreserve egalisatie.

- Algemene Reserve (Afkoopsom van het Rijk)
Aan de Afkoopsom van het Rijk wordt jaarlijks het exploitatieoverschot of -tekort toegevoegd respectievelijk onttrokken.Tevens worden de rente opbrengsten van deposito's, spaarrekeningen en de obligaties aan de reserve toegevoegd.

- Bestemmingsreserve investeringen
Deze reserve is per begin 2019 opgeheven. Het bedrag uit deze reserve is gedeeltelijk bestemt voor de vorming van de voorziening groot onderhoud. Het resterende bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve.

- Bestemmingsreserve egalisatie
Deze bestemmingsreserve dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Overige balansposten
Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De bepaling van het resultaat
Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarop zij betrekking hebben.

Subsidies en bijdragen van derden
Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden ten behoeve van de realisatie van specifieke projecten, alsmede de daarmee samenhangende uitgaven worden met ingang van het boekjaar 2004 in de programmarekening verantwoord. Jaarlijks wordt het saldo toegevoegd of onttrokken aan de reserves.

2.1.4 Toelichting op de balans

		31-12-2019		31-12-2018
ACTIVA				
Materiële vaste activa		**71.453**		**105.472**
Investeringen met economisch nut				
Het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:				
Netto investeringen tot boekjaar		1.720.356		1.720.356
Geheel afgeschreven				
Netto investeringen boekjaar		2.723		
Desinvesteringen boekjaar		-		-
Totaal geïnvesteerde bedragen		1.723.078		1.720.356
Afschrijvingen tot boekjaar	1.614.883		1.572.682	
Geheel afgeschreven	-		-	
Afschrijvingen desinvesteringen	-		-	
Afschrijvingen boekjaar	36.742	-	42.202	
Totaal afschrijvingen		1.651.625		1.614.883
Boekwaarde per 31 december		71.453		105.472

Op basis van het BBV dienen investeringen met een economisch nut geactiveerd te worden en dient hierover te worden afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut dienen met ingang van 2018 te worden geactiveerd.

Vlottende activa		**6.285**		**261.167**
Debiteuren algemeen		3.453		50.031
Specificatie:				
Hus Zaanstreek	1.114			
Paviljoen 't Twiske	1.040			
Diversen	1.299			
	3.453			
Nog te ontvangen bedragen		**313**		**211.136**

Bedrag op nog te ontvangen bedragen heeft betrekking op verrekeningen van betaald parkeren en benzine.

	31-12-2019	31-12-2018
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Uitzetting 's Rijks schatkist Twiske	**2.779.893**	**2.165.928**

Schatkistbankieren Twiske

Drempelbedrag 2019 250.000

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden

	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	216.880	238.224	210.379	213.601
Ruimte onder drempelbedrag	33.120	11.776	39.621	36.399
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

ING Zakelijke Spaarrekening 67.09.64.379	5.951		5.949	
ING Private Spaarrekening 67.09.64.379	195.705		195.620	
ING Bank 67.09.64.379	9.328		6.498	
ING Bank 69.03.89.132	2.382		2.171	
Kas	235		177	
		213.601		**210.416**

PASSIVA		**31-12-2019**		**31-12-2018**
Reserves en fondsen		**2.660.648**		**2.647.268**
Algemene Reserve		2.657.926		1.943.794
Saldo per 1 januari	1.943.794		2.080.859	
Bij: Opboeking vanuit bestemmingsres. Invest	503.475		-	
Bij: Saldo exploitatie 2019	513.380		162.935	
Af: Onttrekking conform begroting	300.000-		300.000-	
Af: Overboeking naar bestemmingsres egal.	2.723-		-	
Saldo per 31 december		**2.657.926**		**1.943.794**

Conform AB besluit 2018/08 is de bestemmingsreserve investeringen opgeheven en is € 200.000,- toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud en het restant toegevoegd aan de algemene reserve (€ 503.475). Het saldo van de mutaties exploitatie is € 513.380. Dit bedrag is inclusief het werkelijke resultaat van € 13.380 positief, dat in 2019 € 156.123 hoger is dan begroot. Tevens is een bedrag van € 300.000 conform begroting onttrokken. Een laatste mutatie is de overboeking naar de bestemmingsreserve egalisatie van € 2.723 voor de loods Noorderlaaik 1.

Bestemmingsreserve Investeringen

Saldo per 1 januari	703.475		816.067	
Bij: toevoeging	-		425.000	
Af: vervangingsinvesteringen	-		537.593-	
Af: dotatie voorziening groot onderhoud	200.000-		-	
Af: overboeking naar algemene reserve	503.475-		-	
Saldo per 31 december		**-**		**703.475**

Conform AB besluit 2018/08 is de bestemmingsreserve investeringen opgeheven en is € 200.000,- toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud en het restant toegevoegd aan de algemene reserve (€ 503.475).

Bestemmingsreserve Egalisatie

Saldo per 1 januari	-		-	
Bij: overboeking vanuit algemene reserve	2.723		-	
Saldo per 31 december		**2.723**		**-**

Dit betreft kosten gemaakt m.b.t. de loods op de Noorderlaaik 1.

		31-12-2019		31-12-2018
Voorziening groot onderhoud				
Voorziening groot onderhoud				
Saldo per 1-1	0		0	
Overheveling uit bestemmingsres. Invest.	200.000		0	
Jaarlijkse dotatie	240.000		0	
Onttrekking	130.311-		0	
Saldo per 31 december		**309.689**		**-**

Conform AB besluit 2018/08 is € 200.000 vanuit de bestemmingsreserve investeringen toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud. De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Schulden op korte termijn			
Crediteuren		**74.968**	**79.936**
Specificatie:			
Recreatie Noord-Holland NV	62.237		
Van Vuure	8.894		
Diversen	3.837		
	74.968		
Nog te betalen bedragen		**21.265**	**15.455**
Specificatie			
Accountantskosten 2019	9.075		
Belastingdienst nog te betalen btw	12.190		
	21.265		
Vooruitontvangen bedragen		**4.662**	**324**

In 2019 betreft dit met name vooruitbetaalde huur van Pannenkoekenhuis 'De Appel'

Niet in de Balans opgenomen activa en verplichtingen:

Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan zijn begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. In 2018 zijn de contracten verlengd met 2 jaar (dus 2019-2020).

2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2019

Deelprogramma	Jaarrekening 2019 lasten	Jaarrekening 2019 baten	Jaarrekening 2019 saldo	Begroting 2019 lasten	Begroting 2019 baten	Begroting 2019 saldo	Jaarrekening 2018 lasten	Jaarrekening 2018 baten	Jaarrekening 2018 saldo
1 Gebiedsbeheer	1.918.129	797.471	- 1.120.657	1.826.332	565.292	- 1.261.040	2.028.901	779.080	- 1.249.821
2 Toezicht	166.794	-	- 166.794	213.409	-	- 213.409	205.732	-	- 205.732
3 Financiën	95.141	-	- 95.141	89.784	-	- 89.784	104.808	87	- 104.721
4 Bestuursadvisering	224.788	-	- 224.788	160.762	-	- 160.762	181.764	-	- 181.764
5 Secretariaat	45.120	-	- 45.120	44.631	-	- 44.631	43.034	-	- 43.034
6 Communicatie	75.848	-	- 75.848	82.177	-	- 82.177	77.857	-	- 77.857
7 Inrichting & ontwikkeling	20.972	-	- 20.972	53.640	-	- 53.640	160.693	37.314	- 123.380
Bijdrage participanten		1.762.700	1.762.700		1.762.700	1.762.700		1.736.650	1.736.650
Totaal lasten en baten	**2.546.792**	**2.560.171**	**13.380**	**2.470.735**	**2.327.992**	**- 142.743**	**2.802.789**	**2.553.131**	**- 249.658**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**13.380**			**- 142.743**			**- 249.658**		
Resultaatbestemming									
Toevoeging algemene reserve	1.014.132		1.014.132	660.732	-	660.732	162.935	-	162.935
Onttrekking algemene reserve		300.000	- 300.000	-	300.000	- 300.000	-	300.000	- 300.000
Toevoeging bestemmingsres. Bet. Parkeren			-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsres. Bet. Parkeren			-	-	-	-		-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Investeringen			-	-		-	425.000	-	425.000
Onttrekking bestemmingsreserve Investeringen		703.475	- 703.475	-	703.475	- 703.475	-	537.593	- 537.593
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	2.723		2.723						
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie			-						
Toevoeging voorziening groot onderhoud			-	200.000	-	200.000	-	-	-
Totaal lasten en baten	**3.563.646**	**3.563.646**	-	**3.331.467**	**3.331.467**	-	**3.390.724**	**3.390.724**	-
Gerealiseerde resultaat	-			-			-		
Totalen-generaal	**3.563.646**	**3.563.646**	**-**	**3.331.467**	**3.331.467**	**-**	**3.390.724**	**3.390.724**	**-**

2.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

1 Gebiedsbeheer

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	915.009	943.445	864.944
Inzet RNH regulier	434.466	474.287	484.812
Dotatie voorziening groot onderhoud	440.000	240.000	-
Groot onderhoud	130.311	180.887	-
Onttrekking voorz. groot onderhoud	- 130.311	- 180.887	-
Totaal lasten regulier	**1.789.475**	**1.657.732**	**1.349.756**
Baten:			
Opbrengsten regulier	697.471	565.292	637.527
Totaal baten regulier	**697.471**	**565.292**	**637.527**
Saldo regulier	**- 1.092.004**	**- 1.092.440**	**- 712.229**
Lasten:			
Lasten incidenteel	116.407	168.600	679.146
Inzet RNH incidenteel	12.246	-	-
Totaal lasten incidenteel	**128.653**	**168.600**	**679.146**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	100.000	-	141.553
Totaal baten incidenteel	**100.000**	**-**	**141.553**
Saldo incidenteel	**- 28.653**	**- 168.600**	**- 537.593**
Saldo Gebiedsbeheer	**- 1.120.657**	**- 1.261.040**	**- 1.249.821**

Financieel	Toelichting
Per saldo sluit het deelprogramma gebiedsbeheer met een onderschrijding van € 140.383 door hogere baten regulier en door ontvangen projectsubsidies.	
hogere lasten regulier	lagere lasten door minder inzet personeel dan begroot (€ 40.000) en lagere kosten betaald parkeren (€ 30.000). Daar staat een hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud tegenover (€ 200.000). De dotatie is aangepast aan de BBV conforme werkwijze.
hogere baten regulier	hogere baten door meer inkomsten uit het betaald parkeren (ca €70.000) en hogere inkomsten uit huren en erfpachten (ca €65.000).
lagere lasten incidenteel	in het voorjaar van 2019 heeft het bestuur opdracht gegeven voor werkzaamheden voor het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit. De lasten zijn hoger dan begroot (€ 35.000). Daartegenover staat dat de werkzaamheden voor de terreinverbetering evenementencamping voor Welcome to the Future (€ 75.000) niet door zijn gegaan nu het evenement niet meerdaags wordt georganiseerd.
hogere baten incidenteel	Er is subsidie ontvangen voor het project verbeteren zwemwaterkwaliteit, waardoor de baten hoger zijn (€ 100.000). De baten waren niet begroot door onzekerheid of de subsidie zou worden toegekend.

Onderbouwing beheerkosten DO (per categorie uitgesplitst)

	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
	2019	2019	2018
Groen	253.246	231.433	224.209
Verharding	45.927	42.610	66.685
Water	20.858	15.143	18.887
Riolering	7.680	8.160	15.427
Civiele kunstwerken	64.593	62.908	54.200
Meubilair	48.249	55.433	51.696
Reiniging	132.940	130.613	134.960
Gebouwen	90.907	107.200	88.730
Strand	30.724	31.089	30.638
Betaald parkeren	83.685	113.437	71.991
	778.808	798.026	757.422
Overige bedrijfskosten	136.201	145.419	107.522
	915.009	943.445	864.944

Onderbouwing beheerkosten GO/VV (per categorie uitgesplitst)

	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
	2019	2019	2018
Inzet RNH GO/VV	-	-	nvt
Groen	-	-	nvt
Verharding	28.543	75.413	nvt
Water	5.000	5.075	nvt
Riolering	2.381	5.075	nvt
Civiele kunstwerken	-	-	nvt
Meubilair	37.162	36.540	nvt
Reiniging	-	-	nvt
Gebouwen	57.225	58.784	nvt
Strand	-	-	nvt
	130.311	180.887	nvt

In 2019 zijn werkzaamheden van verhardingen niet volledig volgens begroting uitgevoerd. Deze worden doorgeschoven naar 2020.

Reguliere inspanning	resultaat	duurzaam	ontwikkeling	investeren basis	maatschappelijk
dagelijks onderhouden bestaande recreatielandschap	binnen budget en conform gewenste kwaliteit	x			
dagelijks onderhouden bestaande recreatievoorzieningen	binnen budget en conform gewenste kwaliteit	x			
controleren veiligheids- en onderhoudssituatie	onveilige situaties voorkomen	x			x
updaten meerjarenraming groot onderhoud en	actuele en haalbare meerjarenraming	x		x	
bijhouden beheersysteem	beheerssysteem up to date	x			
controleren zwemwaterkwaliteit	verontreiniging tijdig opgemerkt	x			
coördineren en communiceren over zwemlocaties met derden	goede communicatie over veiligheid van zwemwater d.m.v. bebording en website provincie		x		x
uitgeven en reguleren vergunningen / gebruiksovereenkomsten	aanvragen tijdig behandeld	x			
coördineren grote evenementen	Inkomsten uit WTTF en Lentekabinet	x	x	x	x
begeleiden van kleine en middelgrote evenementen	organisator tevreden over dienstverlening schap		x		
organiseren ondernemersoverleg	ondernemers betrokken bij schap				x
onderhouden contacten andere gebruikers en beheerders binnen recreatiegebied	goede relaties andere partijen	x		x	x
behandelen klachten	binnen termijn van 4 wkn behandeld		x		x
begeleiden werkzaamheden vrijwilligers en werknemers werkvoorzieningsschappen	inzet nuttig voor schap en bevredigend voor deelnemers			x	x
beheren betaald parkeren	inkomsten uit betaald parkeren gegenereerd	x		x	x
zoeken naar mogelijkheden goedkoper beheren	hogere efficiëntie beheer	x		x	x

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	**Lasten incidenteel**	**Baten incidenteel**	**Eigen bijdrage**
verbeteren zwemwaterkwaliteit speelsloot	64.327	50.000	14.327
verbeteren zwemwaterkwaliteit Vennegatstrand	64.327	50.000	14.327
Terreinverbetering evenementencamping	-	-	-
	128.653	100.000	28.653

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
verbeteren zwemwaterkwaliteit speelsloot	46.800	-	46.800
verbeteren zwemwaterkwaliteit Vennegatstrand	46.800	-	46.800
Terreinverbetering evenementencamping	75.000	-	75.000
	168.600	-	168.600

Incidentele inspanning	resultaat	duurzaam	ontwikkeling	investeren basis	maatschappelijk
Verbeteren zwemwaterkwaliteit speelsloot en Vennegatstrand	De werkzaamheden ter verbetering van de doorstroming van het water op beide plekken zijn uitgevoerd en zullen naar verwachting leiden tot beter zwemwater met minder bacteriologische verontreiniging.	x			
Terreinverbetering evenementencamping	Dit project gaat niet door omdat het evenement niet meerdaags wordt georganiseerd. Het budget schuift ook niet door naar 2020.	x	x		x

2 Toezicht

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	7.977	13.992	21.974
Inzet RNH regulier	158.817	199.417	183.758
Totaal lasten regulier	**166.794**	**213.409**	**205.732**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 166.794**	**- 213.409**	**- 205.732**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Toezicht	**- 166.794**	**- 213.409**	**- 205.732**

Financieel	Toelichting
Per saldo sluit het deelprogramma toezicht met een onderschrijding van € 46.615 door lagere lasten inhuur personeel.	
lagere lasten regulier	lagere personeelslasten door een tijdelijk tekort aan toezichthouders. Dit tekort is lopende 2019 zoveel mogelijk opgevangen met tijdelijke inhuur. Voor 2020 worden nieuwe toezichthouders geworven.

Reguliere inspanning	resultaat	duurzaam	ontwikkeling	investeren basis	maatschappelijk
Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening	Recreanten voelen zich veilig; toezicht conform handhavingsplan	x			x
Vervullen rol gastheer in het gebied	Recreanten tevreden over	x			x
Jaarlijks opstellen handhavingsplan	Handhaving toegespitst op actuele noodzaak	x			
Specifieke handhaving: vandalisme	Vandalisme aan toiletgebouwen teruggedrongen na plaatsing van camera's	x			x

3 Financiën

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	48.847	58.120	52.693
Inzet RNH regulier	60.885	46.638	59.906
Totaal lasten regulier	**109.732**	**104.758**	**112.599**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	87
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**87**
Saldo regulier	**- 109.732**	**- 104.758**	**- 112.512**
Lasten:			
Lasten incidenteel	- 8	-	7.670
Inzet RNH incidenteel	- 14.583	- 14.974	- 15.462
Totaal lasten incidenteel	**- 14.591**	**- 14.974**	**- 7.791**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**14.591**	**14.974**	**7.791**
Saldo Financiën	**- 95.141**	**- 89.784**	**- 104.721**

Financieel	Toelichting
Geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	duurzaam	ontwikkeling	investeren basis	maatschappelijk
Opstellen van de programmabegroting, voortgangsrapportage en jaarrekening	Correcte en leesbare financiële stukken met goedkeurende controleverklaring	x		x	
Voeren financiële administratie	Correcte en betrouwbare administratie conform vereisten BBV	x		x	
Beheren financiële middelen	Optimaal beheer financiële middelen volgens schatkistbankieren	x		x	
Jaarlijks herijking van de berekening van de financiële risico's van het schap	Risico's geëvalueerd en up-to-date	x		x	

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Verlaging opslag tarieven RNH	14.583-	-	14.583-
Baten/lasten voorgaande jaren	8-	-	8-
	14.591-	-	14.591-

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Verlaging opslag tarieven RNH	14.974-	-	14.974-
	14.974-	-	14.974-

4 Bestuursadvisering

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	49.820	17.475	26.573
Inzet RNH regulier	155.127	125.787	129.107
Totaal lasten regulier	**204.947**	**143.262**	**155.680**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 204.947**	**- 143.262**	**- 155.680**
Lasten:			
Lasten incidenteel	19.841	17.500	24.947
Inzet RNH incidenteel	-	-	1.137
Totaal lasten incidenteel	**19.841**	**17.500**	**26.084**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**- 19.841**	**- 17.500**	**- 26.084**
Saldo Bestuursadvisering	**- 224.788**	**- 160.762**	**- 181.764**

Financieel	Toelichting
per saldo een overschrijding van € 64.026 door hogere lasten regulier	
hogere lasten regulier	meer inzet RNH en hogere bedrijfskosten dan begroot door extra inspanningen voor het verwerken van de WoB verzoeken en het ondersteunende werk voor het ambitiedocument.

Reguliere inspanning	resultaat	duurzaam ontwikkeling	investeren basis maatschappelijk		
Adviseren bestuur	Actuele lopende zaken zijn in de bestuursvergadering behandeld en er zijn 14 besluiten genomen	x			
Relatie met participanten onderhouden	Participanten aangesloten bij de uitwerking van de visie				x
Belangenbehartiging en advisering aan derden	Belangen schap behartigd; reacties gegeven op plannen met directe relatie schapsdoelen; input geleverd voor beantwoording raadsvragen	x			x
Adequaat reageren op actualiteiten	Vragen adequaat en vlot beantwoord				x
Bewaken uitvoering van het programma en de jaaropdracht	Programma uitgevoerd binnen de gestelde kaders, afwijkingen verantwoord in najaarsrapportage en jaarrekening	x			
Monitoren van de beleidsdoelen	Evaluatie van het programma aan de hand van de schapsdoelen (in de jaarrekening en begrotingswijziging)	x	x	x	x
Organiseren bijeenkomsten vrienden van Het Twiske	Vrienden van het Twiske betrokken bij uitvoering programma voor het Twiske	x	x	x	x
Recreatiemonitor	Aantal bezoeken aan het Twiske worden apart gerapporteerd.		x		x

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	**Lasten incidenteel**	**Baten incidenteel**	**Eigen bijdrage**
Ambitie document	19.841	-	19.841
	19.841	-	19.841

Begroting:	**Lasten incidenteel**	**Baten incidenteel**	**Eigen bijdrage**
Ambitie document	17.500	-	17.500
	17.500	-	17.500

Incidentele inspanning	resultaat	duurzaam ontwikkeling	investeren basi	maatschappelijk	
Ambitie document	procesvoering en realisatie ambitie document	x	x	x	x

5 Secretariaat

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	-	2.750	-
Inzet RNH regulier	45.120	41.881	43.034
Totaal lasten regulier	**45.120**	**44.631**	**43.034**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 45.120**	**- 44.631**	**- 43.034**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Secretariaat	**- 45.120**	**- 44.631**	**- 43.034**

Financieel	Toelichting
Geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	duurzaam	ontwikkeling	investeren basis	maatschappelijk
Breed bekendmaken van de bestuursbesluiten	Participanten op de hoogte van besluitvorming	x			x
Organiseren vergaderingen AC, DB en AB, inclusief voorbereiding en nazorg	2 bestuursrondes en 1 extra AB begeleid	x			
Secretariële ondersteuning	Systematische en toegankelijke opslag van relevante documenten; zorggedragen voor telefonische bereikbaarheid van het recreatieschap	x			

6 Communicatie

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	24.908	25.540	25.638
Inzet RNH regulier	50.940	56.637	52.219
Totaal lasten regulier	**75.848**	**82.177**	**77.857**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 75.848**	**- 82.177**	**- 77.857**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Communicatie	**- 75.848**	**- 82.177**	**- 77.857**

Financieel	Toelichting
Geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	duurzaam	ontwikkeling	investeren basis	maatschappelijk
Voorzien in goede & actuele terreininformatie voor recreanten en omwonenden	bebording en schriftelijke informatievoorziening up to date en betrouwbaar	x	x		x
Benaderen pers en verwerven publiciteit	Positieve free publicity verworven; activiteiten en actualiteiten verspreid	x	x		x
Promoten gebied	Ondersteunen organisatie Open Twiske Dag. Samenwerking met sterke partners zoals Bureau Toerisme Laag-Holland. Deelname aan verschillende acties waaronder een fietsevent en krantenartikelen.	x	x		x
Gebruik sociale media	Het Twiske is actief op facebook en heeft daar inmiddels ruim 3000 volgers, ruim 500 meer dan vorig jaar		x		x

7 Inrichting & Ontwikkeling

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	-	-	-
Inzet RNH regulier	20.972	53.640	36.715
Totaal lasten regulier	**20.972**	**53.640**	**36.715**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 20.972**	**- 53.640**	**- 36.715**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	116.576
Inzet RNH incidenteel	-	-	7.402
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**123.978**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	37.314
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**37.314**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**- 86.665**
Saldo Inrichting & Ontwikkeling	**- 20.972**	**- 53.640**	**- 123.380**

Financieel	Toelichting
Per saldo sluit dit deelprogramma gebiedsbeheer met een onderschrijding van € 32.668 door lagere lasten regulier.	
lagere lasten regulier	minder inzet RNH op dit deelprogramma. De werkprocessen van het recreatieschap zijn anders georganiseerd. In de begrotingswijziging 2020 is hiermee rekening gehouden.

Reguliere inspanning	resultaat	duurzaam	ontwikkeling	investeren basis	maatschappelijk
Coördineren en begeleiden maatschappelijke stages	Scholen tevreden over verloop van de stages				x
Juridische advisering	Juridisch advies en toetsing uitgevoerd bij herbouw opstallen Twiske Poort	x	x	x	x
Actief verwerven inkomsten	Informatie beheerssysteem snel en eenvoudig toegankelijk	x			
Beheren vastgoedcontracten	Marktconforme opbrengsten uit grond, gebouwen en leisure ondernemingen	x			
Potentiele ondernemers en organisatoren begeleiden	In 2017 zijn er gesprekken gevoerd met mogelijke exploitanten een klimpark bij Twiske Poort.		x	x	
Actief verwerven inkomsten	Hogere baten voor het schap door ontvangen huur voor restaurant De Appel		x	x	

Totaal

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	1.046.561	1.061.322	991.821
Inzet RNH regulier	926.328	998.287	989.551
Dotatie voorziening groot onderhoud	440.000	240.000	-
Groot onderhoud	130.311	180.887	-
Onttrekking voorz. groot onderhoud	- 130.311	- 180.887	-
Totaal lasten regulier	**2.412.889**	**2.299.609**	**1.981.372**
Baten:			
Opbrengsten regulier	697.471	565.292	637.614
Totaal baten regulier	**697.471**	**565.292**	**637.614**
Saldo regulier	**- 1.715.417**	**- 1.734.317**	**- 1.343.758**
Lasten:			
Lasten incidenteel	136.240	186.100	828.339
Inzet RNH incidenteel	- 2.336	- 14.974	- 6.922
Totaal lasten incidenteel	**133.903**	**171.126**	**821.417**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	100.000	-	178.867
Totaal baten incidenteel	**100.000**	**-**	**178.867**
Saldo incidenteel	**- 33.903**	**- 171.126**	**- 642.550**
Saldo Totaal	**- 1.749.320**	**- 1.905.443**	**- 1.986.308**

2.4 Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Omschrijving	rekening 2019	begroting 2019	rekening 2018
Lasten			
Inhuur personeel RNH regulier	926.328	998.287	989.551
Bestuurskosten	5.402	6.640	527
Kantoorkosten	20.483	27.496	22.017
Vervoerskosten	27.450	29.858	27.098
PR & marketing	24.908	25.540	25.638
Bedrijfskosten	845.620	809.306	1.388.283
Projectkosten*	133.912	171.126	233.314
Groot onderhoud	130.311	180.887	-
Beheerkosten betaald parkeren	83.685	113.437	71.991
Afschrijvingen	36.742	47.725	42.202
Rentekosten	2.271	1.320	2.324
Dotatie voorziening groot onderhoud	440.000	240.000	-
Onttrekking voorz. groot onderhoud	- 130.311	- 180.887	-
Bijzondere baten en lasten	- 8	-	- 155
Totaal lasten	**2.546.792**	**2.470.735**	**2.802.789**
Baten			
Exploitatieopbrengsten	350.069	281.939	290.132
Parkeergelden	342.903	273.903	327.431
Financiële baten	-	-	87
Overige opbrengsten	4.500	9.450	19.964
Project subsidies	100.000	-	178.867
Totaal baten	**797.471**	**565.292**	**816.481**
Resultaat deelprogramma's	**- 1.749.320**	**- 1.905.443**	**- 1.986.308**
Bijdrage participanten	1.762.700	1.762.700	1.736.650
Resultaat voor bestemming	**13.380**	**- 142.743**	**- 249.658**
Resultaatbestemming			
Toevoeging algemene reserve	1.014.132	660.732	162.935
Onttrekking algemene reserve	- 300.000	- 300.000	- 300.000
Toevoeging bestemmingsres. Parkeren	-	-	-
Onttrekking bestemmingsres. Parkeren	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Inv.	-	-	425.000
Onttrekking bestemmingsreserve Inv.	- 703.475	- 703.475	- 537.593
Toevoeging bestemmingsres. Egalisatie	2.723	-	-
Onttrekking bestemmingsres. Egalisatie	-	-	-
Toevoeging voorziening groot onderhoud	-	200.000	-
Resultaat na bestemming	**-**	**-**	**-**

* projectkosten zijn inclusief inhuur personeel RNH incidenteel, groot onderhoud en overige investeringen

2.5 Wet FIDO modelstaten A en B

Modelstaat A (x € 1.000)

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet		0			0	
Overschrijding		0			0	

Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet		0			0	
Overschrijding		0			0	

Toelichting op modelstaat A

Er zijn bij het recreatieschap Het Twiske geen activa en passiva die vallen onder de vlottende schulden en vlottende middelen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, alsmede heeft het schap geen langlopende leningen uitstaan.

De Kasgeldlimiet voor recreatieschap Het Twiske wordt derhalve niet overschreden.

Modelstaat B

1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		0	
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		0	
2	Renteherziening op vaste schuld	(1a-1b)		0
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld			
3b	nieuw uitgezette lange leningen			
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld	(3a-3b)		0
5	Betaalde aflossingen			
6	herfinanciering	(laagste van 4 en 5)		
7	Renterisico op de vaste schuld	(2+6)		0
8	Renterisiconorm			0
9a	ruimte onder			0
9b	Overschrijding			0

Renterisiconorm

10	Stand van de vaste schuld		0	
11	Vastgestelde percentage			
12	Renterisiconorm	(10x11)		0

Toelichting op modelstaat B

Er hebben bij het recreatieschap Het Twiske geen renteherzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve nihil.

Overige gegevens

3.1 Samenstelling algemeen bestuur per 31 december 2019

GEMEENTE AMSTERDAM	Mevrouw S. Groenewoud	Voorzitter met volmacht van mevr. M. van Doorninck
GEMEENTE LANDSMEER	De heer R. Quakernaat	Vicevoorzitter
GEMEENTE BEEMSTER	De heer D.J. Butter	
GEMEENTE EDAM-VOLENDAM	De heer H. Schütt	
GEMEENTE OOSTZAAN	De heer R. J. Monen	
GEMEENTE PURMEREND	De heer M.T.A. Hegger	
GEMEENTE WATERLAND	De heer B. J. ten Have	
GEMEENTE WORMERLAND	De heer J. Schalkwijk	
GEMEENTE ZAANSTAD	De heer W. Breunesse	
PROVINCIE NOORD-HOLLAND	De heer J.C. van der Hoek	

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland onderdeel **Het Twiske** gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van het recreatieschap onderdeel **Het Twiske**, op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- het overzicht van baten en lasten over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het Controleprotocol Wnt 2019, de ethische voorschriften en onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als

de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 5 maart 2020
Reg.nr.: 101826/215/421/628
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

3.3 Vaststelling door het algemeen bestuur

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 25 juni 2020.

voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

BIJLAGEN

JAARREKENING 2019

BIJLAGE I

RECREATIESCHAP HET TWISKE

Investerings- en financieringsstaat 2019

nr.	Omschrijving	Stand per 1-1-2019	Vermeerde-ringen 2019	Verminde-ringen 2019	Afschrij-vingen 2019	Stand per 31-12-2019
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	105.472	2.723	-	36.742	71.453
2	Investeringsuitgaven, welke gedekt worden uit reserves	-	-	-	-	-
3	Verstrekte langlopende leningen	-			-	-
	Totaal	105.472	2.723	-	36.742	71.453
	PASSIVA					
1	Algemene reserve	1.943.794	1.014.132	300.000		2.657.926
2	Bestemmingsres. Betaald parkeren	-	-	-		-
3	Bestemmingsreserve investeringen	703.475	-	703.475		-
4	Bestemmingsreserve egalisatie	-	2.723	-		2.723
5	Voorzieningen	-	440.000	130.311		309.689
6	Aangegane langlopende leningen	-	-	-		-
	Totaal	2.647.268	1.456.854	1.133.785	-	2.970.337
	Werkkapitaal	**2.541.796**	**1.454.132**	**1.133.785**	**36.742-**	**2.898.885**

BIJLAGE II

RECREATIESCHAP HET TWISKE

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven, behorende bij de rekening 2018

Kosten-plaats	Omschrijving	Jaar inv.	Geactiv. t/m 2018	Geactiv. inv. 2019	Geactiv. t/m 2019	Ter-mijn	Boekwaarde 1-1-2019	Afschr. t/m 2018	Afschr. 2019	Boekwaarde 31-12-2019
01	Bedrijfspanden									
	Loods Noorderlaaik 1	2019	0	2.723	2.723	40	-	-	-	2.723
01	Algemeen									
	Overgang naar Pin	2014	40.950	-	40.950	5	2.730	38.220	2.730	-
	Vervangen camera's	2016	26.971	-	26.971	5	10.788	16.183	5.394	5.394
	Intercom parkeesysteem	2017	11.640	-	11.640	5	9.118	2.522	2.328	6.790
	Parkeer afhandelingssyst	2017	99.200	-	99.200	5	67.787	31.413	19.840	47.947
03	Vervoermiddelen									
	Mitsubishi L200 VV-638-S	2016	32.248	-	32.248	5	15.049	17.199	6.450	8.600
	Totaal geactiveerd		**211.009**	**2.723**	**213.732**		**105.472**	**105.537**	**36.742**	**71.453**
	TOTAAL GENERAAL		**211.009**	**2.723**	**213.732**		**105.472**	**105.537**	**36.742**	**71.453**

Bijlage III: GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn in dit kader geen bijzonderheden te melden

Bijlage IV Nota Weerstandsvermogen Het Twiske

Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Het BBV verplicht het Twiske aandacht te besteden aan de risico's. Met de voorliggende 'Nota weerstandsvermogen' wordt het noodzakelijke inzicht in zowel het weerstandsvermogen als de weerstandscapaciteit van het Twiske gegeven.

Deze nota is in vier fasen tot stand gekomen.
1. Inventariseren en kwantificeren risico's
2. Bepalen minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen
3. Berekenen aanwezige weerstandscapaciteit
4. Matchen benodigd weerstandsvermogen en aanwezige weerstandscapaciteit

In deze nota worden de uitkomsten van deze fasen beschreven.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's

In de eerste fase zijn de risico's van het Twiske geïnventariseerd. Met de budgethouders zijn deze risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn beschreven en onderverdeeld naar:

- Hoog / Midden / Laag (kans)
  Risico's zijn als 'Hoog' aangemerkt indien de kans van voordoen hoog wordt geacht, enzovoort. Bij een hoog risico is de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een midden risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.
- Structureel / Incidenteel
  Risico's zijn als incidenteel of structureel aangemerkt. Een structureel risico heeft een financiële impact in meerdere begrotingsjaren. Een incidenteel risico heeft een financiële impact in één begrotingsjaar. De structurele risico's zijn voor twee jaar meegenomen in de risicokwantificering.

Voor het kunnen bepalen van het benodigde weerstandsvermogen is de financiële impact per risico berekend. Risico's zijn per definitie niet goed meetbaar. Voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico’s moet een voorziening worden gevormd. Om toch tot een kwantificering te kunnen komen, zijn de bepalende factoren voor een schatting van de kans van optreden (Hoog / Midden / Laag) en de impact van het risico (in euro's) geïdentificeerd. Zoveel mogelijk is de (gemiddelde) omvang van de bij het risico betrokken exploitatielasten en/of investeringsbedragen meegenomen bij de (subjectieve) bepaling van de kans en het effect.

Dit betekent dat niet de gehele omvang van de mogelijke financiële impact wordt opgenomen als risicobuffer. Door vermenigvuldiging van de impact met een kans van optreden wordt een onnodig hoge risicobuffer vermeden. Tegelijkertijd wordt door de combinatie van verschillende risico's in de bepaling van de weerstandscapaciteit redelijkerwijs wel gezorgd voor voldoende vermogen voor tegenvallers.

Op basis van de risico-inventarisatie zijn de volgende risico's onderkend. De geïnventariseerde risico's zijn gekwantificeerd voor een bedrag van in totaal € 420.000,-. Een nadere specificatie van dit bedrag is:

Risico	Kans	Incidenteel / Structureel	Financiële impact	Uitgaande van twee jaar
1. Stormschade/ziekte aan ouder wordende bomen.	Hoog risico	Structureel	€ 25.000	€ 50.000
2. subsidies (risico van terugbetalen)	Laag risico	Structureel	€ 40.000	€ 80.000
3. Inkoop en aanbestedingsrisico	Midden risico	Structureel	€ 10.000	€ 20.000
4. Kunstwerken m.n. bruggen en steigers (ouderdom)	Hoog risico	Structureel	€ 60.000	€ 120.000
5. Verandering regelgeving (bijv wijziging zwemwater kwaliteit)	Midden risico	Structureel	€ 50.000	€ 100.000
6. Verminderde inkomsten via betaald parkeren door bijv. blikseminslag/vandalisme aan betalingssysteem etc	Hoog risico	Structureel	€ 15.000	€ 30.000
7. Verminderde inkomsten door faillissement horeca exploitanten	Laag risico	Incidenteel	€ 20.000	€ 20.000
Totaal				**€ 420.000**

- Bij de bepaling van de totale financiële impact voor alle risico's worden de incidentele risico's eenmalig meegenomen. Bij structurele risico's wordt de verwachte financiële impact per jaar met twee vermenigvuldigd.

2. De gewenste / benodigde omvang van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd als “De relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente (of de gemeenschappelijke regeling) beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid verandert dan wel ingekrimpt moet worden. Het vermogen om het beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Er zijn (nog) geen wetenschappelijke of algemeen geldende normen voor de gewenste omvang van een weerstandsvermogen. Iedere gemeente en gemeenschappelijke regeling moet zelf invulling geven aan de gewenste omvang, gelet op haar eigen situatie en context. De omvang van het weerstandsvermogen moet in verhouding staan tot de risico's die de organisatie loopt. De risico's moeten niet kunnen worden opgevangen door stuur- en beheersmaatregelen en / of financieel kunnen worden afgedekt door voorzieningen.

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering is een logische basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat niet alle risico's kunnen worden gekwantificeerd (p.m.-posten).

1. Voor de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's worden de uitkomsten van de risico-inventarisatie als norm genomen voor het bepalen van het gewenste minimale weerstandsvermogen. Bij de risico-inventarisatie zijn risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 420.000.

2. Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2% van de som van de structurele inkomsten te stellen. Voor het Twiske komt 2% van de structurele inkomsten overeen met een bedrag van € 50.000. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor *niet* gekwantificeerde risico's.

Het totale benodigd weerstandsvermogen komt daarmee op een bedrag van € 470.000. In het volgende hoofdstuk wordt de omvang van het weerstandsvermogen gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Berekende weerstandscapaciteit per begin 2020

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan: het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke “resterende” risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen. Met “resterende” risico's worden bedoeld: de risico's die onvoldoende “in control” zijn of kunnen worden gehouden door stuur- en beheersmaatregelen en/of waarvoor (nog) geen specifieke voorzieningen zijn of kunnen worden getroffen.

De bepaling van de weerstandscapaciteit is een momentopname. De gekozen peildatum is 1 januari 2020. Bij het berekenen van de aanwezige weerstandscapaciteit wordt gekeken naar het “vrije deel” in reserves en voorzieningen

De eventuele stille reserves zijn niet bij de weerstandscapaciteit betrokken.

Ad 1. Vrije deel reserves en voorzieningen

Bij het bepalen van het vrije deel van de reserves en voorzieningen is voorzichtigheid betracht. Criterium is of het algemeen bestuur de betreffende reserve in geval van een calamiteit kan vrijmaken zonder dat hierdoor een exploitatietekort ontstaat. Daarbij komt dat bij gebruik van een reserve, de rente die dit financieringsmiddel genereert tevens structureel gedekt moet worden.

Reserve / voorziening	**Stand 1 januari 2020**	**Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit**
Algemene Reserve	2.657.926	2.657.926
Bestemmingsreserve Egalisatie	2.723	0
Totaal	**2.660.648**	**2.657.926**

*Voor de bovengenoemde reserves is de stand van de reserves per 1 januari 2020 als basis genomen waarbij alle goedgekeurde bestuursvoorstellen waarin beslag wordt gelegd op deze reserves zijn meegenomen (tot en met het AB van december 2019). Kortom, alle reeds toegekende bijdragen vanuit de reserves maken geen deel uit van de ruimte hierboven gepresenteerd als weerstandscapaciteit

Van de reserves (het eigen vermogen) is € 2,7 mln aangemerkt als direct beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Deze capaciteit is afkomstig uit de algemene reserve. Het vrije deel uit de overige reserves is niet direct beschikbaar. Het algemeen bestuur moet hiervoor eerst de bestemming van de reserve wijzigen, hetgeen tot de mogelijkheden behoort. Voorzieningen worden niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt elk jaar de (specificatie van de) weerstandscapaciteit vermeld, overeenkomstig artikel 11, lid 2a van het BBV. In het jaarverslag wordt op grond van artikel 26 BBV verantwoording afgelegd over de ontwikkelingen in de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit wordt elk jaar berekend bij de jaarrekening met als peildatum de balansdatum. De berekeningswijze en de uitgangspunten blijven hierbij ongewijzigd, tenzij het algemeen bestuur anders besluit.

Peildatum van de weerstandscapaciteit, zoals die in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt vermeld, is de laatste balansdatum. Dit is 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt samengesteld.

4. Matching Gewenst weerstandsvermogen – Berekende weerstandscapaciteit

De conclusie in deze nota is dat Het Twiske over een weerstandscapaciteit beschikt van € 2,7 mln om de risico's te dekken. Het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 470.000

Voorgesteld wordt de minimale omvang van de algemene reserve voor het benodigd weerstandsvermogen vast te stellen op € 470.000

Met ingang van de begroting 2015 en de jaarrekening 2014 wordt het gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor de geïdentificeerde en de gekwantificeerde risico's jaarlijks herzien. Risico's en de omvang van de risico's kunnen jaarlijks wijzigen.

Natuurlijk blijft het signaleren en het beheersen van de risico's een dagelijks proces. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's gedurende het jaar. De risico's met een hoge kans van voordoen worden als vast onderdeel in de planning & control instrumenten (begroting, bestuursrapportages, jaarrekening) behandeld.

Bijlage V: WNT-verantwoording 2019

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Twiske-Waterland van toepassing zijnde regelgeving: "het algemene WNT-maximum".

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.
De bestuurdersfuncties van het Recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2019:

Naam:	**Functie:**
Mevrouw S. Groenewoud	Voorzitter AB en DB
De heer R. Quakernaat	Vicevoorzitter AB en DB
De heer D.J. Butter	Lid AB en DB
Mevrouw S. Munnikendam	Lid AB en DB (tot 12 december '19)
De heer W. Breunesse	Lid AB en DB (vanaf 12 december '19)
De heer A. Tekin	Lid AB (tot 7 juli '19)
De heer J.C. van der Hoek	Lid AB (vanaf 8 juli '19)
De heer H. Schütt	Lid AB
De heer R. J. Monen	Lid AB
De heer M.T.A. Hegger	Lid AB
De heer B. J. ten Have	Lid AB
De heer J. Schalkwijk	Lid AB

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2019
Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

recreatieschap twiske-waterland

TWISKE-WATERLAND
JAARREKENING
ONDERDEEL WATERLAND

2019

Velsen-Zuid, 2-3-2020

INHOUDSOPGAVE **blz.**

DEEL 1: PROGRAMMAVERANTWOORDING 2019

1.1 Inleiding 3
1.2 Wat is er gedaan in 2019? 4
1.3 Kort overzicht financiën 6
1.4 Financiële resultaat 2019 6
1.5 Financieel beheer 9
1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 9
1.5.2 Financiering 9
1.5.3 Bedrijfsvoering 10
1.5.4 Verkorte balans 10

DEEL 2: FINANCIËLE VERANTWOORDING PROGRAMMA 2019

2.1 Balans per 31 december 2019 12
2.1.1 Activa 12
2.1.2 Passiva 13
2.1.3 Waarderingsgrondslagen 14
2.1.4 Toelichting op de balans 16
2.2 Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2019 19
2.3 Toelichting op de baten en lasten per deelprogramma 20
2.3.1 Gebiedsbeheer 20
2.3.3 Financiën 22
2.3.4 Bestuursadvisering 24
2.3.5 Secretariaat 26
2.3.6 Communicatie 27
2.3.7 Inrichting en ontwikkeling 28
2.3.8 Totaal 30
2.4 Overzicht baten en lasten per kostensoort 31
2.5 Wet FIDO modelstaten A en B 32

DEEL 3: OVERIGE GEGEVENS

3.1 Samenstelling van het Algemeen Bestuur 35
3.2 Controleverklaring 36
3.3 Vaststelling door het Algemeen Bestuur 40

BIJLAGEN

Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2019 42
Bijlage II Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2019 43
Bijlage III Gebeurtenissen na balansdatum 44
Bijlage IV Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 45
Bijlage V WNT-verantwoording 2019 48

Programmaverantwoording 2019

1.1 Inleiding

Net boven Amsterdam, ingeklemd tussen de dorpen Landsmeer en Oostzaan, ligt het Twiske. Ontstaan door inpoldering in de jaren 40 van de vorige eeuw, opgehoogd, vergraven en na herinrichting in de jaren 70 uitgegroeid tot een gewaardeerd natuur- en recreatiegebied. Beschermd als Natura 2000 en een ideaal gebied om te fietsen, wandelen, skeeleren, pootje baden, zwemmen, varen, kanoën en nog veel meer.

Recreanten worden er bediend met drie kiosken, acht strandjes en drie restaurants met terrasjes. Voor kinderen is er de speelsloot en een avonturenspeelplaats met een heuse piratenboot, een buizenfort, de kabelbaan en pontjes over het water. De wandelaar kan genieten van de natuur en de grote grazers.

Recreatiegebied Het Twiske maakt deel uit van het recreatieschap Twiske-Waterland. Met zijn pittoreske dorpen, kleine slootjes en dijken die zich kronkelend een weg banen door eeuwenoud polderlandschap. Waterland staat bekend om zijn rustieke dorpjes en kleine stadjes zoals Zunderdorp, Holysloot, Marken, Ransdorp, Durgerdam, Schardam, Ilpendam, Monnickendam en Edam om er een paar te noemen. Waterland is heel uitgestrekt en beslaat het gebied van Zaanstad tot Marken.

De provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Zaanstad, Purmerend, Oostzaan en Landsmeer nemen deel aan die gemeenschappelijke regeling en dragen als enigen financieel bij aan het beheer en de ontwikkeling van dit gebied.

Kerngegevens
- 31.000 hectare werkingsgebied
- 650 hectare beheergebied
- Het Twiske ontvangt ca 1,25 mln

Beleidsverantwoording
Recreatieschap 'het Twiske' werd in 2016 samengevoegd met 'Landschap Waterland'. Daarbij werd besloten de administraties nog wel apart te voeren. In 2019 werd geconcludeerd dat daarvoor geen reden meer is en is besloten om de begrotingen per 2020 samen te voegen. Vooruitlopend op het samenvoegen van de administraties is nu tekstueel de beleidsverantwoording geïntegreerd.

De 'doelenboom' van het recreatieschap is gebaseerd op de taken, genoemd in de gemeenschappelijke regeling. In 2019 zijn de doelen voor ontwikkeling, beheer, uitvoering en toezicht nog gebaseerd op deels gedateerde visie en uitgevoerde projectenlijsten uit 2015 (Twiske) en 2012 (Landschap Waterland). Het bestuur besloot daarom de ambities te actualiseren. Daarvoor werd een verkenning uitgevoerd die uitmondde in een inspiratiedocument en vertaald naar een concept-ambitiedocument.

1.2 Wat is er gedaan in 2019?

Het jaarprogramma stond in het teken van verkennen van omgevingsvisies en regionale ambities en de uitvoering van bestaande beheer- en onderhoudsplannen. Het ambitiedocument werd voor het uitbrengen van zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraden en provinciale staten. Inbreng van belanghebbenden, organisaties en particulieren komt aan de orde bij de voorbereiding en uitvoering van (deel)plannen en projecten. Hiervoor is een Meerjaren-Uitvoeringsprogramma in voorbereiding.

Van de al opgestarte ontwikkelingen kan het volgende worden gemeld:

Versterken van natuurwaarden:
Behoud en versterken van biodiversiteit maakt deel uit van het dagelijkse werk. Duidelijk vertellen daarover, nog niet. Daarom een opsomming van een aantal werkzaamheden die bijdragen aan de soortenrijkdom en het instandhouden van biotopen:
- Verwijderen van stormschade en terugsnoeien van de Italiaanse populieren nabij pannenkoekenhuis De Appel, waardoor de levensduur van deze populieren met 5 tot 10 jaar wordt verlengd.
- Aanplant van hagen nabij De Appel. De vogelvriendelijke beplanting is zeer gewild bij de huismussen.
- Verwijderen van opschot van berken, wilgen en bramen uit de rietgraslanden en maaien van rietgrasland. Hierdoor wordt verbossing en verbraming tegengegaan en het rietland deels verjongd. Daarmee blijven de rietgraslanden geschikt voor de Natura 2000 doelsoorten, genoemd in het beheerplan en wordt predatiedruk teruggedrongen.

Ontwikkelingen bij voormalige Blauwe Poort
Pannenkoekenrestaurant De Appel heeft begin maart 2019 de deuren geopend op de locatie van de voormalige Blauwe Poort. Het geplande klimpark op dezelfde locatie wacht nog op het doorlopen van de ruimtelijk procedures.

Zorgboerderij De Marsen
In 2018 is een optieovereenkomst aangaan met de stichting Philadelphia Zorg om te komen tot ontwikkeling van een zorgboerderij met woonvoorzieningen. Deze optieovereenkomst werd in 2019 voortgezet omdat de plannen voor deze zorgvoorziening nog niet zo vergevorderd waren dat de overeenkomst kon worden omgezet in een erfpachtrelatie. Voor aansturing van het project wordt nauw samengewerkt met Philadelphia Zorg en de gemeente Landsmeer. Helderheid over de uitvoerbaarheid en vergunningen komt mogelijk medio 2020.

Groot Onderhoud Pontje Holysloot
Het populaire fietspontje bij Holysloot is grondig gereviseerd. De oude verflagen zijn gezandstraald en daarna zijn de verflagen weer vakkundig opgebouwd zodat het pontje er weer jaren tegen aan kan.

Meekoppelproject Recreatieve voorzieningen Dijkversterking Markermeedijken
In 2019 werden het ontwerp van de recreatieve elementen en de plaatsing op de dijken nader uitgewerkt. Het recreatieschap maakte deel uit van de projectgroep en haar eisen en wensen ten aanzien van beheer en onderhoud zijn gehonoreerd.

Evenementen
Het evenementen in het seizoen 2019 zijn positief gewaardeerd door de bezoekers. Voor de organisatie van de veiligheid en verkeersafhandeling wordt intensief samengewerkt met de gemeenten Landsmeer en Oostzaan. Het evenement Lente Kabinet is tweedaags. Welcome to the Future duurde één dag. Tegenover de waardering van bezoekers van de evenementen staat de druk van belangenverenigingen en politiek om meer rekening te houden met natuurwaarden in het gebied. Dat uitte zich onder meer in bezwaren en vele inspreekbeurten bij de raadsbehandeling van het ambitiedocument.

Wetenschappelijk onderzoek in de Stooterplas

Bij het instemmen in 2017 met de aanleg van het Duikpark in de Stootersplas werd ook ingestemd met het uitvoeren van - toen niet nader geduid- wetenschappelijk onderzoek. Het bestuur werd begin november geïnformeerd over de aard daarvan: forensisch onderzoek naar het vergaan van bepaalde objecten op een diepte van 11 meter. Het bestuur oordeelde dat het gebruik van organisch materiaal niet past bij de recreatiedoelstelling van het schap en recreëren daar zelfs onaantrekkelijk maakt. De initiatiefnemer is opgedragen dit onderzoek te staken en de materialen te verwijderen. Er is geen sprake geweest van verontreiniging van het zwemwater of andere risico's voor de gezondheid van recreanten.

Verbeteren zwemwaterkwaliteit
In Het Twiske maken veel mensen gebruik van de acht, mooie zwemlocaties in de natuur. De kwaliteit van het water bij de zwemlocaties "Vennegastrand' en 'de Speelsloot' werd de laatste paar jaar minder goed. In het voorjaar zijn daarom beide locaties drooggelegd en is de sliblaag verwijderd. Ook zijn er damwanden geplaatst en pompen zorgen voor een goede doorstroming van het water. Deze maatregelen zorgen weer voor jaren schone, frisse strandjes en veilig zwemwater. De werkzaamheden kregen aandacht in de regionale pers. In een uitzending van "Jouw Noord-Holland' van NH Nieuws werd op dinsdag 18 juni 2019 werd door collega Marco Woudstra uitvoerig aandacht besteed aan de verbeteringsmaatregelen. De verbetering is gerealiseerd met financiële bijdragen van de provincie en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

1.3 Kort overzicht financiën

De taken die het recreatieschap uitvoert zijn verdeeld over 7 deelprogramma´s. Naast de uitvoering van beheer, onderhoud en toezicht wordt het recreatieschap ondersteund met bestuursadvisering, secretariële ondersteuning, financiële administratie, communicatie en locatieontwikkeling. Het aandeel in de kosten van deze deelprogramma's is weergegeven in de grafiek hiernaast.

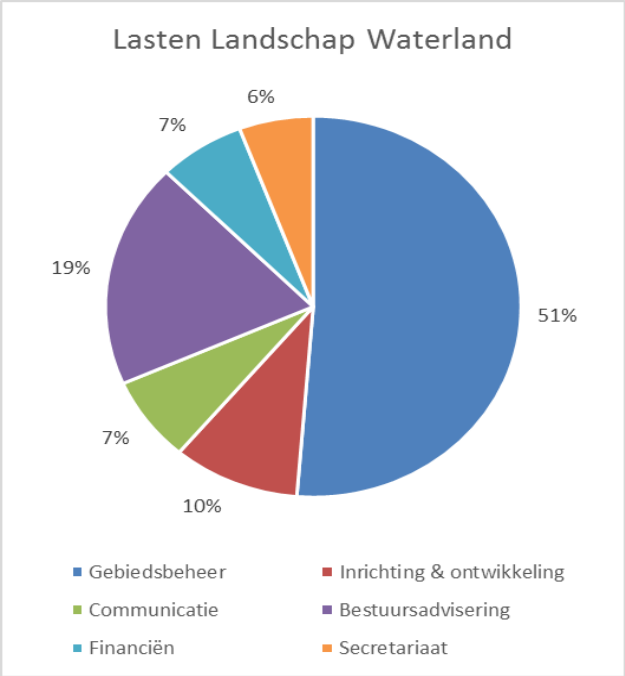

De inkomsten van het recreatieschap bestaan uit de participantenbijdrage en inkomsten uit exploitatie zoals verhuur, ondererfpacht en inkomsten uit parkeren en evenementen. Deze worden voornamelijk 'opgehaald' uit het Twiske.

1.4 Financieel resultaat 2019

De begroting van het recreatieschap maakt onderscheid tussen reguliere en incidentele werkzaamheden. Reguliere werkzaamheden bestaan uit het jaarlijks terugkerende beheer, onderhoud en toezicht. Onder incidentele werkzaamheden worden projecten en aanvullende opdrachten van het bestuur uitgevoerd. De kosten van deze aanvullende opdrachten worden gedekt door subsidies, eenmalige inkomsten of door een onttrekking aan de reserves. Met de nieuwe begrotingen conform de BBV vereisten komt dit onderscheid te vervallen.

WOB verzoeken

In 2017, 2018 en in 2019 heeft het recreatieschap enkele omvangrijke informatieverzoeken ontvangen. Het afhandelen van die verzoeken zoals de Wet Openbaarheid Bestuur dat voorschrijft, kost veel tijd. Tijd die niet kon worden opgevangen binnen de voor het recreatieschap beschikbare capaciteit. Externe hulp en juridisch advies werden ingehuurd om alle beschikbare documentatie door te nemen op relevantie en toetsing aan de criteria die de Wob stelt. Door aanvullende verzoeken loopt de afhandeling nog door in 2020. Tot de jaarafsluiting heeft de behandeling al meer dan € 100.000 gekost.

Financiën lange termijn

In de voorgaande jaren heeft het recreatieschap meerdere maatregelen genomen om een evenwicht tussen de baten en lasten te bereiken. Er zijn bezuinigingen doorgevoerd en er is een investeringsprogramma ingezet om achterstallig onderhoud weg te werken. Daarnaast zijn nieuwe bronnen van inkomsten aangeboord. Dit alles heeft ertoe geleid dat het recreatieschap met de huidige participantenbijdrage de taken met een duurzaam sluitende begroting kan uitvoeren.

Voor het uitvoeren van onderhoud moet rekening worden gehouden met de kwaliteit en levensduur van bijvoorbeeld kapitaalswerken: bruggen, wegen, gebouwen en de parkeerinstallaties. Om pieken en dalen in de jaarlijkse kosten uit te middelen wordt een meerjarig gemiddelde berekend. Het bestuur besloot in 2018 de methodiek volgens Cyber te hanteren. Alle werkzaamheden worden planmatig uitgevoerd.

RESULTAAT 2019 LANDSCHAP WATERLAND

Resultaat 2019 regulier

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	555.119	640.142	**85.023**
Baten	708.824	710.144	**-1.320**
Saldo	**153.706**	**70.002**	**83.704**

Het reguliere programma van Waterland met een positief saldo dat ca € 83.000 hoger is dan begroot.
De lasten waren lager dan begroot, voornamelijk door lagere inzet personeel.

Resultaat 2019 incidenteel

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	33.451	59.494	**26.043**
Baten	-	6.175	**-6.175**
Saldo	**-33.451**	**-53.319**	**19.868**

Het incidentele programma van Waterland sluit met een onderschrijding van ca € 19.000.
Het incidentele programma heeft lagere lasten omdat het project voor het vernieuwen van de kaart voor het sloepennetwerk grotendeels in 2020 wordt uitgevoerd. De voorbereidende werkzaamheden zijn in 2019 opgestart.

Resultaat 2019 totaal

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	588.570	699.636	**111.066**
Baten	708.824	716.319	**-7.495**
Saldo	**120.255**	**16.683**	**103.572**

Reserves Landschap Waterland

Stand van de reserves per	**31-12-2019**	**31-12-2018**	**verschil**
Algemene reserve	526.690	409.744	116.946
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	213.689	3.309
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	-
Totaal	**2.238.964**	**2.118.710**	**120.255**

Algemene reserve
De algemene reserve dient als weerstandscapaciteit voor de financiële risico's die Landschap Waterland loopt. Het minimaal benodigde weerstandsvermogen bedraagt € 90.000. Dit is vastgesteld naar aanleiding van een inventarisatie en kwantificatie van de risico’s die zich kunnen voordoen in het gebied.

Ook worden uit deze reserve extra incidentele inspanningen gefinancierd. De aanvullende, incidentele, opdrachten zijn ‘extra’ en afhankelijk van de mogelijkheden om ze te financieren. Er kunnen verschillende soorten incidentele projecten worden uitgevoerd, zoals op het gebied van gebiedsontwikkeling, inkomstenwerving of omvormingen. Voor deze projecten wordt dan een aanvullend budget uit de algemene reserve beschikbaar gesteld door het bestuur. Middelen uit de algemene reserve kunnen dus door het bestuur worden ingezet voor allerlei taken van het Landschap Waterland.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen
De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen wordt ingezet voor het investeren in groot onderhoud en vervanging van voorzieningen in het recreatiegebied. Beheer van het gebied vereist een duurzame basis in de begroting, waarbij groot onderhoud en vervangingen van bijvoorbeeld paden en bruggen structureel wordt gedekt. Een lage onderhoudskwaliteit leidt mogelijk tot schade, tot vermindering van het gebruik en een lagere waardering door bezoekers.

Bestemmingsreserve investeringen
De bestemmingsreserve investeringen wordt voornamelijk ingezet voor ontwikkeling van het gebied door vernieuwing. Op dit moment biedt de bestemmingsreserve investeringen daarvoor maar zeer beperkt de ruimte.

Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos
Deze reserve wordt gebruikt voor het specifieke doel va het bekostigen van het onderhoud van de ruiterpaden in het Purmerbos. Het bos zelf wordt beheer door Staatsbosbeheer. Landschap Waterland onderhoud de padenstructuur.

Bestemmingsreserve Markermeerdijk
Deze reserve is opgericht en gevuld met als doel het bekostigen van het onderhoud van de recreatieve infrastructuur van de Markermeerdijk. Het gaat om de infrastructuur die wordt aangelegd als meekoppelproject met de versterking van de Markermeerdijk die wordt uitgevoerd door het hoogheemraadschap.

Overzicht participantenbijdrage Landschap Waterland

Indexatie		**2017**		**+ index 0,65% en correctie**		**2018**
Provincie Noord-Holland	**€**	**337.772**	€	2.196	**€**	**339.968**
Gemeente Amsterdam	**€**	**155.090**	€	1.008	**€**	**156.098**
Gemeente Beemster	**€**	**14.450**	€	94	**€**	**14.544**
Gemeente Edam-Volendam	**€**	**31.645**	€	206	**€**	**31.851**
Gemeente Landsmeer	**€**	**9.284**	€	60	**€**	**9.344**
Gemeente Oostzaan	**€**	**1.962**	€	13	**€**	**1.975**
Gemeente Purmerend	**€**	**71.791**	€	467	**€**	**72.258**
Gemeente Waterland	**€**	**15.431**	€	100	**€**	**15.531**
Gemeente Wormerland	**€**	**14.450**	€	94	**€**	**14.544**
Gemeente Zaanstad	**€**	**1.962**	€	13	**€**	**1.975**
Totaal participantenbijdrage	**€**	**653.837**	**€**	**4.251**	**€**	**658.088**

Indexatie		**2018**		**+ index 1,50%**		**2019**
Provincie Noord-Holland	**€**	**339.968**	€	5.100	**€**	**345.068**
Gemeente Amsterdam	**€**	**156.098**	€	2.341	**€**	**158.439**
Gemeente Beemster	**€**	**14.544**	€	218	**€**	**14.762**
Gemeente Edam-Volendam	**€**	**31.851**	€	478	**€**	**32.329**
Gemeente Landsmeer	**€**	**9.344**	€	140	**€**	**9.484**
Gemeente Oostzaan	**€**	**1.975**	€	30	**€**	**2.005**
Gemeente Purmerend	**€**	**72.258**	€	1.084	**€**	**73.342**
Gemeente Waterland	**€**	**15.531**	€	233	**€**	**15.764**
Gemeente Wormerland	**€**	**14.544**	€	218	**€**	**14.762**
Gemeente Zaanstad	**€**	**1.975**	€	30	**€**	**2.005**
Totaal participantenbijdrage	**€**	**658.088**	**€**	**9.872**	**€**	**667.960**

1.5 Financieel Beheer

1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit heeft betrekking op de middelen en mogelijkheden waarover het Landschap Waterland beschikt om niet begrote kosten te dekken. De risico's die zich kunnen voordoen bij Landschap Waterland zijn in 2019 geïnventariseerd en gekwantificeerd. Het berekende gewenste weerstandsvermogen bedraagt € 90.000,-. De uitwerking hiervan is als bijlage opgenomen.

De huidige reserves (weerstandscapaciteit) liggen boven het gewenste berekende niveau.

Vanaf 2016 dienen volgens wijzigingen in de BBV een aantal kengetallen te worden vermeld, zoals opgenomen in onderstaande tabel.

	JR 2018	BGR 2019	JR 2019
netto schuldquote	-304%	-298%	-316%
idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-304%	-298%	-316%
solvabiliteitsrisico	98%	98%	98%
structurele exploitatieruimte	29%	10%	22%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende.
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.
Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

1.5.2 Financiering

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm
De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente, grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen.

De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet is gelimiteerd tot 8,2 % van het bedrag van de begroting. De rente-risiconorm houdt in dat maximaal 20 % van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Landschap Waterland heeft geen leningen en blijft binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm, zie modelstaat A en B.

1.5.3 Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan zijn begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. In 2018 zijn de contracten verlengd met 2 jaar (dus 2019-2020).

1.5.4 Verkorte balans

De balans per 31 december 2019 kan verkort als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	**2019**	**2018**	**PASSIVA**	**2019**	**2018**
Vaste activa			***Vaste financieringsmiddelen***		
Materiële vaste activa	-	-	Reserves	2.239,0	2.118,7
Financiële vaste activa	-	-	Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	***-***	***-***	***Subtotaal***	***2.239,0***	***2.118,7***
			Vlottende passiva		
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	2.048,1	1.929,6	Schulden op korte termijn	37,6	37,6
Liquide middelen	228,5	226,7	Schulden aan kredietinstel.	-	-
Subtotaal	***2.276,6***	***2.156,3***			
			Subtotaal	***37,6***	***37,6***
TOTAAL	**2.276,6**	**2.156,3**	**TOTAAL**	**2.276,6**	**2.156,3**

Jaarrekening
2019

2.1 Balans per 31 december 2019

2.1.1 Activa

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Investeringen met economisch nut	-		-	
subtotaal materiële vaste activa		-		-
Financiële vaste activa				
TOTAAL VASTE ACTIVA		**-**		**-**
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren algemeen	-		-	
Vooruitbetaalde bedragen	-		-	
Nog te ontvangen bedragen	-		13	
Uitzetting in Rijk's schatkist met een looptijd korter dan één jaar	2.048.082		1.929.614	
subtotaal vorderingen en overlopende activa		*2.048.082*		*1.929.628*
Liquide Middelen				
Zakelijke spaarrekening	222.899		222.885	
Banken	5.557		3.736	
Kas	39		46	
subtotaal liquide middelen		*228.495*		*226.667*
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**2.276.576**		**2.156.295**
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA		**2.276.576**		**2.156.295**

2.1.2 Passiva

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN				
Reserves en fondsen				
Algemene reserve	526.690		409.744	
Bestemmingsreserve investeringen	6.282		6.282	
Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos	33.747		33.747	
Bestemmingsres. Vervangingsinvesteringen	216.998		213.689	
Bestemmingsres. Markermeerdijk	1.455.247		1.455.247	
Subtotaal reserves en fondsen		*2.238.964*		*2.118.710*
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		**2.238.964**		**2.118.710**
VLOTTENDE PASSIVA				
Schulden op korte termijn				
Crediteuren	27.062		19.402	
Nog te betalen bedragen	10.550		18.183	
Vooruitontvangen bedragen	-		-	
subtotaal schulden korte termijn		*37.612*		*37.585*
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**37.612**		**37.585**
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA		**2.276.576**		**2.156.295**

2.1.3 Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Voor maatschappelijke investeringen zijn bijdragen van reserves aan activeerbare investeringen niet toegestaan.

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar waarvoor een ondergrens geldt van:
- € 10.000 voor activa met economisch nut;
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut.

De materiële activa worden onderverdeeld in:
- Activa met een economisch nut en;
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	**Afschrijvingsperiode**	**Toelichting**
Immateriële vaste activa		looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden/terreinen	n.v.t.	geen afschrijving
Gebouwen/werkplaats	40	
Vervoermiddelen	5	
Machines/werktuigen	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
Brug - beton	40	
Brug - staal	40	
Brug - hout	30	
Tunnel	60	
Beschoeiing	30	
Gemalen	40	
Terreinmeubilair	5	
Riolering		
Pompen	20	

Financiële vaste activa
Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa
De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en, waar nodig, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves

- Algemene reserve
Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken.

- Bestemmingsreserve investeringen
De bestemmingsreserve investeringen is gevormd ter dekking van de netto uitgaven(aandeel Landschap Waterland) ten behoeve van investeringen in het werkgebied en de realisatie van specifieke projecten.

- Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos
Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven in verband met het beheer en onderhoud van de aanleg van ruiterpaden in het Purmerbos.

- Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen
De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen is gevormd ter dekking van de uitgaven ten behoeve van groot onderhoud in het werkgebied.

- Bestemmingsreserve Markermeerdijk
De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven t.b.v. de realisatie van de infrastructuur van de Markermeerdijk.Het algemeen bestuur heeft besloten vanaf 1 januari 2014 het saldo van de bestemmingsreserve op te hogen uit het resultaat van de jaarrekening, per jaar zal het algemeen bestuur besluiten over de hoogte van de toevoeging.

Voorzieningen
Op de balans van landschap Waterland is momenteel geen voorziening opgenomen.

Overige balansposten
Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De bepaling van het resultaat
Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarop zij betrekking hebben.

Subsidies en bijdragen van derden
Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden ten behoeve van de realisatie van specifieke projecten, alsmede de daarmee samenhangende uitgaven worden in de programmarekening verantwoord. Jaarlijks wordt het verschil tussen de baten en lasten voor de specifieke projecten toegevoegd of onttrokken aan de betreffende bestemmingsreserves.

2.1.4 Toelichting op de balans

		31-12-2019		31-12-2018
ACTIVA				
Materiële vaste activa		**-**		**-**
Investeringen met economisch nut				
Het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:				
Investeringen tot boekjaar		86.783		86.783
Investeringen boekjaar		-		-
Totaal geïnvesteerde bedragen		86.783		86.783
Afschrijvingen tot boekjaar	86.783		86.783	
Afschrijvingen boekjaar	-		-	
Totaal afschrijvingen		86.783		86.783
Boekwaarde per 31 december		-		-
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren algemeen		**-**		**-**
Nog te ontvangen bedragen		**-**		**13**
Rente spaarrekening			13	
	-		13	
Uitzettingen met een rentetypische kortere looptijd dan één jaar				
Uitzetting 's Rijks schatkist		**2.048.082**		**1.929.614**
Schatkistbankieren Landschap Waterland				
Drempelbedrag 2019	250.000			

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden

	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	238.253	224.741	229.836	228.495
Ruimte onder drempelbedrag	11.747	25.259	20.164	21.505
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen				
Kas	39		46	
ING Bank 67.07.63.101	5.557		3.736	
ING zakelijke spaarrekening	222.899		222.885	
		228.495		**226.667**

PASSIVA		**31-12-2019**		**31-12-2018**
Reserves en fondsen				
Algemene reserve		**526.690**		**409.744**
Saldo per 1 januari	409.744		268.967	
Bij: Saldo exploitatie	116.946		140.777	
Af: Best. Reserve Markermeerdijk				
Af: Best. Reserve Verv. Investeringen			-	
Saldo per 31 december	526.690		409.744	

In 2019 was het begrote resultaat voor bestemming € 16.683. Het voordelig exploitatiesaldo van 2019 is € 100.263. Hiermee komt het totale saldo exploitatie op € 116.946. Dit is toegevoegd aan de Algemene reserve.

Bestemmingsreserve investeringen		**6.282**		**6.282**
Saldo per 1 januari	6.282		6.282	
Bij: Toevoeging Algemene Reserve	-		-	
Af: Netto investeringen	-		-	
Saldo per 31 december	6.282		6.282	

In 2019 zijn er geen mutaties geweest.

Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos		**33.747**		**33.747**
Saldo per 1 januari	33.747		33.747	
Bij: Storting				
Af: Onderhoudskosten	-		-	
Saldo per 31 december	33.747		33.747	

In 2019 zijn er geen mutaties geweest.

Bestemmingsres. Vervangingsinvesteringen		**216.998**		**213.689**
Saldo per 1 januari	213.689		165.192	
Bij: Toevoeging	15.000		58.044	
Af: Vervangingen	11.691-		9.547-	
Saldo per 31 december	216.998		213.689	

In 2019 is de toevoeging conform begroting. De vervangingen zijn iets lager en komen uit op € 11.691. De specificatie van dit bedrag is terug te vinden in 2.3 overzicht van baten en lasten per deelprogramma bij onderdeel 1 Gebiedsbeheer.

		31-12-2019		31-12-2018
Bestemmingsres. Markermeerdijk		**1.455.247**		**1.455.247**
Saldo per 1 januari	1.455.247		1.455.247	
Bij: Uit de Algemene reserve				
Bij: Uit de reserve gelden Hemmeland				
Saldo per 31 december	1.455.247		1.455.247	

In 2019 zijn er geen mutaties geweest.

Schulden op korte termijn

Crediteuren		**27.062**		**19.402**
Specificatie:				
Recreatie Noord Holland N.V.	27.062			
	27.062			
Nog te betalen bedragen		**10.550**		**18.183**
Specificatie:				
Accountantskosten	6.050			
Bijdrage Pont Jan Hop	4.500			
	10.550			
Vooruitontvangen bedragen		**-**		**-**
	-		-	

Niet in de Balans opgenomen activa en verplichtingen:

Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan zijn begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. In 2018 zijn de contracten verlengd met 2 jaar (dus 2019-2020).

2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2019

Deelprogramma	Jaarrekening 2019 lasten	baten	saldo	Begroting 2019 lasten	baten	saldo	Jaarrekening 2018 lasten	baten	saldo
1 Gebiedsbeheer	301.739	40.864	-260.875	354.350	48.359	-305.991	296.468	39.824	-256.644
2 Toezicht									
3 Financiën	39.667	-	-39.667	35.535	-	-35.535	37.907	103	-37.804
4 Bestuursadvisering	112.363	-	-112.363	144.172	-	-144.172	88.232	-	-88.232
5 Secretariaat	33.972	-	-33.972	26.079	-	-26.079	26.166	-	-26.166
6 Communicatie	42.597	-	-42.597	53.500	-	-53.500	47.073	-	-47.073
7 Inrichting & ontwikkeling	58.231	-	-58.231	86.000	-	-86.000	12.894	-	-12.894
Bijdrage participanten		667.960	667.960		667.960	667.960		658.088	658.088
Totaal lasten en baten	**588.570**	**708.824**	**120.255**	**699.636**	**716.319**	**16.683**	**508.741**	**698.015**	**189.274**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**120.255**			**16.683**			**189.274**		
Resultaatbestemming									
Toevoeging Algemene reserve	116.946		116.946	16.683	-	16.683	140.777		140.777
Onttrekking Algemene reserve			-		-	-			-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos			-	-		-			-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos			-	-	-	-			-
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen			-	-	-	-			-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoeg. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	15.000		15.000	15.000	-	15.000	58.044		58.044
Onttr. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen		11.691	11.691-	-	15.000	15.000-	48.497	58.044	9.547-
Toevoeg. bestemmingsreserve Markermeerdijk			-	-	-	-			-
Onttr. bestemmingsreserve Markermeerdijk			-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten en baten	**720.515**	**720.515**	**-**	**731.319**	**731.319**	**-**	**756.059**	**756.059**	**-**
Gerealiseerde resultaat	-			-			-		
Totalen-generaal	**720.515**	**720.515**	**-**	**731.319**	**731.319**	**-**	**756.059**	**756.059**	**-**

2.3 Overzicht van baten en lasten per deelprogramma

1 Gebiedsbeheer

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	213.405	220.325	203.332
Inzet RNH regulier	76.643	112.850	83.589
Totaal lasten regulier	**290.048**	**333.175**	**286.921**
Baten:			
Opbrengsten regulier	40.864	42.184	39.824
Totaal baten regulier	**40.864**	**42.184**	**39.824**
Saldo regulier	**-249.184**	**-290.991**	**-247.097**
Lasten:			
Lasten incidenteel	11.691	21.175	9.547
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**11.691**	**21.175**	**9.547**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	6.175	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**6.175**	**-**
Saldo incidenteel	**-11.691**	**-15.000**	**-9.547**
Saldo Gebiedsbeheer	**-260.875**	**-305.991**	**-256.644**

Financieel	Toelichting
per saldo een onderschrijding van € 45.116 door lagere inzet RNH en lagere lasten incidenteel	
lagere lasten regulier	in 2019 is minder inzet RNH nodig geweest dan begroot. De begrotingswijziging 2020 wordt hierop indien nodig aangepast.
lagere lasten incidenteel	lagere lasten omdat het onderhoud van het pontje Oosthuizen nog niet is uitgevoerd. Daarnaast zijn de kosten voor de TOPS (even grote baten als lasten, zie hieronder) verantwoord onder reguliere activiteiten.

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Hekwerken Oosthuizen	9.004	-	9.004
Onderhoud Pontje Holysloot	2.687	-	2.687
Onderhoud Pontje Oosthuizen	-	-	-
	11.691	-	11.691

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Hekwerken Oosthuizen	10.000	-	10.000
Onderhoud Pontje Holysloot	2.500		2.500
Onderhoud Pontje Oosthuizen	2.500		2.500
Routebureau TOPS	6.175	6.175	-
	21.175	6.175	15.000

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
dagelijks onderhouden bestaande recreatievoorzieningen	binnen budget en conform gewenste kwaliteit	x			
controleren veiligheids- en onderhoudssituatie	onveilige situaties voorkomen	x			x
updaten meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	actuele en haalbare meerjarenraming	x		x	
uitvoeren meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	uitgevoerd volgens planning en binnen budget	x		x	
bijhouden beheersysteem	beheerssysteem up to date	x			
onderhouden contacten andere gebruikers en beheerders binnen recreatiegebied	goede relaties andere partijen	x		x	x
behandeling klachten	binnen termijn van 4 wkn behandeld		x		x
begeleiden werkzaamheden vrijwilligers en werknemers werkvoorzieningsschappen	inzet nuttig voor schap en bevredigend voor deelnemers			x	x
zoeken naar mogelijkheden goedkoper beheren	hogere efficiëntie beheer	x		x	x
inschakelen agrariërs bij beheer	lagere beheerlasten	x		x	

3 Financiën

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	6.352	6.459	5.483
Inzet RNH regulier	37.400	34.257	35.825
Totaal lasten regulier	**43.751**	**40.716**	**41.308**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	103
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**103**
Saldo regulier	**-43.751**	**-40.716**	**-41.205**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	566
Inzet RNH incidenteel	-4.084	-5.181	-3.967
Totaal lasten incidenteel	**-4.084**	**-5.181**	**-3.401**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**4.084**	**5.181**	**3.401**
Saldo Financiën	**-39.667**	**-35.535**	**-37.804**

Financieel	Toelichting
Geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Verlaging opslag tarieven RNH	-4.084	-	4.084-
	4.084-	-	4.084-

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Verlaging opslag tarieven RNH	5.181-	-	5.181-
	5.181-	-	5.181-

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
opstellen van de begroting, voortgangsrapportage en jaarrekening	correcte en leesbare financiële stukken met goedkeurende controleverklaring	x		x	
voeren financiële administratie	correcte en betrouwbare administratie	x		x	
beheren financiële middelen	optimaal beheer financiële middelen volgens schatkistbankieren	x		x	
jaarlijks herijking van de risico's ten behoeve van berekening van het gewenste weerstandsvermogen	weerstandsvermogen geëvalueerd en up-to-date	x		x	

4 Bestuursadvisering

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	35.297	35.468	20.522
Inzet RNH regulier	57.225	91.204	61.331
Totaal lasten regulier	**92.522**	**126.672**	**81.852**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-92.522**	**-126.672**	**-81.852**
Lasten:			
Lasten incidenteel	19.841	17.500	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	6.380
Totaal lasten incidenteel	**19.841**	**17.500**	**6.380**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-19.841**	**-17.500**	**-6.380**
Saldo Bestuursadvisering	**-112.363**	**-144.172**	**-88.232**

Financieel	Toelichting
per saldo een onderschrijding van € 31.809 door lagere inzet RNH.	
lagere lasten regulier	De focus van de werkzaamheden voor het Landschap Waterland lag bij de realisatie van het ambitiedocument en de recreatieve meekoppelkansen voor de Markermeerdijk. Verder was de noodzakelijk inzet beperkt in 2019, waardoor de lasten inzet RNH lager uitvallen dan begroot.

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
adviseren bestuur	goed voorbereide besluitvorming en informele advisering	x			
relatie met participanten onderhouden	ambtenaren en bestuurders tevreden over de dienstverlening				x
belangenbehartiging en advisering aan derden	gereageerd op zaken met directe relatie doelstelling schap	x			x
adequaat reageren op actualiteiten	vragen binnen 2 weken beantwoord				x
bewaken uitvoering van het programma en de jaaropdracht	programma uitgevoerd conform opdracht bestuur en binnen de gestelde kaders	x			
monitoren van de beleidsdoelen	Evaluatie van het programma aan de hand van de schapsdoelen (in de jaarrekening en begrotingswijziging)	x	x	x	x
Recreatiemonitor	Gebruik Boerenlandpaden wordt apart gerapporteerd.		x		x

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	**Lasten incidenteel**	**Baten incidenteel**	**Eigen bijdrage**
Ambitie document	19.841	-	19.841
	19.841	-	19.841

Begroting:	**Lasten incidenteel**	**Baten incidenteel**	**Eigen bijdrage**
Ambitie document	17.500	-	17.500
	17.500	-	17.500

Incidentele inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
Ambitie document	procesvoering en realisatie ambitie document	x	x	x	x

5 Secretariaat

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	-	-	-
Inzet RNH regulier	33.972	26.079	26.166
Totaal lasten regulier	**33.972**	**26.079**	**26.166**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-33.972**	**-26.079**	**-26.166**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Secretariaat	**-33.972**	**-26.079**	**-26.166**

Financieel	Toelichting
Geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
breed bekendmaken van de bestuursbesluiten	participanten op de hoogte van besluitvorming	x			x
organiseren vergaderingen AC, DB en AB, inclusief voorbereiding en nazorg	2 bestuur rondes per jaar begeleid	x			
secretariële ondersteuning	afhandeling post en telefoon, archivering	x			

6 Communicatie

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	14.231	17.500	14.053
Inzet RNH regulier	28.366	36.000	33.020
Totaal lasten regulier	**42.597**	**53.500**	**47.073**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-42.597**	**-53.500**	**-47.073**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Communicatie	**-42.597**	**-53.500**	**-47.073**

Financieel	Toelichting
Per saldo een onderschrijding van € 10.903 door lagere lasten regulier.	
lagere lasten regulier	De noodzakelijk inzet van mensen en middelen was beperkt in 2019. Voor 2020 is een nieuw afdelingsplan (jaarplan) opgesteld en zijn de budgetten aangepast.

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
voorzien in goede & actuele terreininformatie voor recreanten en omwonenden	bebording en schriftelijke informatievoorziening up to date en betrouwbaar; gericht informatie geven over werkzaamheden in het gebied	x	x		x
benaderen pers en verwerven publiciteit	positieve free publicity verworven; activiteiten en actualiteiten verspreid	x	x		x
promoten gebied	grotere bekendheid gebied en vergroting bekendheid fiets-, wandel- en sloepennetwerk		x		x
gebruik sociale media	promotie schap en trekken nieuwe bezoekers		x		x

7 Inrichting & Ontwikkeling

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	25.000	20.000	-
Inzet RNH regulier	27.229	40.000	12.894
Totaal lasten regulier	**52.229**	**60.000**	**12.894**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-52.229**	**-60.000**	**-12.894**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	21.000	-
Inzet RNH incidenteel	6.003	5.000	-
Totaal lasten incidenteel	**6.003**	**26.000**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-6.003**	**-26.000**	**-**
Saldo Inrichting & Ontwikkeling	**-58.231**	**-86.000**	**-12.894**

Financieel	Toelichting
Per saldo sluit dit deelprogramma gebiedsbeheer met een onderschrijding van € 27.769 door lagere reguliere en incidentele lasten.	
lagere lasten regulier	minder inzet RNH op dit deelprogramma. De werkprocessen van het recreatieschap zijn anders georganiseerd. In de begrotingswijziging 2020 is hiermee rekening gehouden.
lagere lasten incidenteel	de uitvoering van het project herziening kaart Sloepennetwerk is vertraagd (zie toelichting onder). Het resterende budget van ca € 20.000 schuift door naar volgend jaar.

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
juridische advisering	juridisch advies GR en toetsing uitgevoerd	x	x	x	x
beheren vastgoedcontracten	marktconforme opbrengsten uit grond, gebouwen en leisure ondernemingen	x			
aanvullen beheerssysteem	informatie beheerssysteem snel en eenvoudig toegankelijk	x			
voorbereiden en begeleiden realisatie fietsverbinding Purmerbos	fietsverbindingen Purmerbos zijn gerealiseerd		x		
begeleiden realisatie Wandelroutenetwerk	afronden realisatie Wandelroutenetwerk		x		

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	**Lasten incidenteel**	**Baten incidenteel**	**Eigen bijdrage**
Herziening kaart Sloepennetwerk	6.003	-	6.003
	6.003	-	6.003

Begroting:	**Lasten incidenteel**	**Baten incidenteel**	**Eigen bijdrage**
Herziening kaart Sloepennetwerk	26.000	-	26.000
	26.000	-	26.000

Incidentele inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebrui	duurzaamheid	maatschappelijk
Herziening kaart Sloepennetwerk Laag Holland	De herziening van de routekaart is in 2019 nog niet voltooid. De nieuwe kaarten zijn gereed maar het was te laat om deze nog in het seizoen uit te brengen. De kaarten worden maart / april gedrukt en verspreid.	x	x	x	x

Totaal

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	294.285	299.752	243.389
Inzet RNH regulier	260.834	340.390	252.826
Totaal lasten regulier	**555.119**	**640.142**	**496.215**
Baten:			
Opbrengsten regulier	40.864	42.184	39.927
Totaal baten regulier	**40.864**	**42.184**	**39.927**
Saldo regulier	**-514.254**	**-597.958**	**-456.288**
Lasten:			
Lasten incidenteel	31.532	59.675	10.113
Inzet RNH incidenteel	1.919	-181	2.413
Totaal lasten incidenteel	**33.451**	**59.494**	**12.526**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	6.175	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**6.175**	**-**
Saldo incidenteel	**-33.451**	**-53.319**	**-12.526**
Saldo Totaal	**-547.705**	**-651.277**	**-468.814**

2.4 Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Omschrijving	werkelijk 2019	begroting 2019	werkelijk 2018
Lasten			
Inhuur personeel RNH regulier	260.834	340.390	252.826
Bestuurskosten	1.379	5.108	-
Kantoorkosten	6.604	7.607	5.575
Vervoerskosten	4.150	6.030	3.621
PR & marketing	14.231	17.500	14.053
Bedrijfskosten	279.417	278.098	229.467
Projectkosten*	21.760	44.494	2.413
Afschrijvingen	-	-	-
Rentekosten	194	409	219
Bijzondere baten en lasten	-	-	566
Totaal lasten	**588.570**	**699.636**	**508.741**
Baten			
Exploitatieopbrengsten	40.864	42.184	39.824
Financiële baten	-	-	103
Overige opbrengsten	-	-	-
Project subsidies	-	6.175	-
Totaal baten	**40.864**	**48.359**	**39.927**
Resultaat deelprogramma's	**- 547.705**	**- 651.277**	**- 468.814**
Bijdrage participanten	667.960	667.960	658.088
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**120.255**	**16.683**	**189.274**
Resultaatbestemming			
Toevoeging Algemene reserve	116.946	16.683	140.777
Onttrekking Algemene reserve	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Toevoeg. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	15.000	15.000	58.044
Onttr. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	- 11.691	- 15.000	- 9.547
Toevoeg. bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttr. bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	**-**	**-**	**-**

* projectkosten zijn inclusief inhuur personeel RNH incidenteel, groot onderhoud en overige investeringen

2.5 Wet FIDO modelstaten A en B

Modelstaat A

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet		0			0	
Overschrijding		0			0	
Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet		0			0	
Overschrijding		0			0	

Toelichting op modelstaat A

Er zijn bij het landschap Waterland geen activa en passiva die vallen onder de vlottende schulden en vlottende middelen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.
De Kasgeldlimiet is derhalve niet overschreden.

Modelstaat B

1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		0	
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		0	
2	Renteherziening op vaste schuld	(1a-1b)		0
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld			
3b	nieuw uitgezette lange leningen			
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld	(3a-3b)		0
5	Betaalde aflossingen			
6	herfinanciering	(laagste van 4 en 5)		
7	Renterisico op de vaste schuld	(2+6)		0
8	Renterisiconorm			0
9a	ruimte onder			0
9b	Overschrijding			0

Renterisiconorm

10	Stand van de vaste schuld		0	
11	Vastgestelde percentage			
12	Renterisiconorm	(10x11)		0

Toelichting op modelstaat B

Er hebben bij het landschap Waterland geen rente herzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve niet overschreden.

Overige gegevens

3.1 Samenstelling van het algemeen bestuur

GEMEENTE LANDSMEER	De heer R. Quakernaat	Vicevoorzitter
GEMEENTE AMSTERDAM	Mevrouw S. Groenewoud	Voorzitter met volmacht van mevr. M. van Doorninck
GEMEENTE BEEMSTER	De heer D.J. Butter	
GEMEENTE EDAM-VOLENDAM	De heer H. Schütt	
GEMEENTE OOSTZAAN	De heer R. J. Monen	
GEMEENTE PURMEREND	De heer M.T.A. Hegger	
GEMEENTE WATERLAND	De heer B. J. ten Have	
GEMEENTE WORMERLAND	De heer J. Schalkwijk	
GEMEENTE ZAANSTAD	De heer W. Breunesse	
PROVINCIE NOORD-HOLLAND	De heer J.C. van der Hoek	

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland, onderdeel **Landschap Waterland** gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland, op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- het overzicht van baten en lasten over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het Controleprotocol Wnt 2019, de ethische voorschriften en onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 3 maart 2020
Reg.nr.: 101822/215/421/629
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 25 juni 2020.

voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

BIJLAGEN

JAARREKENING 2019

BIJLAGE I

LANDSCHAP WATERLAND

Investerings- en financieringsstaat 2018

nr.	Omschrijving	Stand per 1-1-2019	Vermeerde-ringen 2019	Verminde-ringen 2019	Afschrijvingen 2019	Stand per 31-12-2019
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	-	-		-	-
2	Investeringsuitgaven, welke gedekt worden uit reserves					-
3	Verstrekte langlopende leningen	-		-		-
	Totaal	-	-	-	-	-
	PASSIVA					
1	Reserves	2.118.710	131.946	11.691		2.238.965
2	Voorzieningen	-	-	-	-	-
3	Aangegane langlopende leningen	-	-	-	-	-
	Totaal	2.118.710	131.946	11.691	-	2.238.965
	Werkkapitaal	**2.118.710**	**131.946**	**11.691**	**-**	**2.238.965**

BIJLAGE II

LANDSCHAP WATERLAND

Staat van geactiveerde investeringen 2019

Volg-nr.	Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2018	Netto inv. 2019	Geactiv. t/m 2019	Afschr. term.	Boek-waarde 31-12-2018	afschr. t/m 2018	Afschr. 2019	Boek-waarde 31-12-2019
	Fort aan de Neckerweg	2006	61.032		61.032	10	-	61.032	-	-
	Suzuki 46-JBF-3	2009	25.751	-	25.751	5	-	25.751	-	-
	Totaal		**86.783**	**-**	**86.783**		**-**	**86.783**	**-**	**-**
	Totaal generaal		**86.783**	**-**	**86.783**	**-**	**-**	**86.783**	**-**	**-**

Bijlage III: GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn in dit kader geen bijzonderheden te melden

Bijlage IV: Nota Weerstandsvermogen Landschap Waterland

Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Het BBV verplicht Landschap Waterland aandacht te besteden aan de risico's. Met de voorliggende 'Nota weerstandsvermogen' wordt het noodzakelijke inzicht in zowel het weerstandsvermogen als de weerstandscapaciteit van Landschap Waterland gegeven.

Deze nota is in vier fasen tot stand gekomen.
1. Inventariseren en kwantificeren risico's
2. Bepalen minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen
3. Berekenen aanwezige weerstandscapaciteit
4. Matchen benodigd weerstandsvermogen en aanwezige weerstandscapaciteit

In deze nota worden de uitkomsten van deze fasen beschreven.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's

In de eerste fase zijn de risico's van Landschap Waterland geïnventariseerd. Met de budgethouders zijn deze risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn beschreven en onderverdeeld naar:

- Hoog / Midden / Laag (kans)
  Risico's zijn als 'Hoog' aangemerkt indien de kans van voordoen hoog wordt geacht, enzovoort. Bij een hoog risico is de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een midden risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.
- Structureel / Incidenteel
  Risico's zijn als incidenteel of structureel aangemerkt. Een structureel risico heeft een financiële impact in meerdere begrotingsjaren. Een incidenteel risico heeft een financiële impact in één begrotingsjaar. De structurele risico's zijn voor twee jaar meegenomen in de risico-kwantificering.

Voor het kunnen bepalen van het benodigde weerstandsvermogen is de financiële impact per risico berekend. Risico's zijn per definitie niet goed meetbaar. Voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico's moet een voorziening worden gevormd. Om toch tot een kwantificering te kunnen komen, zijn de bepalende factoren voor een schatting van de kans van optreden (Hoog / Midden / Laag) en de impact van het risico (in euro's) geïdentificeerd. Zoveel mogelijk is de (gemiddelde) omvang van de bij het risico betrokken exploitatielasten en/of investeringsbedragen meegenomen bij de (subjectieve) bepaling van de kans en het effect.

Dit betekent dat niet de gehele omvang van de mogelijke financiële impact wordt opgenomen als risicobuffer. Door vermenigvuldiging van de impact met een kans van optreden wordt een onnodig hoge risicobuffer vermeden. Tegelijkertijd wordt door de combinatie van verschillende risico's in de bepaling van de weerstandscapaciteit redelijkerwijs wel gezorgd voor voldoende vermogen voor tegenvallers.

Op basis van de risico-inventarisatie zijn de volgende risico's onderkend. De geïnventariseerde risico's zijn gekwantificeerd voor een bedrag van in totaal € 76.000,-. Een nadere specificatie van dit bedrag is:

	Risico	**Kans**	**Incidenteel / Structureel**	**Geschat Financieel risico**	**Financiële impact**	**Uitgaande van twee jaar**
1	Schade/vandalisme bruggen en steigers	Laag risico	Structueel	€ 40.000	€ 8.000	€ 16.000
2	Vandalisme speeltoestellen	Midden risico	Structueel	€ 60.000	€ 30.000	€ 60.000
	Totaal					**€ 76.000**

Bij de bepaling van de totale financiële impact voor alle risico's worden de incidentele risico's eenmalig meegenomen. Bij structurele risico's wordt de verwachte financiële impact per jaar met twee vermenigvuldigd.

2. De gewenste / benodigde omvang van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd als “De relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente (of de gemeenschappelijke regeling) beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het weerstandsvermogen is nodig om de risico's op te vangen zonder dat het beleid verandert. Het vermogen om het beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Er zijn (nog) geen wetenschappelijke of algemeen geldende normen voor de gewenste omvang van een weerstandsvermogen. Iedere gemeente en gemeenschappelijke regeling moet zelf invulling geven aan de gewenste omvang, gelet op haar eigen situatie en context. De omvang van het weerstandsvermogen moet in verhouding staan tot de risico's die de organisatie loopt. De risico's moeten niet kunnen worden opgevangen door stuur- en beheersmaatregelen en / of financieel kunnen worden afgedekt door voorzieningen.

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering is een logische basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat niet alle risico's kunnen worden gekwantificeerd (p.m.-posten).

1. Voor de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's worden de uitkomsten van de risico-inventarisatie als norm genomen voor het bepalen van het gewenste minimale weerstandsvermogen. Bij de risico-inventarisatie zijn risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 76.000.

2. Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2% van de som van de structurele inkomsten te stellen. Voor Landschap Waterland komt 2% van de structurele inkomsten overeen met een bedrag van € 14.000. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor *niet* gekwantificeerde risico's.

Het totale benodigd weerstandsvermogen komt daarmee op een bedrag van € 90.000. In het volgende hoofdstuk wordt de omvang van het weerstandsvermogen gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Berekende weerstandscapaciteit per begin 2020

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan: het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke “resterende” risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen. Met “resterende” risico's worden bedoeld: de risico's die onvoldoende “in control” zijn of kunnen worden gehouden door stuur- en beheersmaatregelen en/of waarvoor (nog) geen specifieke voorzieningen zijn of kunnen worden getroffen.

De bepaling van de weerstandscapaciteit is een momentopname. De gekozen peildatum is 1 januari 2020. Bij het berekenen van de aanwezige weerstandscapaciteit wordt gekeken naar het “vrije deel” in reserves en voorzieningen

De eventuele stille reserves zijn niet bij de weerstandscapaciteit betrokken.

<u>Ad 1. Vrije deel reserves en voorzieningen</u>

Bij het bepalen van het vrije deel van de reserves en voorzieningen is voorzichtigheid betracht. Criterium is of het algemeen bestuur de betreffende reserve in geval van een calamiteit kan vrijmaken zonder dat hierdoor een exploitatietekort ontstaat. Daarbij komt dat bij gebruik van een reserve, de rente die dit financieringsmiddel genereert tevens structureel gedekt moet worden.

Reserve / voorziening	Stand 1 januari 2020	Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit
Algemene Reserve LW	526.690	526.690
Bestemmingsreserve Investeringen LW	6.282	
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	
Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos	33.747	
Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland	0	
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	
Totaal	**2.238.964**	**526.690**

*Voor de bovengenoemde reserves is de stand van de reserves per 1 januari 2020 als basis genomen waarbij alle goedgekeurde bestuursvoorstellen waarin beslag wordt gelegd op deze reserves zijn meegenomen Kortom, alle reeds toegekende bijdragen vanuit de reserves maken geen deel uit van de ruimte hierboven gepresenteerd als weerstandscapaciteit.

Van de reserves (het eigen vermogen) is € 526.690,- aangemerkt als direct beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Het vrije deel uit de overige reserves is niet direct beschikbaar. Het algemeen bestuur moet hiervoor eerst de bestemming van de reserve wijzigen, hetgeen tot de mogelijkheden behoort. Voorzieningen worden niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt elk jaar de (specificatie van de) weerstandscapaciteit vermeld, overeenkomstig artikel 11, lid 2a van het BBV. In het jaarverslag wordt op grond van artikel 26 BBV verantwoording afgelegd over de ontwikkelingen in de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit wordt elk jaar berekend bij de jaarrekening met als peildatum de balansdatum. De berekeningswijze en de uitgangspunten blijven hierbij ongewijzigd, tenzij het algemeen bestuur anders besluit.

Peildatum van de weerstandscapaciteit, zoals die in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt vermeld, is de laatste balansdatum. Dit is 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt samengesteld.

4. Matching Gewenst weerstandsvermogen – Berekende weerstandscapaciteit

De conclusie in deze nota is dat Landschap Waterland over een weerstandscapaciteit beschikt van € 526.690,- om de risico's te dekken. Het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 90.000,-

Voorgesteld wordt de minimale omvang van de algemene reserve voor het benodigd weerstandsvermogen vast te stellen op € 90.000.

Met ingang van de jaarrekening 2007 wordt het gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor de geïdentificeerde en de gekwantificeerde risico's jaarlijks herzien. Risico's en de omvang van de risico's kunnen jaarlijks wijzigen.

Natuurlijk blijft het signaleren en het beheersen van de risico's een dagelijks proces. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's gedurende het jaar. De risico's met een hoge kans van voordoen worden als vast onderdeel in de planning & control instrumenten (begroting, bestuursrapportages, jaarrekening) behandeld.

Bijlage V: WNT-verantwoording 2019

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Twiske-Waterland van toepassing zijnde regelgeving: "het algemene WNT-maximum".

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.
De bestuurdersfuncties van het Recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2019:

Naam:	**Functie:**
Mevrouw S. Groenewoud	Voorzitter AB en DB
De heer R. Quakernaat	Vicevoorzitter AB en DB
De heer D.J. Butter	Lid AB en DB
Mevrouw S. Munnikendam	Lid AB en DB (tot 12 december '19)
De heer W. Breunesse	Lid AB en DB (vanaf 12 december '19)
De heer A. Tekin	Lid AB (tot 7 juli '19)
De heer J.C. van der Hoek	Lid AB (vanaf 8 juli '19)
De heer H. Schütt	Lid AB
De heer R. J. Monen	Lid AB
De heer M.T.A. Hegger	Lid AB
De heer B. J. ten Have	Lid AB
De heer J. Schalkwijk	Lid AB

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2019
Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan het Algemeen en Dagelijks Bestuur van
de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap
Twiske-Waterland
Postbus 2571
2002 RB HAARLEM

Haarlem, 24 maart 2020

Reg.nr. : 101826/215/421/628
Betreft : verslag van bevindingen jaarrekening 2019 onderdeel **Het Twiske**

Geacht bestuur,

In het kader van onze algemene controleopdracht hebben wij de financiële administratie en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 onderdeel **Het Twiske** van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland gecontroleerd. Wij hebben bij de jaarrekening 2019 Twiske-Waterland onderdeel **Het Twiske** zowel een goedkeurende verklaring inzake de getrouwheid, alsmede een goedkeurende verklaring over de rechtmatigheid afgegeven.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 van het recreatieschap sluit met een resultaat voor bestemming en reservemutaties van € 13.380,- (positief). Het rekeningsaldo is conform het vigerende beleid onttrokken aan de reserves.

Ultimo december 2019 bedragen de reserves in totaal € 2.660.648,-. Voor een uitgebreid mutatieoverzicht van de reserves verwijzen wij u naar de toelichting in de jaarrekening 2019.

Naar aanleiding van onze controle van de financiële administratie en de jaarrekening 2019 willen wij het volgende onder uw aandacht brengen.

1. Risico's en weerstandvermogen

In de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing onderdeel Het Twiske (bijlage bij het jaarverslag 2019) wordt de financiële positie van uw recreatieschap in relatie tot de risico's beschreven. De risico's zijn dit jaar geactualiseerd. Het aantal specifieke risico's (zowel gekwantificeerd als niet gekwantificeerd) en het totaal bedrag dat samenhangt met deze risico's is berekend op een bedrag van € 470.000,-. Het recreatieschap beschikt over een weerstandcapaciteit van € 2.657.926,-. De huidige vrije reserves liggen thans boven het gewenste berekende niveau.

2. Beoordeling door de toezichthouder

Het Ministerie van BZK heeft met de brief van 31 december 2019 aan het bestuur bevestigd dat de jaarstukken over 2018 en de begroting 2020 van het Recreatieschap Twiske-Waterland te hebben ontvangen. De vastgestelde begroting 2020 is structureel in evenwicht en op grond daarvan kan worden volstaan met repressief toezicht.

Verder stelt de toezichthouder dat de kwaliteit van de financiële stukken is verbeterd. Er is wel door het recreatieschap aangegeven dat de programmabegroting 2020 bij de begrotingswijziging wordt aangepast aan de vereisten van het Besluit Begroting en Verantwoording evenals de consolidatie van de begroting 2020. De (begrotings)wijziging zal aan het bestuur van het recreatieschap worden voorgelegd.

3. JAARREKENINGCONTROLE 2019

3.1 Jaarrekeningtraject

De accountantscontrole is in twee fasen uitgevoerd. De interim-controle heeft plaatsgevonden in de maand december 2019. De eindejaarscontrole is conform de gemaakte afspraken medio februari 2019 uitgevoerd. In deze rapportage gaan wij in op de volgende onderwerpen:

- de stand van zaken met betrekking tot de administratieve organisatie inclusief de beoordeling van de financiële (kern)processen bij Recreatieschap Twiske-Waterland onderdeel **Het Twiske** (samenvatting bevindingen interim-controle);
- de jaarrekening 2019 en de financiële administratie;
- ontwikkelingen relevante wet- en regelgeving en overige zaken.

Conform de planning is de eindejaarscontrole op tijd afgerond, waarmee ook het bestuurlijk proces van de jaarrekening 2019 binnen de door het bestuur gestelde termijnen kan worden gerealiseerd.

3.2 Interim controle 2019

3.2.1 Aanlevering controlestukken

Voor het starten van de interim controle hebben wij een lijst opgesteld met de controlestukken die wij nodig hebben voor het op een efficiënte wijze uitvoeren van de jaarrekeningcontrole. Evenals voorgaande jaren constateren wij dat onderbouwingen van de balans- en/of resultaatposten soms ontbreken dan wel niet volledig zijn. En natuurlijk, na het opnieuw opvragen hebben wij de benodigde controlestukken alsnog mogen ontvangen. Wij merken op dat de werkwijze ons extra tijd kost en er voor zorgt dat de controle langer duurt dan gepland.

Voor een soepel verloop van de controle voor het volgende boekjaar vragen wij u hiervoor nogmaals de aandacht.

3.2.2 Aanbestedingen

Wij hebben het proces rondom de aanbestedingen beoordeeld. Van belang is om vast te stellen of het vigerende aanbestedingsbeleid, het feitelijke inkoop- en aanbestedingsproces en de interne controle op dit proces toereikend is. Het oordeel hierover kan van invloed zijn op de rechtmatigheid van de jaarrekening.

De verbijzonderde interne controles (VIC) op de aanbestedingen 2019 zijn conform afspraak uitgevoerd. Wij hebben op deze werkzaamheden een review uitgevoerd. Hieruit zijn ons geen (materiele) onrechtmatigheden gebleken.

Wijzigingen aanbestedingswet nog niet verwerkt
Ten tijde van de interim controle was de vigerende Aanbestedingsrichtlijn Recreatieschap Twiske-Waterland 2014 nog van toepassing. De wijziging van de Aanbestedingswet geldt al vanaf 1 juli 2017. De wijziging bevat zowel regels voor aanbestedingen boven de Europese drempelbedragen, als daaronder. In februari 2017 is ons medegedeeld dat een interne inventarisatie zou gaan plaatsvinden naar aanleiding van deze wetswijziging. Inmiddels heeft deze inventarisatie plaatsgevonden met inbegrip van de aanpassingen aan de onder-mandaatregeling en het inkoopbeleid. De aangepaste richtlijnen zijn door het Algemeen Bestuur nog niet vastgesteld.

Wij adviseren om de wetwijzigingen in de interne richtlijnen te verwerken en het aanbestedingsbeleid door het Algemeen Bestuur te laten vaststellen.

3.2.3 Factuur- en betaalproces
Ter beoordeling van het proces inzake de verwerking van inkoopfacturen en betalingen hebben wij op basis van een selectie deelwaarnemingen uitgevoerd. Hierbij hebben wij de procedures rondom de crediteurenadministratie en betalingen beoordeeld. Onze controlebevindingen inzake de inkoopfacturen 2019 zijn, met onderbouwing, gerapporteerd aan de verantwoordelijk manager.

Goedkeuring ingekomen facturen
In dit proces wordt door de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord Holland (RNH) gebruik gemaakt van een zogeheten budgetregister. Hierin worden per verantwoordelijke budgetbeheerder de kostenplaatsen geregistreerd. Door wijzigingen over de afgelopen jaren is het budgetregister niet overzichtelijk en is het register niet meer actueel.

Vorig jaar hebben wij geadviseerd om het budgetregister te laten actualiseren, maar deze actualisatie heeft in 2019 nog niet plaatsgevonden. De belangrijkste bevinding is geweest dat inkoopfacturen niet in alle gevallen door de bevoegde budgetbeheerder zijn geaccordeerd (een en ander zoals bedoeld in het budgetregister). Deze bevinding raakt de (interne) rechtmatigheid.

Wij hebben de directie van RNH geadviseerd om door middel van een zogenaamd veegbesluit resp. herstelmaatregel om - achteraf – de inkoopfacturen van het recreatieschap alsnog voor akkoord goed te keuren.

Wij hebben geadviseerd om dit proces voor 2020 te laten actualiseren en/of aan te passen aan de werkwijze bij het recreatieschap/RNH.

Betaalproces
Bij de interim-controle hebben wij geconstateerd dat het autorisatieoverzicht van de bank niet aangepast is aan de nieuwe situatie. Wij zien tevens dat de (oude) voorzitter van het recreatieschap nog steeds onbeperkt bevoegd is om betalingen te verrichten. Het autorisatieoverzicht van de bank zal, zo hebben wij begrepen, in 2020 aangepast worden.

Tijdens de controle hebben wij vastgesteld dat de betaallijsten voor feitelijke betaling door de procuratiehouder van de uitvoeringsorganisatie RNH zijn beoordeeld en zichtbaar geaccordeerd. Echter de procuratiehouder is daarnaast tevens bevoegd tot het verrichten van handmatige betalingen. Dat wil zeggen, eventuele betalingen buiten het reguliere betalingsprocedure om. In verband met risico op onjuiste betalingen, hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd specifiek op de handmatige betalingen. Wij hebben bij dit onderzoek geen bijzonderheden of onrechtmatigheden geconstateerd.

Wij adviseren om de (ruime) daglimieten bij de bank te evalueren en het '4-ogen' principe bij alle betalingen uit te laten voeren. De handmatige betalingen kunnen dan zo veel als mogelijk worden beperkt (alleen in uitzonderlijke situaties).

Facturen uitvoeringsorganisatie RNH

Voorgaande jaren waren de facturen van RNH die voortvloeien uit de uitvoeringsovereenkomst geaccordeerd door de voorzitter van het Algemeen Bestuur. Tijdens de interim controle hebben wij begrepen dat de gehanteerde werkwijze niet praktisch was aangezien de voorzitter inhoudelijk niet over de facturen gaat en dit feitelijk ook niet kan beoordelen.

De facturen van RNH zijn voor het jaar 2019 zijn op een andere wijze goedgekeurd, namelijk door een MT besluit. Wij hebben vastgesteld dat het MT in stemt met de facturering van de gerealiseerde uren van RNH aan het recreatieschap (conform het MT besluit 2020/07).

Mutaties in de basisgegevens

Wij hebben geconstateerd dat er geen '4-ogen principe' is geregeld voor het wijzigen van gevoelige stamgegevens in de boekhouding (Exact, bijv. crediteurenstamkaart). In het factuur- en betaalproces zijn wel controlemomenten aangaande de juistheid van de factuur en crediteurgegevens ingeregeld.

Om de interne beheersing verder te borgen hebben wij geadviseerd, indien deze functionaliteit technisch beschikbaar is, het '4-ogen principe' ten aanzien van wijzigingen in stamgegevens te gebruiken.

4. JAARVERVERSLAGGEVING

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2019.

4.1 Jaarverslaggeving 2019

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Conform de controlevoorschriften (BADO) en verslaggevingsvoorschriften (BBV) zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening. Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

4.2 Financiële administratie

Vast onderdeel van onze controle is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie met betrekking tot tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria).

Ten aanzien van tussenrekeningen (balans) hebben wij vastgesteld dat er geen materiële achterstanden zijn in de financiële administratie. Tevens blijkt uit de aan ons overgelegde documenten en bescheiden dat de afloop van bedragen op tussenrekeningen en (overige) overlopende activa en passiva intern voldoende worden bewaakt.

Hierna gaan wij in op de begrotingsrechtmatigheid, financiële positie, de voorzieningen, alsmede de vennootschapsbelasting en WNT.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen afwijkingen in de jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging) transparant te worden toegelicht. Het kader voor toetsing is thans de vigerende controleverordening.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het Algemeen bestuur geautoriseerde begroting 2019. Uit de jaarrekening 2019 blijkt dat aan de lastenkant voor deelprogramma's gebiedsbeheer, financiën, bestuursadvisering en secretariaat per saldo een overschrijding heeft plaatsgevonden van afgerond € 161.669 ten opzichte van de begroting 2019.

De overschrijding aan de lastenkant komt mede door hogere dotatie Voorziening Groot Onderhoud zoals toegelicht op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening programma gebiedsbeheer. De reguliere lasten op deelprogramma bestuursadvisering zijn ook overschreden mede door meer inzet RNH voor het verwerken van WoB verzoeken en het ondersteunende werk voor het ambitiedocument. Het bepalen of begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn en een afzonderlijke (indemniteits-)procedure vereisen, is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019.

4.4 Financiële positie en reserves

Het eigen vermogen van het Recreatieschap Twiske-Waterland onderdeel **Het Twiske** bedraagt ultimo 2019, inclusief verwerking van het resultaat over 2019 € 2.660.648,-. Hiervan heeft € 2.723,- betrekking op bestemmingsreserve. In de onderstaande tabel is de financiële positie nader gespecificeerd.

(In € 1.000)	2019	2018		Toe-/afname
Algemene reserve	2.658	1.944		714
Bestemmingsreserve Investeringen	-	703		-703
Bestemminsreserve Egalisatie	3	-		3
Gerealiseerd resultaat	13	-250		263

In 2019 conform AB Besluit (2018/08) is de Bestemmingsreserve Investeringen opgeheven.
Er is geen AB besluit genomen voor het vormen van de Bestemmingsreserve Egalisatie.

Resultaatbestemming 2019
Het resultaat 2019 is in het definitieve concept jaarrekening verwerkt. Wij zijn bij de afronding van onze controle van uit gegaan de mutaties door het Algemeen bestuur met het vaststellen van de jaarrekening 2019 worden goedgekeurd.

5. Voorziening groot onderhoud

Met ingang van het boekjaar heeft de recreatieschap conform AB besluit (2018/08) een voorziening groot onderhoud gevormd .Het saldo per 31 december 2019 bedraagt € 309.689,-. De hoogte van de periodieke toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van de meerjarige beheerplannen.

In de notitie materiele vaste activa uit januari 2020 heeft het BBV verdere richtlijnen over de voorziening groot onderhoud uitgewerkt. Volgens de BBV richtlijnen mogen de onderhoudsvoorzieningen van verschillende (sub)categorieën kapitaalgoederen niet worden samengevoegd. Op basis van artikel 12 lid 1 BBV dienen minimaal de volgende kapitaalgoederen te worden onderscheiden:

1. Wegen
2. Riolering
3. Water
4. Groen
5. Gebouwen

Artikel 55 lid 1 BBV schrijft voor dat per voorziening een toelichting wordt gegeven. Om deze toelichting te kunnen geven dient er inzicht te zijn in de afzonderlijke onderhoudsvoorzieningen per subcategorie.

Om aan de BBV voorschriften te voldoen adviseren wij om de voorziening groot onderhoud per (sub)categorie kapitaalgoederen te splitsen gebaseerd op afzonderlijke beheerplannen per (sub)categorie.

6. Vennootschapsbelasting

Het afgelopen jaar heeft een inventarisatie plaatsgevonden of sprake is van ondernemingsactiviteiten. De meeste activiteiten vinden bij uw schap plaats in collectief verband (d.w.z. interne kring) of het is verlieslatend. Uit de correspondentie met uw externe fiscaaladviseur blijkt dat uw schap het primaire standpunt inneemt dat alle activiteiten dusdanig met elkaar zijn verweven dat deze als één activiteit moet worden beoordeeld voor de VpB en dat enkel sprake is van de uitvoering van overheidstaken.

Met het schrijven van d.d. 20 september 2018 heeft de Belastingdienst geconcludeerd dat er geen sprake is van een winstoogmerk. Wel is verzocht om de winsttoets jaarlijks te herhalen.

Tijdens de controle van de jaarrekening hebben wij navraag gedaan naar de jaarlijkse winsttoets. Naar ons begrepen is er in 2019 geen winsttoets uitgevoerd voor de recreatieschap. Wij adviseren om de winsttoets jaarlijks te herhalen en vast te laten leggen.

7. Wnt en publicatie

De Wet normering topinkomens (Wnt) publieke en semipublieke sector en de hierin opgenomen publicatieplicht in de jaarrekening is van toepassing op topfunctionarissen, maar ook op de leden van het hoogst uitvoerende orgaan en het toezichthoudende orgaan (Algemeen Bestuur). Op basis van de wet- en regelgeving valt het schap onder deze wettelijke regeling en dienen de Wnt gegevens te worden gepubliceerd mits de bezoldiging hoger is dan € 1.500,-.

Bij de Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland onderdeel **Het Twiske** is geen sprake van een vergoeding waardoor de publicatieverplichtingen van de Wnt vervalt.

8. Overige aspecten

8.1 Opvolging aanbevelingen accountant voorgaande jaren

Wij hebben begrepen dat er intern kennis is genomen van onze aanbevelingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening. Echter, wij constateren ook dat tot op heden de meeste aanbevelingen nog niet tot uitvoering zijn gekomen.

8.2 Rechtmatigheidsverantwoording 2021

Met ingang van het boekjaar 2021 dient het dagelijks bestuur in de jaarrekening 2021 expliciet verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. De verantwoordelijkheid verschuift hiermee van de accountant naar het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Inmiddels is er meer duidelijkheid over het 'model' van de verantwoording en zijn er uitgangspunten opgesteld (concept document van de Commissie BBV d.d. januari 2020). Alhoewel de impact hiervan op de interne beheersing bij Recreatieschap het Twiske relatief beperkt is, is dit onderdeel wel verplicht.

Wij adviseren om de ontwikkelingen op dit aspect te volgen.

8.3 Fraude

Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw medewerkers overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen.

Van het bestuur hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging bij de jaarrekening 2019 ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen, memoriaalboekingen, schattingen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie.

Ook hebben wij de betalingsorganisatie beoordeeld rondom het doen van betalingen met behulp van elektronisch bankieren. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2019 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Onze controle geeft verder geen aanleiding tot het maken van verdere opmerkingen.

Wij vertrouwen erop u hiermede van dienst te zijn geweest. Graag zijn wij bereid deze brief nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland
Postbus 2571
2002 RB HAARLEM

Haarlem, 24 maart 2020

Reg.nr. : 101822/215/421/629
Betreft : Verslag van bevindingen 2019 onderdeel jaarrekening Landschap Waterland

Geacht bestuur,

In het kader van onze algemene controleopdracht hebben wij de financiële administratie en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 onderdeel **Landschap Waterland** van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland gecontroleerd. Wij hebben bij de jaarrekening 2019 Twiske-Waterland onderdeel **Landschap Waterland** zowel een goedkeurende verklaring inzake de getrouwheid, alsmede een goedkeurende verklaring over de rechtmatigheid afgegeven.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 van het recreatieschap sluit met een resultaat voor bestemming van € 120.255,- (positief). Het saldo is conform het vigerende beleid toegevoegd aan de reserves.

Ultimo december 2019 bedragen de reserves in totaal € 2.238.964,-. Voor een uitgebreid mutatie-overzicht van de reserves verwijzen wij u naar de toelichting in de jaarrekening 2019.

Naar aanleiding van onze controle van de financiële administratie en de jaarrekening 2019 willen wij het volgende onder uw aandacht brengen.

1. Risico's en weerstandvermogen

In de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing onderdeel Landschap Waterland (bijlage bij het jaarverslag 2019) wordt de financiële positie van uw recreatieschap in relatie tot de risico's beschreven. De risico's zijn dit jaar geactualiseerd. Het aantal geïdentificeerde risico's (zowel gekwantificeerd als niet-gekwantificeerd) en het totaal bedrag dat samenhangt met deze risico's is berekend op een bedrag van € 90.000,-. Het recreatieschap beschikt over een weerstandcapaciteit van € 526.690,-. De huidige vrije reserves liggen thans boven het gewenste berekende niveau.

2 Beoordeling door de toezichthouder

Het Ministerie van BZK heeft met de brief van 31 december 2019 aan het bestuur bevestigd dat de jaarstukken over 2018 en de begroting 2020 van het Recreatieschap Twiske-Waterland te hebben ontvangen. De vastgestelde begroting 2020 is structureel in evenwicht en op grond daarvan kan worden volstaan met repressief toezicht.

Verder stelt de toezichthouder dat de kwaliteit van de financiële stukken is verbeterd. Er is wel door het recreatieschap aangegeven dat de programmabegroting 2020 bij de begrotingswijziging wordt aangepast aan de vereisten van het Besluit Begroting en Verantwoording evenals de consolidatie van de begroting 2020. De (begrotings)wijziging zal aan het bestuur van het recreatieschap worden voorgelegd.

3. JAARREKENINGCONTROLE 2019

3.1 Jaarrekeningtraject

De accountantscontrole is in twee fasen uitgevoerd. De interim-controle heeft plaatsgevonden in de maand december 2019. De eindejaarscontrole is conform de gemaakte afspraken medio februari 2019 uitgevoerd. In deze rapportage gaan wij in op de volgende onderwerpen:

- de stand van zaken met betrekking tot de administratieve organisatie inclusief de beoordeling van de financiële (kern)processen bij Recreatieschap Twiske-Waterland onderdeel **Landschap Waterland** (samenvatting bevindingen interim-controle);
- de jaarrekening 2019 en de financiële administratie;
- ontwikkelingen relevante wet- en regelgeving en overige zaken.

Conform de planning is de eindejaarscontrole op tijd afgerond, waarmee ook het bestuurlijk proces van de jaarrekening 2019 binnen de door het bestuur gestelde termijnen kan worden gerealiseerd.

3.2 Interim controle 2019

3.2.1 Aanlevering controlestukken

Voor het starten van de interim controle hebben wij een lijst opgesteld met de controlestukken die wij nodig hebben voor het op een efficiënte wijze uitvoeren van de jaarrekeningcontrole. Evenals voorgaande jaren constateren wij dat onderbouwingen van de balans- en/of resultaatposten soms ontbreken dan wel niet volledig zijn. En natuurlijk, na het opnieuw opvragen hebben wij de benodigde controlestukken alsnog mogen ontvangen. Wij merken op dat de werkwijze ons extra tijd kost en er voor zorgt dat de controle langer duurt dan gepland.

Voor een soepel verloop van de controle voor het volgende boekjaar vragen wij u hiervoor nogmaals de aandacht.

3.2.2 Factuur- en betaalproces

Ter beoordeling van het proces inzake de verwerking van inkoopfacturen en betalingen hebben wij op basis van een selectie deelwaarnemingen uitgevoerd. Hierbij hebben wij de procedures rondom de crediteurenadministratie en betalingen beoordeeld. Onze controlebevindingen inzake de inkoopfacturen 2019 zijn, met onderbouwing, gerapporteerd aan de verantwoordelijk manager.

Goedkeuring ingekomen facturen

In dit proces wordt door de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord Holland (RNH) gebruik gemaakt van een zogeheten budgetregister. Hierin worden per verantwoordelijke budgetbeheerder de kostenplaatsen geregistreerd. Door wijzigingen over de afgelopen jaren is het budgetregister niet overzichtelijk en is het register niet meer actueel.

Vorig jaar hebben wij geadviseerd om het budgetregister te laten actualiseren, maar deze actualisatie heeft in 2019 nog niet plaatsgevonden. De belangrijkste bevinding is geweest dat inkoopfacturen niet in alle gevallen door de bevoegde budgetbeheerder zijn geaccordeerd (een en ander zoals bedoeld in het budgetregister). Deze bevinding raakt de (interne) rechtmatigheid.

Wij hebben de directie van RNH geadviseerd om door middel van een zogenaamd veegbesluit resp. herstelmaatregel om - achteraf – de inkoopfacturen van het recreatieschap alsnog voor akkoord goed te keuren.

Wij hebben geadviseerd om dit proces voor 2020 te laten actualiseren en/of aan te passen aan de werkwijze bij het recreatieschap/RNH.

Betaalproces

Bij de interim-controle hebben wij geconstateerd dat het autorisatieoverzicht van de bank niet aangepast is aan de nieuwe situatie. Wij zien tevens dat de (oude) voorzitter van het recreatieschap nog steeds onbeperkt bevoegd is om betalingen te verrichten. Het autorisatieoverzicht van de bank zal, zo hebben wij begrepen, in 2020 aangepast worden.

Tijdens de controle hebben wij vastgesteld dat de betaallijsten voor feitelijke betaling door de procuratiehouder van de uitvoeringsorganisatie RNH zijn beoordeeld en zichtbaar geaccordeerd. Echter de procuratiehouder is daarnaast tevens bevoegd tot het verrichten van handmatige betalingen. Dat wil zeggen, eventuele betalingen buiten het reguliere betalingsprocedure om. In verband met risico op onjuiste betalingen, hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd specifiek op de handmatige betalingen. Wij hebben bij dit onderzoek geen bijzonderheden of onrechtmatigheden geconstateerd.

Wij adviseren om de (ruime) daglimieten bij de bank te evalueren en het '4-ogen' principe bij alle betalingen uit te laten voeren. De handmatige betalingen kunnen dan zo veel als mogelijk worden beperkt (alleen in uitzonderlijke situaties).

Facturen uitvoeringsorganisatie RNH

Voorgaande jaren waren de facturen van RNH die voortvloeien uit de uitvoeringsovereenkomst geaccordeerd door de voorzitter van het Algemeen Bestuur. Tijdens de interim controle hebben wij begrepen dat de gehanteerde werkwijze niet praktisch was aangezien de voorzitter inhoudelijk niet over de facturen gaat en dit feitelijk ook niet kan beoordelen.

De facturen van RNH zijn voor het jaar 2019 zijn op een andere wijze goedgekeurd, namelijk door een MT besluit. Wij hebben vastgesteld dat het MT in stemt met de facturering van de gerealiseerde uren van RNH aan het recreatieschap (conform het MT besluit 2020/07).

Mutaties in de basisgegevens
Wij hebben geconstateerd dat er geen '4-ogen principe' is geregeld voor het wijzigen van gevoelige stamgegevens in de boekhouding (Exact, bijv. crediteurenstamkaart). In het factuur- en betaalproces zijn wel controlemomenten aangaande de juistheid van de factuur en crediteurgegevens ingeregeld.

Om de interne beheersing verder te borgen hebben wij geadviseerd, indien deze functionaliteit technisch beschikbaar is, het '4-ogen principe' ten aanzien van wijzigingen in stamgegevens te gebruiken.

4. JAARVERVERSLAGGEVING

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2019.

4.1 Jaarverslaggeving 2019

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Conform de controlevoorschriften (BADO) en verslaggevingsvoorschriften (BBV) zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening. Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

4.2 Financiële administratie

Vast onderdeel van onze controle is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie met betrekking tot tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria). Ten aanzien van tussenrekeningen (balans) hebben wij vastgesteld dat er geen materiële achterstanden zijn in de financiële administratie. Tevens blijkt uit de aan ons overgelegde documenten en bescheiden dat de afloop van bedragen op tussenrekeningen en (overige) overlopende activa en passiva intern voldoende worden bewaakt.

Hierna gaan wij in op de begrotingsrechtmatigheid, financiële positie, alsmede de vennootschapsbelasting en WNT.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen afwijkingen in de jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging) transparant te worden toegelicht. Het kader voor toetsing is thans de vigerende controleverordening.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het Algemeen bestuur geautoriseerde begroting 2019. Uit de jaarrekening 2019 blijkt dat aan de lastenkant (programma financiën en secretariaat) per saldo een overschrijding heeft plaatsgevonden van afgerond € 12.000 ten opzichte van de begroting 2019.

Het bepalen of begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn en een afzonderlijke (indemniteits-)procedure vereisen, is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019.

4.4 Financiële positie en reserves

Het eigen vermogen van het Recreatieschap Twiske-Waterland onderdeel **Landschap Waterland** bedraagt ultimo 2019, inclusief verwerking van het resultaat over 2019 € 2.238.964,-. Hiervan heeft € 1.712.274,- betrekking op bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie nader gespecificeerd.

(In € 1.000)	2019	2018		Toe-/afname
Algemene reserve	527	410		117
Bestemmingsreserve investeringen	6	6		0
Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos	38	38		0
Bestemminsreserve vervangings-investeringen	217	214		3
Bestemmingsreserve Markermeer-dijk	1455	1455		0
Gerealiseerd resultaat	120	189		-69

Resultaatbestemming 2019

Het resultaat 2019 is in het definitieve concept jaarrekening verwerkt. Wij zijn bij de afronding van onze controle van uit gegaan de mutaties door het Algemeen bestuur met het vaststellen van de jaarrekening 2019 worden goedgekeurd.

5. Vennootschapsbelasting

Het afgelopen jaar heeft een inventarisatie plaatsgevonden of sprake is van ondernemingsactiviteiten. De meeste activiteiten vinden bij uw schap plaats in collectief verband (d.w.z. interne kring) of het is verlieslatend. Uit de correspondentie met uw externe fiscaaladviseur blijkt dat uw schap het primaire standpunt inneemt dat alle activiteiten dusdanig met elkaar zijn verweven dat deze als één activiteit moet worden beoordeeld voor de vennootschapsbelasting en dat enkel sprake is van de uitvoering van overheidstaken.

Met het schrijven van d.d. 20 september 2018 heeft de Belastingdienst geconcludeerd dat er geen sprake is van een winstoogmerk. Wel is verzocht om de winsttoets jaarlijks te herhalen.

Tijdens de controle van de jaarrekening hebben wij navraag gedaan naar de jaarlijkse winsttoets. Naar ons begrepen is er in 2019 geen winsttoets uitgevoerd voor de recreatieschap. Wij adviseren om de winsttoets jaarlijks te herhalen en vast te laten leggen.

6. Wnt en publicatie

De Wet normering topinkomens (Wnt) publieke en semipublieke sector en de hierin opgenomen publicatieplicht in de jaarrekening is van toepassing op topfunctionarissen, maar ook op de leden van het hoogst uitvoerende orgaan en het toezichthoudende orgaan (Algemeen Bestuur). Op basis van de wet- en regelgeving valt het schap onder deze wettelijke regeling en dienen de Wnt gegevens te worden gepubliceerd mits de bezoldiging hoger is dan € 1.500,-.

Bij de Recreatieschap Twiske-Waterland onderdeel **Landschap Waterland** is geen sprake van een vergoeding waardoor de publicatieverplichtingen van de Wnt vervalt.

7. Overige aspecten

7.1 Opvolging aanbevelingen accountant voorgaande jaren

Wij hebben begrepen dat er intern kennis is genomen van onze aanbevelingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening. Echter, wij constateren ook dat tot op heden de meeste aanbevelingen nog niet tot uitvoering zijn gekomen.

7.2 Rechtmatigheidsverantwoording 2021

Met ingang van het boekjaar 2021 dient het dagelijks bestuur in de jaarrekening 2021 expliciet verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. De verantwoordelijkheid verschuift hiermee van de accountant naar het (dagelijks) bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Inmiddels is er meer duidelijkheid over het 'model' van de verantwoording en zijn er uitgangspunten opgesteld (concept document van de Commissie BBV d.d. januari 2020). Alhoewel de impact hiervan op de interne beheersing bij Recreatieschap Twiske-Waterland relatief beperkt is, is dit onderdeel wel verplicht.

Wij adviseren om de ontwikkelingen op dit aspect te volgen.

7.3 Fraude

Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw medewerkers overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen.

Van het bestuur hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging bij de jaarrekening 2019 ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen, memoriaalboekingen, schattingen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie. Ook hebben wij de betalingsorganisatie beoordeeld rondom het doen van betalingen met behulp van elektronisch bankieren. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2019 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Onze controle geeft verder geen aanleiding tot het maken van verdere opmerkingen.

Wij vertrouwen erop u hiermede van dienst te zijn geweest. Graag zijn wij bereid deze brief nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Reactie van Recreatie Noord-Holland op verslag van bevindingen bij jaarrekening 2019 onderdeel Twiske

1. Risico's en weerstandsvermogen

Geen opmerkingen.

2. Beoordeling door de toezichthouder

In 2019 is hard gewerkt om de financiële transitie door RNH vorm te geven. Inmiddels zijn de begrotingswijziging 2020 en programmabegroting 2021 BBV proof (Besluit Begroting en Verantwoording). Bovendien zijn in deze stukken de administraties Twiske en Waterland samengevoegd.

Verder zal de jaarrekening 2020 voldoen aan de BBV eisen. Ook hiervoor zal gelden dat de administraties Twiske en Waterland zijn samengevoegd tot recreatieschap Twiske-Waterland.

3. Jaarrekeningcontrole 2019

3.1. Jaarrekeningtraject

Geen opmerkingen.

3.2. Interim controle 2019

3.2.1. Aanlevering controlestukken

Het advies is ter harte genomen door RNH.

3.2.2. Aanbestedingen

RNH is bekend met de gewijzigde aanbestedingswet. De wetswijzigingen zullen in 2020 in de interne richtlijnen verwerkt worden en het aanbestedingsbeleid zal worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

3.2.3. Factuur- en betaalproces

Goedkeuring ingekomen facturen
Veegbesluit is geaccordeerd.
Het advies m.b.t. actualiseren budgetregister is ter harte genomen en zal in 2020 worden gerealiseerd.

Betaalproces
Het advies is ter harte genomen.

Facturen uitvoeringsorganisatie RNH
Geen opmerkingen.

Mutaties in de basisgegevens
Er zal onderzoek worden gedaan hoe het '4-ogen-principe' inzake de wijziging van stamgegevens het beste geborgd kan worden.

4. Jaarverslaggeving

Geen opmerkingen.

5. Voorziening groot onderhoud

Het advies is ter harte genomen door RNH.

6. Vennootschapsbelasting

Dit is inmiddels in gang gezet.

7. WNT en publicatie

Geen opmerkingen.

8. Overige aspecten

Geen opmerkingen.

Reactie van Recreatie Noord-Holland op verslag van bevindingen bij jaarrekening 2019 onderdeel Landschap Waterland

1. Risico's en weerstandsvermogen

Geen opmerkingen.

2. Beoordeling door de toezichthouder

In 2019 is hard gewerkt om de financiële transitie door RNH vorm te geven. Inmiddels zijn de begrotingswijziging 2020 en programmabegroting 2021 BBV proof (Besluit Begroting en Verantwoording). Bovendien zijn in deze stukken de administraties Twiske en Waterland samengevoegd.

Verder zal de jaarrekening 2020 voldoen aan de BBV eisen. Ook hiervoor zal gelden dat de administraties Twiske en Waterland zijn samengevoegd tot recreatieschap Twiske-Waterland.

3. Jaarrekeningcontrole 2019

3.1. Jaarrekeningtraject

Geen opmerkingen.

3.2. Interim controle 2019

3.2.1. Aanlevering controlestukken

Het advies is ter harte genomen door RNH.

3.2.2. Aanbestedingen

RNH is bekend met de gewijzigde aanbestedingswet. De wetswijzigingen zullen in 2020 in de interne richtlijnen verwerkt worden en het aanbestedingsbeleid zal worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

3.2.3. Factuur- en betaalproces

Goedkeuring ingekomen facturen
Veegbesluit is geaccordeerd.
Het advies m.b.t. actualiseren budgetregister is ter harte genomen en zal in 2020 worden gerealiseerd.

Betaalproces
Het advies is ter harte genomen.

Facturen uitvoeringsorganisatie RNH
Geen opmerkingen.

Mutaties in de basisgegevens
Er zal onderzoek worden gedaan hoe het '4-ogen-principe' inzake de wijziging van stamgegevens het beste geborgd kan worden.

4. Jaarverslaggeving

Geen opmerkingen.

5. Vennootschapsbelasting

Dit is inmiddels in gang gezet.

6. WNT en publicatie

Geen opmerkingen.

7. Overige aspecten

Geen opmerkingen.

2019 Het Twiske in vogelvlucht

Net boven Amsterdam Noord, tussen Landsmeer en Oostzaan in, vind je het prachtige natuur- en recreatiegebied Het Twiske. In Het Twiske ligt een grote recreatieplas midden in het groen. Een ideaal gebied om te fietsen, wandelen, skeeleren, pootje baden, zwemmen, varen, kanoën en nog veel meer. Lees de volledige jaarrekening op www.twiske-waterland.nl/bestuur.

Wat hebben we gerealiseerd?

Ontwikkelen van een inspiratiedocument die een toekomstbeeld schetst voor het recreatieschap.

Voorbereiding verdere ontwikkeling Zorgboerderij De Marsen

Procesmatige en inhoudelijke verbetering van de planning en control cyclus. Betere financiële jaarstukken.

Meer highlights op de volgende pagina

Hoe staat het schap er voor?

In het afgelopen jaar stond het jaarprogramma van het recreatieschap in het teken van nieuwe ambities en plannen. De hiernaast genoemde ambitie is in 2019 verder uitgewerkt door een consultatie en participatie met de stakeholders. Dit leidt tot een uitvoeringsprogramma dat richting geeft aan de activiteiten van het recreatieschap voor de komende jaren.

Financieel gezien is de situatie van het schap stabiel.

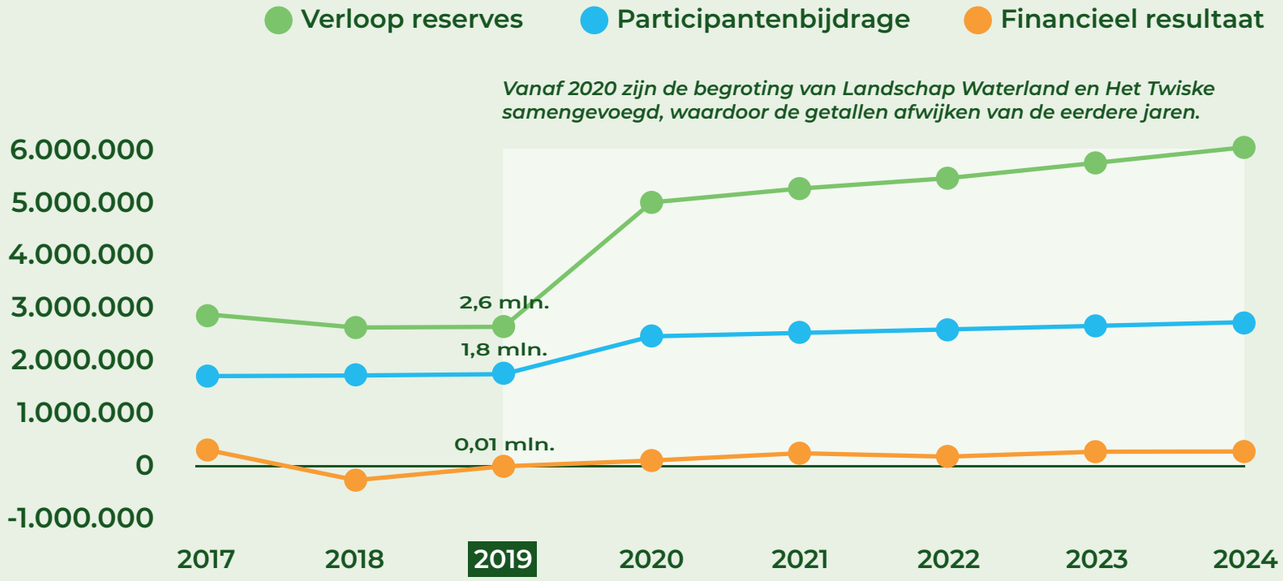

Waar ging het geld naartoe?

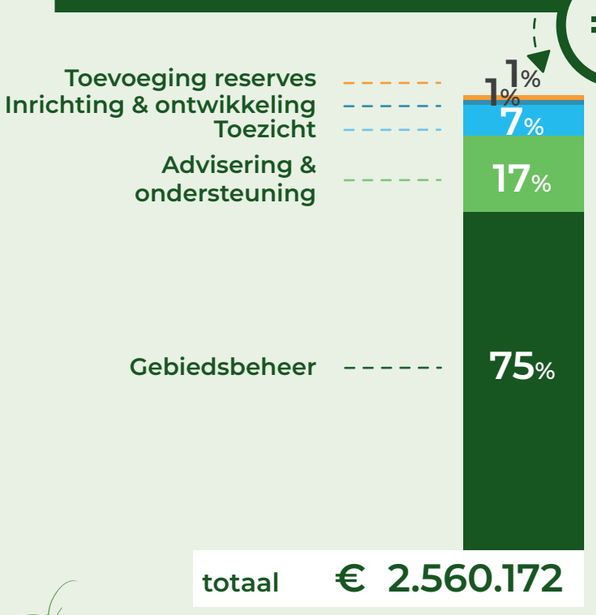

totaal € 2.560.172

Waar kwam het geld vandaan?

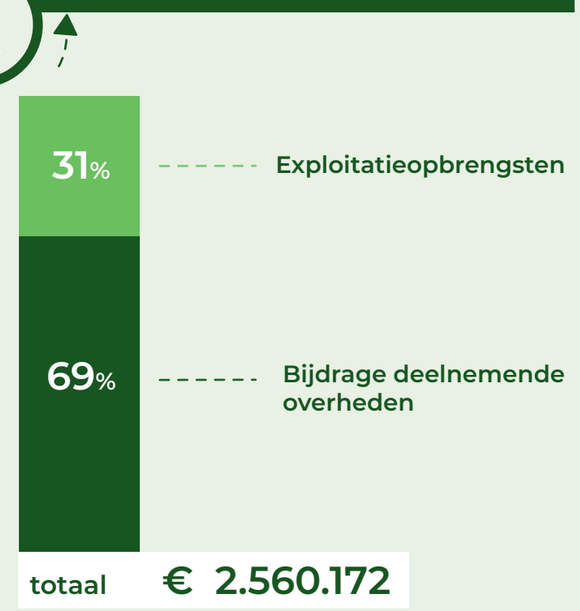

totaal € 2.560.172

recreatieschap twiske-waterland

2019 Het Twiske in vogelvlucht

Nieuwe aanplant van hagen nabij De Appel. De vogelvriendelijke beplanting is zeer gewild bij huismussen.

Opening Pannenkoek De Appel.

Rietgrasland gemaaid en opslag in riet verwijderd. Door verjonging van delen van het riet blijft dit gebied geschikt voor de Natura 2000 doelsoorten zoals Roerdomp en Bruine Kiekendief.

650 ha.

recreatie-gebied

Terugsnoeien van Italiaanse populieren, waardoor de levensduur van deze populieren met 5 tot 10 jaar wordt verlengd.

Verbetering van de doorstroming van het water bij de speelsloot en het Vennegatstrand voor een betere kwaliteit van het zwemwater.

1,3 mln. bezoekers 2018

1,2 mln. bezoekers 2017

7,6 waardering gebruikers

Welcome to the Future 2 Lente Kabinet grote evenementen

30+ verenigingen actief

f 4.300 volgers

recreatieschap twiske-waterland

2019: Waterland in vogelvlucht

Steek het IJ over en ontsnap even aan de hectiek van de stad. Amsterdam-Noord is de poort naar Twiske. Bezoek Waterland, met zijn pittoreske dorpen, kleine slootjes en dijken die zich kronkelend een weg banen door eeuwenoud polderlandschap. Of je nu liever wandelt, fietst of vaart: Twiske-Waterland wemelt van de recreatieve mogelijkheden en routes die het ontdekken waard zijn. Lees de volledige jaarrekening op www.twiske-waterland.nl/bestuur.

Wat hebben we gerealiseerd?

Voorbereiding meekoppelen recreatieve infrastructuur bij de geplande dijkversterking van de Markermeerdijken.

Ontwikkelen van een inspiratiedocument voor de visie van het recreatieschap.

Procesmatige en inhoudelijke verbetering van de planning en control cyclus. Betere financiële jaarstukken.

Meer highlights op de volgende pagina

Hoe staat het schap er voor?

In het afgelopen jaar stond het jaarprogramma van het recreatieschap in het teken van nieuwe ambities en plannen. Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft een ambitiedocument gemaakt waarin het naar de toekomst kijkt en stippen aan de horizon zet voor de gewenste ontwikkelingen. Deze ambitie werd in 2019 verder uitgewerkt door een consultatie- en participatie traject met de gemeenten, die deelnemen in het recreatieschap. Het resultaat hiervan wordt een uitvoeringsprogramma, dat richting geeft aan de activiteiten van het recreatieschap voor de komende jaren.

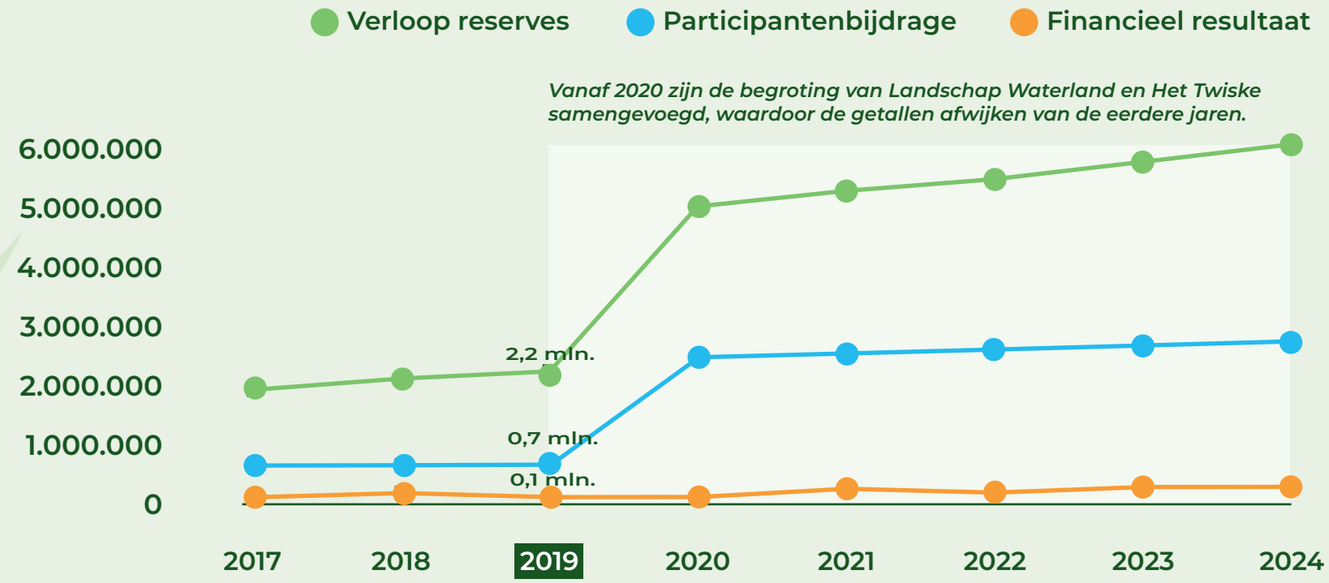

Waar ging het geld naartoe?

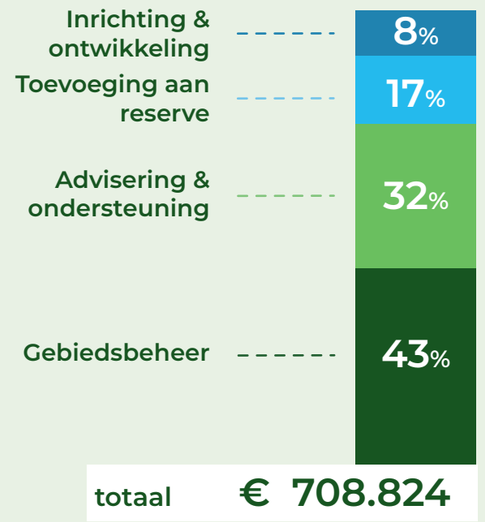

totaal € 708.824

Waar kwam het geld vandaan?

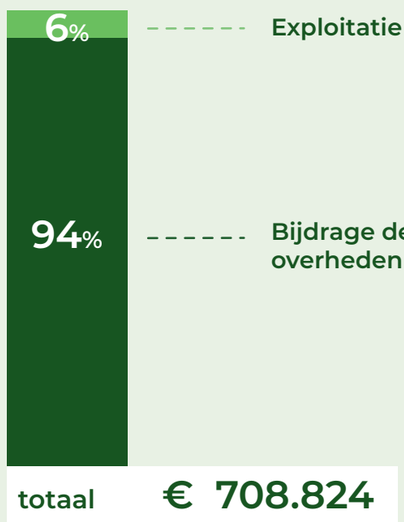

totaal € 708.824

recreatieschap twiske-waterland

2019: highlights Waterland

Pontje Holysloot klaar voor de toekomst na een grondige revisie en onderhoudsbeurt.

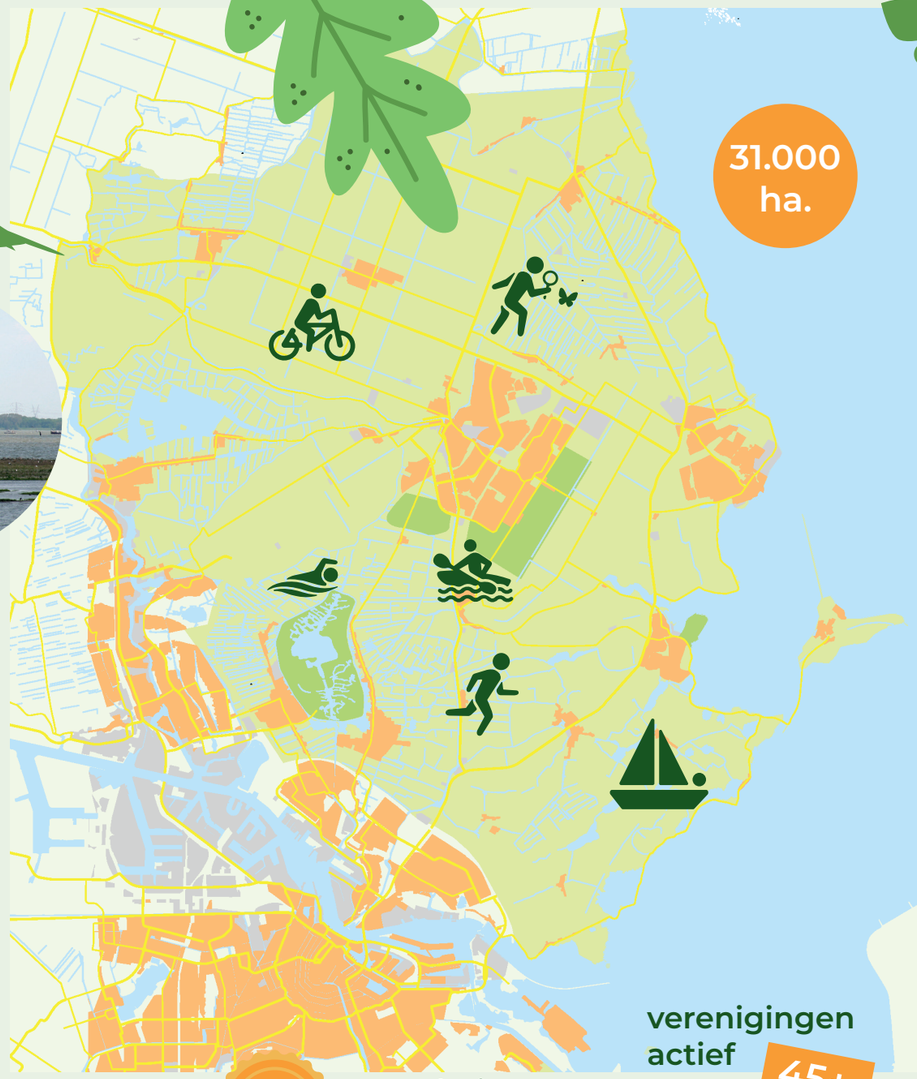

Waterland herbergt een grote rijkdom aan veenweidegebieden met een unieke flora en fauna, ontsloten door de routestructuren die het schap aanbiedt.

Samen met de biologische zorg-boerderij Klaverhoeve in Oosthuizen zijn overstapjes vervangen voor damhekken met stalen overstapjes. Deze zijn duurzamer, gaan langer mee en vragen minder onderhoud.

Bij de vogelobservatie-locaties zijn nieuwe vogel herkenbordjes geplaatst.

recreatieschap twiske-waterland

Bestuursvoorstel AB

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Begrotingswijziging 2020

Kernboodschap
De Programmabegroting 2020 moet worden aangepast. De voorgestelde wijzigingen vindt u in de Begrotingswijziging 2020.

Het algemeen bestuur besluit
1. De begrotingswijziging Twiske-Waterland 2020 vast te stellen. 2. Voor dekking van de stijging van de kosten RNH met ingang van 2022 te kiezen voor het doorvoeren van een verhoging van de lasten met 2%, dekking in 2020 en 2021 via een onttrekking uit de algemene reserve en dekking vanaf 2022 te kopellen aan de financiële meerjarenraming en kadernota die in het najaar worden voorgelegd aan het bestuur.

Bestuurlijke achtergrond
• Het door het AB laten vaststellen van de begrotingswijziging is een wettelijke verplichting; • Het AB heeft de Programmabegroting 2020 op 20 juni 2019 vastgesteld; • De begrotingswijziging is voor reactie toegezonden aan de participanten.

Onderbouwing besluit
1. <u>Begrotingswijziging</u> De totale wijziging bedraagt € -4.695 (= saldo). De belangrijkste wijzigingen zijn: a. Het doorschuiven van nog niet-gerealiseerde activiteiten van 2019 naar 2020 in Programma 1 b. Wijzigingen bij Programma 2: i. Meer inzet communicatie die wordt gedekt uit: ii. Hogere baten uit betaald parkeren en evenementen op basis van de resultaten van de afgelopen jaren. Een uitgebreide toelichting treft u aan in de bijlage Begrotingswijziging 2020. 2. <u>Voorstel indexering tarieven RNH (Voorzittersoverleg (29-01-2020)</u> In het voorzittersoverleg van de recreatieschappen (29-01-2020) is het onderwerp indexering tarieven RNH besproken (zie agendapunt 8). RNH heeft uitleg gegeven over de loonkostenontwikkeling waar zij mee geconfronteerd wordt en dat RNH genoodzaakt is de korting op de tarieven van 2 %, die sinds 2011 van kracht is, in te trekken. Het overleg heeft geadviseerd per recreatieschap bij de begroting aan te geven hoe met deze verhoging van de kosten voor inhuur van RNH kan worden omgegaan. In de begroting voor de recreatieschappen zijn bij de kosten van RNH (voornamelijk personeelskosten) de volgende loonstijgingen niet meegenomen in de reguliere indexering (2,5%):

Stijging CAO- lonen per 1-7-2019:		1,00 %
Stijging CAO per 1-7-2020 Pas effect in 2021		PM
Invoering WAB per 1-1-2020		0,18 %
CAO-gerelateerde loonstijgingen		0,93 %
Verschuiving directe kosten naar uurtarieven	netto	0 %
Totaal stijging boven indexatie		2,11%

Vanaf 2011 heeft RNH op de uurtarieven van de medewerkers een korting aangeboden van 2%. In het verleden waren de personeelskosten lager. RNH was in staat een weerstandsreserve op te bouwen doordat de opbrengsten hoger waren dan de kosten. Toen de reserve op peil was, is indertijd besloten een korting van 2% op de uurtarieven van de RNH-medewerkers te hanteren. Deze korting is altijd in stand gebleven, ongeacht de bedrijfsresultaten van RNH.

Om de stijging boven de indexatie op te vangen zal de kortingsregeling van 2% op de uurtarieven van RNH vervallen in de begrotingswijziging 2020. Daarnaast zal RNH 0,11% in 2020 voor haar rekening nemen door hogere bedrijfskosten te accepteren welke direct ten laste zullen komen van de reserve RNH.

Mogelijkheden voor dekken 2% als gevolg van vervallen kortingsregeling
De dekking van de stijging van kosten RNH kunnen op de volgende wijze worden opgevangen:

In 2020 doorvoeren van een verhoging van de lasten met 2%, dekking door onttrekking uit reserve exploitatie.

Met ingang van 2021:
1. Doorvoeren van een verhoging van de lasten met 2%, dekking in 2020 en 2021 via een onttrekking uit de reserve exploitatie en dekking vanaf 2022 structureel door een verhoging van de participantenbijdrage (via aankondiging in de kadernota 2022, eind 2020);
Of:
2. Verhoging van 2% niet doorvoeren, bezuiniging op de dienstverlening om de hogere tarieven van RNH te kunnen opvangen

Ad. 1:
Voordelen:
De dienstverlening kan op het begrote peil worden uitgevoerd
De kostenstijging wordt m.i.v. 2022 structureel opgevangen

Nadelen:
Toename van kosten

Ad 2:
Voordelen
Geen kostenstijging en geen onttrekking reserve of verhoging participantenbijdrage
Kan per direct worden doorgevoerd en heeft geen consequenties voor de begrote budgetten
Nadelen
De dienstverlening moet worden aangepast door minder diensten te leveren

Het bestuur wordt ter vergadering gevraagd een keuze te maken uit deze opties.

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:
- Zijn de budgetten voor de verdere uitvoering van de activiteiten en werkzaamheden geautoriseerd.

Indien u niet instemt met dit voorstel:
- Kunnen de geplande werkzaamheden niet (volledig) worden uitgevoerd door het ontbreken van voldoende budget dan wel bij uitvoering ontstaat er een tekort.

Bijdrage aan schapsdoelen
☒Duurzaam beheer bestaand gebied ☒Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden ☒Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling ☐Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Communicatie
Binnen het schap: ☒Opnemen in de bestuursmededeling ☐Nieuwsbrief ☐Internet ☐Sociale media ☐Persbericht ☐Krant ☒Anders, publiceren van dit voorstel op de website voor de AB-vergadering en het besluit na de AB-vergadering ☐N.v.t. Buiten het schap: n.v.t.

Bijlagen
1. Begrotingswijziging Twiske-Waterland 2020

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie	
MT	10 maart 2020

Adviezen AC en DB
AC 24 maart 2020 De AC adviseert positief over besluitpunt 1 Voor besluitpunt 2 heeft het AC de volgende opmerkingen: AMS: waarom nu nodig? Wat betekent optie 2 concreet ZNSTD: voorkeur optie 2. Verder akkoord PNH: voor overige besluiten te weinig informatie. Purmbeem: voorkeur optie 2, maar pas na nieuwe raamovereenkomst EdVo: voorkeur optie 2. Waarom niet opvangen in reserves en begrotingsoverschot. WormOostz: Keuze voor optie 2. Geen lastenverzwaring voor het recreatieschap in afwachting van nieuwe raamcontract (onderdeel 08b).

DB 9 april 2020

Het DB stelt voor om de gestegen kosten voor RNH voor de 2020 en 2021 op te vangen binnen de begroting en voor 2022 en verder een voorstel uit te werken over hoe met deze kosten wordt omgegaan.

Behandelaar
Programma-advies, Jasper Beekhoven, Programma-adviseur

Akkoord
Programmamanager Kees Rood In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

Begrotingswijziging **2020**

Recreatieschap Twiske-Waterland

recreatieschap twiske-waterland

versie 12 maart 2020

Begrotingswijziging per programma

	Begroting 2020			Wijziging 2020			Begroting na wijziging 2020		
Programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1. Ontwikkeling en inrichting	74.940	-	-74.940	53.378	-	-53.378	128.318	-	-128.318
2. Beheer en onderhoud	2.086.659	629.273	-1.457.386	20.232	68.915	48.683	2.106.891	698.188	-1.408.704
3. Veiligheid en toezicht	199.259	-	-199.259	-	-	-	199.259	-	-199.259
4. Bestuur en ondersteuning	628.944	-	-628.944	-	-	-	628.944	-	-628.944
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	1.764	2.489.646	2.487.882	-	-	-	1.764	2.489.646	2.487.882
Totaal voor bestemming	**2.991.566**	**3.118.919**	**127.353**	**73.610**	**68.915**	**-4.695**	**3.065.176**	**3.187.834**	**122.658**
	Toevoeging	**Onttrekking**	**Totaal**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Totaal**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Totaal**
Ad 5. Mutaties reserves	442.658	315.305	127.353-	245.381-	240.686-	4.695	197.278	74.620	-122.658
Totaal na bestemming	**3.434.224**	**3.434.224**	**-**	**-171.771**	**-171.771**	**-**	**3.262.453**	**3.262.453**	**-**

Specificatie van de baten	**Begroting 2020**	**Wijziging 2020**	**Begroting na wijziging 2020**
Subsidies en projectbijdragen	-	-	-
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, parkeren, huren en pachten	629.273	68.915	698.188
Participantenbijdragen	2.480.004	-	2.480.004
Bijdrage derden	9.642	-	9.642
Totaal baten voor bestemming	**3.118.919**	**68.915**	**3.187.834**

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

Hogere lasten van € 53.378. Dit betreft een eenmalige extra inspanning van het routebureau om de routenetwerken in Waterland uit te breiden. Daarnaast schuift er budget door voor het aanpassen van de kaart voor het sloepennetwerk uit 2019.

Programma 2 Beheer en onderhoud

Hogere lasten van € 20.232. Dit betreft hogere inzet voor communicatie in 2020 met als doel intensiever contact te onderhouden met de gebruikers en stakeholders van het recreatieschap en met name meer aandacht te besteden aan de natuurwaarden van Twiske-Waterland. De extra inzet wordt gedekt door structureel hogere inkomsten (zie volgende alinea).

Hogere baten van € 68.915. De baten van het recreatieschap zijn hoger omdat de begroting is bijgesteld op basis van de daadwerkelijke ontvangen baten uit betaald parkeren en evenementen van de afgelopen jaren. Ook de inkomsten uit de verhuur van restaurant De Appel zijn begroot.

Programma 3 Toezicht en veiligheid

Geen wijzigingen bij dit programma

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Geen wijzigingen bij dit programma

Programma 5 Algemene en inrichting

Geen wijzigingen bij dit programma

Gevolgen

Gevolgen voor de participanten

De wijzigingen in de begroting hebben geen financiële gevolgen voor de participanten. De lange termijn financiële raming voor het recreatieschap is positief. Zie voor meer informatie de begroting 2021. De begrotingswijziging geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland	56,04%	1.362.146	1.389.798
Gemeente Amsterdam	23,56%	572.675	584.299
Gemeente Beemster	0,61%	14.762	15.062
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	32.329	32.985
Gemeente Landsmeer	1,62%	39.449	40.251
Gemeente Oostzaan	0,66%	16.106	16.434
Gemeente Purmerend	6,35%	154.425	157.560
Gemeente Waterland	0,65%	15.764	16.084
Gemeente Wormerland	0,61%	14.762	15.062
Gemeente Zaanstad	8,57%	208.242	212.469
Totaal	**100,0 %**	**2.430.660**	**2.480.004**

Gevolgen voor de reserves

De baten van het recreatieschap zijn voor 2020 hoger dan de lasten. De reserves nemen daardoor in omvang toe met € 122.658. Zie de onderstaande tabel voor een compleet overzicht van de gevolgen voor de reserves.

In het najaar van 2020 legt het recreatieschap een lange termijn financiële planning voor aan het bestuur. In deze planning worden opties gepresenteerd over hoe het recreatieschap om kan gaan met het overschot op de begroting. Hierbij wordt rekening gehouden met de kosten voor het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma bij het ambitiedocument en andere toekomstige financiële verplichtingen voor het recreatieschap.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2020	Wijziging 2020	Begroting na wijziging
Toevoeging algemene reserve	427.353	-427353	-
Onttrekking algemene reserve	-300.000	225.381	-74.620
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve verv. invest.	15.305	-15.305	-
Onttrekking bestemmingsreserve verv. invest.	-15.305	15.305	-
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	-	197.278	197.278
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-	-	-
Totaal	**127.353**	**-4.695**	**122.658**

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is in de oude opzet vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 25 juni 2020.

Voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

Bestuursvoorstel AB

Datum vergadering	
Adviescommissie	24 maart 2020
Dagelijks bestuur	9 april 2020
Algemeen bestuur	25 juni 2020

Onderwerp
Programmabegroting 2021

Kernboodschap
De programmabegroting 2021 kan worden vastgesteld

Het dagelijks bestuur besluit
1. De programmabegrotingen 2021 vast te stellen.

Bestuurlijke achtergrond
• Het vaststellen van de programmabegroting is een wettelijke verplichting;

Onderbouwing besluit

1. <u>Programmabegroting 2021 conform BBV</u>
De programmabegroting 2021 is volgens de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) ingericht. Dat houdt in dat zowel de administratieve verslaglegging en verantwoording voldoen aan de wettelijke eisen. De programma's en taakvelden zijn nu voortaan ingericht volgens de BBV-structuur. Op die wijze worden alle planning- en controldocumenten (begroting, najaarsrapportage en jaarrekening) op dezelfde manier opgebouwd en gepresenteerd. De begroting 2021 is daarom niet één-op-één vergelijkbaar met de vorige begrotingen. Waar nodig wordt bij enkele programma's en taakvelden een korte toelichting gegeven.

2. De programmabegroting 2021 sluit met een positief saldo van € 261.775. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve. In het najaar presenteert het scha[aan het bestuur een plan voor de financiën op de lange termijn. Hierin worden mogelijkheden gegeven over hoe het schap om kan gaan met het structurele begrotingsoverschot. Dit wordt integraal uitgewerkt met het uitvoeringsprogramma bij de ambitie die ook in het najaar aan het bestuur wordt voorgelegd. Ook wordt rekening gehouden met toekomstige financiële verplichtingen.

	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019
Lasten	3.000.025	3.065.176	3.135.370
Baten	3.261.780	3.187.834	3.269.004
Saldo	**261.755**	**122.658**	**133.634**

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Het jaarlijks vaststellen van de programma-begroting is nodig voor een goede bedrijfsvoering.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Worden de aangevraagde budgetten niet geautoriseerd;
- Komt de uitvoering van de activiteiten en daarmee van de afgesproken doelstellingen in gevaar.

Bijdrage aan schapsdoelen

☒Duurzaam beheer bestaand gebied
☐Beter benutten structuur gebied; met aandacht voor landschap, natuur- en cultuurwaarden
☐Behouden aantrekkelijk recreatiegebied door ontwikkeling
☒Behoud maatschappelijke functie en vergroten maatschappelijk draagvlak

Communicatie

Binnen het schap:
☒Opnemen in de bestuursmededeling
☒Nieuwsbrief
☐Internet
☐Sociale media
☐Persbericht
☐Krant
☒Anders publiceren voorstel op de website voor de vergadering en het besluit na de vergadering
☐N.v.t.

Buiten het schap:
……..

Bijlagen
1. Programmabegroting Twiske-Waterland 2021

Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie	
MT	10 maart 2020

Advies AC
AC 24 maart 2020 Geen opmerkingen DB 9 april 2020 Risicoparagraaf updaten met een risico over de (gevolgen van) de corona crisis. Agenderen voor het AB.

Behandelaar
Afdeling Jasper Beekhoven, Programma-advies, Programma-adviseur

Akkoord
Programmamanager Kees Rood In overleg met directeur RNH Jos Gilliam

Programmabegroting **2021**

Twiske-Waterland

recreatieschap twiske-waterland

versie 12 maart 2020

Inhoudsopgave

Samenvatting 3

Programma's 6

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting 9
Programma 2. Beheer en onderhoud 12
Programma 3. Toezicht en veiligheid 16
Programma 4. Bestuur en ondersteuning 18
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen 21

Paragrafen 24

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 25
B. Kapitaalgoederen 28
C. Financiering 35
D. Bedrijfsvoering 36
E. Grondbeleid 39
F. Participanten 40

Overzicht van baten en lasten 43

Samenvatting

De gemeenten Amsterdam, Beemster, Edam-Volendam, Alkmaar, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Twiske-Waterland. Zij financieren het grootste deel van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen.

Kerngegevens: 31.000 hectare werkgebied, waarvan 650 hectare beheergebied met … hectare water. 1,25 miljoen bezoeken per jaar in het Twiske en een onbekend aantal in Waterland.

Ambities

Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:

a. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen voor natuur en recreatie.
b. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
c. Waar mogelijk versterken van de natuurwaarden in evenwicht met de ontwikkeling van recreatie.

Twiske-Waterland levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- Uitvoeren van de eerste jaarschijf van het uitvoeringsprogramma
- Versterken van het recreatieve routenetwerk (grid)
- Bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke en MRA doelen

Wat gaat het recreatieschap daarvoor doen?

- Opstellen en implementeren uitvoeringsprogramma in samenwerking met de gemeenten
- Deelname aan gebiedsprocessen zoals Amsterdam Wetlands en de MRA.

En samen met andere Noord-Hollandse recreatieschappen wordt ingezet op:

- Aanscherpen planning & controlcyclus.
- Vernieuwen risicoanalyse.
- Begroting conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV).

Bij de programma's zijn de prestaties per taakveld verder uitgewerkt.

Wat gaat het kosten?

De lasten en baten van Twiske-Waterland zijn als volgt opgebouwd.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	76.888	-	-76.888
2. Beheer en onderhoud	2.093.112	712.796	-1.380.316
3. Veiligheid en toezicht	204.440	-	-204.440
4. Bestuur en ondersteuning	623.775	-	-623.775
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	1.810	2.548.984	2.547.174
Totaal voor bestemming	**3.000.025**	**3.261.780**	**261.755**
Ad 5. Mutaties reserves	266.755	5.000	261.755
Totaal na bestemming	**3.266.780**	**3.266.780**	**0**

Financieel resultaat

De totale lasten liggen in 2021 circa € 65.000 lager dan in 2020, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is het gevolg van het uitvoeren van andere projectmatige werkzaamheden.

	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019
Lasten	3.000.025	3.065.176	3.135.370
Baten	3.261.780	3.187.834	3.269.004
Saldo	**261.755**	**122.658**	**133.634**

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 01-01-2021	Stand per 31-12-2021	Verschil
Algemene reserve	3.109.996	3.376.751	266.755
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	216.998	216.998	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	-
Bestemmingsreserve egalisatie	200.000	195.000	-5.000
Totaal reserves	**5.022.270**	**5.284.026**	**261.755**
Voorziening groot onderhoud	129.563	99.071	-30.491
Totaal reserves en voorzieningen	**5.151.833**	**5.383.097**	**231.264**

Risicobeheersing

De belangrijkste risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Onduidelijke en veranderende regelgeving
- Het niet doorgaan van de uitgifte in ondererfpacht van De Marsen
- Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van € 475.000,- De huidige weerstandscapaciteit liggen boven het niveau van de berekende risico's.

Programma's

Hoofddoelstelling

Het doel van Twiske-Waterland is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
b. in samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu;
c. het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
d. het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Alle activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Verder geven de vigerende visie, de in 2020 vast te stellen ambitie en uitvoeringsplan, en het beleid van de participanten richting aan de activiteiten van Twiske-Waterland.

Visie

De visie van het recreatieschap is voor onderdeel het Twiske in 2015 vastgesteld door het Algemeen Bestuur, en voor onderdeel Waterland in 2012. In deze periode waren er nog twee aparte recreatieschappen. In 2019 is en in 2020 wordt gewerkt aan een Ambitie met bijbehorend uitvoeringsprogramma die de visie uit 2015 vervangt.

Strategische doelen 2021 - 2024

Twiske-Waterland levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- Het klaarmaken van Twiske-Waterland voor de toekomst (Ambitie en uitvoeringsprogramma)
- Het ontwikkelen van natuur- inclusieve recreatie
- Afronden van lopende ontwikkeltrajecten om een stabiele basis te vormen voor het oppakken van het uitvoeringsprogramma.

Actuele ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed:

- Ontwikkeling beleid MRA regio
- Ontwikkeling beleid en uitvoering Amsterdam Wetlands
- Versterken Markermeerdijk

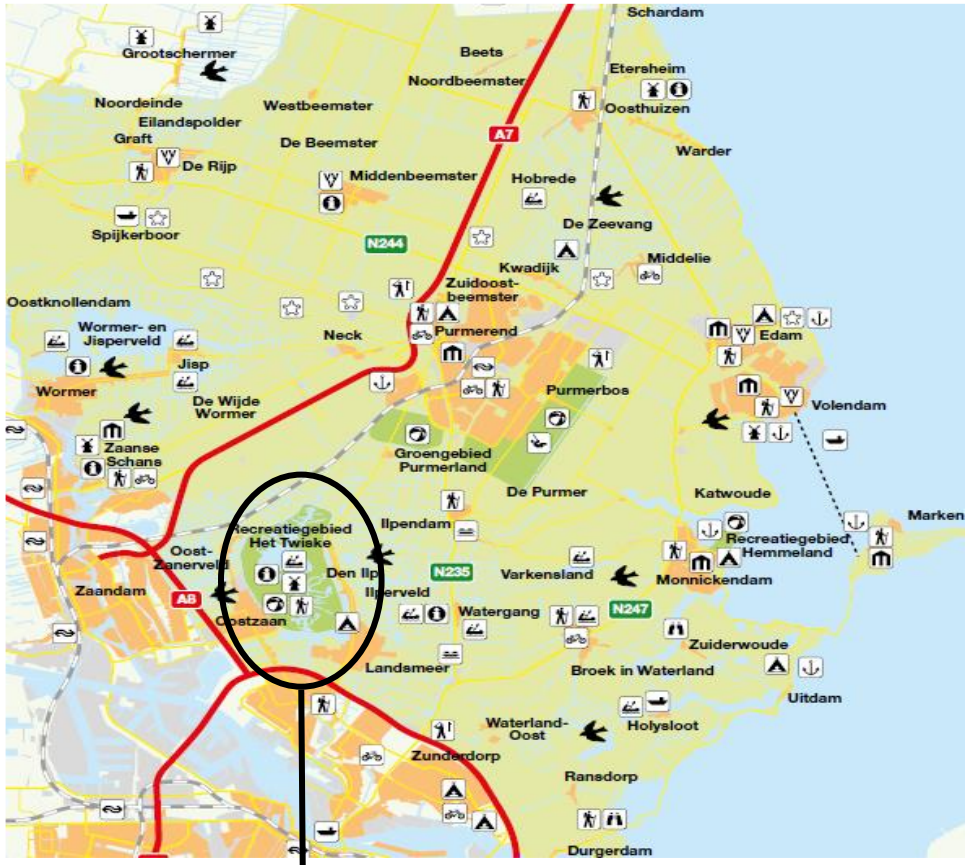
Schardam
Grootschermer
Beets
Noordbeemster
Etersheim
Noordeinde
Westbeemster
Oosthuizen
Eilandspolder
Graft
De Beemster
A7
Warder
De Rijp
Middenbeemster
Hobrede
Spijkerboor
De Zeevang
N244
Middelie
Kwadijk
Zuidoost-beemster
Oostknollendam
Wormer- en Jisperveld
Neck
Purmerend
Edam
Jisp
Wormer
Purmerbos
De Wijde Wormer
Volendam
Zaanse Schans
Groengebied Purmerland
De Purmer
Katwoude
Marken
Ilpendam
Recreatiegebied Het Twiske
Recreatiegebied Hemmeland
Oost-Zanerveld
Den Ilp
N235
Varkensland
Monnickendam
Zaandam
A8
Ilperveld
Oostzaan
Watergang
N247
Zuiderwoude
Landsmeer
Broek in Waterland
Uitdam
Waterland-Oost
Holysloot
Zunderdorp
Ransdorp
Durgerdam

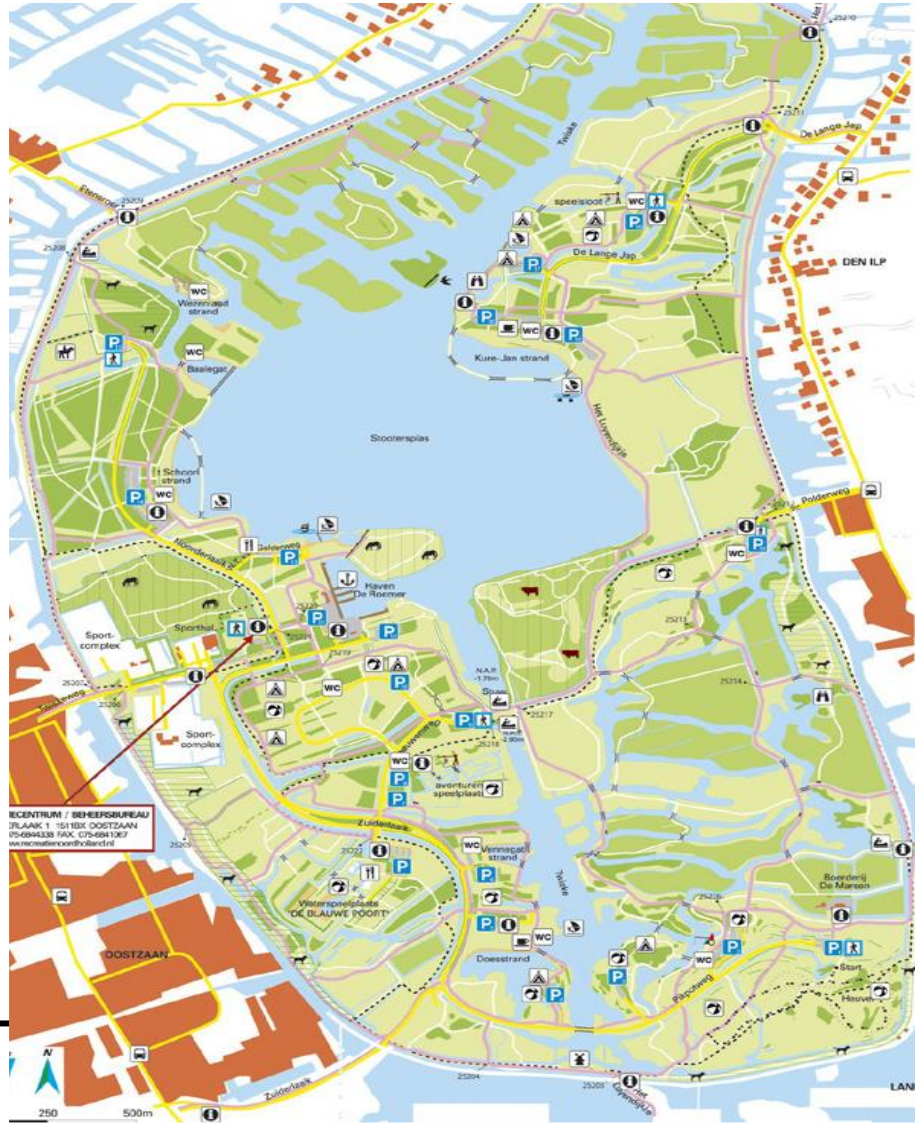
DEN ILP
OOSTZAAN
250
500m

Programma's

Twiske-Waterland wil haar doelen realiseren aan de hand van vijf programma's. Per programma wordt gewerkt aan diverse taakvelden. Per taakveld zijn/worden operationele doelen voor 2021 bepaald.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	76.888	-	-76.888
2. Beheer en onderhoud	2.093.112	712.796	-1.380.316
3. Veiligheid en toezicht	204.440	-	-204.440
4. Bestuur en ondersteuning	623.775	-	-623.775
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	1.810	2.548.984	2.547.174
Totaal voor bestemming	**3.000.025**	**3.261.780**	**261.755**
Ad 5. Mutaties reserves	266.755	5.000	261.755
Totaal na bestemming	**3.266.780**	**3.266.780**	**0**

Specificatie van de baten	
Subsidies en projectbijdragen	-
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	717.296
Participantenbijdragen	2.544.484
Totaal baten voor bestemming	**3.261.780**

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Visie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet het recreatieschap zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2021 gaat het vooral om:

- Updaten en implementeren natuurbeheerplan natuurzones in Het Twiske
- Opstarten projecten uit het uitvoeringsprgramma

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

N.v.t.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

In 2020 werkt het recreatieschap samen met de participanten aan het opstellen van een uitvoeringsprogramma bij de (in 2020 vast te stellen) ambitie. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit concrete projecten die ieder jaar worden ge-evalueert op het bereiken van de doelen. De eerste 'jaarschijf', voor projecten die in 2021 worden opgepakt, zal in het najaar van 2020 worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

N.v.t.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid. Dat geld ook voor de organisatoren van grote evenementen, die worden begeleid bij de uitvoering. Het gaat om evenementen die passen binnen de beleidsruimte die door de gemeenten is aangegeven. De begeleiding door het recreatieschap richt zich o.a. op het minimaliseren van de impact op de omgeving.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Hieronder vallen activiteiten die ondersteunend zijn aan het beheer en onderhoud (programma 2)

- Ondersteuning voor beheerplannen en beheersysteem
- Ondersteuning voor planmatige uitvoering van groot onderhoud en vervangingen.
- Coördinatie en communicatie zwemwaterkwaliteit

Lasten en baten

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 7)
Bedrijfskosten	-	48.378	39.683
Inzet RNH	76.888	79.940	41.878
Kapitaallasten*	-	-	-
Totale lasten	***76.888***	***128.318***	***81.560***
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	**-76.888**	**-128.318**	**-81.560**

Voor een vergelijking met voorgaande jaren zijn bij 2019 de lasten en baten van het voormalige deelprogramma 7 'Inrichting en ontwikkeling' ingevoerd. De scope van dat oude deelprogramma komt niet geheel overeen met het nieuwe programma Ontwikkeling en inrichting, omdat een deel van de kosten nu valt onder de programma's 2. Beheer en onderhoud en 4. Bestuur en ondersteuning.

*) De kapitaallasten worden gedekt uit de mutaties reserves in programma 5.

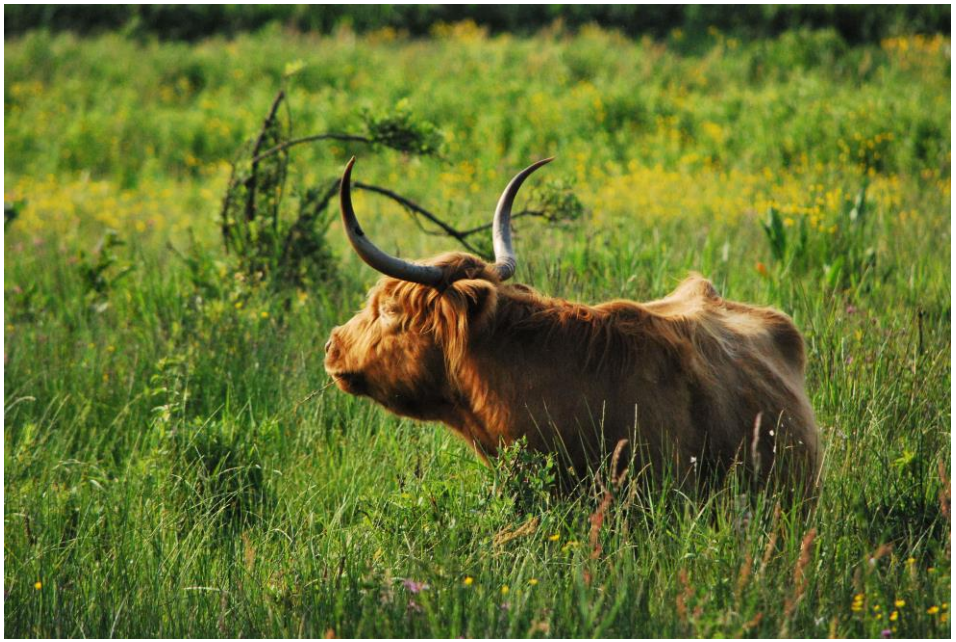

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	--	--		-	-
3.1 economische ontwikkeling	Projecten uitvoeringsprogramma	Heel 2021 (na besluitvorming 2020)	Per project (na vaststelling programma)	-	-
3.2.1 fysieke bedrijfsinfrastructuur	--	--		-	-
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket	Jaarrond		24.221	-
5.7.1 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten	Jaarrond	Ondersteuning bij en uitvoering van grote projecten onder programma 2	52.668	-
Totaal				**76.888**	**-**

Programma 2. Beheer en onderhoud

Visie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. Voor 2021 gaat het vooral om:

- Beheer van de recreatie- en natuurzones in Het Twiske en de routenetwerken in het hele recreatieschap.
- het versterken van de natuurwaarden en deze bekend en beleefbaar maken;
- het voorbereiden van het recreatieve aanbod op de verwachte toename van de recreatiedruk.

Zie voor nadere informatie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

- Jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van wegen, paden, kunstwerken, wegmeubilair. Inclusief afschrijvingen.
- Dagelijks onderhoud om bv in het najaar de bladen van de fietspaden op te ruimen en het leegzuigen van straatkolken

Taakveld 2.2 Parkeren

- Jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging het parkeersystemen. Inclusief afschrijvingen.
- Bijhouden administratie en uitgifte abonnementen

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- Commercieel beheer
- grondprijzenbeleid, vastgoedbeleid, pachtbeleid,
- Advies bij vastgoedontwikkeling
- Juridische advisering

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

- Het faciliteren van evenementen, waaronder de grote evenementen Welcome to the Future en Lente Kabinet.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn. Hiervoor vindt jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van onder andere gras, beplanting, water, stranden en speeltoestellen plaats.
- Voeren van beheer dat de biodiversiteit ondersteunt en bevorderd in de natuurlijke zones. Dit bestaat o.a. uit het natuurlijke beheer van riet, bloemrijke velden en bermen, terugdringen spontane opslag (bv bramen) en het rekening houden met bloeiperiodes van zeldzame bloemen bij het maaibeheer.
- Onderhouden en uitbreiden van de route netwerken inclusief promotie en het onderhouden van de digitale infrastructuur.

Lasten en baten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 1)
Bedrijfskosten DO	910.326	942.257	966.859
Overige bedrijfskosten	259.431	246.881	333.635
Inzet RNH	558.205	544.059	461.901
GO*	365.492	515.127	142.002
Kapitaallasten**	30.150	38.694	36.742
Subtotaal lasten	***2.123.604***	***2.287.018***	***1.941.138***
Dotatie voorziening GO*	335.000	335.000	440.000
Onttrekking voorziening GO*	-365.492	-515.127	-130.311
Saldo mutaties voorziening GO	***-30.492***	***-180.127***	***309.689***
Totale lasten	**2.093.112**	**2.106.891**	**2.250.828**
Opbrengsten	712.796	698.188	733.836
Projectsubsidies	-	-	100.000
Totale baten	**712.796**	**698.188**	**833.836**
Saldo	**-1.380.316**	**-1.408.704**	**-1.416.992**

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de paragraaf kapitaalgoederen.
**) De kapitaallasten worden gedekt uit de mutaties reserves in programma 5.

De kosten van programma 3 zijn lager dan het totaal van het voormalige deelprogramma 2, omdat de aansturing nu deel uitmaakt van taakveld 0.4 (overhead) in programma 4.

Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) voor 2021-2024

De volgende operationele doelen zijn gepland voor de volgende jaren.

- Groot onderhoud aan bruggen en steigers
- Groot onderhoud aan gebouwen
- Groot onderhoud aan verhardingen (fietspaden, autowegen, voetpaden en parkeerplaatsen)
- Vervangen van terreinmeubilair
- Vervangen van speeltoestellen op de avonturenspeelplaats en speelsloot
- Vervangen van damwand langs intensief gebruikte recreatieterreinen
- Groot onderhoud aan de recreatieterreinen (dagkampeerterreinen en groenstranden)

Wanneer een doel uit 2021 niet helemaal gerealiseerd kan worden, kan binnen het budget dat is begroot voor programma 2. Beheer en onderhoud alvast worden ingezet op (voorbereidingswerkzaamheden voor) een van de andere operationele doelen.

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair		Beeldkwaliteit CROW A-B tot C	374.657	-
3.2	Parkeren	Jaarrond	Onderhoud van de voorzieningen voor betaal parkeren.	98.229	316.626
3.2.2 fysieke bedrijfs-infrastructuur	Vastgoedbeheer		Beeldkwaliteit CROW A-B tot C	55.357	226.774
3.4 economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	Jaarrond	Vergroten betrokkenheid en draagvlak bij stakeholders	175.888	-
5.3 cultuur presentatie en productie	Evenementen	Jaarrond	Werven van evenementen passend bij gebied	16.508	160.000
5.7.2 openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	Jaarrond	Beeldkwaliteit CROW A-B tot C	1.372.472	9.396
Totaal				**2.093.112**	**712.796**

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Visie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

1. Vervullen rol gastheer in de gebieden;
2. Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening;
3. Jaarlijks opstellen handhavingsplan;
4. Zichtbaarheid verbeteren.

Lasten en baten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 *(deelprogr. 2)*
Bedrijfskosten	14.647	14.276	7.977
Inzet RNH	189.793	184.983	144.523
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**204.440**	**199.259**	**152.500**
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	**-204.440**	**-199.259**	**-152.500**

De kosten van programma 3 zijn lager dan het voormalige deelprogramma 2, omdat de aansturing nu deel uitmaakt van taakveld 0.4 (overhead) in programma 4.

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
1.2 openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's	Vooral in recreatieseizoen, nadruk op weekenden en vakanties.	Bezoekers voelen zich veilig en welkom. Verbaliseren indien nodig.	204.440	-
Totaal				**204.440**	**-**

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Visie

Speerpunten voor 2021 zijn het verder implementeren van de financiële transitie:

- Aanscherpen planning & controlcyclus
- Begroting conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- Het borgen van begrotingsevenwicht op de lange termijn met voldoende ruimte voor investeringen in het uitvoeringsprogramma;

En het verder verbeteren van de bestuursadvisering en programmasturing

- Het adviseren van het(dagelijks en algemeen) bestuur van het recreatieschap;
- Implementeren eerste jaarschijf van het ambitieprogramma.
- Integrale programmasturing in tijd, geld en kwaliteit.
- Extra aandacht voor omgevingsmanagement en communicatie.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 0.1 Bestuur

- Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2020

Taakveld 0.4 Overhead

- Opstellen van jaarstukken
- Strategisch omgevingsmanagement
- Voorbereiden en uitwerken van bestuursvergaderingen
- Beantwoorden van bestuurlijke en ambtelijke vragen
- Verbeterde bestuurlijke besluitvorming;
- Management uitvoering uitvoeringsprogramma
- Programmering van een meerjarig investeringsplan
- Uitvoeren bezoekerstellingen en aanvullend recreatieonderzoek

Lasten en baten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 3, 4, 5 en 6)
Bedrijfskosten	50.761	80.451	109.574
Inzet RNH	573.013	548.492	538.442
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**623.775**	**628.943**	**648.016**
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	-	-	-
Saldo	**-623.775**	**-628.943**	**-648.016**

De kosten van programma 4 zijn hoger dan het totaal van de voormalige deelprogramma's 3 t/m 6. Dit wordt met name veroorzaakt door de definitie van het taakveld overhead, waar alle hiërarchisch leidinggevenden toe worden gerekend. Ook de locatiebeheerder van het recreatieschap is hiërarchisch leidinggevend en zijn inzet werd voorheen begroot in het voormalige deelprogramma 1. Een ander verschil is dat de inzet van het communicatieteam, dat vooral bestaat uit klantcommunicatie, voortaan wordt begroot bij het nieuwe programma 2. Beheer en onderhoud.

Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Operationele doelen 2021	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
0.1 bestuur	Accountantscontrole	Voorjaar 2021	Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2020.	18.507	
0.4 overhead	Zie onderstaande specificatie			605.268	
Totaal				**623.775**	

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	jaarrond	Uitstekende advisering gericht op uitvoeringsprogramma en lange termijn financiële planning.	226.382	
Secretariaat	jaarrond	Organiseren twee bestuurssrondes per jaar	71.142	
Financiële administratie	Jaarrond; opstellen begrotingen begin 2021	Betrouwbare begrotingen op basis van jaarplannen	94.943	
Locatiebeheerder en management	jaarrond	Uitvoering werkzaamheden conform doelen bestuur	212.988	
Verlaging risico opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)	Jaarlijkse korting	Lagere lasten voor recreatieschap	21.099-	
Kantoor- en bedrijfskosten	jaarrond	Diverse kosten ter ondersteuning overige activiteiten.	20.912	

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Visie

Het verwerven van (zo veel mogelijk structurele) opbrengsten uit het recreatiegebied om daarmee bij te dragen aan een (financieel) gezond en duurzaam recreatieschap.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 0.5 Treasury

- De financiering van het vastgestelde beleid;
- Zo weinig mogelijk financieringskosten;
- Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

N.v.t.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen. Het instellen van een bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten (tenzij een bestaande bestemmingsreserve al zo functioneert).

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

N.v.t.

Lasten en baten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020 *	Jaarrekening 2019 *
Bedrijfskosten	1.810	1.764	2.466
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	**1.810**	**1.764**	**2.466**
Participantenbijdragen	2.544.484	2.480.004	2.430.660
Totale baten	**4.500**	**9.642**	**4.500**
Saldo voor bestemming	**2.548.984**	**2.489.646**	**2.435.160**
Mutaties reserves	2.547.174	2.487.882	2.432.694
Saldo na bestemming	**261.755**	**122.658**	**-11.691**

*) In deze vergelijking met voorgaande jaren zijn hier uitsluitend de participantenbijdragen en mutaties reserves opgenomen.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020*	Jaarrekening 2019 *
Toevoeging algemene reserve	266.755	-	127.603
Onttrekking algemene reserve	-	-74.620	-
Toevoeging bestemmingsreserve invest.	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve invest.	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	15.000
Onttrekking bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-11.691
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	-	197.278	2.723
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-5.000	-	-
Totaal	**261.755**	**122.658**	**133.634**

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 treasury	bank- en rentekosten	1.810	-
0.8 overige baten en lasten	participantenbijdragen	-	2.548.984
0.9 vennootschapsbelasting		-	-
0.10 mutaties reserves	toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	266.755	5.000
0.11 resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		**268.565**	**2.553.984**

Paragrafen

Recreatieschap Twiske-Waterland bestaat uit het recreatiegebied het Twiske en het hele landelijke gebied tussen Amsterdam en Hoorn waar het recreatieschap veel routenetwerken en boerenlandpaden beheert.

Net boven Amsterdam, ingeklemd tussen de dorpen Landsmeer en Oostzaan, ligt het Twiske. Ontstaan door inpoldering in de jaren 40 van de vorige eeuw, opgehoogd, vergraven en na herinrichting in de jaren 70 uitgegroeid tot een gewaardeerd natuur- en recreatiegebied. Beschermd als Natura 2000 en een ideaal gebied om te fietsen, wandelen, skeeleren, pootje baden, zwemmen, varen, kanoën en nog veel meer.

Recreanten worden er bediend met drie kiosken, acht strandjes en drie restaurants met terrasjes. Voor kinderen is er de speelsloot en een avonturenspeelplaats met een heuse piratenboot, een buizenfort, de kabelbaan en pontjes over het water. De wandelaar kan genieten van de natuur en de grote grazers.

Recreatiegebied Het Twiske maakt deel uit van het recreatieschap Twiske-Waterland. Met zijn pittoreske dorpen, kleine slootjes en dijken die zich kronkelend een weg banen door eeuwenoud polderlandschap. Waterland staat bekend om zijn rustieke dorpjes en kleine stadjes zoals Zunderdorp, Holysloot, Marken, Ransdorp, Durgerdam, Schardam, Ilpendam, Monnickendam en Edam om er een paar te noemen. Waterland is heel uitgestrekt en beslaat het gebied van Zaanstad tot Marken.

Indexatie

De baten en lasten zijn (met uitzondering van afschrijvingen en rente) verhoogd met een index van 2,6 % voor 2021. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd.

Deze indexatie is gebaseerd op het inflatiecijfer volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zoals uitgedrukt in de consumenten prijsindex (CPI) per peildatum 1 november 2018.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Recreatieschap Twiske-Waterland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden.

Om het weerstandsvermogen te berekenen worden alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Dit bedrag wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.
De intentie is om de aanpak en invulling van de risicoparagraaf te verbeteren.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve, de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen, de bestemmingsreserve investeringen en de voorziening voor groot onderhoud.

In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Recreatieschap Twiske-Waterland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan.

Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn.

	Stand per 01-01-2021	Stand per 31-12-2021	Verschil
Algemene reserve	3.109.996	3.376.751	266.755
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve verv. invest.	216.998	216.998	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	-
Bestemmingsreserve egalisatie	200.000	195.000	-5.000
Voorziening groot onderhoud	129.563	99.071	-30.491
Totaal	**5.151.833**	**5.383.097**	**231.264**

Risico's

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd. Ook wordt er beoordeeld of de kans van optreden groot genoeg is om de gevolgen ervan structureel in de exploitatie op te nemen. De belangrijkste risico's voor Twiske-Waterland zijn:

- Verminderen inkomenspositie door veranderend maatschappelijk debat
- Verminderen inkomenspositie of mislukken ontwikkelingen door (onduidelijke) regelgeving (PAS; N2000; NNN)
- Mislukken uitgifte Zorgboerderij De Marsen

Nr.	Risico	Hoogte	Kans	Hoogte x kans
1	Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie	>€ 100.000 en < € 300.000*	Groter dan 25%**	€ 80.000
2	Onduidelijke en veranderende regelgeving	>€ 100.000 en < € 300.000*	Groter dan 25%**	€ 80.000
3	Het niet doorgaan van de uitgifte in ondererfpacht van De Marsen	>€ 100.000 en < € 300.000*	Groter dan 25%**	€ 80.000
	Kleinere risico's geaggregeerd			€ 235.000
			Totaal	**€ 475.000**

* Gerekend is met €200.000

** Gerekend is met 40%

De huidige weerstandscapaciteit liggen boven het berekend weerstandsvermogen.

Risicobeheersing

Maatregelen om de genoemde risico's te beheersen, zijn:

- Meer inzet op omgevingsmanagement
- Beter betrekken van de directe omgeving bij beheer en besluitvorming
- Eisen in de privaatrechtelijke overeenkomst tussen schap en organisator over beschermen natuurdoelstellingen
- Compenserende maatregelen t.b.v. de biodiversiteit in de extensieve zones.
- Opstellen van scenario 'mislukken uitgifte De Marsen' zodat de risico's zoveel mogelijk in goede banen worden geleid en beperkt.

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Begroot 2019	Jaarrek. 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Raming 2022	Raming 2023
Netto schuldquote	-153%	-157%	-157%	-161%	-165%	-164%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-153%	-157%	-157%	-161%	-165%	-164%
Solvabiliteitsratio	92%	92%	95%	96%	95%	96%
Structurele exploitatieruimte	3%	7%	8%	10%	10%	11%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water
- Oevers en stranden
- Pontjes (indien van toepassing)
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen (openbaar)
- Gebouwen (in verhuur / erfpacht)

Op 6 december 2018 is het beheerplan in het bestuur gepresenteerd (als onderdeel van de nota reserves en voorzieningen) en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018".

Voor vrijwel alle onderdelen is de gewenste beeldkwaliteit vastgesteld op niveau B. Dit betekent dat alle onderdelen er goed onderhouden en netjes uitzien. De hoogste kwaliteitsniveaus (A en A+) hebben een zeer nette uitstraling. Deze optie is erg kapitaalintensief. Bij niveau C zijn er zichtbare sporen van verval. Momenteel voldoet de inrichting van alle beheergebieden van het recreatieschap op vrijwel alle onderdelen aan beheerniveau B.

Bij de instandhouding wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingen.

Aansluiting begroting met de meerjarenplanning beheer

Recreatie Noord-Holland heeft voor elk recreatieschap de beheerkosten laten doorrekenen voor het in stand houden van de kapitaalgoederen / beheerelementen. Die doorrekening is uitgevoerd door Cyber Adviseurs op basis van de gewenste beeldkwaliteit in combinatie met de hoeveelheden per beheerelement. Daarbij is een gemiddeld jaarlijks bedrag geraamd voor DO (dagelijks / jaarlijks onderhoud), GO (groot onderhoud) en VV (vervangingen), gericht op het langdurig (meer dan 50 jaar) in stand houden van de beheerelementen. Deze doorrekening is bedoeld om de budgetten volgens de schapsbegrotingen mee te vergelijken, zonder dat een directe aansluiting van getallen noodzakelijk is.

Voor het totaal van de kapitaalgoederen is in de begroting voldoende budget beschikbaar zoals conform de doorrekening nodig is. Mocht er op enig moment een financieel tekort ontstaat kan dat betekenen dat de beeldkwaliteit onder het gewenste niveau zakt. Dit is meegewogen bij het opstellen van de risicoparagraaf en berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

De uitvoeringsorganisatie probeert met het beperkte budget zo goed mogelijk de beoogde beeldkwaliteit te handhaven.

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

DO omvat de reguliere, jaarlijks terugkerende kosten voor de instandhouding. Het DO betaalt het recreatieschap uit de exploitatiebegroting. De som van de begrote kosten voor DO aan alle beheerelementen is lager dan de som van de kosten die Cyber op basis van normkosten heeft doorgerekend. Het schap kan de gewenste beeldkwaliteit met het huidige beschikbare budget in stand houden.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

GO omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en niet levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van de meerjarenplanning en inspecties.

Het GO en kleine VV (maatschappelijke vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting). De dotatie omvat dus het GO en een deel van de VV, zoals die in de doorrekening van Cyber zijn te vinden. Om die reden is geen directe aansluiting zichtbaar met de bedragen die Cyber heeft geraamd.

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening. Op deze manier worden de betreffende lasten goed gemonitord.

Grote vervangingen

Grote VV zijn de maatschappelijke vervangingen boven de € 50.000 en economische vervangingen (voor bijvoorbeeld gebouwen en evenemententerreinen) boven de € 10.000. Deze investeringen betaalt het recreatieschap uit de Algemene Reserve. Zolang de reserve toereikend is, is daar geld (liquiditeit) voor beschikbaar. Dit betreft alleen de werkelijke grote investeringen, in tegenstelling tot het meerjarig gemiddelde voor de kleine en grote investeringen zoals Cyber heeft doorgerekend.

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen als bezit (materiële vaste activa) op de balans moeten staan. (Voorheen werd de investering niet zichtbaar gemaakt.) Op de balans moet de jaarlijkse waardedaling zo realistisch mogelijk zijn. Die waardedaling leidt tot jaarlijkse afschrijvingslasten, die verplicht in de jaarlijkse exploitaties verwerkt moeten worden. Omdat de investering uit de reserves worden betaald, kunnen deze jaarlijkse afschrijvingslasten worden afgedekt.

Op het moment dat een grote vervanging gedaan wordt, wordt de som van die investering vanuit de Algemene Reserve overgezet naar de bestemmingsreserve egalisatie en vervolgens jaarlijks afgeschreven op de balans (de staat van bezit en schuld 'ultimo jaar', dat is op de laatste dag van dat jaar).

Totale lasten DO, GO en VV

Totaal kapitaalgoederen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	947.998	926.062	962.738	995.055
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	499.822	349.789	272.833	345.261
Kapitaallasten	38.464	30.150	16.000	9.000
Totaal	**1.486.284**	**1.306.001**	**1.251.571**	**1.349.316**

Vervangingsinvesteringen op afschrijving	2020	2021	2022	2023
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	131.625
Economische vervangingen > 10.000	197.278	-	-	35.100

Hieronder worden de kapitaalgoederen per taakveld en categorie verder uitgewerkt.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2.1 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Verkeer en vervoer	2020	2021	2022	2023
Verhardingen	217.772	187.362	175.780	166.111
Civiele kunstwerken	264.365	122.049	29.470	94.852
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	65.000	66.690	68.424	70.203
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-176.019	-1.445	104.614	50.848
Totaal	**371.118**	**374.657**	**378.288**	**382.014**

Categorie verhardingen

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 34.72 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is.

Verhardingen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	54.793	56.218	57.679	59.179
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	162.979	131.145	118.101	106.932
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**217.772**	**187.362**	**175.780**	**166.111**

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 41 stuks kunstwerken zoals bruggen en waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers.

Civiele kunstwerken	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	16.325	16.749	17.185	17.632
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	248.040	105.300	12.285	77.220
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**264.365**	**122.049**	**29.470**	**94.852**

Taakveld 2.2 Parkeren

In programma 2.2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2020	2021	2022	2023
Parkeren	95.740	98.229	100.783	103.404
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	-	-	-	-
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-	-	-	-
Totaal	**95.740**	**98.229**	**100.783**	**103.404**

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in het recreatiegebied Het Twiske een voorziening voor het betaald parkeren, bestaande uit slagbomen, betaalautomaten en bijbehorende randapparatuur.

Parkeren	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	63.726	75.229	89.783	99.404
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	32.014	23.000	11.000	4.000
Totaal	**95.740**	**98.229**	**100.783**	**103.404**

Vervangingsinvesteringen op afschrijving	2020	2021	2022	2023
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	-	-	-
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	35.100

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2020	2021	2022	2023
Groen	247.831	253.970	260.269	266.732
Water	26.256	26.787	27.331	27.889
Oevers en stranden	31.720	62.818	65.858	34.259
Pontjes	16.539	16.969	17.410	17.863
Terreinmeubilair	334.167	280.588	312.467	368.725
Hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	147.440	151.121	154.898	158.774
Gebouwen (openbaar)	104.454	106.106	107.304	110.708
Inzet RNH en overige bedrijfskosten	478.954	487.456	503.643	509.452
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	11.197	-13.344	-42.448	-61.109
Totaal	**1.398.558**	**1.372.472**	**1.406.734**	**1.433.293**

Categorie groen

Recreatieschap Twiske-Waterland onderhoudt groen en water in recreatiegebied het Twiske en Purmerland. In totaal gaat het om 231 hectare intensief en extensief beheerde graspercelen. Verder om moeras en rietlanden. Beplanting in deze gebieden (78 ha) bestaat uit aangelegde bospercelen en laanbeplanting. Voor een deel heeft het zich op natuurlijke wijze kunnen ontwikkelen.

Groen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	236.131	242.270	248.569	255.032
Groot onderhoud en vervangingen <50.000	11.700	11.700	11.700	11.700
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**247.831**	**253.970**	**260.269**	**266.732**

Categorie water

Het recreatieschap bezit in totaal 95.5 ha water. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwingsborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz).

Water	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	20.406	20.937	21.481	22.039
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	5.850	5.850	5.850	5.850
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**26.256**	**26.787**	**27.331**	**27.889**

Categorie oevers en stranden

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in de Het Twiske gebieden in totaal 307 are zandstrand.

Oevers en stranden	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	31.720	32.545	33.391	34.259
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	-	30.274	32.468	-
Kapitaallasten				
Totaal	**31.720**	**62.818**	**65.858**	**34.259**

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal 5 pontjes.

Pontjes	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	16.539	16.969	17.410	17.863
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten				
Totaal	**16.539**	**16.969**	**17.410**	**17.863**

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 2937 stuks terreinmeubilair, waarvan 35 speeltoestellen en verder terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts.

Terreinmeubilair	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	285.144	236.128	242.267	248.566
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	49.023	44.460	70.200	120.159
Kapitaallasten				
Totaal	**334.167**	**280.588**	**312.467**	**368.725**

Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 17 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 19 electrakasten. Het recreatieschap heeft totaal 10 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan in totaal … ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie.

Hygiënische maatregelen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	141.590	145.271	149.048	152.924
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	5.850	5.850	5.850	5.850
Kapitaallasten				
Totaal	**147.440**	**151.121**	**154.898**	**158.774**

Categorie gebouwen (openbaar)

Het recreatieschap heeft in totaal 14 gebouwen in eigen beheer.
Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, zoals toiletgebouwen.

Gebouwen (openbaar)	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	81.624	83.746	85.924	88.158
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	16.380	15.210	16.380	17.550
Kapitaallasten	6.450	7.150	5.000	5.000
Totaal	**104.454**	**106.106**	**107.304**	**110.708**

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2020	2021	2022	2023
Gebouwen (in verhuurd / erfpacht)	11.337	11.632	11.934	12.244
Inzet RNH &ov. bedrijfskst	42.617	43.725	44.862	46.028
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO				
Totaal	**53.954**	**55.357**	**56.796**	**58.273**

Categorie gebouwen (in verhuur / erfpacht)

Recreatieschap Twiske-Waterland heeft in totaal 4 gebouwen verhuurd en/of in erfpacht uitgegeven. Niet in deze paragraaf opgenomen gebouwen zijn:

- Gebouwen die niet voor recreatief gebruik zijn en slechts tijdelijk door het recreatieschap worden beheerd (taakveld 0.3)

Gebouwen (in verhuur / erfpacht)	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	11.337	11.632	11.934	12.244
Groot onderhoud en Vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**11.337**	**11.632**	**11.934**	**12.244**

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 6 december 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald. In de begroting 2019 wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	3.000.025
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	246.002

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van het recreatieschap. Provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat 5 jarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werden de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020).

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 1.397.899 opgenomen.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead 20%. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	226.382	-
Secretariaat	71.142	-
Financiële administratie	94.943	-
Locatiebeheerder en management	212.988	-
Verlaging risico opslag RNH	-21.099	-
Kantoor- en bedrijfskosten	20.912	-
Totaal	**605.268**	**-**

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

- in het voorjaar de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;

- en in het najaar de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Naast de hierboven genoemde financiële cyclus en de uitvoerende werkzaamheden die zijn genoemd onder de programma's voert RNH ook het personeelsmanagement en onderhoud het de ICT infrastructuur. Beide activiteiten zijn er op gericht de werkzaamheden van de werknemers van RNH te ondersteunen zodat zij efficiënt en resultaatgericht ingezet worden voor de recreatieschappen.

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Afgelopen jaren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden.

Tarieventabel

De tarieventabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van het recreatieschap Twiske-Waterland op 3 december 2015. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1	Documenten	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
1.1	Toezending link naar digitale openbare vergaderstukken van Algemeen Bestuur op basis van registratie e belangstellenden	
1.2	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit). Voor afschrift en in kleur of A3-formaat worden de leges met 50% verhoogd	

2	Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
2.1	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis	

3	Vergunningen en ontheffingen op grond van de algemene verordening (AV) van het recreatieschap	
	Aard van de dienstverlening	**Tarief**
3.1	Vergunning voor een evenement (art. 2.2 AV) met een verwacht bezoekersaantal tussen 50 en 500 • commerciële doeleinden, per dag(deel) • particulier en non-profit, per dag(deel) • scholen en verenigingen, per dag(deel)	 € 250,- € 75,- *) € 50,- *)
3.2	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art 2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarvergunning venten, per jaar	 € 150,- € 1.000,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: • voor maximaal 3 aansluitende dagen • jaarstandplaats	 € 150,- € 1.000,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	van € 250,- tot € 750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/non-profit, per jaar/periode	€ 50,-
3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, non-profit, per ontheffing	€ 50,-

3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden • voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal • van 50 tot 100 personen, per keer • meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met nr. 3.1 vergunning evenement	 € 50,- *) € 150,- *)
3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied.

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken voor:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling.

- Gronden in eigendom: -
- Gronden in erfpacht: 722 hectare
- NatuurNetwerk Nederland (NNN): Het volledige areaal van Recreatiegebied Het Twiske behoort tot de NNN. Het is daarnaast ook aangewezen als Natura2000 gebied ter bescherming van een aantal specifieke doelsoorten.

.

Het recreatieschap geeft gronden in (onder) erfpacht uit. Meerdere contracten bevatten een clausule die bepaalt dat bij beëindiging van het erfpacht door het recreatieschap, het recreatieschap verplicht kan worden de opstal (bebouwing, werken en beplantingen) tegen de dan geldende waarde over te nemen van de erfpachter. Dit heet de eindwaardevergoeding. Het recreatieschap gaat uit dat de erfpachtcontracten doorlopen, ook bij de contractueel afgesproken herziening van de jaarlijkse erfpachtcanon. Hierdoor is er geen sprake van de situatie dat het recreatieschap gehouden is om de eindwaardevergoeding te betalen. Sinds het ontstaan van het recreatieschap is er geen sprake geweest van uitbetaling van een eindwaarde vergoeding. De liquiditeitsbehoefte is dan ook nihil en kan daarnaast redelijke wijze niet bepaald worden. Dat is tevens de reden waarom er geen reservering wordt aangehouden voor de mogelijke vergoeding van de eindwaarde.
In de discussie met Staatsbosbeheer als bloot eigenaar van een groot deel van de gronden in het recreatieschap over de verlening van het erfpachtrecht speelt ook de eindwaardevergoeding een rol. Het recreatieschap gaat er ook hierbij vanuit dat het erfpachtcontract doorloopt (mede ingegeven door het verlengingsrecht), waardoor ook de ondererfpacht contracten met het recreatieschap kunnen doorlopen

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties zullen daarvoor goed samen moeten werken met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. De programmabegroting geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2020	Bijdrage in 2021
Provincie Noord-Holland	56,04%	€ 1.389.798	€ 1.425.933
Gemeente Amsterdam	23,56%	€ 584.299	€ 599.491
Gemeente Beemster	0,61%	€ 15.062	€ 15.454
Gemeente Edam-Volendam	1,33%	€ 32.985	€ 33.843
Gemeente Landsmeer	1,62%	€ 40.251	€ 41.298
Gemeente Oostzaan	0,66%	€ 16.434	€ 16.861
Gemeente Purmerend	6,35%	€ 157.560	€ 161.657
Gemeente Waterland	0,65%	€ 16.084	€ 16.502
Gemeente Wormerland	0,61%	€ 15.062	€ 15.454
Gemeente Zaanstad	8,57%	€ 212.469	€ 217.993
Totaal	**100%**	**€ 2.480.004**	**€ 2.544.484**

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord Holland Gemeente Amsterdam Gemeente Beemster Gemeente Edam-Volandam Gemeente Landsmeer Gemeente Oostzaan Gemeente Purmerend Gemeente Waterland Gemeente Wormerland Gemeente Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Gedeputeerde J. van der Hoek Mevrouw S. Groenewoud De heer D.J. Butter

	De heer H. Schütt De heer E. Heinrich De heer R.J. Monen De heer M.T.A. Hegger De heer B.J. ten Have De heer J. Schalkwijk De heer W. Breunesse
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: 1. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; 2. Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden. 3. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant;
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	Uitvoeren projecten uit het in 2020 vast te stellen uitvoeringsprogramma bij het Ambitiedocument.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van het jaarlijkse exploitatietekort zijn de participanten verantwoordelijk.
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kunnen Provinciale Staten en de gemeenteraden hun gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Bestuurlijk belang	Het doel is de belangen te behartigen bij: • het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;

	• het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; • het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder sub a en b geformuleerde alsmede; • het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde belangen.
Eigen vermogen	31-12-2017 € 4.826.361 31-12-2018 € 4.765.978 31-12-2019 € 4.899.612 31-12-2020 € 5.022.270
Vreemd vermogen	31-12-2017 € 556.788 31-12-2018 € 133.301 31-12-2019 € 448.196

	31-12-2020 € 269.563
Financieel resultaat voor bestemming 2021	€ 261.755
Website	
Risicoprofiel	laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	
Ontwikkelingen • Vaststellen Ambitiedocument • Vastestellen uitvoeringsprogramma en eerste jaarschijf • Uitgifte in ondererfpacht Boerderij de Marsen	

Overzicht van baten en lasten

Lasten en baten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	76.888	-	-76.888
2. Beheer en onderhoud	2.093.112	712.796	-1.380.316
3. Veiligheid en toezicht	204.440	-	-204.440
4. Bestuur en ondersteuning	623.775	-	-623.775
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	1.810	2.548.984	2.547.174
Totaal voor bestemming	**3.000.025**	**3.261.780**	**261.755**
Ad 5. Mutaties reserves	266.755	5.000	261.755
Totaal na bestemming	**3.266.780**	**3.266.780**	**0**

Lasten en baten per taakveld

Omdat de begroting van 2019 nog niet was gebaseerd op de BBV taakvelden, wordt in onderstaande tabellen niet gerefereerd aan de cijfers uit de jaarrekening 2019. Verderop bij de financiële meerjarenraming 2019-2023 wordt wel gerefereerd aan de cijfers uit de jaarrekening 2019.

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0.1	bestuur	18.038	18.507	18.988	19.482	19.988
0.4	overhead	610.905	605.268	621.005	637.151	653.717
0.5	treasury	1.764	1.810	1.857	1.905	1.955
0.8	overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	197.278	266.755	201.817	299.733	311.959
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	199.259	204.440	209.755	215.209	220.804
2.1	verkeer en vervoer	371.118	374.657	378.288	382.014	385.836
2.2	parkeren	95.740	98.229	100.783	103.404	106.092
3.1	economische ontwikkeling	-	-	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	53.954	55.357	56.796	58.273	59.788
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	23.607	24.221	24.851	25.497	26.160
3.4	economische promotie	171.431	175.888	180.461	185.153	189.967
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	16.090	16.508	16.938	17.378	17.830
5.5	cultureel erfgoed	-	-	-	-	-
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.503.269	1.425.140	1.535.771	1.488.735	1.533.608
	Totaal lasten	**3.262.453**	**3.266.780**	**3.347.309**	**3.433.932**	**3.527.703**

Nr.	Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0.1	bestuur	-	-	-	-	-
0.4	overhead	-	-	-	-	-
0.5	treasury	-	-	-	-	-
0.8	overige baten en lasten	2.489.646	2.548.984	2.615.141	2.683.017	2.752.659
0.9	vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	mutaties reserves	74.620	5.000	5.000	9.000	18.000
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	verkeer en vervoer	-	-	-	-	-
2.2	parkeren	308.602	316.626	324.858	333.304	341.970
3.1	economische ontwikkeling	-	-	-	-	-
3.2	fysieke bedrijfsinfrastructuur	220.428	226.774	232.670	238.720	244.926
3.3	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
5.7	openbaar groen en (openlucht)recreatie	9.158	9.396	9.640	9.891	10.148
	Totaal baten	3.262.453	3.266.780	3.347.309	3.433.932	3.527.703

Specificatie van taakveld 0.8 overige baten en lasten	Begroting na wijziging 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Provincie Noord-Holland	€ 1.389.798	€ 1.425.933	€ 1.463.007	€ 1.501.045	€ 1.540.072
Gemeente Amsterdam	€ 584.299	€ 599.491	€ 615.078	€ 631.070	€ 647.477
Gemeente Beemster	€ 15.062	€ 15.454	€ 15.855	€ 16.268	€ 16.691
Gemeente Edam-Volendam	€ 32.985	€ 33.843	€ 34.723	€ 35.625	€ 36.552
Gemeente Landsmeer	€ 40.251	€ 41.298	€ 42.371	€ 43.473	€ 44.603
Gemeente Oostzaan	€ 16.434	€ 16.861	€ 17.300	€ 17.749	€ 18.211
Gemeente Purmerend	€ 157.560	€ 161.657	€ 165.860	€ 170.172	€ 174.596
Gemeente Waterland	€ 16.084	€ 16.502	€ 16.931	€ 17.371	€ 17.823
Gemeente Wormerland	€ 15.062	€ 15.454	€ 15.855	€ 16.268	€ 16.691
Gemeente Zaanstad	€ 212.469	€ 217.993	€ 223.661	€ 229.476	€ 235.443
Bijdrage derden	9.642	4.500	4.500	4.500	4.500
Totaal	**2.489.646**	**2.548.984**	**2.615.141**	**2.683.017**	**2.752.659**

Lasten en baten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2019
Afschrijvingen	30.150	38.694	36.742
Belastingen	-	-	-
Duurzame goederen	365.492	515.127	142.002
Grond	-	-	-
Ingeleend personeel	1.397.899	1.357.475	1.190.729
Mutatie voorziening	-30.492	-180.127	309.689
Overige goederen en diensten	1.130.434	1.230.166	1.364.401
Pachten	6.502	6.337	5.656
Parkeren	98.229	95.740	83.685
Rente	1.810	1.764	2.466
Totaal lasten	3.000.025	3.065.176	3.135.370

Baten per kostensoort	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2019
Grond	-	-	-
Huren	96.286	91.862	88.226
Leges en andere rechten	9.396	9.158	10.431
Overige goederen en diensten	160.000	160.000	168.074
Pachten	130.488	128.566	124.210
Parkeren	316.626	308.602	342.903
Participantenbijdragen	2.544.484	2.480.004	2.430.660
Bijdrage derden	4.500	9.642	4.500
Subsidies en projectbijdragen	-	-	100.000
Totaal baten	3.261.780	3.187.834	3.269.004

Saldo van baten en lasten	261.755	122.658	133.634

Resultaatbestemming			
Toevoeging algemene reserve	266.755	-	127.603
Onttrekking algemene reserve	-	-74.620	-
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	15.000
Onttrekking bestemmingsreserve verv. invest.	-	-	-11.691
Toevoeging bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	-	197.278	2.723
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-5.000	-	-
Totaal mutaties reserves	261.755	122.658	133.634

Geraliseerd resultaat	-	-	-

Beleidsindicatoren

De uniforme basisset beleidsindicatoren voor gemeenten cf. BBV zijn voor het recreatieschap niet van toepassing.

Geprognotiseerde balans 2021

Activa	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Materiële vaste activa	234.719	205.401	190.000	348.215	331.807
Vorderingen op lange termijn					
Leningen u/g	-	-	-	-	-
Totaal vorderingen op lange termijn	-	-	-	-	-
Saldo werkkapitaal	4.917.115	5.177.696	5.435.969	5.541.696	5.780.556
Totaal	**5.151.833**	**5.383.097**	**5.625.969**	**5.889.911**	**6.112.363**

Passiva	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Reserves					
Algemene reserve	3.109.996	3.376.751	3.578.568	3.711.576	4.023.535
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	6.282	6.282	6.282
Bestemmingsreserve Purmerbos	33.747	33.747	33.747	33.747	33.747
Bestemmingsreserve verv. invest.	216.998	216.998	216.998	216.998	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	1.455.247	1.455.247	1.455.247
Bestemmingsreserve egalisatie	200.000	195.000	190.000	347.725	329.725
Totaal reserves en fondsen	5.022.270	5.284.026	5.480.842	5.771.575	6.065.534
Voorzieningen	129.563	99.071	145.127	118.336	46.829
Totaal	**5.151.833**	**5.383.097**	**5.625.969**	**5.889.911**	**6.112.363**

Financiële meerjarenraming 2019-2023

Bij de jaren 2019, 2021, 2022 en 2023 zijn in onderstaande tabellen nog de bedragen van de voormalige deelprogramma's genoteerd. Alleen voor 2020 en volgende jaren zijn de bedragen gebaseerd op de nieuwe indeling van taakvelden en programma's. De inhoud van de voormalige deelprogramma's komt niet helemaal overeen met de afbakening van de nieuwe programma's, maar voor het totaaloverzicht geeft dit toch een redelijk beeld.

Voor een vergelijking met voorgaande jaren zijn bij 2019 de lasten en baten van voormalige deelprogramma's vergeleken met de nieuwe programma's. Zoals in voorliggende begroting per programma ook is benoemd, gaat deze vergelijking mank, omdat de scope van de voormalige deelprogramma's niet overeenkomt met de nieuwe programma's. Op totaalniveau geeft dit wel een goed beeld van de ontwikkeling in de loop van de jaren.

Lasten per programma	2019	2020	2021	2022	2023
1. Ontwikkeling en inrichting	81.560	128.318	76.888	153.888	80.939
2. Beheer en onderhoud	2.250.828	2.106.891	2.093.112	2.140.000	2.179.514
3. Veiligheid en toezicht	152.500	199.259	204.440	209.755	215.209
4. Bestuur en ondersteuning	648.016	628.943	623.775	639.993	656.633
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	2.466	1.764	1.810	1.857	1.905
Totaal	**3.135.370**	**3.065.176**	**3.000.025**	**3.145.493**	**3.134.199**

Baten per programma	2019	2020	2021	2022	2023
1. Ontwikkeling en inrichting	-	-	-	-	-
2. Beheer en onderhoud	833.836	698.188	712.796	727.168	741.915
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	2.435.168	2.489.646	2.548.984	2.615.141	2.683.017
Totaal	**3.269.004**	**3.187.834**	**3.261.780**	**3.342.309**	**3.424.932**

Saldo lasten en baten	133.634	122.658	261.755	196.817	290.733

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	831.077	-74.620	266.755	201.817	133.008
Bestemmingsreserve investeringen	-703.475	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve verv. invest.	3.309	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve egalisatie	2.723	197.278	-5.000	-5.000	157.725
Totaal	**133.634**	**122.658**	**261.755**	**196.817**	**290.733**

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen 2019 – 2023

(bedragen x 1000)

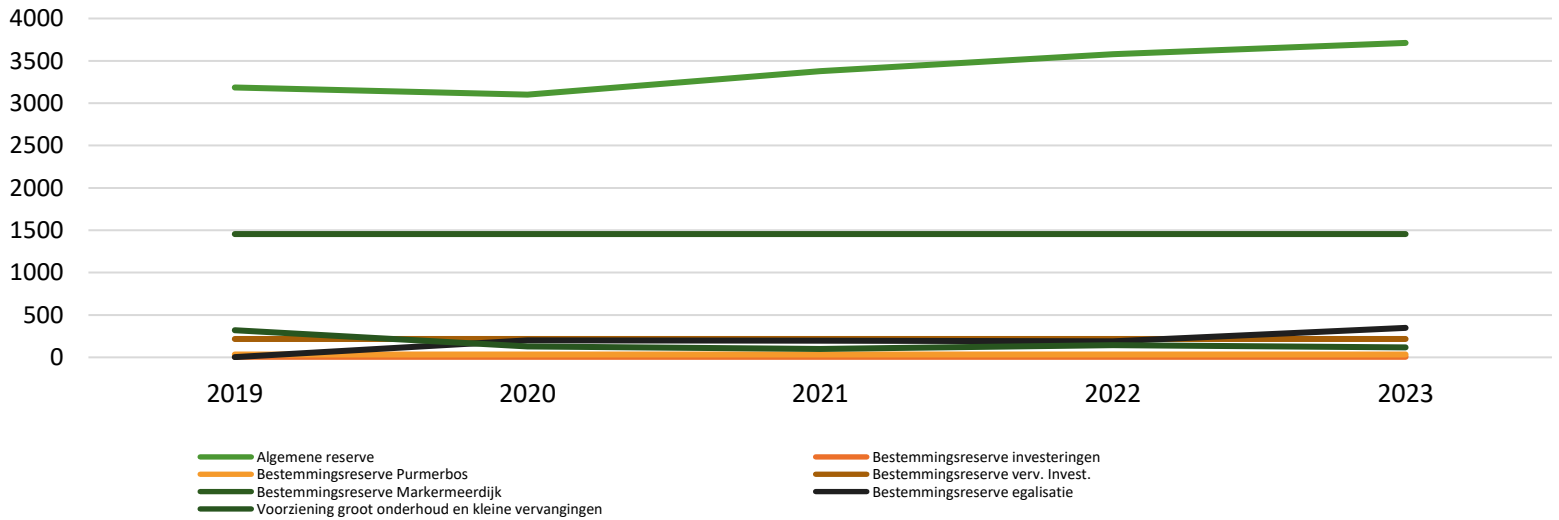

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

De algemene reserve is de afgelopen jaren afgenomen, maar zal in 2020 op basis van de begroting weer toenemen. De algemene reserve is ruim voldoende voor het berekende benodigde weerstandsvermogen. Het bestuur kan besluiten extra inspanningen (mede) te financieren uit de algemene reserve. Volgens de huidige meerjarenraming groeit de algemene reserve door naar € 1.611.704 in 2022. De bestemmingsreserve voor investeringen en bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen worden momenteel vrijwel niet gebruikt.

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2020	3.057.013	-	127.603	3.184.616
Bestemmingsreserve investeringen	2020	6.282	-	-	6.282
Bestemmingsreserve Purmerbos	2020	33.747			33.747
Bestemmingsreserve verv. invest.	2020	213.689		3.309	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	2020	1.455.247	-	-	1.455.247
Bestemmingsreserve egalisatie	2020	-	-	2.723	2.723
Totaal reserves		**4.765.978**	**-**	**133.634**	**4.899.612**
Voorziening GO	2020	-	-130.311	440.000	309.689
Totaal voorziening		**-**	**-130.311**	**440.000**	**309.689**

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2021	3.184.616	-74.620	-	3.109.996
Bestemmingsreserve investeringen	2021	6.282	-	-	6.282
Bestemmingsreserve Purmerbos	2021	33.747	-	-	33.747
Bestemmingsreserve verv. invest.	2021	216.998	-	-	216.998
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	2021	1.455.247	-	-	1.455.247
Bestemmingsreserve egalisatie	2021	2.723	-	197.278	200.000
Totaal reserves		**4.899.612**	**-74.620**	**197.278**	**5.022.270**
Voorziening GO	2021	309.689	515.127-	335.000	129.563
Totaal voorziening		**309.689**	**-515.127**	**335.000**	**129.563**

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Verschil
Algemene reserve	3.109.996	3.451.371	341.375
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve verv. invest.	216.998	216.998	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	-
Bestemmingsreserve egalisatie	200.000	195.000	-5.000
Totaal reserves	**5.022.270**	**5.358.645**	**336.375**
Voorziening GO	129.563	99.071	-30.491
Totaal reserves en voorzieningen	**129.563**	**99.071**	**-30.491**

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is in de oude opzet vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 25 juni 2020.

Voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

Bijlage 1: Risico inventarisatie Twiske-Waterland

In een risicosessie in januari 2020 zijn de risico's voor Twiske Waterland in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in onderstaand matrix.

	Gevolg / impact		
Kans	1= 0 – 100.000	2= 100.000 – 300.000	3 > 300.000
1= <5%			
2= 5–25%	5,10	1,6,11	
3= >25%	2,3,9	4,7,8	

Lage scores (groen gekleurd) geven lage risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (rood gekleurd) geven hoge risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

Alle risico's die in de risicosessie zijn genoemd zijn:

1. Stormschade
2. Natuurbrand
3. Vandalisme
4. Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie
5. Problemen bij uitvoering handhaving
6. Onvoldoende draagvlak voor het ambitiedocument
7. Onduidelijke en veranderende regelgeving
8. Het niet doorgaan van de uitgifte in ondererfpacht van De Marsen
9. Omgevingsrisico's zoals eikenprocessierups, bomenziektes etc.
10. Risico faillissement bestaande ondernemers
11. Kosten voor afhandeling WOB verzoeken

Alle de risico's met het grootste gevolg zijn in detail verder uitgewerkt. Het betreft nummer 4, 7 en 8. De verdere uitwerking van deze risico's staat hieronder.

- **Onzekerheid over ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie**

Het risico dat maatschappelijke weerstand tegen ontwikkeltrajecten in Recreatiegebied Het Twiske het actualiseren en verbeteren van het recreatieve aanbod (1 van de kerndoelstellingen van het recreatieschap) onmogelijk maakt. Dit risico doet zich al voor bij enkele specifieke ontwikkelingen. Het is nog onduidelijk of ze daarbij ook leiden tot het volledig niet doorgaan van de ontwikkeling.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico / Kans

Maatschappelijk weerstand tegen recreatieve ontwikkelingen.</td><td>Oorzaak
Te lage betrokkenheid van de omgeving bij de koers en activiteiten van het recreatieschap. Fundamenteel verschillende visie op de rol en taken van het recreatieschap en het gebied als N2000 en NNN gebied.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3 (>25%)</td><td>Gevolg(cijfer): 2 (100-300k)</td><td>Gevolg / impact
- Inzet van middelen voor werving, selectie en begeleiding van ondernemers is zonder nut.
- Niet mogelijk om het recreatieve aanbod van het recreatieschap te actualiseren.
- Mislopen van inkomsten voor beheer en onderhoud</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel
- Meer inzet op omgevingsmanagement
- Beter betrekken van de directe omgeving bij beheer en besluitvorming</td></tr>
</table>

- **Onduidelijke en veranderende regelgeving**

Risico's door veranderende en onduidelijke regelgeving. De verwarring die landelijk is ontstaan rond de PAS en PFAS regelgeving werken ook remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Daarnaast zijn het Twiske en delen van Waterland N2000 gebied, en is het Twiske onderdeel van de NNN. Ook hier is de regelgeving over wat wel en niet mag en moet soms onduidelijk. Afgezien van de onduidelijkheden in de regelgeving worden de regels ook verschillend geïnterpreteerd door verschillende actoren.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico / Kans
Ontwikkelingen of bestaande activiteiten die vertraging oplopen of afketsen op onduidelijke regelgeving.</td><td>Oorzaak
Onduidelijke en inconsequente regelgeving. Afwijkende uitleg van de regelgeving door verschillende actoren.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3 (>25%)</td><td>Gevolg(cijfer): 2 (100-300k)</td><td>Gevolg / impact
- Invulling van beleidsmatig toegestane ruimte voor evenementen onmogelijk.
- Voorbestaan van bestaande evenementen onzeker.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel
- Eisen in de privaatrechtelijke overeenkomst tussen schap en organisator over beschermen natuurdoelstellingen;
- Kennis en kunde bijhouden en delen (intern en extern);
- Compenserende maatregelen in de extensieve zones.</td></tr>
</table>

- **Het niet doorgaan van de uitgifte in ondererfpacht van De Marsen**

Het uitgeven van boerderij De Marsen als zorgboerderij is een reeds langlopend proces. De opstallen en boerderij waren (meer dan 10 jaar terug) in beheer bij het recreatieschap zelf. Het is de wens van het bestuur om hier een zorgvoorzieningen te creëren waarbij ruimte is geschapen voor een aantal woningen voor de cliënten. Zorginstelling Philadelphia is bereid gevonden om de ontwikkeling financieel en organisatorisch te ondersteunen. Er worden al zorg-activiteiten ontplooit op de locatie. De contractvorming is echter nog niet rond, en er bestaan nog onzekerheden.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico / Kans
Mislukken contractvorming en daarmee vervreemding zorgboerderij De Marsen</td><td>Oorzaak
- onzekerheid over het aantal mogelijk woningen voor cliënten en daarmee de financiële onderbouwing van de plannen
- onzekerheid over 'doorpakken' van de contractpartij</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3 (>25%)</td><td>Gevolg(cijfer): 2 (100-300k)</td><td>Gevolg / impact
- opstallen komen inclusief achterstallig onderhoud terug bij het recreatieschap.
- beëindigen huidige zorgactiviteiten met alle maatschappelijke gevolgen daarvan.
- mislopen van de inkomsten uit de erfpachtovereenkomst.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel
- Opstellen van scenario 'mislukken uitgifte' zodat de risico's zoveel mogelijk in goede banen worden geleid en beperkt. Onderdeel hiervan is ook het uitwerken van een alternatief scenario voor De Marsen.</td></tr>
</table>

Conclusie:

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van **€ 475.000,-.** Hierbij is ook rekening gehouden met de niet in detail uitgewerkte risico's.

In de begrotingen 2020 van Twiske en Waterland was het weerstandsvermogen vastgesteld op € 561.000. De reservepositie van Twiske-Waterland is voldoende om die weerstandscapaciteit te borgen.